

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

UN ȘANTIER CA O STEA POLARĂ

De la Răzmirești ori de la Mostiștea-Giurgiu, de la Catete-Galicea, de la Bechet ori de la Cujmir au sosit și mai continuă să sosească sute de oameni. De loc din toată țara, purtând însă același nume comun: constructorii de sisteme de irigații. (pag. 4-5)

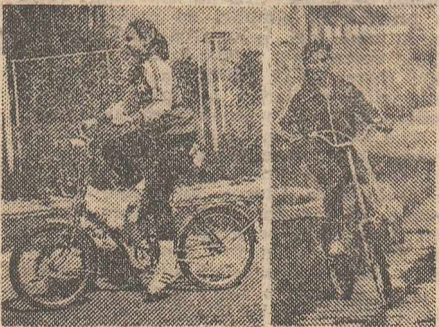
NU-L ÎNTELEG PE AUTORUL CARE, TRĂIND ÎN TUMULTUL UNEI REVOLUȚII, AR SCRIE LINISTIT LA BIROUL SĂU DE LUCRU, PASTELURI

— Credeți că dacă Nicolae Dragoș nu s-ar fi născut în sat ci într-o vilă, la oraș, și s-ar fi bucurat de toate, ar fi fost același om?

— Întrebarea e aproape imposibilă. Cred sincer că la fel de bine și într-un sat, dar și într-o vilă luxoasă se pot naște oameni adevărați dar și lichele... Depinde totul de măsura în care știi să-l înveți pe copil că nu poate obține nimic fără muncă, fără efort, fără sacrificii chiar. (pag. 10)

UN SAT PENTRU ETERNITATE

Întimplarea despre ultimul zimbru ne-o povestește un om între două vârste, Emil Mureșan, om de-al locului, primar al Leșului și vinător pasionat. Nu i-ar fi plăcut, zice, să vineze zimbrii, zimbrii ar fi trebuit cruțați, ei nu erau răi, ei, aceste falnice și superbe fiare, erau, la urma urmei, doar niște rezonabili olimpici ai culmilor, niște pașnice fiare ale pășunilor, ei nu erau cum sint mistreții. (pag. 12-13)

Reportajul în pagina 2.

Reproducerea din paginile revistei aparțin sculptorului Ion Irimescu.

Nume sfinte

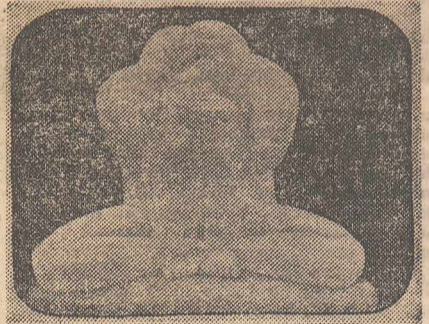
În vechi ceasloave amurgește slova dar vii stau Pođu-Nalt, Călugărenii. Mihai colindă ca un duh Moldova, în cînt îl poartă pe Ștefan muntenii, rostese hrisoave de Ioan Corvinul... Cresc apele și-n mal se bat spumate. Din nume sfinte ni-i clădit destinul, pe fapta lor am cîtorit cetate.

Din veac în veac mai vie ne rămîne dorința noastră de-a ne ști un tot. Trup lângă trup dorm țările române și-n visul lor trec Milcoval înot...

Mă uit în ochii lor ca într-o carte, de mina lor pios mi-apropii buza. Ei se numesc de d'neolo de moarte Ioan și Ștefan și Mihai și Cuza.

Ei sint ai noștri cît se-ntind Carpații, prin codri trece zimbrul la izvoare... Dar nimeni nu doarme! Treji, bărbații gîndesc o Românie viitoare.

ION ROȘU ■

De toamnă

Veni și toamna, dar nu toamna rumenă de miazăzi, bacantă încinsă cu piele de pardos, purtînd ciorchine de struguri și poame în părul arămiu — cum zice divinul Mateiu — ci toamna de nostalgii și amintiri mustrătoare.

La 15 septembrie, odată cu deschiderea școlilor, ca la sunetul unui singur gong, amplu și solemn, începe stagiunea teatrală. În aceeași seară, de înfrigurare, grație și emoție, toate Teatrele Naționale și toate companiile particulare, cinstite fețe actoricești ilustre, își ridicau cortina, în cadrul unui ceremonial. Semnatarul acestor rânduri, copil sau adolescent, cocoșat la galerie asista la o clipă de gravă solemnitate cînd directorul „Naționalului” în redingotă și mănuși albe — după un stil impus la Comedia Franceză, de celebrul De Max — saluta respectuos publicul, cu o adîncă reverență, după care începea spectacolul, întotdeauna cu o piesă românească, prezentată în premieră, din distribuția căreia nu lipsea Constantin Nottara, decanul de vîrstă și geniu al actorimii românești.

Tradiția a fost cu desăvîrșire uitată. Teatrele își încep stagiunea fiecare cum vrea, cum poate, cum i se năzare, cu premiere sau reluări, îngrijite sau degradate, într-o atmosferă de rutină și indiferență. Ce păcat! Fiindcă reprezentația pătrunsă de o adevărată evlavie a începutului de stagiune nu reprezenta doar un moment festiv, marca o relație de civilizație: raportul de respect și prețuire dintre spectatori și scenă, dintre slujitorii teatrului și publicul venit să-i aclame.

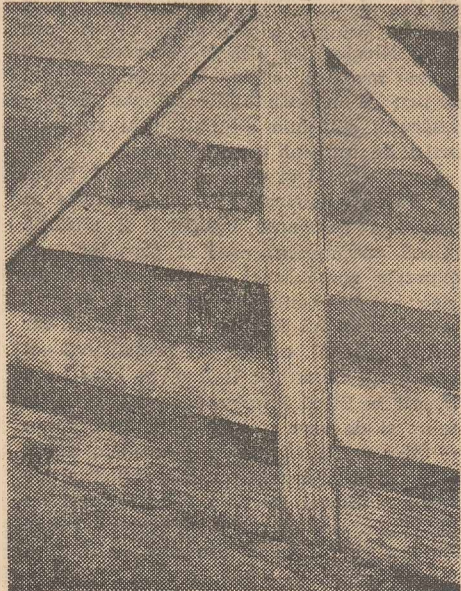
Acum cîteva luni am ascultat la Paris un discurs rostit de fostul ministru al culturii. Explica de ce a decis să micșoreze subsidiile acordate teatrelor. „Ce rost are să le dăm bani” — spunea textual demnitarul, astăzi demis — „dacă teatre de șase sute de locuri joacă, de ani de zile, cu cincizeci de spectatori în sală?”

Teatrele noastre sint, de ani de zile, pline pînă la refuz. De ce să nu onorăm acest public generos, așa cum se cuvine, și așa cum merită.

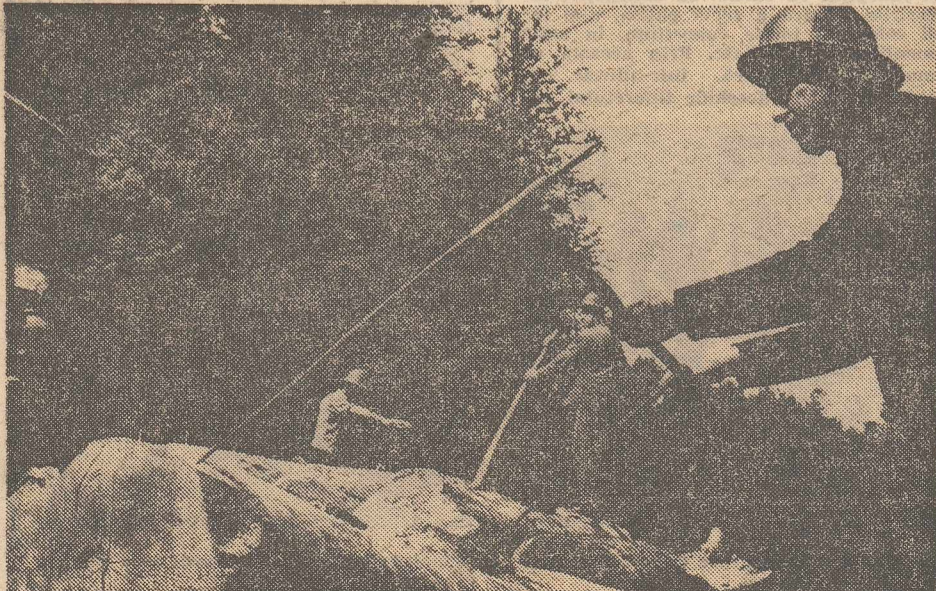
AUREL BARANGA ■

● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA

FOTOTECĂ FLACĂRA | Începînd din acest număr revista noastră își propune să publice cele mai reprezentative și mai expresive fotografii păstrate în fototeca redacției.

Prin ochii lui cerul încearcă o evadare.

În noaptea asta s-a auzit gemînd un pin.

Comăneci Nadia — prezent! Ungureanu Teodora — prezent!

Miercură trecută, antrenamentul de dimineață al Nadiei a fost mai scurt ca de obicei. Primul antrenament al zilei (mai întotdeauna sint două, se știe) durează cam 3-4 ore, dar de data aceasta Bela Karolyi a părut mai îngăduitor, sau poate și-a pus în gând să recupereze „pirlelea” în antrenamentul de după-amiază. Comăneci Nadia — cum spune catalogul — Ungureanu Teodora, Constantin Mariana și celelalte gimnaste din echipa atât de cunoscută acum lumii sportului s-au schimbat din costumele lor de antrenament în rochițele de școală, s-au strecurat grăbite printre copiii și chiar mai virstnicii admiratori care nu lipsesc niciodată de la vreun antrenament al echipei de gimnastică, așteptând în afara sălii chiar numai pentru a surprinde o privire, un gest al Nadiei sau al Teodorei — în fine, s-au îndreptat spre școală, lucru altfel lesne de înțeles, întrucât miercură trecută a fost într-adevăr 15 septembrie!

În municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej școala a început, la fel ca pe toată cuprinderea română, la 15 septembrie dis-de-dimineață, cu multe flori și fețe îmbujorate, cu noi emoții din partea copiilor și profesorilor lor laolaltă. Școala însăși s-a împodobit în aceste zile, s-a gătit pe dinafară și pe dinăuntru, ca pentru o reînnoire dorită și așteptată de toți. Sint citeva sute de eleve, de la 6 la 18 ani, în curtea școlii — Liceul real-umanist specializat de gimnastică al municipiului Gh. Gheorghiu-Dej, unitate de frunte de-acum a sportului românesc —, de asemenea părinții, ca și conducerea Comitetului municipal de partid. Sint totuși cinci licee și zece școli de cultură generală în municipiul de pe Trotuș, oraș de aproape 50 000 de locuitori, dar nu e deloc de mirare că Valerian Ghinet, prim-secretar al Comitetului municipal de partid și primar al orașului, a venit la liceul de gimnastică pentru deschiderea festivă a noului an școlar, întrucât unitatea are dreptul să fie considerată, prin eficiența muncii combinate învățământ-sport, printre primele nu numai ale urbei, ci ale țării.

„Rămân de neuitat — s-a spus la festivitatea de deschidere — cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, care, imminând Nadiei Comăneci una dintre cele mai mari distinctii ale țării, a spus: «Avem deci, începând de astăzi, în rindul Eroilor Muncii Socialiste o eroină tină, dar care și-a câștigat pe drept, prin munca, tenacitatea și hotărârea sa acest titlu.» A fost cea mai înaltă apreciere cucerită vreodată de un sportiv român, care fără îndoială nu numai onorează ci și obligă. Este dealtfel ceea ce așteptăm în continuare de la gimnastele noastre: o pregătire exemplară în sala de gimnastică dar și în cea de clasă, note tot mai bune și la sport și la învățatură!»

S-au rostii și alte cuvinte frumoase, s-au luat angajamente și s-au exprimat hotărâri — într-o ceremonie foarte frumoasă și plină de conținut. Deasupra tuturor ardea un soare care parcă se oglindea în inimile noastre, iar limpezimea cerului albastru aștepta parcă doar bătaia sublimă a unor aripi de porumbei albi. Intreaga atmosferă era simplă, fără fast, dar cită căldură izvora din ochii acestor porumbei-copii, gata parcă să-și ia zborul spre culmile cele mai înalte, ale performanței desigur. Sint zile și de acum săptămîni în care trăim o adevărată eferveșcență a sportului românesc, de pe urma rezultatelor înregistrate la Montreal, și ca o consecință firească a atenției cu totul deosebite arătate mișcării noastre sportive de către conducerea partidului, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Nadia și Teodora au produs o asemenea impresie, colosală la ultima Olimpiadă, încit în mai toate sălile de gimnastică, de-a lungul și de-a latul globului, s-au înregistrat creșteri spectaculoase de efectiv, sute și mii de gimnaste și gimnaști, în fapt copii, luind pur și simplu cu asalt aparatele de gimnastică. Să ne mai mirăm atunci că, aici la noi, în țara care le-a dat și le-a crescut pe Nadia Comăneci, Teodora Ungureanu și

celelalte fetițe cu care ne-am mindrit lumii întregi, copiii vin în municipiul Gh. Gheorghiu-Dej de la Reșița și Arad, de la Baia Mare și Hunedoara, de la Iași și Galați — toți pentru a se înscrie și face parte din școala „minune”, pentru a fi colegi cu Nadia și Teodora?! Sint acum prezente toate cele 60 de fetițe selecționate pentru clasa I, majoritatea împreună cu părinții lor, începînd greul drum al performanței sportive. Nu a fost deloc ușor, însă. Pentru a fi selecționate, cele 189 de fetițe înscrise în concursul de admitere al clasei I (peste trei pe un loc!) au trebuit să treacă un examen destul de dificil și exigent, desigur fără precedent în învățămîntul sau sportul nostru școlar. Au rămas în cele din urmă 60, împărțite pe trei clase, alături de alte 50 de fetițe selecționate dintre cele care posedă deja ceva cunoștințe de gimnastică și care au completat clasele a II-a și a III-a. Liceul (director Gheorghe Brasovcanu, un absolvent al I.E.F.S. cu specializarea gimnastică) are acum 380 de eleve, toate gimnaste de mai mare sau mai mică valoare, după cum sint dealtfel împărțite: grupa A — gimnastele de înaltă performanță; grupa B — gimnastele cu rezultate bune pe plan național; grupa C — absolut toate celelalte eleve, indiferent de calificarea sportivă. Prima grupă, cea din care fac parte și Nadia, Teodora, celelalte gimnaste ale lotului olimpic, urmează să fie lărgită prin transferarea a zece tinere gimnaste selecționate în urma unui concurs care a avut loc zilele trecute la București, cuprinzînd cele mai bune 30 de gimnaste între 8 și 14 ani din toată țara, desigur în afara celor din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, Bela Karolyi nu a alics decit zece (trei din Galați, două din Baia Mare, două din Arad, cite una din Bacău, Constanța și Sibiu), pe care speră să le poată aduce în citiva ani la o valoare și o formă sportivă de cel mai înalt nivel. Este ceea ce se cheamă „lotul olimpic de gimnastică”, un lot lărgit de eleve-gimnaste, care va cuprinde în jur de 20 de sportive, aflate încă de pe acum în pregătire pentru Olimpiada anului 1980, de la Moscova. Este, alături de de-acum consacratele Nadia și Teodora, ceea ce Bela Karolyi numea „a doua generație de gimnaste de valoare internațională” a liceului din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, o echipă care va avea sarcina și onoarea deosebită de a reprezenta țara la Jocurile Olimpice viitoare, pentru apărarea și consolidarea poziției actuale.

„Bobocii” liceului, cele 60 de fetițe despre care am vorbit, și încă altele desigur, care vor apărea cu timpul, vor forma însă „a treia generație”, o generație sortită să ajungă la vîrfurile performanței abia la Olimpiada anului 1984... Copiii au însă încredere și timp să aștepte, ca și părinții lor dealtfel, așa cum era această minunată mamă pe nume Ionela Toma, din Constanța, care nu-și putea ascunde deloc marea bucurie a admiterii fetiței sale, Marieta, la „liceul Nadiei”. Noi am întrebato-o dacă nu se sperie văzînd palmele celorlalte gimnaste (palme de om care știe să muncească, bătucite ca la un săpător de profesie!), dar ne-a răspuns simplu cum că „totul se poate obține numai prin muncă, iar fetița mea trebuie să învețe să muncească!” Tatăl Dianei Radu, o altă elevă în prima clasă, este muncitor la Tractorul Brașov, mama de asemenea muncitoare, iar părinții Nicolettei Mitroi sint cooperatori în comuna Ștefan cel Mare, satul Răcăuți, județul Bacău... Mihaela Daniela Rusu vine din Tecuci, iar Grecu Luiza, al cărei tată este șofer la I.M.M.R., din Roșiori de Vede... Doinița Todirică este din Brăila, Ingrid Gătej din Fetești, Elena Toma dintr-o comună din județul Iași, Voinești parcă. Și așa mai departe... Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, în memorabila cuvîntare de la Palatul Sporturilor și Culturii: „Fie ea aceasta să constituie un imbold atît pentru tineretul nostru sportiv cit și pentru întregul nostru tineret de a acționa pentru a-și îndeplini cu cinste, cu abnegație, îndatoririle, pentru a servi patriei, a-și însuși cele mai înalte cunoștințe, în toate domeniile de activitate. Prin aceasta va demonstra fiecare că, într-adevăr, era noastră socialistă deschide tineretului pa-

Fotoreporterul se jură că nu minte: Nadia e emoționată!

triei minunate perspective de bunăstare, de fericire, de atingere a celor mai înalte culmi în toate domeniile.” Iar dacă Nadia a demonstrat tuturor, lumii întregi „faptul că un tinăr liber, stăpîn pe destinele sale, un tineret care trăiește într-o țară socialistă poate să aspire la cele mai înalte succese în sport, ca și în toate domeniile de activitate”, așa cum sublinia cu acclagi prilej secretarul general al partidului, mai există oare loc pentru nedumerire, pentru mirare, atunci cînd vedem luată cu asalt școala de gimnastică din municipiul de pe Trotuș?! O întreagă națiune română (și nu numai ea) a privit cu ochii plini de incitare la strălucitele performanțe ale gimnastelor noastre la Montreal, apoi a ascultat cu aceeași lipsă de răsuflare îndemnurile secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu. Astăzi aceste momente culminante ale sportului românesc se văd bine, de oricine, la Onești. Se vor vedea fără îndoială nu peste multă vreme și în alte orase, și în alte sporturi.

După ce s-au înmînat florile și aplauzele au înroșit palmele copiilor și adolescenților, școala s-a reîmpărțit din nou pe clase, elevele intrînd în interiorul clădirii pentru prima oră a noului an de învățămînt. Mai întii, de fapt, s-au împărțit cărțile — gratuite, precum bine se știe. Cei 34 de profesori ai liceului (19 de cultură generală și 15, inclusiv directorul, de educație fizică și sport) și-au luat în primire noua clasă și prima oră de curs s-a pierdut desigur cu cunoașterea reciprocă. Comăneci Nadia a început astfel clasa a noua, iar Ungureanu Teodora pe cea de-a zecea. N-am rezistat tentației și am aruncat o privire prin catalogul claselor precedente, absolvite de cele două gimnaste fruntase anul trecut. La „rubrica” Comăneci Gh. Nadia am găsit media generală pe anul de învățămînt 1975-1976: 8,67 — deci o medie cu adevărat bună. La Ungureanu Teodora media generală de 8,10... „Nu este vorbă, ar putea avea note și mai mari, amîndouă — ne spunea Maria Pop, directoarea adjunctă a liceului. Nu trebuie însă să uităm (nu uităm, desigur — n.a.) de eforturile mari de la antrenamente, de competiții și concursuri internaționale —adică lucruri care le răpesc mult din timp. Ambele sint totuși eleve silitoare, care nu ne-au creat niciodată greutăți. Este adevărat că și noi, conducerea liceului, cu aprobarea ministerului nostru, am căutat să sprijinim în mod special dubla lor pregătire, aceea de sportive fruntase și de eleve”.

Înceindu-se vacanța școlară, desigur că pentru Nadia și Teodora prima oră de școală din noul an a început așa:

- Comăneci Nadia
- Prezent!
- Ungureanu Teodora
- Prezent!

Apoi, la întrebarea cunoscută a profesorului, obișnuită în prima oră de clasă, cea cu „ia să vedem ce ce ne-am ocupat în vacanță?”, Nadia și Teodora au putut răspunde la unison:

— În vacanța de vară am fost ocupate să câștigăm șapte medalii olimpice pentru România!

A început, cu alte cuvinte, un nou an de învățămînt și pentru gimnastele noastre. A început, calendaristic vorbind, un nou an de muncă — de antrenamente și școală, de concursuri și teze. La Liceul specializat de gimnastică se muncește desigur mult, poate mai mult decit protutindenii. Nu întrebați dacă merită. Întrebați numai, oricare elevă abia intrată în clasa I, abia ieșită din grădiniță deci, ce vrea să devină cînd va fi mai mare! Nu vă va răspunde, vă asigur, nici doctoriță, nici profesoară, nici măcar actriță. Vă va răspunde: „gimnastă, ca Nadia!” Este de acum visul a milioane de copii din lumea întreagă, este și visul celor 60 de fetițe admise în clasa I, și încă a multor fete și băieți de-o șchioană din România. Și de ce n-ar fi? Precedentul există!

DUMITRU GRAUR ■

Stîna de Vale

Nu se numește Stîna din Vale, ci de Vale, printr-un frumos idiom ardelenesc, echivalent al eminescianului de din vale. Iar frumusețea idiomului a înflorit din frumusețea naturii paradiziace. Aici, la Stîna de Vale frumusețea naturii este odihnitoare în sensul spiritual și medical al cuvîntului. Printr-o fericită compoziție minerală a solului văzduhul este ușor radiat, tocmai atît cit pericolul să cedeze tîmăduirii și să vindece astenia. Astenicii pleacă de la Stîna de Vale complet reabilitați și reconfortați.

Stațiunea a fost altădată proprietatea episcopiei greco-catolice. Cită astenie or fi avut preoții și călugării din ordinul franțuzesc assumptionist, e o problemă greu de rezolvat. În orice caz fetele bisericesti erau moderne: schiau, făceau alpinism și se cuminecau masiv, pe săturate, din singele Domnului. Pe atunci întreaga stațiune se reducea la un hotel, la o vilă rezidențială și o vilă a poștei, la care, în regimul nostru, s-au adăugat o cabană turistică, una silvică și un pavilion al armatei, astăzi dăruit pionierilor pentru vacanța mare... Abia acum citiva ani s-a ridicat o clădire modernă, masivă — dar e bine să nu mai construim, pînă creată de mișcările tectonice este mică și aglomerația strică raiul liniștii odihnitoare.

Paradoxal este că acest rai pămîntesc este așezat pe Valea Iadului, poreclită așa datorită malurilor ei prăpăstioase. Și ca mistica papistașă să fie zgîndărită, foștii ciobani au numit un izvor Puța Fetii, ca un fel de dat cu sic din Isarlic și ca un pandant la o mică prăvălire de apă de unde dacă beau, cică femeile sterpe ar rămîne însărcinate.

Pîlnia geologică are, jur-impregjur, codri deși de conifere și foioase, cu luminșuri în care te bate gîndul să-ți ridici o casă. Luminșuri cu terburii grase și flori. Au fost multe vipere pe aici, dar s-au rîrit din pricina circulației oamenilor; soacra unui coleg a fost muscată de viperă și a murit viperă. Și astfel a căzut norocul pe capul colegului meu.

Printre conifere figurează și un molift rar și exotic, inmgurita Stîna, sub favoarea unui microclimat, așa cum la Băile Felix lotusul termal crește cum numai pe Nil și pe fluviul Amazoanelor. Vijelii pustiitoare de vară fierbinte au culcat la pămînt citeva exemplare din acest molift trufaș, puținele exemplare rămase în viață sint împrejmuite și numite cu o tăbliță, pentru briceagurile turiștilor care vor să iasă din anonim.

Stîna de Vale este o pașiste lină, cu citeva oaze de arbori bătrîni. Peisajul este atît de familiar încit o căprioară venea să pască și să fie admirată pînă în spațele pavilionului central, Valea Iadului, și peste o colină, cea a Drăganului au păstrăvi din belșug. Bureții gustoși creșe pînă la marginea șoselei.

Drumuri insipicate duc spre alte frumuseți. Parcurgîndu-le, îți vine să cînti pe versuri de Goga: „La noi sint codri verzi de brazi / Și cîmpuri de mătase”. Dar numai pînă aici, pentru că jalea din celelalte versuri s-a ridicat la cer. Un drum duce către plaiul subîm al Padesului unde citorim iarăși așezări de confort modern. Și spre izvoarele Someșului Cald. Și spre Focul Viu, iar apoi, ca să treacă fierbintele la rece, spre Ghejarul de la Scărișoara. Un altul duce către Bucea și de acolo spre Ciucea lui Goga, ca un omagiu al metafizei. Altul spre Beiuș, prin Budureasa, pe lîngă așa unii meșter, astăzi plecat în lumea umbrelor, care a fabricat o bicicletă numai din lemn și un ceas tot din lemn, visînd, ca orice trîsnit genial, să inventeze și un perpetuum mobile. În fine, un drum original duce spre pisc și se cheamă Drumul Generalului, pentru că el era urcat de un general mediativ, care se zece că ar fi refuzat să lupte alături de fasciști, în război. Chiar unii dintre copii catolici, francezi sau sub influență franțuzescă, au privit cu ochi pleziși războiul antisovietic. Unul dintre ei, Nicolae Merloșz, profesorul meu de franțuzestă, ar fi fost spion al puterilor aliate. Reîntors în Franța, prin 1949-1950, el a revenit în România ca turist și a cerut autorităților județene dreptul de a veni, ca pensionar, la Beiuș, cu gîndul nostalgic să moară la noi, pe vetrele de care-l leagă inima. Și sint sigur că printre aceste vetre (nu-i așa Pêre Nicolas) se află și Stîna de Vale, unde prelatul schia, pescuia și picta, pentru că în sufletul de călugăr al profesorului sălășluia talentul unui veritabil artist de imagini sacre și laice.

Cu magnetul ei de aur și lumină, Stîna de Vale polarizează și convertește la panteism românesc indigenii și străinii. Mihai Avramescu, poet și prozator de expresie românească al Banatului iugoslav, s-a legat și el cu sufletul de această pîlnie (nu a lui Stamate ca-n Urmuz), iar un activist al secției de propagandă al Partidului Comunist Italian, pe care l-am însoțit la Stîna împreună cu prietenul de fapte și de vise care este Victor Dolojan — mi-a mărturisit că duce cu el, în Italia, albumul viu, înregistrat pe retină și pe spirit al Stinei de Vale. De Vale și nu din Vale, așa cum la Eminescu există sintaxa de dor a lui din vale de Rovine.

AL. ANDRIȘOIU ■

Cea mai tină Eroină a Muncii Socialiste, între colegile sale din clasa a noua: mai vrea cineva să se facă actriță?

Bela Karolyi: privind spre Olimpiada anului 1980...

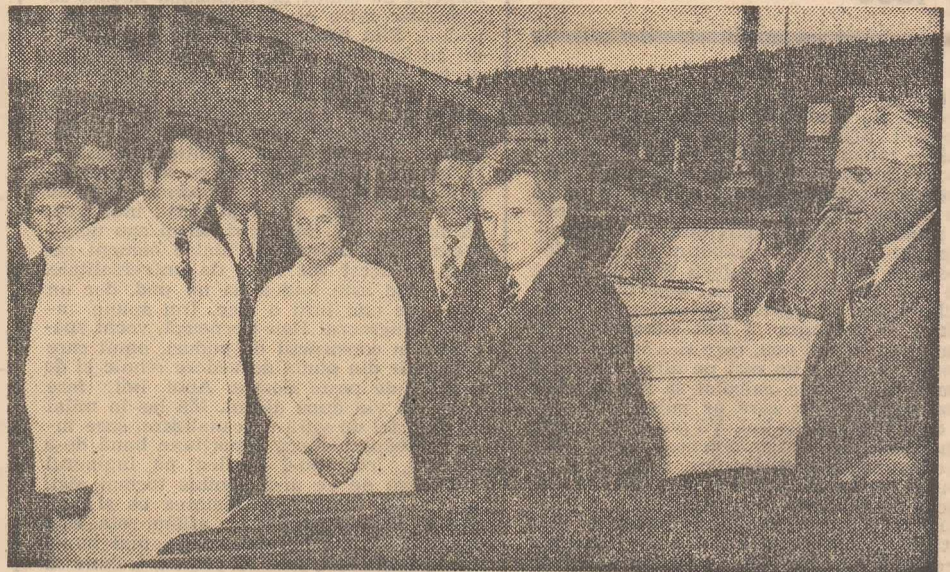

Olimpiada e de acum departe — a început școala!
Fotografii de EMANUEL TÂNJALA ■

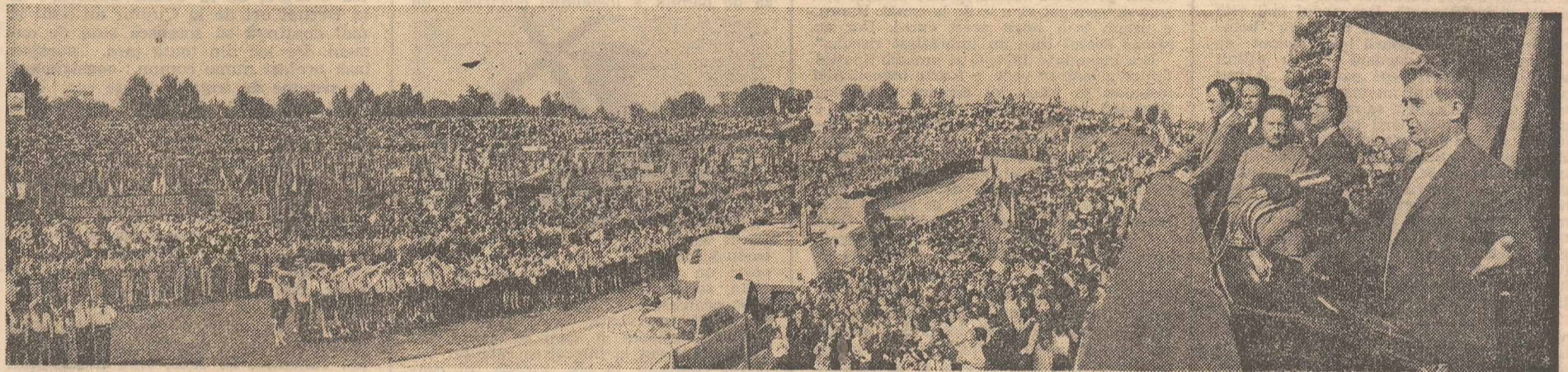
ÎNDATORIRILE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE ÎNTR-O INDISOLUBILĂ UNITATE

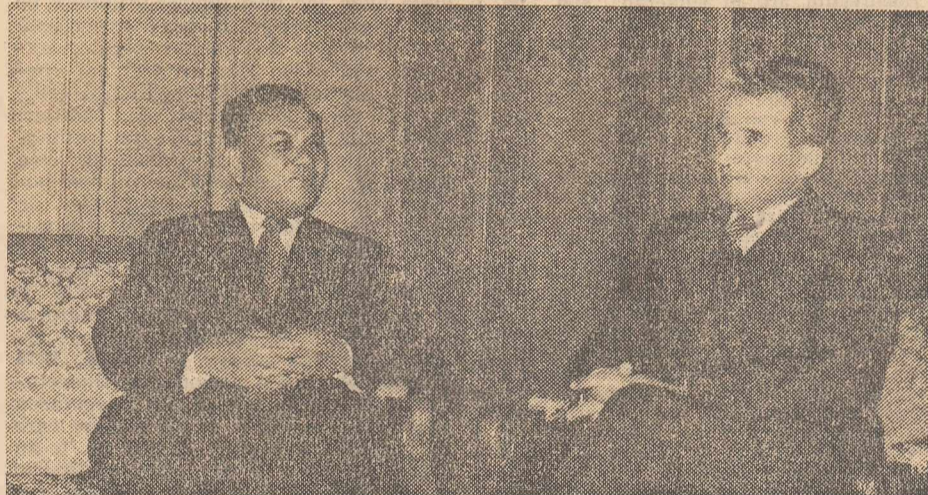
Pe platforma Combinatului chimic din Rimnicu Vilcea

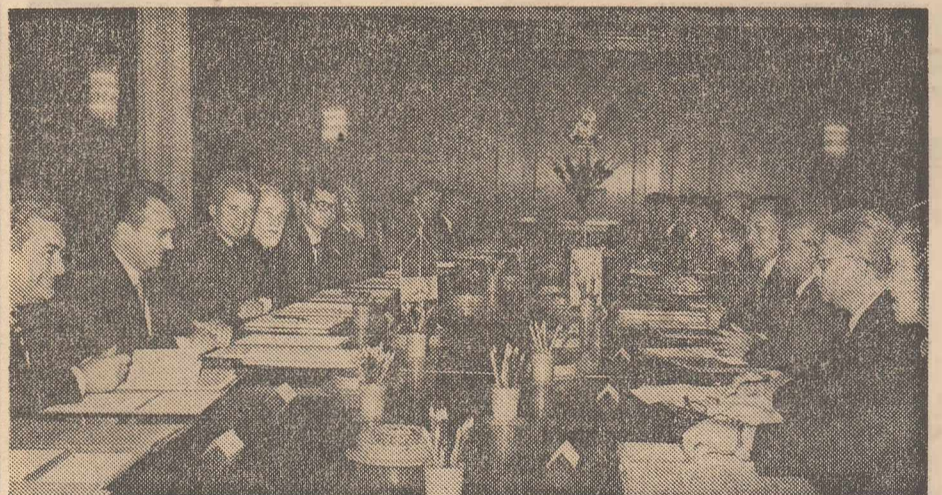
La Intreprinderea mecanică Muscel

Aspect de la marea adunare populară din municipiul Călărași

În timpul vizitei protocolare a tovarășului Kaisone Phomvihane, secretar general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Laoțian, prim-ministru al Guvernului Republicii Democratice Populare Laos, la Palatul Republicii

În timpul convorbirilor oficiale dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kaisone Phomvihane

Joi 16 și vineri 17 septembrie, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a aflat într-un nou și fructuos dialog cu oamenii muncii din patru județe ale țării — Constanța, Ialomița, Argeș și Vilcea — unde a examinat la fața locului modul în care se realizează importante obiective industriale ale actualului cincinal. La Constanța a fost prezent la un moment de seamă pentru dezvoltarea și modernizarea întregii noastre economii socialiste: inaugurarea primului foraj marin de pe platoul continental al Mării Negre, realizare românească de anvergură, unul din marile obiective ale cincinalului revoluției tehnico-științifice. Instalată în largul mării, la 130 km de țărmul românesc, acest colos de metal conceput și realizat la noi, reprezintă după aprecierile unanime ale specialiștilor, una din cele mai moderne foraje de acest tip din lume, situându-ne totodată în rândul celor citorva țări care produc în prezent instalații de foraj marin pentru exploatarea surselor de energie de pe fundul mărilor și oceanelor. De la Constanța, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a îndreptat spre un alt obiectiv de importanță deosebită al acestui cincinal, spre Călărași, în noua vatră de oțel a țării. Viitorul mare combinat siderurgic și-a început construcția. Actul lui de naștere se află în Directivele Congresului al XI-lea al Partidului, iar realizarea lui, încă din faza de proiectare,

a fost urmărită perseverent de către tovarășul Nicolae Ceaușescu. Noua cetate siderurgică va permite ca producția de oțel a țării să ajungă în 1980 la 17-18 milioane tone și totodată va opera transformări radicale în peisajul economic și social al acestor străvechi meleaguri românești. În județul Argeș, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a poposit pe platforma industrială a Colibașilor, la Intreprinderea mecanică Muscel și în cel mai nou oraș înscris pe harta industrială a patriei — Curtea de Argeș. La Cimpulung, tovarășul Nicolae Ceaușescu a examinat totodată și amplasamentul propus pentru noua platformă industrială a orașului, unde urmează a începe construcția, într-o primă etapă, a unei fabrici de fibre și fire chimice ce va folosi ca materie primă, produse ale marelui combinat piteștean. La Curtea de Argeș după o vizită de lucru la Intreprinderea de porțelan pentru menaj și la „Electroargeș”, unitate specializată în produse electrocasnice s-a îndreptat spre șantierul unui nou obiectiv industrial: Intreprinderea „Roniprot” ce urmează a produce furaje proteice din derivate petrochimice, unitate ce se realizează în cadrul colaborării economice româno-japoneze. În județul Vilcea, secretarul general al partidului s-a oprit la Combinatul chimic din Rimnicu Vilcea, reprezentativ pentru dezvoltarea în ritm susținut a întregului județ și care în

actualul cincinal se află într-un amplu proces de creștere și modernizare. Pe platforma acestei vetre a chimiei românești, ca pretutindeni unde s-a aflat în aceste două zile de fructuoase vizite de lucru, a avut loc o emoționantă demonstrație a atașamentului oamenilor muncii față de partid, față de secretarul său general, expresie elocventă a hotărârii de a înfăptui în viață mobilizatoarele sarcini ce le revin în acest cincinal.

★

Preocupându-ne de dezvoltarea patriei noastre socialiste, luăm totodată parte activă la viața internațională — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la deschiderea noului an școlar, subliniind încă o dată legătura dialectică dintre îndatoririle naționale și răspunderile pe plan internațional. Sint elocvente în acest sens și primirile și convorbirile pe care le-a purtat în această săptămână secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu cu personalități politice ale diferitelor țări și popoare care ne-au vizitat țara. În după-amiaza zilei de 15 septembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe dr. Rafaat El-Asad, membru al Biroului Comandamentului regional al Partidului Baas Arab Socialist din Republica Arabă Siriană care la invitația C.C. al P.C.R. a făcut o vizită de prietenie în țara noastră. A fost reliefată necesitatea intensificării eforturilor în vederea soluționării pe cale pașnică a

conflictului din Orientul Mijlociu, a instaurării unei păci drepte și durabile în această regiune. În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a primit pe Maati Jorio, ambasadorul Regatului Marocului la București, la cererea acestuia.

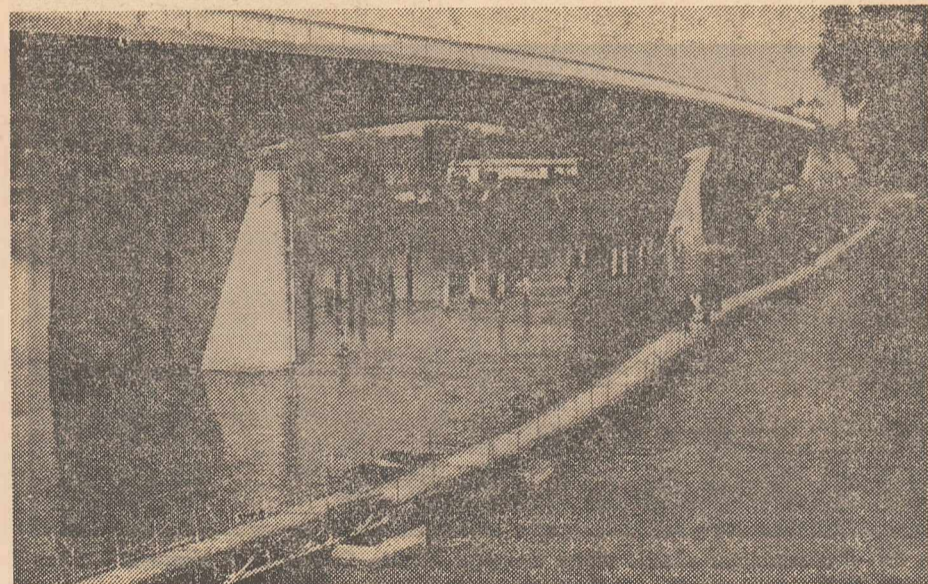
Joi, 16 septembrie, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu a primit delegația Partidului COPEL din Venezuela condusă de senatorul Pedro Pablo Aguilar, secretar general al partidului, care la invitația C.C. al P.C.R. face o vizită în țara noastră. Din delegație face parte și Eduardo Fernandez, secretar general adjunct al partidului, deputat. În timpul întrevederii a fost exprimată de ambele părți hotărârea de a dezvolta legături prietenești de colaborare între Partidul Comunist Român și Partidul COPEL din Venezuela, în interesul bunelor raporturi dintre cele două țări și popoare. La invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Guvernului Republicii Socialiste România, o delegație de partid și guvernamentală laoțiană, condusă de tovarășul Kaisone Phomvihane, secretar general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Laoțian, primul ministru al Guvernului Republicii Democratice Populare Laos, a sosit luni, 20 septembrie într-o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

C. IORDACHE ■

Un pod este mai întâi o idee

Am venit la Satu Mare să scriu despre podarii lui Dan Berneagă și Ludovic Benovschi. Acum patru ani, vreo 200 la număr — români, maghiari, secui, ucrainieni — au început construcția unui pod peste Someș. La 30 septembrie 1976 va trebui să se circule însă pe toate cele patru benzi. E musai! Întreaga activitate, viața municipiului Satu Mare, străbătut de apele Someșului, ar avea de suferit fără un astfel de pod. Cel vechi nu mai face față traficului urban și interurban mereu în creștere. Pe deasupra a fost șubrezit și de inundații. Podul nou, care și-a întins arcul de beton de pe un mal pe altul, este mai mare, mai trainic, calculat să reziste celei mai mari viituri care ar putea să apară o dată la o mie de ani. Vă puteți deci ușor imagina câtă tensiune omenească începe în aceste zile pe pod. În plus, podul este un unicat pe întreaga lui deschidere de 120 metri — cea mai mare din țară și din Europa pentru o punte de beton — nu există nici un picior pe care să-și reazime greutatea. Proiectanții cit și constructorii au ținut să nu obtureze albia râului; să nu împiedice curgerea apelor, cind viitura ar depăși cotele normale. Este o idee originală și îndrăzneată. Dar podul mai este unicat și prin metoda de realizare: betonarea în console. Podarii l-au început de pe ambele maluri deodată și s-au întâlnit la mijlocul râului, după patru ani. A fost cel mai emoționant moment: s-ar fi putut ca unul din capete să nu cadă pe cotele proiectului. Dar podarii lui Berneagă au lucrat cu atita precizie încât ambele capete au ajuns ca turnate pe axa podului. O instalație specială, concepută și executată de oamenii șantierului, i-a ajutat să toarne 10 000 mc de betoane; din aceștia, 500 metri sunt de marcă superioară. Procedul este asemănător cu acela al cofragului glisant, cu care zburătorii lui Teodor Rusu (vă mai amintiți de ei?) au zidit coșul de fum de la Turceni până la 300 metri înălțime.

Există o coeziune fierbinte aici, un climat de muncă deosebit care îi face pe oameni să creadă că trebuie și că pot să termine podul în timpul care a mai rămas

până la 30 septembrie. Echipa de drumari, condusă de Aurel Secătureanu, lucrează acum la rampele de acces pe pod. Toți douăzeci vin de la Gilgău și de 12 ani lucrează împreună. De 12 ani nu a plecat nici unul din echipă. Au lucrat simbată după-amiază, duminică, toată ziua și luni au luat-o de la început. Acum lucrează la cota podului, pe malul sting și sint ajutați de buldozeriștii Florea Rogoz, 25 ani, din Bapta, Laurențiu Rusu, 24 ani, din Dej, Viorel Coroiu, 20 ani, din Bobilna, Grigore Lobontz, 28 ani, din Supuru de Jos și alții.

Locul e fierbinte pe Someș și timpul e și mai fierbinte. Maistrul Adrian Mic a aflat de zorul colegilor lui și le-a venit în ajutor cu o echipă de oameni, condusă de Daniel Pocol. A venit tocmai de la Baia Sprie, a lucrat la consolidări, apoi la finisări. S-au unit cu echipa maistrului Constantin Tarniță, un alt veteran al podului, din Dej, și au turnat în total 21 000 metri cubi de beton, 7 000 metri au turnat numai în cheoane. În cheoanele din care chesoniiștii vrneceni, conduși de maistrul I. Lupu, au scos 8 000 metri cubi de pământ. Vrneceni au lucrat în condițiile cele mai grele. Excavau sub clopot de beton, sub presiune atmosferică ridicată și inspirau oxigenul de la campaner. Transpirând din greu, plini de noroi, încordați la maximum, gata să se retragă spre leșire în caz de pericol. Au terminat cu bine, pentru că echipa lui Lupu e cea mai bună echipă de chesoniiști. Și în timpul acesta, cind are atita nevoie de forțe, șeful de lot, Ludovic Benovschi, se consultă cu maistrul Constantin Tarniță și Adrian Mic, cum să-l ajute pe inginerul Dorin Corneliu (Cocora), și el șef de lot la un alt șantier la podul care se construiește peste râul Crasna. „O să-i trimitem zece oameni

că nu putem să-l lăsăm tocmai acum cind are atita nevoie de noi”. Arde deci și la Crasna, la Cocora. Și podarii sint oameni care știu să se ajute. „Malu' ăsta, cu malu' ăla, zice Benovschi, nu s-ar putea uni dacă n-ar exista podul”. Indiferent de obstacol, oamenii au simțit de totdeauna nevoia să comunice între ei. Și atunci au construit poduri. Sint convins că, la început, oamenii au traversat Someșul cu buturuga. Judecând după aceste înțelesuri, putem spune că podul este o expresie a dorinței de comunicare. De comunicare lucrativă, dar și de comunicare în spirit. În ultimă instanță, podul devine o condiție de existență umană. Unind un mal cu altul, înțelegând în esență gestul lor, podarii țin să se ajute mai mult, sint mai uniți, indiferent că sint români, maghiari, secui sau ucrainieni. Ideea apropierii dintre oameni căpătă în acest caz rang de universalitate.

Un pod este totdeauna un pod, dar un pod este mai întâi o idee. Imi spune aceasta inginerul Dan Berneagă, vechi specialist în construcții de poduri, omul care răspunde din punct de vedere tehnic și de podul de peste Someș. Apoi imi face semn să vin după dinsul. Mă las în miini într-un fel de gură de canalizare, spre tunelul podului. Merg o porțiune bună de-a bușilea, încă nu-l înțeleg pe inginerul Berneagă de ce m-a condus tocmai aici, tac, n-am încotro, și înainte ca să el. „Ideea podului în care ne aflăm, reia, este nouă. Nu spun că este și cea mai bună. Dar pentru ca o idee să prindă, trebuie să ai curaj să o pui în practică, să lupți pentru ea. Uneori, oamenii podului au luptat eroic. Și numai tinerețea lor, curajul lor, i-au determinat să o ia de la capăt. Unora, e drept, le-a lipsit acest curaj. Dar au rămas destui care au îmbrățișat riscul...”

Era noiembrie 1974. O zi umedă. Spațiul dintre grinzii, se vede, e foarte îngust. Aici trebuiau să intre doi oameni: Nicolae Beșleagă și Alexandru Cristache. Și o presă de 160 kilograme. Podul este susținut de 600 de cabluri injectate în beton. Cablurile se tensionează de către echipa maistrului principal Victor Borcan, adică se întind cu o presiune de 480 atmosfere. Forța care întinde cablul în timpul tensionării ajunge până la 120 tone. Dacă un cablu ar scăpa, lovitura lui ar fi egală cu a unui pumn de 120 tone. Iese de pe țevă, cu foc, ca un proiectil. Centrarea presei a făcut-o Beșleagă. Nimeni nu spune nici acum că a făcut-o prost. A făcut-o cum i-a permis locul. S-a început tensionarea și pe măsură ce creștea tensiunea în cablu, creștea și în oameni.

La 480 atmosfere, cind trebuia să blocheze, presa, din cauza răsucirii cablului, aceasta s-a dislocat și a fost aruncată în Someș cu cablu cu tot. Parcă era o cometă cu coadă. Din instinct, mecanicul Ion Mihai a încercat să țină de pompă. Ar fi fost însă sinucidere curată, dacă nu-l trăgea la o parte șeful lui, maistrul Victor Borcan. Nu s-a întâmplat nimic grav. După întimplarea aceasta, Beșleagă și Cristache au plecat de la pod. S-au speriat. Au rămas ceilalți, au învățat din toate necazurile, și la a doua tensionare timpul a fost redus de la două luni la o săptămână. Acum îl înțeleg pe inginerul Berneagă de ce m-a adus aici.

Berneagă are 38 de ani, e bucureștean. Convingerea lui este că podarii sint constructori de artă inginerască. De fapt, acest motiv l-a determinat să se facă inginer de poduri. „Aveam acasă, zice, un medalion cu Anghel Saligny și o carte despre viața lui. Am citit cartea, și ca orice copil mi-am ales și eu un zeu”. Zeul acesta a fost Saligny care, probabil, și el și l-o fi ales ca model pe Apolodor din Damasc. Berneagă însă e un om obișnuit. În 1960 a terminat facultatea și de atunci poduri face: peste Tirnavele amindouă, peste Arges, Topolog și Someș, și crede că în curind va construi poduri numai din beton și oțel și peste Dunăre. Că dacă a mers la 120 metri, poate să meargă și la 160 sau 200 cit are Dunărea pe anume porțiuni.

Fără să fiu specialist de poduri, am tăria să cred în visul lui Berneagă.

Mărturie stă podul de peste Someș care, între un mal și altul, planează ca o aripă incrementată în timp.

N. GRIGORE MARĂȘANU ■

STAREA DE URGENȚĂ

Sintem legați unii de alții prin miliarde de fire telefonice

Un proaspăt tată vorbea cu soția aflată încă la policlinică, un inginer șef confirma provinciei sosirea unor utilaje, un pilot era chemat la Băneasa în locul unui coleg bolnav etc. 600 de abonați telefonici își foloseau aparatele — evident — după propriul lor interes. În aceeași clipă 600 de abonați au auzit un zgomot și telefoanele au rămas mute. Fiecare din cei 600, fără să știe unul de celălalt, a trecut la faza următoare, firească, reclamația intreruperii la 021. Și fiecare în felul lui avea dreptate să rostească unele cuvinte aspre: eu plătesc abonamentul, voi de ce nu vă faceți datoria, sau, tăiați frunze ciinilor în loc să... Dar înainte de a trece valul de reclamații — un asemenea val durează — o echipă de „electromecanici jonctori” îmbarcată cu iuteală într-o mașină specială, utilată cu diverse instalații se și afla în căutarea defectului. În acea zi, pe strada Smirndan, citiva zugravi instalaseră o schemă glisantă acționată de motoare electrice. Priza de pământ a instalației electrice, un

fel de baionetă lungă de metal, a fost introdusă de către un neprețuit exact peste un cablu telefonic cu 600 de circuite, secționându-l! Cablul care lega două centrale mari lucra din plin. Oamenii de la intervenții au găsit repede punctul secționat și, cum se spune, din mers, au trecut la înlocuirea cablului. Au lucrat continuu 19 ore. Firește, în centrale se cuplase imediat un cablu adițional.

Bucureștii are în subteran sau pe stâlpi miliarde de fire telefonice. Un păienjenis superb în alcătuirea sa rațională, asigură funcționarea aparatelor atât de solicitate. În mod obiectiv sau subiectiv (nu discutăm aici acest aspect al problemei) zilnic se rup sau sint rupte citeva dintre aceste circuite și tot zilnic sint repute în funcționare. Oamenii care se ocupă 24 de ore din 24 cu rejonționarea, trăiesc prin activitatea lor, momente de încordare în care lupta cu timpul este desfășurată sub pământ sau în aer, pe vreme urită sau frumoasă. Brigăzile sau echipele acestea operative funcționează după un statut aparte în care conștiința în muncă se scrie cu majuscule.

La policlinica din strada Rozelor s-au intrerupt mai multe linii telefonice. În același timp a fost semnalată o intrerupere la niște cabine de telefon public. Echipa care deservește zona a ales fără ezitare policlinica. Petre Țicumeanu și Ilie Nițu au început verificarea din două sensuri a cablului aerian. Pe Țicumeanu experiența profesională — „sint de 26 de ani în telefoane” — l-a condus spre locul unde se vedeau urmele unui fost șantier. În apropiere de un copac cablul avea o mică zgirietură. „Aici este. Adu scara, Ilie!” și din acest moment totul a căpătat o dinamică aparte: „Să te grăbești încet, adică să lucrezi repede dar să nu pierzi din vedere verificarea fiecărei operații în parte”. În mai puțin de o jumătate de oră sora care privea pe fereastra cabinetului medical sosirea echipei a scos din nou capul și a strigat cu satisfacție, în glas: a venit tonul! Petre Țicumeanu, „meșterul” cum îi place să-l numească Ilie Nițu, ajutorul, a privit zimbind spre fereastră: „Funcționează, dar nu este gata. Lăsăm să se usuce izolația, închidem cablul și apoi îl plumbim. Dar până se usucă ne repezim la cabinetele publice, Ilie, stringe sculele”. Ilie, care a implinit 19 ani, adică este la vîrsta cind vrea să fie el însuși, nu iese din vorba meșterului fiindcă acesta e om, nu jucărie: Ilie, căruia meseria îi place din ce în ce mai mult fiindcă „e de mare folos”, cit și pentru faptul că „păriații tot muncitori sint”, ar prefera să se ducă singur la cabinetele telefonice pentru a-l scuti pe Țicumeanu de alergătură, dar nu îndrăznește. Va îndrăzni poate mâine.

De fapt, jonctorii lucrează de obicei cite doi ca într-un tandem ciclistic, cind primul se sprijină în efort pe celălalt și invers.

„Aceștia sint oamenii cu ecuson albastru pe care este gravat doar un număr anonim. Anonimi, de la acest amănunt până la faptul că noi, cei care folosim zilnic telefonul, nu ne imaginăm că apa din sol corodează continuu cablurile acoperite în manta de plumb, că sub pământ există curenți vagabonzi care produc scurtcircuite, excavatoriștii sau buldozeriștii de pe șantiere rup mereu din păienjeniișul telefonic subteran etc.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Un șantier ca o Stea Polară

La Măceșu de Sus, comună din cimpia de sud a Olteniei, aproape de malul Dunării, unde secetele au pus-tiit deseori truda țaranului, au intrat nu de mult, au intrat împreună cu I.M.S.-uri și buldozere, cu screpere, tractoare și camioane puternice, dragline și excavatoare, constructorii. Constructorii celui mai nou sistem de irigații din vatra țării: sistemul Nedea-Măceșu. Un alt arbore de apă, de făgăduință și de certitudini pentru recoltele, țaranii și pământul dintre Jiu și Desnățui.

De la Răzmirești ori de la Mostiștea-Giurgiu, de la Cetate-Galicea, de la Bechet ori de la Cujmir au sosit și mai continuă să sosească sute de oameni. De loc din toată țara, purtînd însă același nume comun: constructorii de sisteme de irigații. Poate cea mai nouă categorie de constructori. Aici, la Măceșu de Sus, și-a statornicit sediul Șantierul național al tineretului. Într-o casă țărănească solidă cu ferestre largi spre drumul ce duce în jos la Dunăre, într-o cameră de lucru cu puternică tentă orășenească — birou cu furnir lustruit, fotolii, pe unul din pereți o marină pictată cu talent — mă întîmpină un bărbat fină, blond, înalt și robust: Traian Anghel, 30 de ani, activist al C.C. al U.T.C., comandantul șantierului. De profesie inginer. Inginer de îmbunătățiri funciare. În 1969, cind a terminat Facultatea de hidrotehnică din Iași, cere să vină în Dobrogea lui natală, acolo unde avea loc, pe o imensă întindere, pe 200 000 de hectare, marea experiență românească în domeniul irigațiilor, experiența Carasu. Din cei trei ani petrecuți în acest spațiu de muncă eroică, doi este comandant de șantier. După această experiență este promovât activist al C.C. al U.T.C., și este însărcinat să răspundă de munca politică a tinerilor de pe șantierul de îmbunătățiri funciare. În 1974 este numit comandant al detașamentelor de tineri de pe marele sistem Giurgiu-Răzmirești. De la Răzmirești, unde a lăsat, cum spune, o parte din tinerețea sa, vine la Măceșu unde practic, lucrările au fost atacate la 1 iulie 1976 și unde Șantierul național al tineretului a preluat jumătate din executarea sistemului. Din cele 55 000 hectare care se vor amenaja cam 25 000 și le-au asumat ei, tinerii, care până la sfîrșitul anului 1979, și chiar mai devreme, vor preda beneficiarilor — C.A.P.-urilor și I.A.S.-urilor din zonă — tot sistemul de irigații. E o lucrare de proporții foarte mari nu numai prin suprafață, nu numai prin cota de investiții — ci mai ales prin complexitatea ei, fiindcă terenul de irigat urmează să se facă și prin aspersiune, și prin brazde și bi-valent, adică aspersiune plus brazde. Inginerul Traian Anghel scoate din sertar o hartă cu tot felul de cote și detalii și începe să-mi explice inginereste. „Captată din Dunăre printr-un sistem de aspirație, cu stații plutitoare, apa va intra într-un bazin de refulare, apoi prin S.P.A. 1, Stația de pompare nr. 1, o va porni pe C.A. 0, canalul de aducțiune zero, lung de 6 kilometri...”

— Ce se întîmplă în momentul de față pe șantier, unde se lucrează, tovarășe inginer?

— O să mergem să vedem. S-a atacat baza de aspirație și refulare S.P.A. 1, canalul de aducțiune zero și s-au început lucrările la S.P.A. 2; în același timp facem organizare de șantier, recrutăm tineri, organizăm școli, cursuri și forme de calificare. Ne străduim ca majoritatea tinerilor să-i recrutăm din zonă, din satele care vor beneficia de sistem și asta din mai multe considerente. O parte, desigur, se vor califica în meserii pure de constructori de irigații, ca montori de conducte azbo, mecanici pentru utilaje specifice, betoniști pentru poligoanele de dale. Cei mai mulți vor fi calificați în lucrări de irigații pentru exploatarea sistemului în

etapa a doua, cînd va fi dat în folosință. Soarta recoltelor, dar mai ales a pămîntului, stă mai mult în mîna celor care vor exploata sistemul decît în a celor care îl construiesc. Și apoi este marea problemă socială de actualitate — de a lega tineretul de sat, de a rămîne acasă în meserii moderne, de a întineri și defeminiza forța de muncă din agricultură“.

...O luăm spre Dunăre. Spre șantier. La marginea satului începe să se simtă fluviul. Vîntul aduce miros de clisă și de sălcii ude, iar peste cîmp se aude țipăt de păsări de apă. Aici, la marginea satului, se desenează din țărushi și sfori întinse pretutindeni viitorul cartier general, viitorul „oraș“ al tinerilor constructori. Printre pădurea de țărushi, printre mormane de cărămizi din beton, mergînd cu grijă pe lîngă fundațiile trasate cu cretă ca pe un uriaș șotron unde ar urma să se joace niște uriași, într-un picior, l-am întîlnit pe

inginerul Adrian Todirașcu, șef de lot, căruia i s-a încredințat răspunderea acestei dificile lucrări. Înainte de a veni aici, bucureșteanul n-a stat nici măcar o zi în București, în apartamentul pe care și l-au făcut de curînd, nici nu s-a dus măcar să-și vadă părinții. De la Găujani (din sistemul Giugiu-Râmnicu-aresti), unde a ținut totuși să se mai uite cîteva clipe peste întinderea verde de vreo 8 500 de hectare pe care le-a irigat și desecat, să mai asculte susurul apei curgînd din aspersoare, s-a urcat într-o mașină cu direcția Măceșu-Dolj. „Canalul este foarte mare, și are o tehnologie destul de complicată, îmi spune. Cu aproape 6 kilometri lungime, pe 2,500 km fără pantă, apoi cu o pantă lină, aproape imperceptibilă, de 0,22 la mie, se construiește meticolos, porțiune cu porțiune, fiindcă terenul este slab, nisipos și ca să nu se producă eroziuni, să nu se distrugă structura solului, lucrăm cu cinci tipuri de secțiuni, de la baze de 20 metri la 80. Întreg acest canal întrunește o suprafață de circa 80 de hectare captușit mai întîi cu o folie de polietilenă de un tip special peste care se așază dale mari sau dale mici din beton prefabricat. Lucrăm deocamdată cu 70 de muncitori. Noi am vrea să mergem mai repede, am putea să aducem oameni mai mulți, dar avem greutăți cu aprovizionarea. Dalele ne vin de la Calafat și nu știu de ce ne sosesc atît de greu. Sperăm să ne facem curînd un poligon propriu de turnare a dalelor și atunci o să fie altceva, o să avansăm mult mai repede“.

...Floreia Mirea este unul dintre cei 70 de la C.A. 0. Este din Măceșu de Sus, are 26 de ani, este căsătorit de 7 ani și pînă acum 11 luni a lucrat la C.A.P.

— De ce ați lăsat cîmpul ca să deveniți „șantierist“ ?

— Păi, socoteala e simplă. Lucrarea asta trebuie făcută de cineva, nu ? Și-apoi cine să sară mai întîi dacă nu noi, care o să beneficiem de ea ? Nu pămîntul nostru se irigă ? ! Apoi mă gîndesc să urmez o școală de stație de pompare sau de întreținere, ceva fac eu. Cînd s-o termina șantierul cineva trebuie să știe să lucreze cu irigațiile. Ion Diaconeasa, consătean cu Florea Mirea, cu toate că are o meserie în domeniul irigațiilor, mecanic de pompe și aspersoare la C.A.P. într-un sistem mic local, a venit totuși pe șantier cu intenția „să mă calific în ceva superior. Aș vrea să fac o școală de electromecanici pentru stațiile de pompare“.

„Tinerii vin spre șantier, vin să muncească dar mai ales să învețe. Să se calibreze, să se desăvîrșesc. Șantierele noastre au fost întotdeauna pentru ei ca o Stea Polară.“

CICI IORDACHE ■

Șeful care n-a vrut să-și cumpere trăsura ca baba din poveste

— Cu noi lucrurile s-au petrecut cam așa: șefii au trecut, noi am rămas. Și ce președinți am mai avut la C.A.P., unul și unul. Să vedeți poveste.

Și astfel, am aflat despre o întîmplare simplă, profund umană, trăită de locuitorii unei așezări obscure din județul Suceava. De satul Sfîntu Ilie, comuna Scheia, puțini vor fi auzit, în afară de oamenii județului și de istorici, deoarece aci dăinuie pînă în zilele noastre o bisericuță ridicată de Ștefan cel Mare — lăcaș declarat monument istoric, de la care își trage numele și satul. Dar nu la biserică ne vom referi în cele ce urmează, ci la lumești întîmplări, la oi haihui și tractoare defecte, dar în perfectă stare de funcționare, la președinți defecti și promisiuni încălcate, la paie, coceni și fin, la încredere și neîncredere în om. Tocmai fiindcă va fi vorba mai mult despre oameni decît despre paie și fiindcă Sfîntu Ilie nu există numai în județul Suceava, ne-am gîndit să scriem mai mult despre cele petrecute acolo, drept dovadă — a cîta ? — că omul sfințește locul.

Interviul mi l-a dat un sat întreg: Dumitru Cojocarul și Vasile Coșulschi, moș Ion Serbiuc și Mihai Boberschi, inginerul agronom Corneliu Apostol și contabilul Arieta Reuț, Ion Leliuc și acei anonimi desemnați în distribuțiile teatrale sub denumirea „țărani și alții“. Într-un cuvînt, obște, care mi-a înfățișat traiectoria de Luna Parc a unui sat întreg: cînd jos, cînd sus, iar între suși și coborîș — emoții tari.

În ultimii ani C.A.P. „30 Decembrie“ din Sfîntu Ilie a urcat, într-un mod sui-generis, pe culmile gloriei. O glorie negativă, dacă ne putem astfel exprima, întrucît cooperativa ajunsese cunoscută și pomenită de mai tot județul. Pămînt fertil, fără pantă, mecanizabil sută la sută, oameni harnici, și totuși ultimii dintre ultimii: nu existau ședințe de analiză în care să nu fie citat și Sfîntu Ilie, cu tunetele și fulgerele de rigoare. Acestea din urmă nu aveau nimic comun cu atribuțiile legendare ale cerescului personaj, ci cu producțiile submedicele pe care le obțineau cooperatorii: nici măcar 900 l pe an pe cap de vacă furajată, nici 8 000 kg sfeclă la hectar, ceea ce în Țara de Sus — și nu numai acolo — e motiv de tristă notorietate. „La ședințe nu mai e critică, e batjocură; te și ferești să spui că ești de la Sfîntu Ilie“, oftau oamenii. Și toate acestea de ce ?

Din 1964 pînă în 1974 s-au perindat la cirna cooperativei patru președinți. Unul și-a închipuit că paiele se cară de pe cîmp cu dispoziții, nu cu furca. De meserie contabil, socotea că și agricultura tot contabilitate e: hîrtii și dispoziții de plată. Personal nu punea mîna pe nimic, nu urnea lucrurile din loc. Dădea dispoziții.

După contabil a venit președinte o femeie, pe care sătenii o descriu astfel: „După ce a văzut că e mare și tare, a crezut că pe ea nimeni n-o cîntărește din scaun. Trecea doar în plimbări pe cîmp. Inginerul agronom, măcar că e un om cu școală, grăia cu noi, dar președinta — nici gînd. Se plimba ca împărăteasa la aer. Cînd o căutai, era la „ședință“. Ședință ? ! Era decolată pe la bufeturi și cabane. Și știți cum a pățit pînă la urmă ? Avem noi un basm vechi de cînd lumea. O babă mergea la oraș cu ouă pe cap, într-un coșuleț. Își pusese ea în plan să le vîndă și să-și cumpere trăsura. Dar de mîndră ce era, nici că răspundea la binețe, nici măcar mulțumesc nu grăia, dădea doar trufașă din cap. Și cînd a dat o dată așa din cap, a scăpat ouăle și a terminat cu mărirea.“

Notați amprenta limbajului modern asupra basmului străvechi: „baba își pusese în plan“ (am citat exact). Dar, indiferent de limbaj și de epocă, morala e aceeași, sănătoasă, perenă.

Așa au stat lucrurile pînă în 1974, cînd a fost ales președinte un mecanic de tractor, Vasile Maximesi. Acesta nu visa trăsura, își pusese în plan ceva mult mai modest: să redea oamenilor din sat sentimentul propriei demnități, să le răsplătească munca după merit, să întroneze un climat de cinste, exigență, hărnicie.

Cînd m-am abătut eu pe la Sfîntu Ilie, întîmplarea a făcut ca Vasile Maximesi să nu se afle în sat. Ce era de făcut ? Un reportaj despre C.A.P. „30 Decembrie“ fără președinte ar fi sunat ca Hamlet fără prințul Danemarcei. Există însă două moduri de a judeca munca unui om. Poți, bunăoară, să te duci acolo unde el lucrează: sub

valuri dacă e scafandru, în inima cărbunelui dacă e miner, pe ogor dacă e colectivist și să-l întreb: „Tovarășe Cutare, cum merge treaba ?“ O a doua modalitate, mai interesantă și mai fertilă pentru gazetari, în special cînd este vorba de un conducător, constă în a-i întreba pe cei pe care îi conduce Cutare: „Măi, tovarăși, ce credeți voi despre munca noastră ?“ Dacă în primul caz, Cutare poate încerca, fie și inconștient, să te îmbrobodească, să se împăuneze cu merite inexistente, în al doilea caz asemenea riscuri sînt minime: obște posedă un simț al realului și al măsurii care oglindește adevărul ca apa cristalină de izvor. Așadar, în absența lui Vasile Maximesi am întrebat satul:

— Cum de-ați reușit ca într-un singur an să întoarceți foaia, de la 900 l de lapte pe cap de vacă ați trecut la 2 250, la sfeclă de la 8 000 kg/ha la 31 000 ș.a.m.d. ? Noul președinte este cel care a întors roata sau a plouat la timp ?

— Vreme bună ? ! Nici vorbă. Acum un an ne-au bătut ploile și grindina, ne-au nenorocit cartofii și, în general, mult ne-am necăjit.

— Și atunci ?

— Foarte simplu. Noul președinte n-a promis marea cu sarea la nimeni, dar ce a promis a dat, spre deosebire de ceilalți președinți dinaintea sa. Și încă ceva: s-a apucat singur de toate cele și ne-a făcut astfel să prindem și noi curaj. Veneau, de pildă, camioane I.T.A. să care saci. Încărca și Vasile al nostru. La S.M.A. era un mecanizator, unul Radu, care lucra „lasă-mă să te las“ la o mașină de recoltat cartofi. Odată a zis că nu-i trage tractorul și că el, vezi bine, n-are nici o vîmă. Președintele nostru e doctor în tractoare — nu doctor cu patalama, ci cu suflul și cu mintea. I-a spus lui Radu: „Nu trage, care va să zică ? Dă-te jos și-ți arăt eu că trage“. Și i-a arătat ! Și tot de la cartori i-a întors pe oameni din drum fiindcă nu culeseră cum se cuvine: „Nu vi-e rusine ? Cartofi muncii îi lăsați să putrezească ! Și oamenilor le-a fost rusine și s-au întors. În control merge zi și noapte. Într-o noapte de duminică spre luni ploua cu găleata. El, pe cîmp. Și se trezește cu niște oi care pășteau pe tarla, stricînd munca oamenilor. I s-a făcut negru în față: nu de întuneric, că era lună, ci de supărare. Oile aparțineau, cui credeți ? Unui maistru din Suceava care credea că lucrurile vor merge ca înainte și că va putea face orice pe tarla gospodăriei. Maximesi nu l-a iertat. Nu iartă pe nimeni cînd e vorba de bunul gospodăriei. Lui socru-su i-a măsurat lotul și i-a spus: „Să nu care cumva să iei mai mult c-ai încurcat-o“. Și mai e ceva: măcar că-i mecanic, iubește animalele. După ce fată vaca, merge să vadă dacă primește vițelul la supt. Se duce în grajd nu fiindcă n-ar avea încredere în îngrijitori, ci fiindcă ține la animale. Și iacă așa, noi azi înflorim. Vite mai frumoase ca ale noastre nu-s. În afară de normele comune de muncă, la acord global am luat bani, 1 000—1 500 kg cartofi fiecare, 500 kg știuleți de porumb, 10 kg zahăr, paie, coceni, fin, frunză de sfeclă. De cînd e C.A.P.-ul nostru n-am luat atîta zahăr și altele. Și drumul la Trei Movile l-a făcut președintele drept și neted de parcă-i dat cu lama, și podul spre moară prin Săniște; a pus să strîngă tot finul, să nu-l mai ardă tractoriștii, cum făceau ei înainte ca să poată ara. Noi zicem: a făcut una, a făcut alta, dar de fapt noi cu mîinile noastre le-am făcut. El însă a fost sufletul. Și asta fiindcă nu șade la birou și a dat tot ce a promis.“

Asta-i tot ce s-a întîmplat la Sfîntu Ilie, în acest sat obscur de munte din Țara de Sus. Și fiindcă Sfîntu Ilie nu e numai la Sfîntu Ilie am socotit că merită să vorbim mai mult despre el. Pe Vasile Maximesi nu l-am întîlnit personal, deși tare mult aș fi ținut să-l strîng mîna. Cum am spus, era plecat din sat: la Iași, la recolare. Nu știu ce note a luat acolo, dar îndrăznesc să afirm că acest președinte de C.A.P., mecanic de tractor și om de omenie, atunci cînd a luat drumul Iașului, la școala omeniei și a conducerii era gata reciclat.

LIONEL NIȚESCU ■

FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA

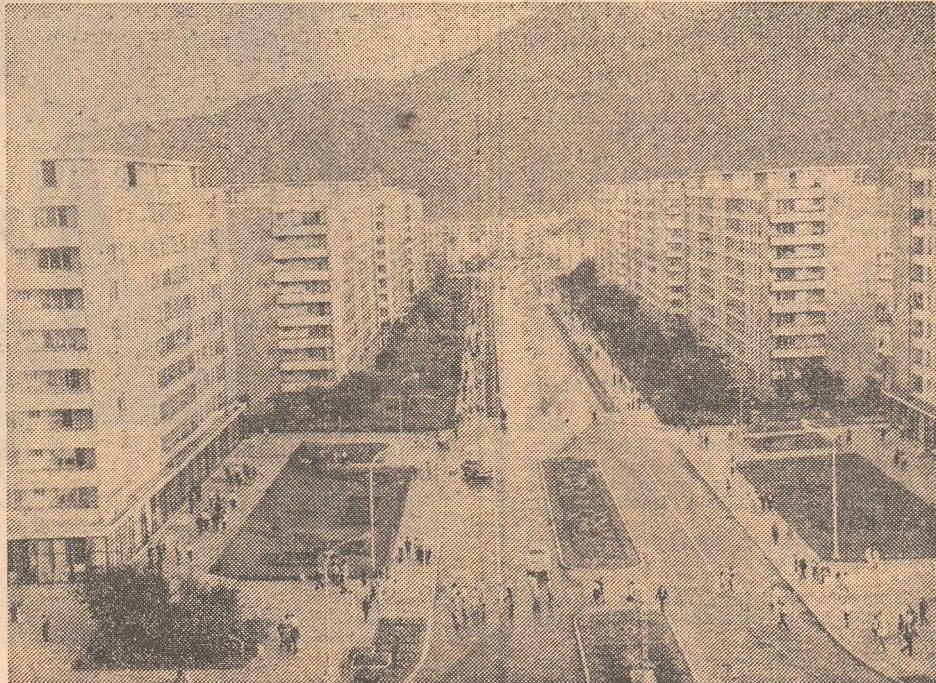
BĂTRINUL ȘI ORAȘUL

Viața începe la parter.

Fotografiile din acest număr: EMANUEL TANJALA, ELENA GHERA, RADU CONSTANȚINESCU, ION PREDOȘANU.

Cerul începe la etajul 10.

Avem ambiții, dar nu avem orgolii

Cine-l poate găsi liber și disponibil pentru o discuție pe inginerul Gelu Kahu, directorul Centralei Industriale Navale, al cărei sediu se află la Galați, trebuie să se considere un om cu noroc, mai ales dacă este ziarist. Deoarece, în acest caz, Gelu Kahu pare și mai greu accesibil chiar cînd se află în șantier ori în biroul său, pentru că are o delegație străină la tratative, pentru că a coborît și pleacă la Brăila unde este solicitat de urgență pentru că... trebuie să revină de la Tulcea sau se află în drum spre Constanța. Dar dacă l-ai „prins”, ceea ce în cazul de față nu mai este o metaforă, ci o urmărire perseverentă de două zile, Gelu Kahu este gata să răspundă cu spiritul său sintetic și capacitatea sa de a descifra o întrebare încă de la rostirea primelor vorbe, oricărui întrebător privind domeniul construcției de nave îndrăgii și de el ca și de mulți alții de pe malurile Dunării, încă din copilărie. Primul răspuns mă surprinde: „Galațiul este o întreprindere fără orgolii”. Explicația pe care o solicit provocă o replică de asemenea neașteptată: „Este o chestiune de caracter, foarte complexă și așa zice interiorizată în fiecare dintre mii de oameni care fac aici nave”.

— Credeam că orașul dumneavoastră are vocația acestei superbe munci...

— Asta este altceva și nu vă contrazic. O are și tocmal de aceea este ferită de orgolii, adică, dacă vreți o „traducere” a afirmațiilor mele v-aș spune că atunci cînd sintem solicitați să vorbim despre acest efort resimțim o rețineră, preferăm să facem mai mult decît să vorbim. Este o psihologie tipică celor legați în mod serios de muncă. Și noi avem pretenția că facem parte din această categorie. Incitarea la publicitate nu ne incită, nici lupta pentru prioritate, tactica relațiilor, un anume gen de concurență, pentru că, vedeți dumneavoastră, în prezent Galațiul nu mai este singular pe harta șantierelor constructoare de nave cum se întâmpla pînă nu demult. Avem acum un șir de asemenea întreprinderi și ele nu numai că se dezvoltă dar se și înmulțesc.

— Dumneavoastră, tovarășe Gelu Kahu, ați trecut prin multe funcții în cadrul acestui șantier în diversele sale faze de dezvoltare, cit și prin sectorul de concepție indiferent cum s-a numit el în decursul timpului. Ca director de centrală, care vi se par caracteristicile muncii îndeplinite acum, diferențele, responsabilitățile, noutățile și cum le răspundeți?

— În primul rînd vreau să fac o precizare: centrala noastră se cere privită ca o organizație economică de coordonare, deci cu o configurație bine definită, dar care presupune câteva date poate nu unanimit acceptate ori înțelese. Noi ce coordonăm? Niște întreprinderi care sînt însă independente și trebuie să se comporte în consecință, în sectorul conducerii, programului etc. Sintem în fața unei duble caracteristici: o față este însăși această independență și alta tocmal apartenența la centrală. Așa zice chiar că C.I.N. nu se află doar la Galați ci pretutindeni unde există șantiere navale și ea se impune a fi tratată ca o unică organizație economică cu zeci de mii de oameni răspinși pe mai multe locuri de muncă. Orice delimitare ce s-ar încerca mi se pare dăunătoare și îngustă, față de amploarea și importanța muncii noastre. Spun ceea ce spun deoarece mai aud din cînd în cînd afirmîndu-se: „am o problemă pe care nu mi-a rezolvat-o centrala”, cînd cel care vorbește face și el parte din centrală, dar pare a uita aceasta dacă se află la Oltenița ori la Drobeta — Tr. Severin, să zicem. Vă atrag atenția că nu este un simplu joc de cuvinte ci un concept de omogenizare. Fiecare dintre cei care lucrează în cadrul centralei trebuie să conceapă problemele din punctul de vedere al centralei și nu altfel.

— Rolul dumneavoastră fiind în acest caz...
— ...acela de a face o strictă diviziune a muncii în cele două aspecte majore ale a-

cestela: activitatea curentă de producție și dezvoltarea în continuare a capacității oamenilor și a producției. Vi se pare ușor, așa-i? Dar aceasta presupune o activitate curentă foarte bine organizată, astfel încît ea să permită crearea timpului concret necesar asigurării perspectivei și în același timp cel care lucrează la perspectivă să fie conectați la activitatea curentă. Acesta mi se pare mecanismul cel mai complicat, mai cu seamă în materie de construcții navale. Cișturile se fac pas cu pas aici, pentru că nu producem ceea ce producem independent de producția mondială ci în strînsă corelare cu aceasta. Și iată cum. Voi da un exemplu privind mutațiile în tehnologia transportului pe apă care în pasul cu toate cuceririle științifice și care, tocmai din această cauză, complică procesul de prevedere a perspectivei.

— În contextul unei economii planificate, de tip socialist, cum se manifestă fenomenul de care ați amintit?

— Pot spune că meritul politicii economice românești în industria noastră este tocmai acela că aceasta din urmă a ținut să se pună între altele în slujba dezvoltării flotei noastre naționale, să permită o creștere substanțială a capacității de transport pe apă dar cu mijloacele noastre, nu ale altora. Iată un caz concret: Cominatul siderurgic Galați trebuie să-și aducă minereu potrivit unui program precis. De aici rezultă stabilitatea producției sale dar nu numai în planul material ci și în cel al ideilor care rezultă din efortul României de a-și dezvolta siderurgia. Pentru noi, navaliștii, asta înseamnă o definire a activității noastre mergînd pînă la detaliile de tipul: ce vas, ce tip, de ce capacitate, cînd și de unde să asigure transportul? De aceea noi producem 70% pentru nevoile interne, în sectorul navelor maritime. Ideea îndrăzneată de a avea o flotă, căci n-am avut-o — o știe o lume întreagă — rezultă din stabilitatea producției noastre privite în ansamblul ei. În același timp, necesitatea conectării la piața de desfacere presupune o activitate de sortare, de sortiment în înțelesul cel mai tehnic-comercial al noțiunii, de stabilire de caracteristici etc. pentru că în competiția mondială actuală, în care țara noastră s-a angajat, mă refer iarăși la sectorul naval, nu se poate intra fără o substanță proprie, nu se poate intra decît pe calea cercetării proprii și printr-o independență tehnologică și astfel, ne întoarcem la ceea ce spuneam la început și anume la omogenizarea organizațiilor noastre economice C.I.N., la paralelizarea lucrurilor de azi cu cele vitoare și deci la acordarea unui volum egal de preocupare fiecărei componente a centralei navale. Alt exemplu: ICEPRONAV, institutul nostru de concepție, are în prezent nucleul în fiecare șantier și asigură astfel acel transfer al preocupărilor actuale cu cele de mine, la nivelul lor, în funcție de ceea ce produce în acest moment și de ceea ce vor produce atunci. Zic că aceste nuclee reprezintă germenele viitoarelor centre de proiectare independente. Profilul șantierelor noastre este definit deja, iar acesta trebuie să se transforme în specializare, iar ca rezultat urmărit să fie realizat se impune o capacitate de producție corespunzătoare. Așa se explică de ce Galațiul a transferat Brăilei navele de 4.500 construite în 1960 aici, după ce o vreme s-a lucrat în paralel, așa cum acest fenomen se petrece acum cu navele de 7.500 dar care treptat vor deveni specialitatea exclusivă a constructorilor brăileni. Drobeta — Tr. Severin a preluat navele de 2.000 și fiecare șantier are acum profilul necesar. În această acțiune noi am dorit să fim în continuare seama de indicațiile primite din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu ocazia uneia dintre vizitele sale la Galați, potrivit cărora asigurarea eficienței în construcția de nave este dată de programul de tipizare și unificare a acestora ca bază pentru configurația profilelor șantierelor. Unificări parțiale s-au și realizat: motoarele și generatoarele sînt produse de o fabrică de la Reșița, care cu cele patru tipuri produse acoperă cea mai mare parte a nevoilor noastre actuale. Același lucru se poate spune și despre alte elemente ale unei nave, cum sînt tabla, elicele etc.

— Credeam că orașul dumneavoastră are vocația acestei superbe munci...

— Asta este altceva și nu vă contrazic. O are și tocmal de aceea este ferită de orgolii, adică, dacă vreți o „traducere” a afirmațiilor mele v-aș spune că atunci cînd sintem solicitați să vorbim despre acest efort resimțim o rețineră, preferăm să facem mai mult decît să vorbim. Este o psihologie tipică celor legați în mod serios de muncă. Și noi avem pretenția că facem parte din această categorie. Incitarea la publicitate nu ne incită, nici lupta pentru prioritate, tactica relațiilor, un anume gen de concurență, pentru că, vedeți dumneavoastră, în prezent Galațiul nu mai este singular pe harta șantierelor constructoare de nave cum se întâmpla pînă nu demult. Avem acum un șir de asemenea întreprinderi și ele nu numai că se dezvoltă dar se și înmulțesc.

— Dumneavoastră, tovarășe Gelu Kahu, ați trecut prin multe funcții în cadrul acestui șantier în diversele sale faze de dezvoltare, cit și prin sectorul de concepție indiferent cum s-a numit el în decursul timpului. Ca director de centrală, care vi se par caracteristicile muncii îndeplinite acum, diferențele, responsabilitățile, noutățile și cum le răspundeți?

— În primul rînd vreau să fac o precizare: centrala noastră se cere privită ca o organizație economică de coordonare, deci cu o configurație bine definită, dar care presupune câteva date poate nu unanimit acceptate ori înțelese. Noi ce coordonăm? Niște întreprinderi care sînt însă independente și trebuie să se comporte în consecință, în sectorul conducerii, programului etc. Sintem în fața unei duble caracteristici: o față este însăși această independență și alta tocmal apartenența la centrală. Așa zice chiar că C.I.N. nu se află doar la Galați ci pretutindeni unde există șantiere navale și ea se impune a fi tratată ca o unică organizație economică cu zeci de mii de oameni răspinși pe mai multe locuri de muncă. Orice delimitare ce s-ar încerca mi se pare dăunătoare și îngustă, față de amploarea și importanța muncii noastre. Spun ceea ce spun deoarece mai aud din cînd în cînd afirmîndu-se: „am o problemă pe care nu mi-a rezolvat-o centrala”, cînd cel care vorbește face și el parte din centrală, dar pare a uita aceasta dacă se află la Oltenița ori la Drobeta — Tr. Severin, să zicem. Vă atrag atenția că nu este un simplu joc de cuvinte ci un concept de omogenizare. Fiecare dintre cei care lucrează în cadrul centralei trebuie să conceapă problemele din punctul de vedere al centralei și nu altfel.

— Rolul dumneavoastră fiind în acest caz...
— ...acela de a face o strictă diviziune a muncii în cele două aspecte majore ale a-

MANOLE CĂRȚAN

desfășurare construcția unor noi hale de fabricație.

— E dincolo, în cealaltă hală. Adineauri fu aici!, imi spune Gheorghe Popescu, despre care află că e unul din inginerii care au conceput câteva tipuri de ascensoare. În cealaltă hală, directorul general Ioan Coja stă de vorbă precipitat cu un maistru de la secția montaj. Ferdinand Hamek. Facem cunoștință. Directorul imi vorbește despre faptul că IFMA se pregătește să producă în curînd ascensoare cu îmbunătățiri substanțiale. Avantajul acestora constă în reducerea sensibilă a timpului de satisfacere a comenzilor înregistrate la valori minim posibile.

Drumul, din 1961, a ascensorului fabricat în România — azi întîlnit în orașe din Asia, Africa și Europa — pînă la noile tipuri care intră la IFMA în fabricație în acest cîmp al revoluției tehnico-științifice nu e chiar atît de simplu. Cu atît mai mult — spune inginerul șef al întreprinderii, Gheorghe Stoescu, aflat și el în rîndul muncitorilor din noua hală — cu cit acest drum a fost parcurs rapid, prin mijloace proprii, fără

la o aterizare, ascensorul oprește. Intrăm într-una din halele noi. Directorul nu e acolo.

— E dincolo, în cealaltă hală. Adineauri fu aici!, imi spune Gheorghe Popescu, despre care află că e unul din inginerii care au conceput câteva tipuri de ascensoare. În cealaltă hală, directorul general Ioan Coja stă de vorbă precipitat cu un maistru de la secția montaj. Ferdinand Hamek. Facem cunoștință. Directorul imi vorbește despre faptul că IFMA se pregătește să producă în curînd ascensoare cu îmbunătățiri substanțiale. Avantajul acestora constă în reducerea sensibilă a timpului de satisfacere a comenzilor înregistrate la valori minim posibile.

Drumul, din 1961, a ascensorului fabricat în România — azi întîlnit în orașe din Asia, Africa și Europa — pînă la noile tipuri care intră la IFMA în fabricație în acest cîmp al revoluției tehnico-științifice nu e chiar atît de simplu. Cu atît mai mult — spune inginerul șef al întreprinderii, Gheorghe Stoescu, aflat și el în rîndul muncitorilor din noua hală — cu cit acest drum a fost parcurs rapid, prin mijloace proprii, fără

„Eu, Mihai Andrei, dacă nu aș lucra, aș muri!”

Se mai întîmplă în viața fiecăruia dintre noi — chiar dacă sintem gazetari sau nu — să primim și să ascultăm citeodată un om ca pe un prieten care pînă în clipa aceea ți-a lipsit, la fel cum tot într-o anume clipă descoperi într-un prieten un dușman care îți prisosise. Un OM, un PUR-ȘI-SIMPLU-OM, care, de parte de a suci pămîntul în jurul lui, gîndește și trăiește atît de exemplar, încît de foarte multe ori trece neobservat, spre deosebire de cei individualizați prin rîul resimțit de noi toți. Un asemenea OM de omenie este inginerul Mihai Andrei și însăși simplul fapt că există astfel de 47 de ani este ceva extraordinar! Înalt, slab sau poate numai slăbit de boală, cu ochi blunzi și albaștri, își întoarce din cînd în cînd palmele ca să citească în urmele de minereu minele prin care a trecut în cei peste 30 de ani de subteran trecuți de cînd, nemaînvind pe nimeni să-i poarte de grijă, a plecat

licență, valorificînd la maximum capacitățile creatoare ale colectivului.

Și iată încă o dovadă recentă, la IFMA: pînă la sfîrșitul acestui trimestru se vor pune în funcțiune noi suprafețe de producție, este în curs de amenajare un laborator modern de fiabilitate andurată cu ștanduri de probă, laborator ce va permite urmărirea în exploatare a subsansamblelor prin încercări accelerate. A fost, de asemenea, pus la punct — lucru important — planul de infintare în orașele mari din țară a unor filiale care să asigure cu forțe locale montarea și repararea ascensoarelor, activitate care pînă în prezent era uneori compromisă din cauza unor deficiențe organizatorice în sistemul industriei locale.

Ascensoare! E nevoie de noi și cit mai multe rachete cotidiene, ca să numim așa ascensoarele atît de necesare vieții noastre. La IFMA se află actualmente în fabricație ascensoare de diverse tipuri — pentru persoane și pentru mărfuri care pot duce greutatea de la 200 de kilograme la 4.000. Gama acestora va fi diversificată continuu. Cine trece pe la această întreprindere, unică în țară, are, simțîndu-i pulsul muncii, sentimentul că ascensorul românesc se află într-o continuă și specifică ascensiune. IFMA are vocația ascensiunii și la propriu și la figurat!

Ne aflăm de multe ori, de-aștea ori, în ascensor. Să ne gîndim o clipă cu admirație și recunoștință și la accia care îl construiesc.

GHEORGHE DARAGIU

în lume. A început prin a fi miner la Baia Mare, urcînd treptele meseriei cu îndrîjirea celui primit în rîndurile partidului la o vîrstă la care alții abia termină școala, pleacă la Dej, de aici la Petroșani, unde primește diploma de inginer și inima soției lui, Elena.

— Pe Elena am cunoscut-o la mare, în 1955, 9 septembrie. Mi-a spus că nu are mamă. Eu nu am nici mamă — murise în '46 —, nici tată — din '49. A doua zi am întrebato-dacă vrea să-mi fie nevastă. A zis „da” și am rămas cu „da”-ul de 21 de ani. Am stat o vreme la Călan, că ea era de acolo, pe urmă am venit aici, la Deva, cu toții.

— Cu toții sau cu amîndoi?

— Cu toții, că am și un băiat, Liviu, de el să scrieți, mă rog, are 17 ani și a sărit 14,83 m la triplu-salt, e vicecampion la juniori, campion la sărit cu 1 cm mai mult, e mai mare decît băiatul meu și pe urmă pe nisip 1 cm... E serios, acum mi-a intrat și la Liceul sportiv...

— Și soția?

— Elena este revizor contabil la Consiliu, dar urmează să Dreptul, are 46 de ani și e în anul V. Am acasă și nevastă, și revizor, și procuror.

Despre el, Mihai Andrei nu prea vrea să vorbească, ce să spună? Ce fapt ex-

Ascensor spre Babilon

Pentru ascensiunea omului în propriile-i construcții, folosirea scăriilor inventate tot de el a fost, la un moment dat, insuficient funcțională. Astfel, a răsărit, din necesitate, ascensorul. Mersul lui pe verticală în impunătoarele construcții ale timpurilor moderne, cu orașe supraaglomerate, imită o clipă pulsul unei rachete. Ascensorul are în felul său poezia unui zbor.

În primul deceniu de după război în orașele țării erau puține ascensoare, toate provenite din import. Astăzi, spre exemplu, numai la Zalău sau Slobozia sînt mai multe ascensoare decît erau înainte în toate orașele țării, iar miile de instalații montate în hoteluri, spitale sau întreprinderi, în blocurile de locuit, atestă impresionanta dezvoltare a industriei ascensoarelor. Iată, deci, un reportaj despre ascensoare.

Pînă în anul 1961, încercările făcute în unele întreprinderi de a realiza în țara noastră ascensoare erau depășite calitativ și cantitativ de cerințele economiei naționale. Și astfel la naștere în București o nouă unitate industrială — IFMA, care are ca obiectiv proiectarea, fabricarea și montarea ascensoarelor.

IFMA nu este o unitate numai din beton și sticlă. Așezată undeva în apropierea podului Grant, ea te întîmpină cu un aer de șantier fiindcă se află în plină

desfășurare construcția unor noi hale de fabricație.

— E dincolo, în cealaltă hală. Adineauri fu aici!, imi spune Stan Victoria. „Dacă e să așteptați aici în birou, riscați să-l vedeți doar la plecare. Acum se montează instalațiile și mai tot timpul e pe-acolo”.

Cu tînrul inginer Ion Lupei mă îndrept către locul unde-l vom găsi pe director. Trecem pe lîngă un turn înalt, din beton, care atrage imediat atenția.

— Este turnul de probe. E primul nostru turn de probe. Are peste 25 de metri înălțime. Încercăm în el noile tipuri de ascensoare. Dacă vreți, urcăm.

Și urcăm. Urcăm chiar cu un tip de ascensor cu comenzi automate și cu telefon în cabină. Urcăm lin. Parcă am fi într-o rachetă. Îi simțim pulsul cu o fină trepidăție. Ajungem sus. Camera de comandă a turnului pare un atelier. Panouri complicate și oameni aplecați deasupra lor, atenți, muncind.

Șeful de echipă de la prototipurile, Marin Alexandru: — Asta-i un lift ce va funcționa continuu pînă la distrugere, pînă ce se va sparge în tîndări. Zi și noapte. Asta pentru a observa care sînt punctele mai slabe ale ascensoarelor noastre și ca să le aducem corectările și îmbunătățirile de rigoare.

Lupei imi arată cu degetul pe geamul turnului panorama construcțiilor bucu-reștene.

— E nevoie de lifuri. An de an mai multe, mai bune, mai funcționale, mai estetice.

Cu același ascensor coborîm din turn. Mersul rachetei noastre încetinește lin. Ca

traordinară să fi făcut el? A muncit, n-a făcut la nimeni rău, nici chiar atunci când a aflat întâmplător că o inovație de-a lui aplicată pe linie de serviciu a fost premiată, premiul fiind dat dintr-o greșală (neîndreptată până azi) altora. Vocea îi este stinsă, acum cițiva ani a trebuit să iasă din mină, din motive de boală, și să intre în învățământ.

— Mi-am dat definitivatul, 5 ani am fost director tehnic la Grupul nostru școlar, din 1973 predau la liceul industrial din Certej. Tot de atunci m-am întors la mină, dar la suprafață, răspund de producție, protecție și P.C.I., dedesubt nu mai am voie, am fost pensionat de 2 ani cu gradul III...

— Și de ce nu stați acasă?

— Acasă? Nu mă las eu de muncă, nici de-ar fi să mor din asta. Dar dacă n-aș lucra, chiar că aș muri înainte de vreme! Mă uit la băieții ăștia care fug de lucru, nu-i înțeleg și mă întreb: oare nu le-am dat noi, părinții, prea mult și acum tot noi ne vâităm că singurii exploatareți care au mai rămas sînt copiii noștri? Îi iubesc mult, nu numai pe al meu, altfel n-aș fi fost și profesor, și părinte la ațiția, însă cînd îi văd pe cite unii că stau în școală cu gîndul să treacă timpul și să găsească altceva decît un loc de muncă după ce termină...

— Poate că unii, părinții și copiii lor, fug de subteran...

— Ei, viața în mină nu e cea mai ușoară. Are însă o frumusețe a ei pentru care și cei de la suprafață te privesc, cînd ieși, altfel. Eu, dacă ar fi să fie, tot în subteran aș lucra, măcar pentru că în el te simți alături de toți în fața primejdiei, e de ajuns unul să aprindă țigara, bătuo-ar amarul, că dracul nu doarme...

Insist să-mi povestească ceva extraor-

dinar din viața lui (dar ce poate fi mai extraordinar decît să-ți protejezi tovarășii din subteran chiar împotriva a ceea ce ți s-a întimplat acolo, deși ai fi putut să stai deoparte în chipul cel mai legal cu putință), protestează, pe urmă îmi dă să aleg. „Uite, mi-a scris un elev de-al meu din alt colț al țării, vroia să vină să luăm masa la restaurant împreună, a fost un elev-problemă, l-am ajutat, acum e bine, a venit, l-am lăsat să plătească o bere, restul am plătit eu, am mai mult decît el, cheltuieste cu trenul...” Sau: „Cînd am pușcat la Alba Iulia, cu o metodă nouă, pe barba mea, cum se spune la București, dacă ratam se pierdeau 2000000 de lei, după ce am reușit am bătut un vinars...” Sau: „Aveam apartament cu 3 camere, pentru noi trei ajungeau, dar am vrut să-mi fac o casă, 4 ani eu și Elena am muncit la ea dînd pînă la ultimul ban. Am avut grijă să nu suferă băiatul cu mîncarea: ca să-l ajungă pe Carol Corbu se antrenează zilnic și-i trebuie hrană multă și bună, îi dădeam lui porția mea de la cantină (mîncare faină, numai să mînci dumneata acolo, să vezi!), eu mîncam slănă cu muștar și stingeam varul! Să nu mai văd slana de-atunci...”

Casa inginerului Mihai Andrei este în Deva, din ea pînă la Exploatarea minieră Certej nu e o distanță prea mare, totuși distanțele zilnice, se știe, obosesc, mai ales cînd nu ai la îndemînă decît un autobuz aglomerat. Mihai Andrei însă e departe de a se plînge de asta, el trăiește muncind de cînd se știe. Este unul din acei oameni care pot spune oricînd „eu muncesc” în loc de „eu trăiesc” fără să aibă sentimentul că între cele două verbe ar fi vreo deosebire.

IULIAN NEACȘU ■

Militarii țării — la datorie!

Cețurile dinții ale toamnei învăluie în pinze subțiri cîmpurile Doljului. Le cerne respirația pămîntului către cer sau cerul le flutură faldul de argint peste cenușul ruginit al pămîntului? Cert este că începe o toamnă a împlinirilor și în lumina ei din ce în ce mai zgîrcită, culmile, parfumurile, și sunetele se împlinesc mai rotunde, mai aproape de pragul dincolo de care deplinătatea lor devine un semn al fertilității. Sint culorile limpezi ale merelor de la Goești și Breasta, sau cele catifelate ale strugurilor din podgoriile Dăbulenilor. Sint parfumurile mustului care gîlgîie sub teascurile vinjoase din crama Sadovei. Sint sunetele nesfîrșitei păduri de lăncii în umbra cărora s-a învelit în boabe, ca într-o armură de virilitate, druga falnică a porumbului.

În întreprinderile agricole de stat din Segarcea, Sadova și Rast, din Băilești și Giubega, din Goești și din Breasta valul de rodnicie a pămîntului se strămută ca în fiecare an în silozuri, în hambare, în butoaie, în vasele cămări ale țării. Iar brațelor care mijlocesc acest ritualnic

transfer, în toamna aceasta li se adaugă brațele neprihănite de oboască ale unor tineri care află în muncă aceeași împlinire pe care au aflat-o sevele cîmpiei în fruct sau în bobul auriu al porumbului. Le vom declina numele, le vom declina obirșia și meseria, dar abia la sfîrșit vom înțelege că mai trebuie ceva ca să putem spune că le-am declinat, integrală, identitatea. Deocamdată, vom spune că elanul lor de astăzi reprezintă un preț al maturității, plătit cu entuziasm și tandrețe.

Prima noastră escală: I.A.S. Sadova... primul cantonament al acestor tineri respiră a curățenie care se confundă cu puritatea. O impresie de imaculat care emană dintr-o ordine a unei existențe diurne ce nu se află la îndemîna tuturor. Și pentru ai recunoaște pe cei dinții sintem nevoiți să rupem vîlul unui somn adînc și tonic: în dormitorul cu miros de poamnă și reavăn îi întîlnim pe Ion Scăunașu din Coșoveni și pe Constantin Sipoș din Loameș, județul Sibiu. Departe, în largul unor vil a căror suprafață cumulată depășește 1000 de hectare, sub conducerea lui Ion Popescu, colegii lor se întrec în a depăși pragul celor 400 de kilograme de struguri pe care s-au angajat să-i culeagă fiecare într-o zi ce începe în zori și apune în clipa în care umbrele nopții îi curmă lumina. Dar cei doi amînțiți încă se mai luptă cu somnul și au acest drept pentru că noaptea lor a fost albă. În măsura în

care poate fi albă o noapte în ale cărei umbre întrezărim irizarea de flacără rubinie a mustului. Ei, în noaptea care a trecut, adunați în jurul teascurilor cramei Sadova, au trecut bobul de strugure în mustul pe care îl aflăm fumegînd în rezervoare imense.

Și vine rîndul întinselor vii amintite a căror rădăcină o fertilizează cel mai cuprinzător sistem de irigații al Olteniei. Benele remorcate de tractoare intră și ies dintre rîndurile împinzite de tineri, într-un ritm mai intens decît cel cu care a fost obișnuit, pînă acum, tractoristul Mihai Gligor. Benele ies și reintră în cramă încărcate cu crimpoșie, gardan, roșioară și riesling și șeful acesteia, inginerul Gheorghe Stratan, deși este vechi în meserie, de 29 de ani, pritocește vinul pe aceste meleaguri, se află în situația de a organiza cu un plus de înțelepciune munca celor 36 de tineri: în două schimburi care minuesc marile teascuri. Însăși ingenera Marcela Ghiluş, șefa fermei viticole Eleşteu-Ogrid, mărturisește că: „în anul a-cesta treaba este mai bine organizată”: 50 de oameni, într-o singură zi, au cules mai mult de 21 de tone de struguri; ca și inginerul șef al întreprinderii agricole de stat Sadova, Constantin Murguşanu care lucrează aici de peste două decenii; ca și contabilul șef al aceleiași întreprinderi, Haralambie Becheanu, care se vede în situația de a evalua mai repede decît în alte toamne prețul primelor vagoane de vin din cele 50—60 ce vor fi livrate în lunile următoare depozitelor, magazinelor, restaurantelor.

Temeiul tuturor acestor mărturii îl prezintă munca acestor tineri. Conducătorul detașamentului lor se numește Ion Pană și este ajutat în efortul de a le fi mamă și tată de un Marin Moateru, de un Avram Popescu, de un Dumitru Dumitru. În subordinea lor sînt oameni sub al căror nume se ascunde un unic elan și o singură inimă: Ștefan Stana din Spinei, Olt, este lăcătuș mecanic în viața lui obișnuită; tot lăcătuș este și Marin Ștefan din Brăila; Helmut Ștefan în schimb este frezor și a văzut lumina zilei în Cisnădia Sibiului. Tot din apropiere, din Cîlienii Oltului, este mecanic de utilaje grele, Profîl Cioară; originar din Simeria este șoferul Ion Pălimaru — și-l măsoară cu privirile. Nu este înalt ca Pălimaru, dar este iute și harnic, mîinile lui răscolesc cu agilitate subsuorile vrejului și ochii lui nu se sfîesc să privească rodul pămîntului cu smerenia cu care privim un miracol. De unde și atenția cu care stivuieste ciorchinii, din care gîndul nostru, încovoiat de priveliște, toarce cu egală smerenie și suvița inspumată de must.

Al doilea popas: I.A.S. Segarcea, fermele 3 și 5 Portărești... Brațele tinerilor aici strămută în cămările țării o altă recoltă, rodul tarlalelor de porumb parcă nemărginite în vigoarea cu care ele stăpînesc peisajul. Și iarăși întîlnim oameni care, de regulă, nu sînt ai cîmpului dar care îi acordă acestuia aceeași înțelegere ce i-au acordat-o părinții și moșii lor de cînd se știe ei în Cîmpia Română, nume generic sub care gîndul nostru acum reunește toate palmele de pămînt care în țara aceasta nu au mai ostenit să rodească. Un Liviu Dragomir este mecanic de utilaj greu și descinde din Bărești, Cepturi, județul Olt; Anghel Vasiliu a fost și va fi tehnician constructor în Rimnicu Vilcea; un Dumitru Stroie, din Bahma — Mehedinți, curînd va reveni la ros-

turile lui de lăcătuș mecanic; tot mecanic de utilaje grele și terasamente a fost și va fi din clipa în care va încheia această campanie, Ion Secu din Bolănești Oltului. Și atenția celor ce-i conduc, a lui Constantin Broscăreanu și a lui Ion Coman se îndreaptă în egală măsură asupra tarlalelor de sfeclă furajeră care și ele se cer recoltate cu destoinicie și har.

În sfîrșit, al treilea popos: I.A.S. Breasta, mai precis coastele domoale ale dealului Ravnice, scîlpind de culorile merelor fără număr. Dar, renunțînd să mai legitîmăm identități din rîndurile tinerilor care destramă, prin gesturile lor decise, tulburarea melancolie a peisajului de toamnă, dăm cuvîntul bunului și blajinului director general al acestei cunoscute întreprinderi, inginerul Constantin Biță: „Într-adevăr, sprijinul pe care toți acești tineri ni-l oferă poate fi greu prețuit. Cu atît mai mult cu cit sub fiecare dintre numele lor, cum spuneți dumneavoastră, se ascunde o inimă mare...” Și semnificația cuvîntelor lui de acum se confundă cu semnificația cuvîntelor rostite în aceeași zi de un inginer, Ion Dobrescu, director al I.A.S. Sadova sau de un alt inginer, Titu Glăvan, director al I.A.S. Segarcea.

La amiază un Valentin Mazilu, după somnul în care-l scufundase munca de noapte din crama de la Sadova, repară un televizor pentru că, zice el, dacă tot am venit aici de ce să nu fim gospodari pînă la capăt? Între timp, bucătarul Nicolae Cioboată, însoțit de neasteptatele lui ajutoare Ion Gîndilă și Gheorghe Grecu pe nume, rotește țigăile în sfîrșitul cărora se rumenește tainul de hrană al celor care acum împinzesc viile și tarlalele de porumb și de sfeclă și pe care la întoarcere îi așteaptă și o altfel de hrană: zierele aduse de la Craiova, emisiunile aparatelor de radio și ale televizoarelor deschise cu măsură ca pentru urechea și ochiul unor oameni ce au trudit din greu și cu spor. Și, iată-i, se întorc de la cîmp aburii de efort, cei care în mod obișnuit sînt electricieni sau mecanici, dăruiți cu toate meseriile pe care le-a imaginat viața, dar care dacă țara îi întrebă unde și cînd, ei știu întotdeauna să răspundă: aici și acum. La Goești au descins pe 9 septembrie... pe 11 septembrie au ajuns la Breasta și Băilești... pe 12, 13 și 14 au apărut la Segarcea, Sadova, Giubega... miine vor fi la Măceșu...

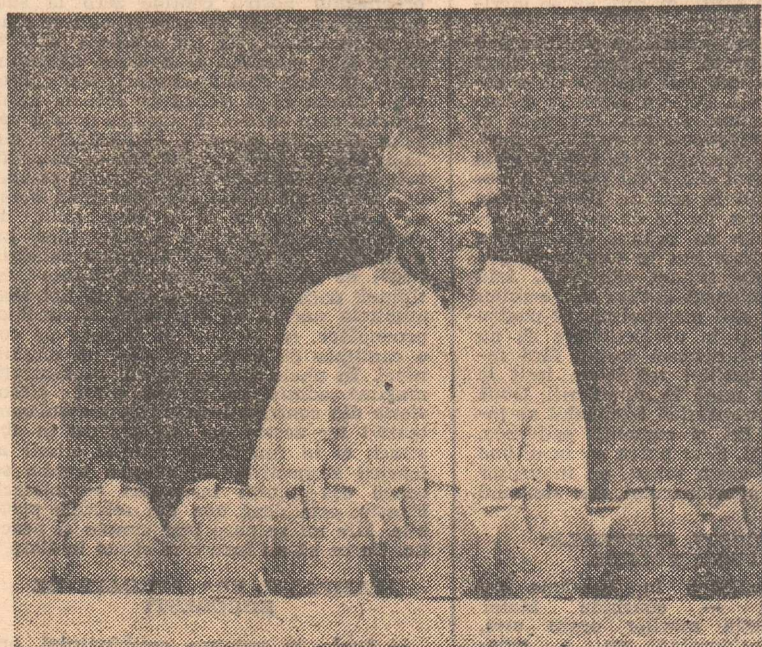
Cei mai mulți reunindu-se în perimetrul mărginit de comunele Barca, Giurgiuța, Cerăt, Segarcea, Drănic, Valea Stănciului, Gîngiova, Măceșu de Sus și Gîncea. O pată care pe hartă e albă în sensul că nu o mai străbat șoselele, dar care, în fapt, este leagănul aceluia val de rodnicie la care ne-am referit. Și identitatea tinerilor ce au împinzit acest perimetru, pînă la capăt, ne-o dezvăluie locotenent-colonelul Savin Marc, cel care, în această zi, însoțindu-ne în această călătorie, s-a străduit să ne înfățișeze în toată frumusețea ei menirea acestor tineri, pentru că munca lor să fie prețuită la adevărata măsură. Alăturăți numelor lor, ni se spune, noțiuni care nu mai sînt ale vieții civile: soldat, fruntaș, caporal, sergent, sergent major, plutonier, locotenent, locotenent major... ei sînt militari ai armatei noastre populare, ei sînt scutul țării și scutul țării prin ei și-a adăugat o nouă medalie...

MIHAI PELIN ■

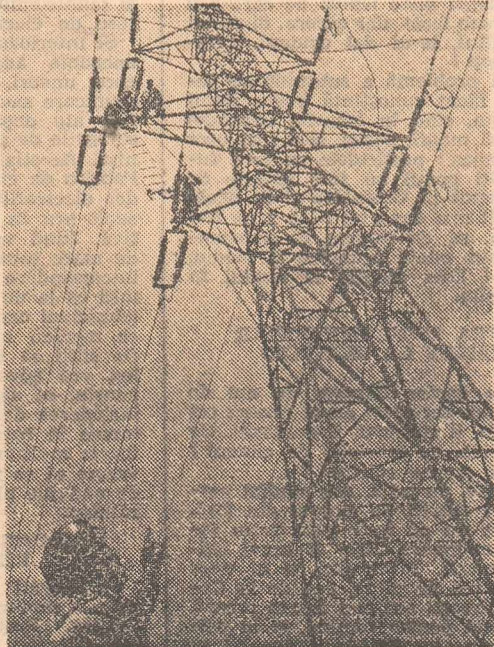
FOTOTECA FLACĂRA ● FOTOTECA FLACĂRA ● FOTOTECA FLACĂRA ● FOTOTECA FLACĂRA ●

DIN CAIERUL VREMII

— Timpurile indicativului

— Lumină să se facă!

— A fost odată un moș și o babă...

CITIȚI ȘI RESPIRAȚI ADÂNC!

● Unii conducători de unități cred că stațiile de epurare merg singure ... ● Ducem o bătălie pentru fiecare palmă de teren agricol sau trăim din despăgubiri plătite de întreprinderi?... ● „Beneficiem de una din cele mai înaintate legislații antipoluare din lume. S-o aplicăm!”... ● Pietoni ori motorizați, poluarea automobilică ne interesează pe toți deopotrivă... ● O marcă de calitate în lupta împotriva poluării: munții Carpați ... ● Poluarea și bătrânețea.

MOTO: În Republica Socialistă România protecția mediului inconjurător constituie o problemă de interes național. Protecția mediului inconjurător este parte integrantă de importanță deosebită a activității generale de dezvoltare economică și socială planificată a țării în concordanță cu principiile fundamentale ale politicii partidului și statului privind construirea societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Articolul 1 din Legea 9/1973 privind protecția mediului inconjurător

Cind navigatorul spaniol Juan Rodriguez Cabrillo acosta, în 1542, în micul golf care adăpostește azi orașul Los Angeles și portul Long Beach, l-a denumit *Baia de los Humos*, Golful fumurilor, deoarece întreaga această regiune slab ventilată de curenții de aer era inundată de fumul produs prin arderea lemnului și a mangalului. În 1976, poluarea, care și-a făcut intrarea pe arena istoriei cu această sugestivă denumire geografică, a încetat de mult să mai reprezinte o ciudățenie exotica, întreaga lume devenind, într-o măsură mai mare sau mai mică, un *Golf al fumurilor*. Fără îndoială, există nuanțe, gradații, țara noastră reprezentând o excepție aproape fericită. După cum remarca eminentul om de știință american E. M. Merdinger, președintele Academiei de Științe din Illinois, în comparație cu aglomerările tentaculare de tip megalopolis, ca New York, Londra, Tokio, România poate fi socotită ca o insulă de verdeață, deși și aici, ca urmare a dezvoltării industriale accelerate, problemele legate de combaterea acestui fenomen se amplifică și ele în mod accelerat. S-a calculat, bunăoară, că în 1980 — dacă nu s-ar lua măsuri de prevenire — emisia de pulberi prin coșurile termocentralelor noastre va fi cam de același ordin cu aceea a Marii Britanii din 1975. Cifra pare, la prima vedere, o glumă, dar e perfect reală: ne-a fost comunicată de profesorul inginer doctor docent Călin Adrian Vasilescu, vicepreședintele Comisiei pentru combaterea poluării mediului a Academiei Republicii Socialiste România.

În cele ce urmează nu ne propunem să trecem în revistă, fie și în mod fugitiv, întreaga problemă a poluării în țara noastră, ceea ce ne-ar sili să repetăm multe lucruri cunoscute, ci să prezentăm succint câteva aspecte de actualitate, așa cum se conturează ele în acest sfârșit de septembrie 1976.

O SPERIE TOARE CARE NU MAI SPERIE, DAR PUNE PE GÎNDURI

Matei Barnea ocupă un loc oarecum mai aparte, fiind poate singurul nostru specialist care și-a dedicat întreaga sa activitate științifică și 28 de ani de viață studiului exclusiv al influenței poluării asupra organismului uman. Iată de ce ne-am bucurat în mod special aflând de la acest conferențiar universitar, doctor în științe medicale, laureat al Premiului Academiei Republicii Socialiste România, membru al Consiliului Național pentru Protecția Mediului Inconjurător că...

— „Azi poluarea nu mai reprezintă o sperietoare pentru nimeni. Spre deosebire de alte acțiuni nocive asupra mediului ambiant și asupra cărora posibilitățile de intervenție ale omului sunt mai restrânse, poluarea poate fi ținută în frâu. Un exemplu deosebit de frapant. Acum câțiva ani, poluarea căpătase în Anglia dimensiunile unei crize naționale, apăruse o adevărată psihoză; în anumite situații s-au produs și asfixii în masă — 4000 de decese doar în câteva zile rămase de pomină. În aceste împrejurări dramatice, un nucleu de cercetare condus de profesorul Patrick Lawther de la spitalul „Sf. Bartolomeu” din Londra a urmărit, ani de-a rândul, ritmul declanșării și cauzistica bronșitei acute cauzate de smog, acel amestec nociv de fum și ceață. Ei bine, știți ce s-a întâmplat cu acest colectiv științific devenit faimos în toată lumea? Acum citava vreme el s-a văzut silit să abandoneze cercetarea respectivă pentru simplul motiv că nu mai avea ce să studieze! Măsurile energice luate pe linie de stat au dat roade! În decurs de 11 ani, doar la Londra poluarea a scăzut cu 70 la sută.

— Și profesorul Lawther și echipa sa au rămas șomeri?

— Nicidecum. S-au „reprofilat” pe investigația efectelor nocive ale fumului, o poluare de un fel deosebit, de care, de data aceasta, nu mai poate fi făcută răspunzătoare industria. Există, de altfel, o părere destul de răspândită și la noi că poluarea ar crește în mod fatal, direct proporțional, cu dezvoltarea industrială. Fals! Ea poate fi zăgăzuită, ținută în li-

mite acceptabile pentru sănătatea omului. Nu spun că e simplu, dar se poate. Ceea ce contează nu este poluarea luată izolat, ci acțiunea însumată, plurifactorială, fapt care, uneori, se pierde din vedere. Adică, efectele poluării nu se exacerbează dacă sint satisfăcătoare condițiile de locuit, alimentația, în general modul de viață. Semnificative apar, în acest context, rezultatele unei cercetări efectuate de Institutul de Igienă și Sănătate Publică din București într-o zonă mai poluată din jurul Combinatului siderurgic Hunedoara. Mulțumită înaltului nivel de trai al oțelărilor hunedoreni, ei însuși corolar al dezvoltării industriale a țării din ultimii ani, efectele biologice negative ale poluării au apărut estompate. Ceea ce nu înseamnă că n-am avea și noi probleme la acest capitol.

TREBUIE ACIONAT DIN TIMP CA SĂ NU FIE PEA TÎRZIU PE URMA!

Despre poluarea riurilor noastre interioare s-a vorbit în fel și chip. Matei Barnea atrage atenția asupra unor aspecte mai puțin luate în considerare, privind riurile care preiau apele uzate din municipii: Dimbovița, Oltul, Mureșul, Bega, Jiul etc. Practic, toate riurile principale din țară intră în această categorie. Or, nu toate stațiile de epurare funcționează la parametri proiectați. Problema ne interesează pe toți: în aval de marile orașe această apă este băută sau folosită pentru irigare, deci tot în organismul uman ajunge, direct sau pe căi ocolite.

— Acum citva timp a fost întreprinsă o vastă acțiune de verificare a circa o mie de stații de către Institutul de Igienă și Sănătate Publică și de către organele Consiliului Național al Apelor. Pare de necrezut, dar s-a constatat că din acest total doar un număr de ordinul unităților funcționau în mod ireproșabil.

— Și totuși, cum de a fost posibil?

— Nu trebuie căutate numai cauze adânci. Totul, sau mai totuși provine, după părerea mea, de la o concepție greșită. Unii conducători de unități cred că stațiile de epurare, odată date în folosință, merg și singure. Drept care sint trecute pe seama unor muncitori insuficient calificați, ajung pe un plan secund al preocupărilor, ca să nu spunem pe ultimul.

Se ivește și o altă dificultate mai insidioasă, deci mai greu de contracarat. S-a constatat prezența în unele ape a unor substanțe care nici nu pot fi reținute de filtre, chiar dacă ele ar funcționa perfect. Este vorba de cantități mici de metale grele — cadmiu, plumb, mercur — substanțe organice solvite, pesticide. Singura cale practică pentru a le bara calea ar fi ca înșiși producătorii industriali sau utilizatorii respectivi să impiedice deversarea lor, ei fiind singurii care cunosc cel mai bine condițiile locale. Altfel va fi prea târziu. Argeșul a primit fenoli de la Pitesti, care nu puteau fi filtrați și nu se autodescompuneau. Ei se făceau simțiți mai ales iarna, deocamdată doar prin mirosul lor neplăcut.

— Ani de zile a trebuit ca organele de control să „vineză” vinovații. Cu mare greutate, ei au fost găsiți, odată unii, odată alții. S-au luat măsuri, dar problema, în mare, rămâne. Soluția: autodisciplina producătorilor. Altfel, este ca și cum ai încerca să prinzi niște iepuri pe care i-ai ținut închiși sub lacăt, dar cărora, dintr-un motiv sau altul, le-ai dat drumul. Prin-de-i dacă poți!

Cu această problemă a substanțelor remanente au făcut cunoștință bucureștenii și anul acesta, cind în lacurile Capitalei au început să moară peștii. N-a fost ușor să se afle cauza: pesticidele cu care fusese stropiți pomii au fost spalate de ploaie, s-au vărat în Colentina și de acolo s-au răspândit mai departe. Fără a ne feri de pleonasm, să conchidem că substanțele remanente, odată aruncate în mediu, acolo rămân! Deci atenție la modul în care le folosim.

POVEȘTEA UNUI PENSIONAR RECHEMAT LA SERVICIU

— Tovarășe doctor Barnea, de ani de zile, de decenii, cercetați aerul nostru cel de toate zilele, îl cîntăriți, îl analizați. Ce e nou, de pildă, cu fabricile de ciment? S-a înfăptuit marea cotitură?

— Din păcate, nu total. Am studiat personal 11 mari fabrici de ciment din țară. Multe din ele nu au încă autorizația sanitară de funcționare. Este și cazul „giganților” Birsești, Bicaz etc., și al unor fabrici mai mici, de pildă, cea de la Comarnic. La Birsești am fost foarte recent. Nu e un secret pentru nimeni, și în primul rînd pentru locuitorii din jur, că aceste întreprinderi poluează. Există și mo-

tive tehnice mai complicate, particularități locale, dar se pot face și aprecieri de ordin mai general. Am văzut cu ochii mei cuptoare „curate” alături de cuptoare „murdare”, în aceeași baterie. Deci aceeași fabrică, același echipament. Inseamnă că defecțiunea constă în modul de întreținere. Statul a importat numeroase echipamente antipoluante, a cheltuit valută, a făcut eforturi considerabile, și dacă ele nu au

Un praf fin, ultrafin de ciment care se depune lent și cenușiu pe acoperișuri de case, pe frunzele copacilor, pe pămînt...

dat suficiente roade aceasta se datorește și tehnicienilor calificați care nu se îngrijesc de electrofiltre.

Și interlocutorul nostru ne povestește o anecdotă adevărată, un fapt de viață care, uneori, spune mai mult decît o comunicare savantă. Printre sarcinile didactice ale doctorului Barnea figurează și cursurile de perfecționare a medicilor igienisti. Aceștia sint conduși, de regulă, și la Fabrica de ciment din Fieni pentru a vedea electrofiltrele în acțiune. Instalația de acolo are, în plus, un fel de valoare afectivă, fiind vorba de primul electrofiltru de mare capacitate pus în funcțiune la o întreprindere de ciment din țară. Iată însă că la un moment dat nu mai existau tehnicienii care să-l manipuleze. Și pentru ca medicii aflați la perfecționare să nu fie siliți să bată drumul înapoi fără folos, era adus vechiul tehnician, ieșit la pensie, ca să-l pună în funcțiune. După încheierea demonstrației, bătrînelul se întorcea la casa lui, și cursanții așijderea, foarte mulțumiți. S-ar putea ca în ultima vreme să se fi găsit, totuși, un înlocuitor de nădejde al pensionarului, dar simbolul rămîne.

„DOAR COȘUL CONTEAZĂ” RESTUL E TĂCERE.

— Tabloul poluării în România nu este sumbru — conchide Matei Barnea. Protecția marilor orașe este, în esență, asigurată; nu a existat la noi nici un caz de poluare gravă a

aerului în zone urbane cu populație densă; dispersarea teritorială a industriei, în scopul repartizării raționale a forțelor de producție pe întreg întinsul țării are efecte favorabile și asupra poluării. De fapt, noi nu avem mari regiuni poluate, ci numai probleme locale. Acestea din urmă există însă și trebuie privite într-un context mai larg. În țara noastră am lichidat malaria, aproape total difteria, au scăzut foarte mult tuberculoza, bolile infecto-contagioase; în atenția noastră se află acum bolile degenerative, care în mod greșit sint privite de unii ca un accesoriu obligatoriu al vârstei mature și al bătrîneții. Dar aceste boli sint determinate și de factori pe care-i putem influența...

— ...Și care sint legați de poluare?!

— Intocmai. Un exemplu: la naștere, organismul nostru conține zero la sută cadmiu, care însă, pe măsură ce trec anii, se acumulează. La un moment dat, el poate leza rinichii și provoca hipertensiune, o boală cardiovasculară. S-a descoperit recent că și oxidul de carbon, agent poluant prin excelență, vatamă peretii vaselor sanguine. De aici, ateroscleroza etc. Toți acești agenți acționează în cantități infimețimale. Dacă înainte vreme se vorbea de „boala și microbul”, azi medicina se ocupă, din ce în ce mai mult, de efectele combinate ale dozelor mici introduse în organism și pe calea poluării. Legat de aceasta, se vor introduce cu timpul, dacă va fi necesar, și la noi așa-numitele norme de emisiune. Dumeata, producător, nu ai voie să elimini pe cos o cantitate de noxe depășind un anumit nivel. În unele țări nu există concentrații maxime admisibile pentru aerul atmosferic din centrele locuite; doar coșul contează! Iar acesta nu este judecat în abstract, ci în funcție de nivelul tehnic al fabricii respective. De această treabă se ocupă așa-numiții inspecitori tehnologici. Firește, este doar una din soluțiile posibile. Mie mi se pare însă simplu și practic. De ce să nu încercăm și noi în timp?

PAMPASUL ERA APROAPE DE BUCUREȘTI

— Acolo, în preajma combinatului, am văzut buruieni gigantice. Treceau de un

stat de om; atingeau aproape 2 m! Ca în pampas.

Recordul merită consemnat, deoarece observatorul nu se lasă lesne impresionat de exuberanța lumii vegetale, fiind vorba de un botanist, doctorul în biologie Alexandru Ionescu, laureat al Premiului Academiei Republicii Socialiste România, membru al Academiei de Științe din Illinois, autor a zeci de lucrări privind protecția mediului înconjurător. În ce împrejurări s-a întâlnit cu aceste buruieni gigant?

Pe raze mari în jurul platformelor industriale producția agricolă diminuează: cu circa 80 la sută în imediata apropiere a incintelor, cu 5-10 la sută la depărtări mai mari. Problema a căpătat în prezent dimensiuni majore, având în vedere bălălia care se dă, literalmente, pentru valorificarea fiecărei palme de teren agricol.

Alexandru Ionescu:
— Personal am cercetat pământurile din jurul platformelor Pitești, Slatina, Copsa Mică, Năvodari etc. În toată țara, pe aceste terenuri, sînt în joc recolte anuale potențiale de sute de milioane de lei. Or, cantitatea de produse agricole scade, calitatea este uneori îndoielnică. La Pitești au apărut pașune din cauza pesticidelor, care, în loc să-și găsească locul în sacii de polietilenă care le așteaptă, mai scapă și pe cos; la Slatina, tehnologia antipoluare n-a ținut nici ea pasul cu vertiginosă expansiune a acestei citădele a aluminiului. N-aș vrea să mă refer aici la

NU AȘTEPTAȚI TOTUL DE LA CENTRU!

Și Alexandru Ionescu evocă lupta îndrăjită pentru a smulge poluării terenurile agricole de lângă marile platforme industriale. O bălălie care se dă metru cu metru. Să nu uităm că nu se pot lua rețete de-a gata, din carte: la cutare noxă, cutare pom. Nu merge, deoarece variază la infinit condițiile locale. Decide doar experiența la fața locului.

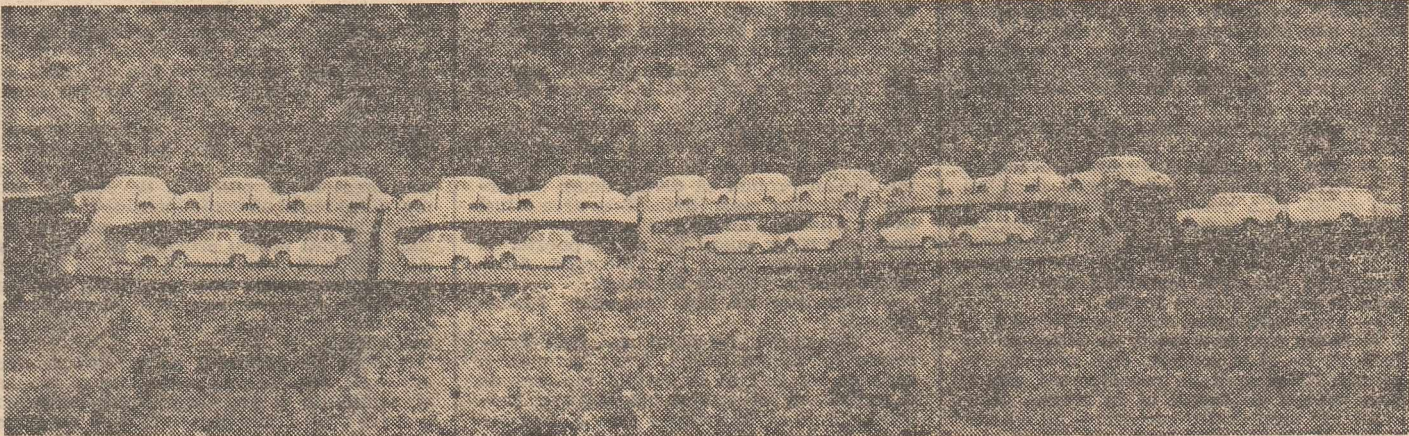
— La Slatina, chiar lângă gardul uzinei, am plantat două rânduri de pomi, ca să vedem: rezistă sau nu rezistă. N-au prins bine decât plopușul canadian și plantele de *Tamarix*. În fața topitoriei s-au uscat însă toți arborii. Acum încercăm să înaintăm metru cu metru, la adăpostul pomilor uscați și al zidurilor incintei. O tactică a răbdării și perseverenței. La Năvodari perdcuam de protecție a micșorat aria de răspîndire a fluorului de la 3,5 km la 1 km. Dar nu afit la munca noastră vreau să mă refer, ci la o anumită atitudine fatalistă — poate mai corect ar fi să spunem: comodă — a unor unități agricole care preferă să trăiască din... despăgubiri plătite de întreprinderi. Realitatea arată că, în condițiile actuale, o anumită diminuare a producției agricole în zone din imediata apropiere a marilor platforme industriale este inevitabilă și nici un filtru din lume nu o poate împiedica. Este deci normal — și legislația noastră o prevede în mod expres — ca

România, urmărită de ani de zile, cu neabătută atenție, poluarea în țara noastră. Care ar fi, în acest context, problemele de cercetare tehnică cele mai importante în momentul de față și în anii imediat următori?

— Pe planul poluării, România, țară în curs de dezvoltare, dispune de un anumit **respiro**. Chiar dacă în prezent problemele la scară națională nu sînt acute, foarte curînd pot deveni. De ce? Fiindcă ne dezvoltăm multilateral, ceea ce poate antrena — dar nu în mod fatal — și o poluare multilaterală.

Și Călin Adrian Vasilescu ne șchează, fără a intra în date tehnice, patru căi de atac ale cercetării științifice, patru orientări majore, care se desprind cu claritate din documentele de partid, din programele noastre de dezvoltare economică pe termen mai scurt și mai lung, înscrinduse și pe linia preocupărilor mondiale.

Soluția cea mai promițătoare, care, bineînțeles, nu poate fi realizată deodată, ci treptat, este și cea mai grea, dar și cea mai radicală: a prelucra tot, a nu scăpa nimic în mediul exterior. Aceasta ar avea și enorme avantaje economice. Astfel, s-a calculat că într-o țară ca România, la actualul nivel tehnologic mondial, cimentul care se elimină pe cos sub formă de praf echivalează cu producția anuală a unei fabrici ultramoderne! Idealul ar fi să nu mai existe deșeu, deci nici poluare, totul să se prelucreeze, sub o formă sau alta. Este așa-

O lume pe roți nu trebuie să fie, numai-decît, o lume văzută prin țeava de eșapament.

O insulă de verdeață pentru toate generațiile.

aspecte pur tehnice, nu e domeniul meu, remarc doar tendința de a se înlocui filtrele și instalațiile antipoluante doar după ce s-au uzat fizic, nu numai moral. La Hunedoara, bunăoară, la cosurile înzestrate cu filtre noi abia am zărit o diră subțire de fum, pe cînd deasupra celorlalte atîrnă nori denși, multicolori. Știu că există la Consiliul Național pentru Protecția Mediului înconjurător preocuparea de a se extinde producția de mijloace antipoluante românești și consider că această preocupare trebuie sprijinită. Dar să revin la biologie. Să relatez, mai întii, o istorioară amuzantă doar în aparență. La întreprinderea de îngrășăminte chimice de la Năvodari pomii de pe alea care duc spre uzină s-au uscat, provocînd un efect psihologic deprimant. Știți ce soluție s-a adoptat? Gurile rele spun că, pe linia... măsurilor antipoluante luate de către întreprindere, s-au vopsit pomii în verde! Decît nimic, e bine și așa... Noi, biologii, încercăm, în asemenea cazuri, și altă soluție: plantăm perdele protectoare cu specii rezistente la poluare!

producătorul industrial să compenseze din punct de vedere material pierderea provocată involuntar. Dar de aci și pînă la o altitudine de nepăsare este o cale lungă.

Și interlocutorul nostru ne citează un caz cînd unitatea agricolă socialistă respectivă a cerut drept despăgubiri o sumă aproape de trei ori mai mare decît era justificat, aproximativ 800 000 lei în loc de maximum 300 000 (nu uitați că aprecierea provine nu de la un „om al industriei“, ci de la un doctor în biologie). Pe tarlalele acelei unități a văzut Alexandru Ionescu buruienile înalte de 2 m, care i-au lăsat o neștersă amintire.

— Adevărat, poluarea face inevitabilă o intensificare a muncilor agricole. De pildă, dacă apar depuneri masive de pulberi pe frunze, ele trebuie curățate prin aspersiune; trebuie construite rigole și bazine de retenție, folosite îngrășăminte antagonice cu poluantul respectiv, trebuie îmbunătățită calitatea solului etc., nu să spuie: „Ce să-i faci, n-ai ce-i face.“ Prin muncă suplimentară, compensată de industrie, efectele poluării pot diminua simțitor. „Noi sîntem gata să plătim această muncă suplimentară datorată poluării — declara, nu drept cuvînt, un director de combinat — nu să acoperim pagube cauzate de... resemnare.“

Alt aspect foarte actual. Unele unități agricole așteaptă totul de-a gata de la institutele de cercetări: soiuri rezistente la poluare etc. Or, cum am arătat, paleta condițiilor locale este atît de diversă încît nici un laborator central nu se poate angaja la studii eficiente, care să folosească numai pentru citeva zeci de hectare. Cercetătorii — de pildă Laboratorul de chimia și biologia solului din cadrul Institutului de cercetări pentru cultura cerealelor și a plantelor cerealiere de la Fundulea — îi pot sprijini însă pe agronomi cu analize, sfaturi tehnice etc. În concluzie, nu așteptați totul de la centru, experimentați pe loturi mici, sprijiniți inițiativa locală, asumați responsabilități.

În ansamblu, Alexandru Ionescu rămîne optimist. Enumeră, metodic, temeiurile sale:

— Poluarea în țara noastră a rămas cam la același nivel în ultimii ani, deși industria s-a dezvoltat masiv. Apoi, nici o instalație industrială nu se proiectează în prezent fără avizul Consiliului Național pentru Protecția Mediului înconjurător — aviz care ar trebui folosit încă și mai eficient. Acesta este un foarte mare progres față de situația de acum 4-5 ani! De asemenea, s-a creat un curent de opinie foarte larg pe probleme de poluare, o dezvoltată conștiință favorabilă protecției mediului. În fine, beneficiem de una din cele mai înaintate legislații din lume în acest domeniu. Trebuie însă să facem totul ca legislația să fie realmente aplicată!

ȘI O LUME PE ROȚI POATE FI „CURATĂ“

— Tovarășe Călin Adrian Vasilescu, prin profesiune — specialist în motoare cu ardere internă — prin pasiune, prin poziția dumneavoastră de vicepreședinte al Comisiei pentru combaterea poluării mediului a Academiei Republicii Socialiste

numita problemă a tehnologiilor integrate, de cea mai mare actualitate și de perspectivă.

O a doua linie de preocupări. Conform directivelor, consumul de cărbune energetic va crește de două ori în 1980 față de 1975 în țara noastră. Vom produce deci, masiv, energie electrică pe bază de cărbune. Cercetăci științifice intense vizează îndepărtarea sulfului conținut în cărbune și care împreună cu cenușa emisă sînt deosebit de poluante. Problema de mare interes cetățenesc, deoarece termocentralele respective sînt și vor fi amplasate, firesc, în apropierea centrelor locuite.

O a treia problemă de larg interes: poluarea automobilistică. Cu atît mai presantă cu cît România, se știe prea bine, se motorizează rapid, iar parcul de automobile se concentrează, de regulă, în zone restrînse, la oraș. Aici, liniile de atac sînt două: pe de o parte reducerea litrajului motoarelor — prevedere existentă în planul cincinal —, pe de altă parte, utilizarea de către motor a unor amestecuri combustibile mai sărace în benzină. Evident, și într-un caz și în celălalt, efectul favorabil ar fi îndoit: micșorarea poluării și economie de combustibil.

În fine, se impune realizarea unor „atlas ale poluării“, ținute la zi, care să evedenteze pe fiecare platformă industrială în parte sursa poluantă, cantitatea emisă și mijloacele de combatere. În prezent, în lipsa acestor „atlas“, se acționează destul de empiric, fragmentar.

Rezultatele acestor preocupări de cercetare le vom resimți cu totii, sub o formă sau alta, în anii ce vin, fie în calitate de pietoni (și cine nu e pieton în lumea aceasta?) fie... pe patru roți.

Și acum, o adiere de aer proaspăt, aerul pur al înălțimilor carpatine, uriasă rezervă de verdeață, de bogăție animalieră, de vitalitate biologică vegetală, neîntinată de poluare.

Înainte de a intra în materie, o scurtă introducere. Folosirea **necorespunzătoare** a pesticidelor și a îngrășămintelor chimice reprezintă una din căile importante prin care poluarea își exercită acțiunea, cu reverberații în spațiu și în timp, uneori neașteptate. Evident, nimeni nu pune în discuție uriașele avantaje ce decurg din chimizarea agriculturii. Dezvoltarea accelerată a producției de îngrășăminte chimice și de antidăunători este menită să aducă și în acest sector modernizarea mult dorită. Ceea ce nu ne poate face să închidem ochii la urmările negative ale utilizării necorespunzătoare și abuzive a substanțelor chimice. Ne spunea doctorul Alexandru Ionescu:

— Poate părea o glumă pentru cetățeni, dar pe alocuri D.D.T.-ul se răspîndește... cu ciorapul. În era ciberneticii! În locul unor mașini care asigură răspîndirea uniformă, praful de D.D.T. este băgat în ciorap și scuturat de unii agricultori spre cele patru vînturi. Or, depășirea cantităților prescrise la hectar este extrem de periculoasă. De la Paracelsus o știm, doza face otrava! În sudul Bărăganului, laboratorul nostru de chimie și biologie a solului de la Fundulea a constatat că nitratii au pătruns acolo peste doza admisă, pînă în apele freatice. Iar un studiu ceva mai vechi realizat de Ștefan

Avram și Cornelia Popa, reprodus în cartea noastră „Fenomenul de poluare și efectele sale în agricultură“, Editura „Ceres“, dovedește că furajele cu un conținut prea mare de azot induc la animale sterilitate și blochează sistemul enzimatic, dezechilibrînd astfel organismul. Or, în județul Brașov — după cum se arată în acea lucrare la pagina 142 — cei doi cercetători au notat depășiri ale dozei admise de azotați în furaje. Acesta poate fi un caz de excepție, dar dă de gîndit. Adeseori substanța activă în unele șarje de erbicide analizate de noi era de 25 la sută, în loc de 80 la sută. În asemenea situații, utilizatorii de la fața locului „simt“ că erbicidul e prea slab, dar nu știu exact cu cît, și atunci măresc doza la întimplare, ca să iasă basma curată. Dar ce se întimplă dacă „dai“ mai mult, deși s-a nimerit ca șarja respectivă să fie corect dozată?! Se impune deci o atenție sporită din partea producătorilor și a utilizatorilor, căci, o repetăm, doza face otrava.

Am mai avut prilejul să vorbim, în paginile revistei, despre problema valorificării complexe a zonelor montane într-o serie de articole sub titlul „Carpați 2000“. Am menționat, în acest context, cuprinzătorul proiect-cadru al doctorului Radu Rey din Vatra Dornei, am citat și alte păreri care se raliau punctului său de vedere sau le luau ca bază de discuție. Acest om al muntelui (se trage dintr-o familie de răzeși ale cărei urme în Țara de Sus urcă pînă la vremea lui Ștefan cel Mare), doctorand în științe dar și practicant entuziast, pledează pentru dezvoltarea multilaterală a zonei montane — problemă aflată în atenția forurilor superioare. Care sînt incidentele directe asupra problemei în discuție?

POLUARE? NU CUNOSC! AVEM CARPAȚII!

În producția agricolă, pe piața mondială ca și în consumul intern, au apărut și se accentuează tot mai mult două aspecte: accentul pus pe **calitatea proteinelor** și pe **garanțiile sanitare**. Se solicită produse animale, carne și lactate cu conținut complet de aminoacizi și perfect garantate sanitar, adică lipsite de orice acumulare de ordin chimic, fără urme de pesticide, aflatoxine etc. Or, România se bucură, din acest punct de vedere, de o poziție privilegiată: dispunînd de o nepretuită rezervă: cele peste 3 000 000 hectare de pășuni și fînețe naturale, dintre care cea mai mare parte în zona de munte. Doctorul Rey:

— Ca medic veterinar igienist, funcționînd într-una din cele mai reprezentative regiuni montane, zona Vatra Dornei, preocupat prin natura profesiei atît de producția animalieră în sine cît și de calitatea produselor de origine animală, am inițiat o amplă acțiune de cercetare a complexului de probleme pe care zona de munte le ridică, cercetare desfășurată de-a lungul mai multor ani. Cu concursul Facultății de medicină veterinară din Cluj-Napoca s-a efectuat determinări pe furaje și produse de origine animală obținute în zona Vatra Dornei, stabilindu-se lipsa oricăror urme de pesticide, aflatoxine și radioactivitate. Or, aceste furaje și produse se înscriu printre cele mai naturale și nepoluante constituente ale alimentației animalelor și oamenilor. Apare deci ca o chestiune de logică, în fața unor orientări clare pe plan mondial, necesitatea, urgența exploatarea la maximum a întinselor suprafețe de pășuni și fînețe din zona de munte a țării.

Or, situația este departe de a fi satisfăcătoare. O sublinia însuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în discursul rostit de Ziua recoltei la Timișoara: „...În timp ce munții stau goi, deși înainte vitele se creșteau în munti, am coborît animalele la șes, sustrăgînd astfel din suprafața arabilă peste 1 300 000 hectare, diminuînd suprafețele cultivate cu cereale, pentru a asigura hrana animalelor. Trebuie ca în mod radical și rapid să lichidăm această situație!“

Firește, avantajele decurgînd din lipsa de poluare în zona montană, ca și din ansamblul condițiilor naturale din Carpați trebuie cîntărite în funcție de greutate și problemele specifice ale acestei zone. Greutățile pot fi însă învinse, important este să fie privite într-o perspectivă largă, fie ea și a anului 2000! Se vor înfăptui astfel speranțele tuturor celor care visază ca, alături de marea agricultură mecanizată, intensivă, chimizată, alături de grînzarele tradiționale, și în primul rînd Bărăganul, să se profileze pe firmamentul producției agricole românești o nouă marcă de calitate, de prestigiu internațional: „Carpați“.

★
Să rezumăm, în incheiere, motivele de optimism ale interlocutorilor noștri — care nu s-au ferit să atingă, atunci cînd a fost cazul, punctele dureroase — în marea bălălie împotriva poluării, așa cum se conturează ea în toamna acestui an:

Matei Barnea: „Protecția marilor orașe este asigurată“.

Alexandru Ionescu: „Beneficiem de una din cele mai înaintate legislații din lume. S-o îmbunătățim mereu și s-o aplicăm!“

Călin Adrian Vasilescu: „Cercetăm intens“.

Radu Rey: „Poluare? Nu cunosc. Avem Carpați“.

În cele de mai sus am simplificat, intrucîtva, puncte de vedere diferite, care însă au un unic numitor comun: România poate fi și trebuie să fie **ȘI MÎINE o insulă de verdeață**.

LIONEL NIȚESCU ■

Nu-l înțeleg pe autorul care, trăind în tumultul unei revoluții, ar scrie liniștit la biroul său de lucru, pasteluri

Nicolae Dragoș s-a născut la 3 noiembrie 1938 în satul Cleșnești, comuna Glogova — Gorj. Absolvent al Facultății de filologie de la Universitatea din București. A fost profesor în Tg. Cărbunești, redactor la *Viața studentescă*, redactor șef la *Știința tineretului*, șeful secției cultură și învățămînt la ziarul *Știința*. În prezent este redactor șef la revista *Luceafărul*.

Bibliografie: *Moartea calului troian* (1968), *Coloană de-a lungul* (1971), *Zăpezi fără întoarcere* (1973 — premiul U.T.C.), *Scut de etern* (1974), *Scrisoare în sat* (1975 — premiul revistei *Săptămîna*).

— Aștept din partea dumneavoastră întrebări dure.

— De ce? Ar însemna să lupt nu numai cu dumneavoastră, dar și cu firea mea blajină.

— Pentru că există atâtea zone de conformism în viața spirituală, datorate unor comodități nemărturisite, încit, din cînd în cînd, fac bine unui destin liric întrebările mai puțin duioase. Dealtfel, viața ne pune foarte multe întrebări și ea este mai puțin conformistă decît noi. Apoi, pentru că am cunoscut „glorii literare” care și-au cultivat cu perseverență opera și persoana, în jurul cărora s-a făcut mult zgomot și s-au împletit panglici de cuvinte elogi-oase, toate însă mascînd realitatea unor destine efemere.

— Mă bate gîndul că n-ar strica să roștiți cîteva nume. Oare împlini-mi-se-va gîndul?

— Le-aș tulbura din uitare zadarnic și nici lor nu le-ar mai fi de vreun folos.

— Nu insist. Vedeți cît de pașnic sînt? Dar vreau să vă rog ceva.

— Ascult.

— Mi s-a reproșat în cîteva rînduri că în aceste interviuri nu folosesc cuvîntul „stimate” atunci cînd mă adresez scriitorilor. Dați-mi voie să-l uzitez de astă dată.

— Cum credeți...
— Mulțumesc. Stimate Nicolae Dragoș, pregătindu-mă pentru această discuție mi-am dat seama că deși ne cunoaștem de o bună bucată de vreme, nu prea știu multe lucruri despre dumneavoastră. Ce ar trebui să știu eu în primul rînd în legătură cu dumneavoastră?

— Că prețul suprem al vieții eu îl numesc dreptate. Că nu pot trăi în afara adevărului. Am multă, multă răbdare, pe care nu mă grăbesc să mi-o condamn, pentru a dovedi sau a descoperi adevărul. Expresia „Grăbește-te încet” a devenit normă de conduită în toate planurile existenței mele sociale sau intime.

— Nu ați pierdut nimic fiind adeptul acestei norme?

— Citeodată, poate, mult. Dar de fiecare dată am găsit măcar liniștea omului care știe că a încercat să se ferească de erori. Multe dintre cunoștințele mele susțin totuși că așa fi un om cu reacții spontane. Îmi place, desigur, replica promptă dar mi-o refuz cînd riscă să aibă consecințe grave pentru altcineva.

— Luîndu-mi toate precauțiile pentru originalitatea întrebării (pentru moment nu găsesc alta) vă ispitesc să-mi răspundeți: pentru cine scrieți?

— Scriu pentru alții în măsura în care am sentimentul că scriu pentru mine. Poate nu întotdeauna mijloacele de expresie sînt pe potrivă aspirațiilor mele, dar întotdeauna mă simt solidar și cîstît cu idealurile mele.

— Rar mi-a fost dat să aud de la autori că uneori „mijloacele de expresie nu le sînt pe potrivă aspirațiilor”.

— Poate contrar impresiei imediate, m-ar persecuta absența atitudinii din scrisul ca și din faptele mele. Fiecare autor trăiește în secret convingerea, sentimentul că exprimă în mod original, inedit ceea ce omenirea a trăit și va trăi veșnic. Dar cu cît sînt mai numeroase cărțile în taina cărora pătrunzi, nu printr-o lectură superficială, diletantă, ci cu senzația unei implicații, a unei jertfe, a unei descoperiri, cu atît ești mai circumspet cu propria lucrare artistică.

— Ce-ar fi să rememorați cîteva date biografice?

— Sînt unul dintre cei trei fii ai unor oameni săraci din Glogova Gorjului. Cînd am ajuns la vîrsta ciclului doi al școlii elementare, tatăl meu a părăsit satul și a devenit muncitor la uzinele Oțelul Roșu de lângă Caransebeș. Mama mea a rămas în sat și a avut grijă de noi, de modesta noastră gospodărie, așteptîndu-și soțul să iasă la pensie. Se vedeau cam de două-trei ori pe an. N-a fost ușor pentru părinții mei. Pentru mine însă va rămîne o lecție pentru toată viața cînstea relațiilor dintre ei, conștiința că mai presus de egoistele bucurii personale au pus datoria de a-și crește copiii, de a-i ajuta după putere.

— Tot nu mă dumiresc de ce mi-ați cerut întrebări dure. Păreți o natură mai curînd fragilă.

— Așa se înșală lumea. Desigur, nu fac parte din categoria celor care se bat cu pumnul în piept, strigîndu-și în cele patru zări bucuriile sau proclamîndu-și răsunător tristeții. Cred că e un act de curaj să urmezi cîinci ani de facultate doar cu două costume de haine și un palton modest. Poate că tot un act de curaj ar putea fi și faptul că — pe la 26—27 de ani — să coordonezi în calitate de redactor șef activitatea cotidiană a unui strălucit grup de redactori și colaboratori la *Știința tineretului*, ca și faptul de a înțelege și accepta să suporti consecințele eventualelor

erori ale altora. Și poate că și acum, pe alte planuri, viața mă interoghează dramatic. Atîta vreme însă cît omul își poate îngădui să privească răsăritul soarelui sau răsăritul unei frunze primăvara și mai ales să nu fie indiferent la ceea ce se întîmplă în ființa sa și a lumii, merită să trăiască. Iată credința mea! Iar dacă are convingerea — și omul adevărat trebuie să o aibă — că rațiunea supremă a existenței este să fii de folos altora, atunci merită să trăiască la nesfîrșit. Dar, răspunzîndu-vă, cred că sînt un om puternic și dur sau mai exact intransigent și, deopotrivă, înțelegător față de alții și dur față de mine.

— Cum se manifestă duritatea aceasta?

— Prin permanența mea grijă de a nu mă grăbi. Prin obositoare tentative de a înțelege totul din fiecare faptă a vieții. De a avea întotdeauna mai multă înțelegere față de alții decît față de mine. De a căuta, exagerînd citeodată, explicația erorilor altora în propriile mele fapte.

— Aveți înțelegere chiar pentru tot?

— N-am cum să înțeleg, de pildă, pe un individ, fie el și scriitor, care apelează la injurii. Nu demult un prozator s-a arătat grav afectat de faptul că în revista „Luceafărul” unul dintre recenzenti nu i-a înțîmpinat elogios noua carte. În loc să aflu contraargumente într-o altă carte, pe care eventual s-o și scrie, a crezut că își poate satisface nemulțumirea prin aruncarea în aer a unor injurături injositoare pentru cel ce le rostește. N-am înțelegere pentru astfel de reacții și nici puterea vreunei replici. Omul n-a ieșit din peștera că să-și păstreze urelul de animal ci ca să se elibereze de el.

— Ar fi inutil să vă întreb despre cine vorbiți. Tot nu mi-ați spune, îmi încerc norocul cu o altă întrebare. Proveniți dintr-o familie săracă. Ați cunoscut în copilărie, în adolescență multe lipsuri. Greutățile prin care ați trecut v-au provocat cumva dorința de a reuși în viață?

— Ar trebui să precizăm ce înseamnă a reuși.

— Chiar.

— Cred că un om trebuie să-și prospecteze în permanență forțele. Să știe mai multe despre sine decît despre alții. Să-și domine, prin cunoașterea propriei persoane. Să aibă idealuri adevărate. Să nu se gîndească doar la sine. Orgoliul poate fi un catalizator al faptelor. Dar depinde cîte ce fapte năzuiești. Poți să definești reușita în viață prin situarea în structurile sociale. Ori poți s-o definești prin măsura în care ai ajuns să întemeiezi o familie armonioasă. Ori prin ecoul cărților sau al activității publicistice. Este oare posibil ca în această diversitate de posibilități pe care o implică noțiunea de reușită să aflu un răspuns afirmativ la toate?

— Credeți că dacă Nicolae Dragoș nu s-ar fi născut în sat ci într-o vilă, la oraș, și s-ar fi bucurat de toate, ar fi fost același om?

— Întrebarea e aproape imposibilă. Cred sincer că la fel de bine și într-un sat dar și într-o vilă luxoasă se pot naște oameni adevărați dar și lichele. Am cunoscut fii de oameni simpli, de o aroganță indescribită, și fii de mari savanți sau de oameni politici, a căror simplitate, voință de muncă, modestie mi-au impus. Depinde totul de măsura în care știi să-l înveți pe copil că nu poate obține nimic fără muncă, fără efort, fără sacrificii chiar.

— Ce gîndiți despre om?

— Că nimic nu i se poate refuza, că poate să se autodepășească mereu, cu condiția de a fi conștient de finalitatea faptelor sale. Că trebuie să-și respecte pe alții pentru a se putea respecta pe sine; să se respecte pe sine pentru a-i putea respecta pe alții. În sfîrșit, că omul nu este o ființă perfectă, ci perfectibilă. De ce m-aș sustrage, măcar o clipă, acestor adevăruri.

— Acceptați, înțeleg, posibilitatea existenței erorii. Chiar și cînd provoacă suferința altora?

— Într-o eroare, oricît de mică ar fi, suferința nu aparține unuia singur. Dar vă propun să ne întoarcem la literatură.

— Dacă aș afirma că avem o poezie care ne interesează nu numai pe noi, românii, ci se adresează lumii întregi, însă n-avem romane pe aceeași măsură m-ați contrazice?

— Nu într-un tot. Avem o poezie irepetabilă în alte zone ale lumii și poezi de o mare valoare, pe lângă care trecem uneori cu prea multă neșanțanță. Unii spun că am avea poezi dar nu prea avem poezie. O să trebuiască să pronunț încă o dată cuvîntul eroare. Pentru că e o eroare să afirmi așa ceva. Ne-a dovedit-o și *Istoria polemică...* a lui Eugen Barbu, care (cu toate omisiunile, semnalate deja de comentatori) ne pune în fața unei diverse și originale antologii lirice, în fața unui fenomen liric atît de concret încît n-avem cum să ne mai in-

doim de valoarea poeziei românești contemporane. Să nu uităm că trăiește încă și scrie poetul Alexandru Philippide, un clasic al poeziei românești, cu o impresionantă receptivitate către marile semnale ale poeziei moderne și ale filozofiei istoriei.

— Dați-mi voie să vă întrerup și să vă spun că mă bucur că ați pomenit numele acestui mare poet.

— Îl întîlnim și îl citim rar, dar întotdeauna cu un acut sentiment al unicității, pe Emil Bota. O evoluție poetică inegală dar întotdeauna viguroasă propune Mihai Beniuc. Meditații grave asupra unor probleme acute ale existenței, interogații dramatice întîlnim în versurile lapidare, aforistice, protestatate ale lui Eugen Jebeleanu. Nu-mi propun să divulg acum „ierarhia” opțiunilor mele lirice. N-aș vrea totuși să nu numesc aici pe cîțiva dintre tinerii poezi ale căror poezii fac gloria poeziei de azi: Ioan Alexandru, Ion Gheorghie, Adrian Păunescu, Nichita Stănescu.

— Dar care ne sînt romanele fundamentale?

— Mai multe. Aș numi mai întîi *Prințelepele* lui Eugen Barbu, acest basm liric, scris cu un cult al cuvîntului încercat de sugestivitate, al cuvîntului aproape palpabil. Cred că *Morometii* este o capodoperă. Dumitru Radu Popescu și Ștefan Bănuțescu sînt doi autori care pot fi memorați de orice istorie literară. E drept însă, în cazul romanului există mulți autori și mult mai puține opere.

— De ce credeți că foarte mulți autori români se cred geniali?

— Cei mai mulți poate din neîncrederea în propriile lor lucrări; nu le spun opere. Alții, dintr-o megalomanie spirituală, explicabilă în cazul unor structuri deosebite, cum trebuie să fie cele ale scriitorilor. Alții pentru că pe parcursul evoluției lor scriitoricești au avut neșansa ca gloria să le fie administrată publicistic.

— Cum ați reacționa dacă s-ar scrie defavorabil despre dumneavoastră?

— S-a și scris. N-am socotit necesar să replic. Ori eu (ca autor) ori criticul (ca interpret) am săvîrșit... eroarea. Timpul va face dreptate unuia sau altuia. Sau va infirma și pe unul și pe altul. Nu cred în criticul lipsit de inteligență și fără vocație, chiar dacă din întîmplare va diagnostica exact un mare talent. Cei mai mulți mari scriitori nu sînt descoperirea vreunui critic. Ei s-au ivit în lumina vieții și a spiritului așa cum se ivește, după niște legi ale naturii precise dar greu controlabile, un izvor impetuoz dintr-o stîncă unui munte.

— Întrebările de acasă nu se potrivesc cu cele din tîrg. M-am pregătit să fiu dur în întrebări și pină la urmă constat că răspunsurile nu ar justifica duritatea. Mă mulțumesc să vă aduc, din oraș, ultimele știri despre dumneavoastră.

— Ascult. Ce mai zice lumea?

— Se spune că ați scris un articol în *Știința tineretului*, împotriva lui Lucian Blaga, într-o perioadă în care poetul nu mai era incriminat.

— L-ați citit?

— Nu.
— Regret că nu am la îndemînă acest articol, apărut în *Știința*, cu privire la unele probleme ale valorificării moștenirii culturale. Articolul l-am inclus în volumul *Soldatul de la Marathon*, volum care sper să apară la Editura Serisul românesc. Am afirmat acolo că Lucian Blaga este un poet genial. Dar totodată observam că în recepțarea critică a filozofiei sale unii comentatori își refuzau rigorile analizei științifice. Or, în viziunea mea, și elogiul fără discernămint ca și atitudinea negativistă pot împiedica asupra receptării unei opere.

— Se mai spune că sînteți un poet al satului.

— Probabil unii critici, obișnuiți să citească mai ales titlurile și deducții la maldia etichetării, s-au grăbit să o facă. A fi poet al satului nu mi se pare o aspirație lirică de contestat. Îmi place însă să cred că sînt un poet al acestei țări.

— Se spune că sînteți în primul rînd un bun „arhitect de gazete”, și mai apoi ziarist sau poet.

— Cînd sînt atîta care cred despre ei că sînt mari poezi și realitatea îi așază sub o lupă minimalizatoare, cînd sînt (e drept mai puțin, prin natura împrejurărilor) unii care — încercînd să facă o revistă sau un ziar căutînd să-și impună personalitatea în structura și profilul acestora — nu reușesc decît să le îmbătrînească și compromită, cred că mi se aduce un fel de laudă exagerată în ce privește priceperea mea de a face o revistă. Cît despre poet sau ziarist să lăsăm să vorbească cărțile publicate, sutele ori poate miile de articole tipărite; să lăsăm dreptul cititorilor de a se pronunța. Oricum, nu pot să mă îndoiesc total de receptarea favorabilă a unor cărți ale mele de către Nicolae Bălotă, Ion Dodu Bălan, Eugen Barbu, Al. Piru, C. Stănescu, Victor Felea, M. Un-

ghianu, Aurel-Dragoș Munteanu, Ioan Adam, și rog să fiu iertat pentru numeroase alte nume de critici pe care nu-i amintesc acum, dar ale căror cuvinte le-am așezat cu bucurie în sufletul meu. În ceea ce privește darul de a face o revistă pot să spun doar că înseamnă în primul rînd a avea credințe și convingeri neoscilante. În ce mă privește, cred în cultura română și în istoria țării mele, trecute, prezente și viitoare. Avem acum mai multe posibilități decît în alte perioade să fim obiectivi, să așezăm la baza eforturilor noastre revoluționare un program generos pentru că orientările ce se află la originea dezvoltării creației românești contemporane — orientări formulate cu maximă grijă în documentele de partid și de stat, la primul Congres al educației politice și al culturii socialiste — constituie, în mod organic, propriul nostru program de acțiune și de gîndire. S-a insistat în termeni limpezi asupra promovării unor creații de valoare, umaniste, revoluționare, care să refuze facilitatea, festivalismul, artificialia poleială a realității.

Sinteza Programului de măsuri pentru aplicarea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste — program elaborat sub direcția îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu — deschide și pentru creația literară perspectivele afirmării sale plene, revoluționare. O cunoaștere mereu mai profundă a realității, a oamenilor, o implicare civică autentică în această realitate, o solidaritate veritabilă cu faptele și sentimentele oamenilor constructori ai unei țări ce și-a așezat pe steag idealurile de progres, libertate și independență — iată ceea ce cred că va duce (în cazul unor talente reale), la opere durabile, la opere menite să trăiască, dincolo de prezent, în viitor.

— Uitați-vă în ochii mei și spuneați-mi dacă există în viața dumneavoastră o întîmplare de care nu vă place să vă amintiți.

— Mai multe. Una este foarte recentă. Dar să ne oprim la una mai veche, pe care o pot privi cu detașare. Să spunem că am întîlnit odată un personaj important care, ierarhic, răspundea de domeniul de activitate în care eram implicat. Pus în situația de a-mi transmite niște observații în legătură cu activitatea colectivului din care făceam parte folosea numai fraze care, fiecare în parte, cuprîndeau în ele și afirmația și negația. I-am solicitat, pentru a înțelege ce dorește să comunice, să adresez eu întrebările în legătură cu ce aveam de făcut și să-mi răspundă prin da și nu. Într-un cuvînt, să aibă fermitate, să-și asume împreună cu mine consecințele unor decizii luate. Am constat cu stupefacție că omul, deși știa bine românește, uitase aceste două simple cuvinte: da și nu.

— Dacă aș scrie un articol defavorabil despre dumneavoastră mi l-ați publica în *Luceafărul*.

— Nu. Un redactor șef al unei reviste culturale trebuie să aibă curajul de a nu publica în revista pe care o conduce nici un fel de articol despre cărțile sale, fie el elogios sau nu.

— Cine se teme de poezia patriotică?

— Doar niște critici rupți de realitate și adevăr, sau care fac confuzia să creadă că pledoaria pentru literatura patriotică ar cuprinde în ea și acceptarea unei literaturi de valoare discutabilă. M-am pronunțat nu o dată împotriva acelor cărți de poezie în care lipsește sinceritatea artistică, ai căror autori cred că numele de voievozi pot, singure, să țină locul versului dăltuit în marmură. Dar între o poezie tînguitoare, banală, despre o mărunță dramă intimă și una al cărei autor vrea să surprindă ceva din starea de spirit a momentului pe care îl trăim am mai mult respect față de aceasta din urmă. Nu-l înțeleg pe autorul care, trăind în tumultul unei revoluții, ar scrie liniștit la biroul său de lucru, pasteluri.

— Ce urîți mai mult?

— Pe cei care, indiferent de motiv, uită că au o țară unde au văzut lumina zilei, unde au descoperit trecerea anotimpurilor, unde își au așezat pentru totdeauna strămoșii. Pe trădătorii de țară, Către ei drumul sufletului meu nu cunoaște decît un sentiment: ura.

— Cum ați caracteriza drumul prin veacuri al românilor?

— Un drum dramatic, nu o dată tragic dar datorită căruia s-a înălțat în conștiința lumii un popor dirz, curajos, un popor ce a învățat, fără posibilitatea de a uita vreodată, să nu accepte minciuna, lașitatea, un popor care a învățat ce este demnitatea. Fără vorbe mari, sînt mîndru că sînt fiul acestui popor.

— Ce întrebare n-ați vrea să vă pun?

— De ce nu sînt pe deplin fericit?

GEORGE ARION ■

Marin Sorescu la 40 de ani

Cu puțină vreme în urmă, în decembrie anul trecut, întreaga cultură românească a vărsat o lacrimă înduioșată de ziua lui Nicolae Labiș, care — s-a zis atunci — „dacă ar fi trăit, ar fi împlinit acum 40 de ani”. Revistele s-au umplut de evocări, de încercări de a surprinde esența genului acestui luceaier fulgerat de destin la numai 21 de ani, nu înainte însă de a deschide, precum Cirlova odinioară, o nouă eră poeziei românești.

De dincolo de zare, cel ce a definit și impus (prin deosebita înzestrare a unei structuri spirituale care sintetiza darul poetic și profetic cu o inteligență excepțională a istoriei și prezentului) o întreagă generație, o generație care este și va rămâne „a lui Labiș”, de dincolo de zare, zic, albatrosul ucis a mai făcut un dar generației sale în luptă cu inerția: i-a deschis ușa unor sărbători de amploare a celei ce, pe el, l-a cinstit din netericire post-mortem.

La numai câteva luni de când Labiș „ar fi împlinit 40 de ani”, alt exponent de esențe unice a împlinit, în cimpul de forță al unei glorii ce începe să fie tot mai pregnantă universală, aceeași vîrstă! Am aflat-o însă, de data aceasta, numai dintr-o discreta însemnare, inserată în atît de utilul „Calendar” al României literare, unde, chiar în numărul dedicat lui Brăncuși, a apărut știrea că „la 19 februarie 1936 s-a născut Marin Sorescu”. Odinioară, Caragiale scandaliza pe cei ce-l ascultau afirmînd că, dacă Eminescu n-ar fi murit, nebun, ar fi rămas obscur! Mă întreb, gîndindu-mă la Sorescu, dacă, împlinind cei 40 de ani viu, Labiș ar mai fi fost obiectul unui omagiu atît de unanim...?)

Semnificativă de altfel, această coincidență a nașterii lui Brăncuși și Sorescu! Doi oameni care au pornit foarte tineri de unii singuri, să cucerească lumea pentru gloria numelui de român. Brăncuși a cucerit împărăția artei ce vorbește cu glasul pietrei și al bronzului. Marin Sorescu duce, în zilele noastre, o luptă încăpăinată, fără răgaz, la fel de abilă în a-și „plasa” opera astfel încît să cadă asupra-i luminile veacului, cucerind literaturii noastre cea universalitate care nu are nevoie de „proptele” spre a se impune, ci este propulsată firesc de întrebările unui veac în care marile orgolii culturale tradiționale s-au năruit și oamenii de pe toate meridianele se ascultă unii pe alții într-un colobiviu desfășurat sub semnul unor teribile alternative.

Dar Brăncuși a fost singur. Lumea l-a privit pînă de curînd ca pe o minune singulară. Abia de puțină vreme și nu peste tot a început să fie înțeles și acceptat în ipostaza lui de exponent al genului unei nații, al unei tradiții, al unui ethos purtat de un popor de la Dunăre despre care cu peste o jumătate de secol în urmă, cînd triumfa olteanul din Hobița, prea puțin aflaseră cîte ceva. Pe cînd Marin Sorescu este exponentul unei Români care-și poartă pe frunte auricia vocației sale universale, tot mai clar recunoscută, al unei Români devenită factor esențial în reînvierea speranțelor umanității într-un viitor uman și rațional, în locul apocalipsului prevestit de profeții lumilor ce mor. Nu înțelegem, evident, (cel puțin deocamdată) semnificativitatea lorice între cele două destine, dintre care unul este în plină desfășurare, iar altul se înfățișează încununat cu aura triumfului, pe celuilui la vîrstă patriarhilor. Dar alăturarea celor două nume ni se impune în măsura în care încercăm să descifrăm unele rosturi asemănătoare în dezvoltarea conștiinței de sine a culturii române. Știm, evident, pînă unde a dus zborul lui Brăncuși. Puteam numai presimți încotro se îndreaptă zborul olteanului din Bulzești pe care, personal, îl văd ajungînd foarte sus! Dar pe ceea ce pare că unde cele două drumuri se aseamănă, meditația comparativă devine legitimă și posibilă, chiar dacă ar putea șoca la început obișnuințele cîrîntoase.

Brăncuși a știut, cel dintîi dintre românii moderni, să se constituie pe sine în „axis mundi” neîntimidat nîoi de Fidias, nici de Michelangelo și nici de Rodin. El a cîntărit să lase la o parte drumul întregii arte europene, de la grecii pînă la ultimii mari continuatori ai artei „clasice”, și să apuce, după ce-l străbătuse total pe primul, o altă cale. O altă cale dictată de tradiția, mai veche decît Elada, a pămîntului său tracogetic și românesc. El a venit cu setea de esențe a închinătorilor lui Zamolxis și cu dorința de lumină și bucurie a celor ce au cîntărit Voronețul, Miorița și cîntecul popular românesc. El a impus artei universale un nou clasicism: clasicismul culturilor arhaice, tradiționale. Prin Brăncuși, cea dintîi ridicată astfel de la „cultură minoră” la „cultură majoră”, a fost tocmai cultura tradițională a poporului român. Brăncuși n-a ocolit și n-a refuzat experiența veacurilor trecute și nici pe a veacului său, ci le-a depășit. Prin descoperirea unei temelii mai profunde și unui cer mai înalt.

Marin Sorescu, fără să facă paradă de „modernitate” și de informație culturală, a consumat, în același mutism retras, modele și modelele veacului, de pe multe meridiane, făurindu-și un limbaj poetic înțeles cu ușurință, pretutindeni, dar turnînd în el un mesaj, un sens, un „mod de a fi în lume” care este doar al unui anumit loc, neam și timp. El a sorbit amarul și otrava veacului din sufletul omenirii noastre suferînd, dar a încercat să rostească în fel și chip, cu buzele arse de setea speranței „descîntecul” menit să-i redea omului contemporan încrederea și gustul măreției lui, tragice și biruitoare.

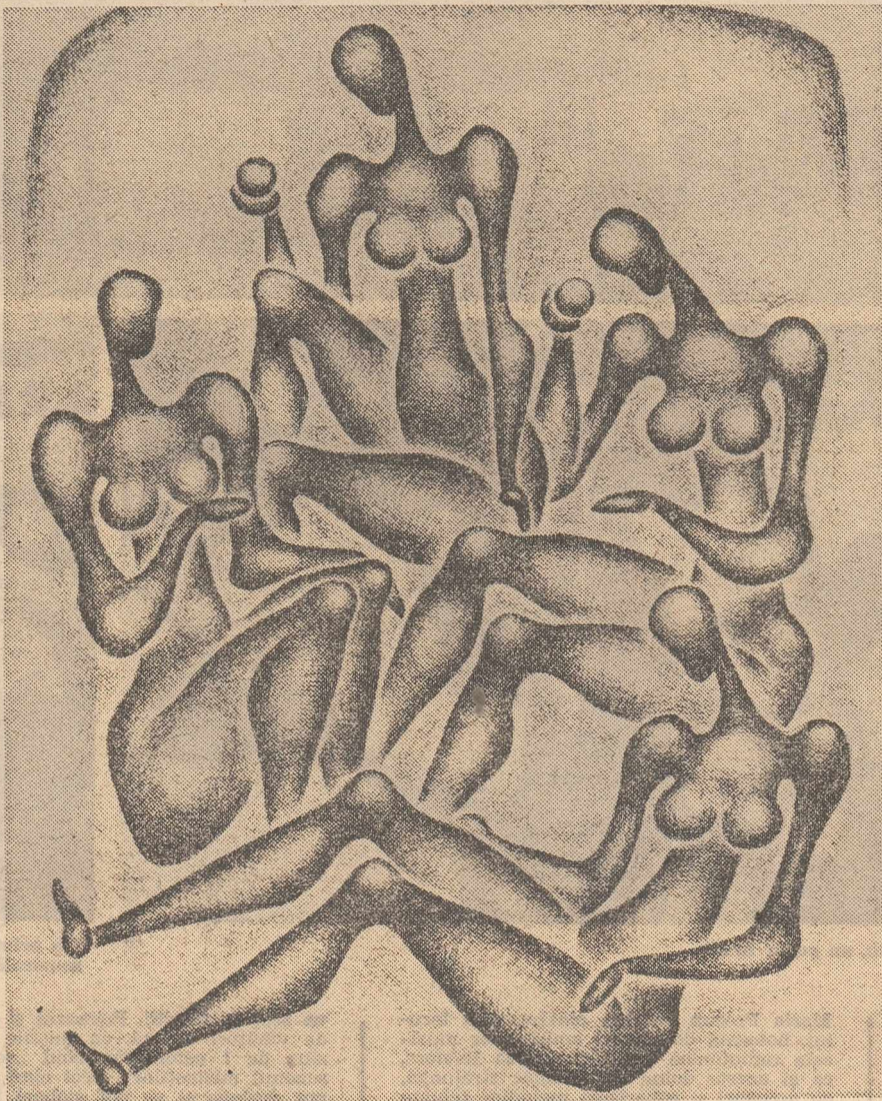
De acum 11 ani, cînd îi apărea volumul de Poeme în care descifrăm, prima oară, acest mesaj (articolul redipărit recent în volumul Permanența patriei), arta lui Sorescu s-a mișcat pe aceleași coordonate, desăvirîndu-se aparent din sine, dar în realitate torcîndu-se din toată viața, încercările și izbînzile patriei sale. Notorietaatea lui, în creștere geometrică pe multe meridiane, începînd chiar din acel istoric an 1965, este o parte — cit poate fi destinul unui poet —

*) După ce în februarie scrisesem acest articol care apare cu multă întârziere prin bunăvoința redactorului șef al „Flacărilor”, Cenacul Flacăra a sărbătorit pe poet într-o atmosferă entuziastă. A fost singura manifestare de acest gen!

în ascensiunea stemei noastre în heraldica lumii contemporane.

Și de aceea, indiferent de cît de departe și de sus va progresa zborul lui Marin Sorescu în anii ce vin, putem spune de pe acum cu certitudine, ce-l va deosebi totdeauna de Brăncuși ca destin: izbînda lui nu va fi o izbînda solitară, cu răsunetul, spectaculosul, dar și limitele (natura și efectele influenței lui Brăncuși o dovedesc) unei asemenea izbînzii. Va fi, dimpotrivă, un „moment”, o componentă și o anticipație a marelui proces de universalizare globală a României, cu tot trecutul, prezentul și duhul ei creator. Și încă ceva îl va deosebi de Brăncuși: acela a trebuit să se stabilească la Paris spre a cuceri lumea, fiindcă Occidentul, și în Occident Parisul, erau atunci „Centrul lumii”. Pe cînd Sorescu prelungește, într-o lume care nu-și mai simte dorința unui „centru” unic, liniile de forță ale unei prezențe românești a cărei rațiune este tocmai această condiție nouă a României: de a fi devenită ea însăși unul dintre epicele conștiinței de sine a umanității contemporane.

DAN ZAMFIRESCU ■

HARI BRAUNER ■

VORBIȚI ȘI SCRIEȚI ROMĂNEȘTE

Monotonia în limbaj

Complexitatea problemelor actualității și a resurselor de expresivitate a limbii, în punctul înalt al dezvoltării ei de astăzi, se cristalizează în scrisul cotidian, în limbajul presei care difuzează în flux continuu informații și comentarii la zi. O caracteristică a acestui scris cotidian e terminologia neologică și abstractă, de multe ori, a acelor construcții încărcate care dau frazei dimensiuni impresionante. Prea sînt frecvente cuvintele și construcțiile rebarbative pentru cititorul obișnuit, dornic să i se spună totul direct, simplu, concret, și dacă e posibil colorat, că slavă domnului limba noastră dispune de infinite resurse expresive pentru a nuanța, dinamiza expresia, pe măsura realităților. Dar din păcate s-a generalizat procedeul unificării, abstractizării și neologizării (în sensul negativ al goanei după termeni sonori, rari, retoricî inutil) în scrisul cotidian, încît comentariile apar prea încărcate, indiferent despre ce se vorbește, iar dialogurile dintre oameni foarte diferențiate ca pregătire, ca mediu de lucru (fiecare cu bagajul său de cunoștințe și de posibilități de exprimare) au parcă un numitor comun în șabloanele obosite, în formulările pretențioase și ireale în raport cu realitatea vie a faptelor și a graiului obștesc.

„Oameni și fapte în marea întrecere”

Ediția a II-a a festivalului-concurs al brigăzilor artistice de agitație din centrele siderurgice și metalurgice ale patriei „Oameni și fapte în marea întrecere”, organizată de Comitetul de cultură și educație socialistă al municipiului Tirgoviște, Consiliul municipal al sindicatelor Tirgoviște, Comitetul sindicatelor din ramura construcției de mașini și metalurgie etc., s-a desfășurat de curînd la Tirgoviște.

Aplauze furtivoase și hohote de rîs subliniau inteligentele replici, umorul de bună calitate, impresionantul joc al unor dintre foarte înzestrații actori amatori. Nu-mi amintesc să fi luat parte la o discuție mai însuflețită, mai interesantă ca aceea purtată de participanți în legătură cu desfășurarea festivalului. Neînhibați de prezența juriului, care s-a dovedit nepărtinitor, nenumărați dintre cei prezenți și-au spus neocolit păsurile, și-au recunoscut slăbiciunile constatate în acest binevenit schimb de experiență, au relevat piedicile întîmpinate în unele întreprinderi în care nu găsesc sprijinul conducerii ce nu își dă seama întotdeauna de însemnatul rol pe care îl pot și trebuie să-l aibă respectivele brigăzi în procesul de educație și de muncă. Remarcabilă atitudinea hotărîtă a vorbitorilor care au înfierat vulgaritatea, violența de limbaj etc. ce se mai fac simțite pe ici-colo. S-a pus, foarte judicios, problema acurateții limbii, unei mai bune îngemănări a muzicii cu versurile, mai multă atenție în respectarea legilor prozodice.

M-a nemulțumit uneori felul în care apare muzica la unele din aceste formații, neînțelegerea rolului însemnat pe care o muzică bine aleasă îl are întru obținerea efectului urmărit. Am constatat nedorită preluarea a unor efecte așa zis „muzicale” caracteristice revistelor de discuitabilă calitate de odinioară, cu „slagărele” străine scoase de la naftalină din nu știu ce arhive ale trecutului necorespunzătoare în nici un fel gustului actual. Este cunoscută preferința enormă pentru muzica populară. Am convingerea că selecționarea unor cîntece populare care să completeze fondul muzical al brigăzilor artistice de agitație ar fi mai mult decît binevenite și ar contribui într-o mare măsură atît la ridicarea nivelului artistic al acestor manifestări, cît și la obținerea unui efect cit mai eficient. Oare, în aceeași ordine de idei, care este rostul parodierii unor melodii intrate în conștiința marilor mase, și române și melodii îndrăgite, datorită cărora s-au răspîndit versurile clasicele noastre? Nu este de dorit ca urmărind cele mai ieftine succese să schimonosești de pildă „Pe lingă plopii fără soț” ridiculizînd versurile și melodia. În această ordine de idei subliniez cu toată căldura aportul demn de urmat adus de către modestul grup al tinerilor uteciști țărani din satul Legheriște (com. Crucișor — Satu Mare). Prelucrînd străvechii datine, obiceiuri și aleasă muzică populară locală, tinerii, sub înțeleapta îndrumare a învățătorului Ion Vaidu, au dat o lecție de admirabilă valorificare a adevăratului folclor local pentru realizarea unor momente de tulburătoare emoții artistice.

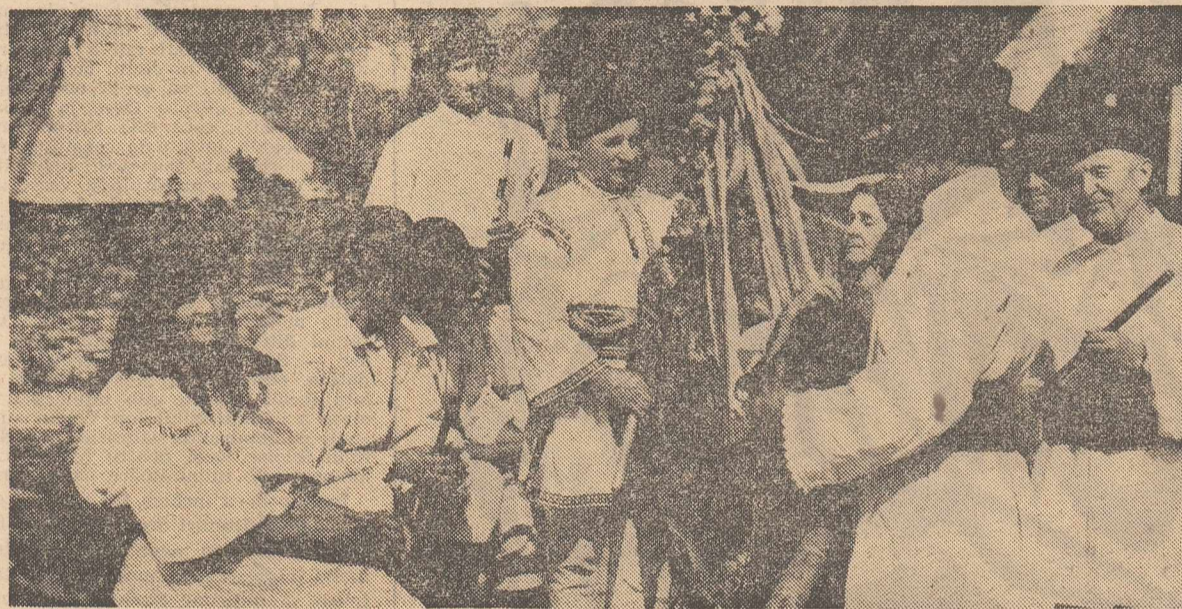
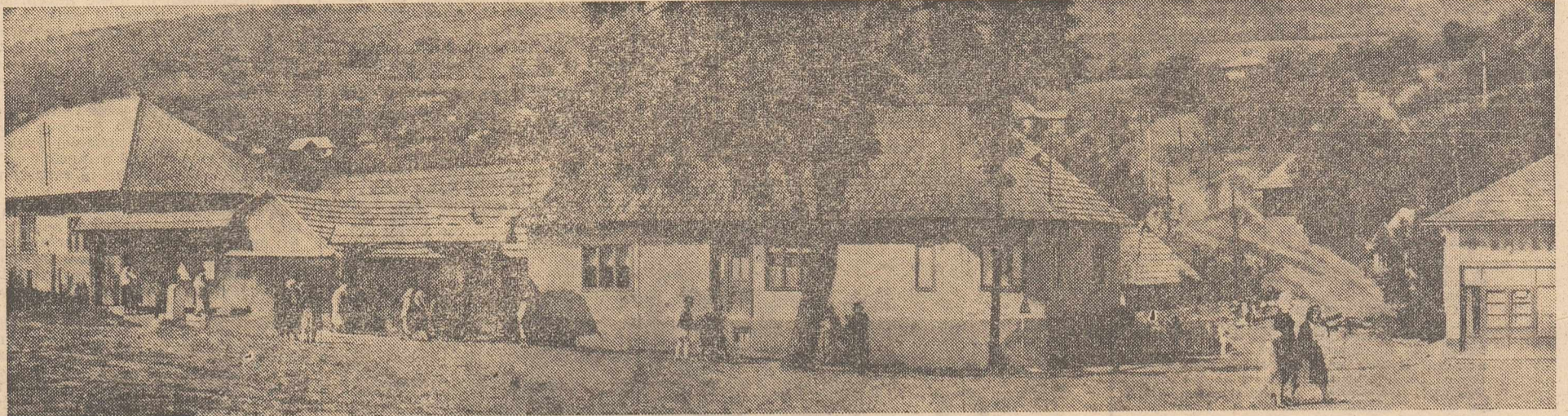
Înainte de a încheia țin să aduc sincere laude și mulțumiri organizatorilor, tuturor celor care, prin neprecupețită osteneală, înaltă înțelegere, minunată ospitalitate, au reușit să imprime festivalului-concurs de la Tirgoviște ținuta care plasează manifestarea „Oameni și fapte în marea întrecere” în rîndul marilor manifestări naționale, manifestare de care se cuvine să se vorbească mai mult.

din jud. Vilcea, căreia redactorul îi atribuie acest stil „elevat”: „Eu gîndesc că propunerile pot căpăta viață prin urmărirea pînă la finalitate a hotărîrilor Consiliului popular. Ele sînt rezultatul gîndirii colective, al interesului cetățenilor pentru bunul trai și prosperitatea localității în care trăiesc.”

Nu pledăm pentru simplificarea anostă a limbajului, pentru degradarea lui spre incultură, de dragul naturaleții graiului viu. Realismul acestui grai din care scriitorii noștri din toate epocile au scos minuni de poezie, de artă literară, tot atît de eficiente și de mișcătoare ca marile tablouri plastice care uimesc generațiile și le încîntă, nu trebuie contrafacut. „O limbă artificială impunează gîndirea”, scria Delavrancea acum șapte decenii și mai bine. Realitatea infinită a vieții și tezaurul impresionant de expresivitate al limbii noastre vechi, populare, căreia civilizația nouă, progresul, mișcarea vie a ideilor moderne i-au sporit zestrea de cuvinte, de construcții, capacitatea și plasticitatea structurii ei romanice, atît de originală și de dinamică, impun nu numai respect și atenție în mînuirea acestei materii vii și sensibile la exigențele comunicării, ci și cunoașterea și valorificarea creatoare a rezervelor imense ale limbii, pentru a da gîndirii creatoare forma și puterea sugestivă a imaginilor care instruiesc și înaltă, amintindu-ne de avertismentul lui Blaga: „Limba cea de toate zilele este o unealtă și o formă a spiritului”.

GHEORGHE BULGAR ■

Un sat pentru eternitate

Duminicile, la horă, Leșu este un sat în alb, un popor în alb.

Un prinz al tăietorilor de lemne. O clipă de liniște în clădirea muzicală a codrului.

Comuna Leșu, județul Bistrița-Năsăud, e o așezare de munte, cu tot ce are și ce nu are un sat românesc de munte și, ca orice sat românesc de munte, cu o lume a lui, cu o vrajă a lui, ce-i aromează și-i învâluie chipul, îndepărtându-l în chiar clipa în care crezi că l-ai atins. Această lume are un ireductibil al ei, ca și taina codrilor cu fruntarii pierdute în aburul depărtărilor, închizind sau deschizând orizonturi în care omul se pierde. Această lume are un ireductibil al ei, ca și misterul vieții, al dăinuirii cringurilor de oameni pe aceste țărcuri de piatră unde viața e rece, cristalizându-se după legi obscure — din anorganic, din mineral, din necunoscut, din impenetrabil — în căutarea soarelui, a căldurii, a germinăției, a rodniciei. Este, îți spui, un loc unde timpul „încearcă în zadar din goluri a se naște”, un orizont de dincolo de soare (pe ogoarele lor umbrite de munți, oamenii Leșului, la ora de față, abia încep să secere și să treiere ovăzul și grâul), e un hotar la care lumea istorică se frînge și cade în primordial, dedesubtul vieții, și totuși e un spațiu fremătind de viață, fremătind astfel de când se știe, e o lume ce vine spre noi nu din amurgul istoriei, ci de-a dreptul din miezul ei.

Sat răsfirat, întins pe vreo 30 de kilometri în lung, pe vreo 16 în lat, sat cu case din lemn de brad, mai puțin de piatră, risipite ici-colo, făcând ca niște răcnete ale culmilor sau ale singurătății, înțepind cerul cu acoperișurile țurcane de șită veche, trase până peste orbitele ferestrelor. Ca să vină la primărie sau la magazinul universal din centrul Leșului, lelea Ioana Piersică, a cărei casă pune hotar comunei, trebuie să bată cu pasul, chit că nu mai e tinără, vreo 20 și ceva de kilometri, iar ca să dea binețel unui suflet de om, adică lui Vasile Arțene, vecinul cel mai apropiat, trebuie, dacă merge cu pas întins, să bată dealuri și văi ce însumează un ceas de drum. Urși și cobori, cobori și urși, de la o casă la alta, vreo șase munți, cu încrengăturile lor de plaiuri, dealuri și văi, dînd ocol unei ciurde întregi de zări adînci, dar călcînd cu pasul doar citeva ulițe de pămînt, împodobite cu iasomie și stînjenei alpini. În rest sînt doar pietre și jungla codrilor. În rest e tăcere, restul înseamnă singurătate, incremenire, pășuni străvechi, stînci aride, penumbra rece și neclintită a codrilor, nostalgie a soarelui și a vieții. Nu însă și tristețe, peisajul nu este trist, este numai impresionant. Ca și doinele înginate de septuagenara

Maria Precup, celebra cîntăreață a locului, botezată de autorii emisiunilor muzicale radiofonice „privighetoarea Ilvelor”, ca și aceste doine cu unduire strălună, cu urcușuri și coborîșuri melodice redate ritmic, ca o unduire de plai carpatic, peisajul acesta nu are tristețe, nu are melancolie, are doar nostalgie, are, mai bine-zis, dor, intraductibilul nostru dor, traductibil doar muzical prin acea legănată ducere în timp, spre capătul timpului, spre un adînc de timp în care pină și timpul se pierde.

Sat străvechi, atestat în hrisoave la 1624, dar cu rădăcini ce se pierd în vreme, îngînindu-se, ca și geografia, cu veșnicia, sat ce conservă, la adăpostul țărcurilor sale de piatră ce-l impresionează ca niște ziduri inexpugnabile, rudimente sau sedimente ale vechimii, fosile vie ale existenței pe toate planurile, supraviețuind aici mult după ce, în alte părți, n-a mai rămas din cenușa lor nici amintirea amintirilor. Există, în vatra Leșului, un loc ce se cheamă „Lunca zimbriului”, loc unde, fapt ce-l atestă nu doar legenda, ci mărturia istorică certă, a fost vinat ultimul zimbru din codrii noștri de miez-noapte. Vinătoarea aceasta s-a petrecut nu în absurdul de timp, ci în veacul trecut, deci nu pe vremea strămoșilor depărtați, ci a bunicii lor, deci zimbrii noștri cei legendari, cei retrași de veacuri în steme, cei deveniți poveste sau mit heraldic, au fost văzuți, la Leșu, de niște oameni aproape contemporani cu noi, de niște inși ce trăiau și munceau, se îmbrăcau și mincau, doineau din trișcă și din caval ca și cei de azi, păstrați încă în amintirile celor de azi.

Întimplarea despre ultimul zimbru ne-o povestește un om între două vîrste, Emil Mureșan, om de-al locului, primar al Leșului și vînător pasionat. Nu i-ar fi plăcut, zice, să vinze zimbri, zimbrii ar fi trebuit cruțați, ei nu erau răi, ei, aceste falnice și superbe fiare, erau, la urma urmei, doar niște rezonabili olimpici ai culmilor, niște pașnice fiare ale pășunilor, ei nu erau cum sînt mistreții. De dinainte de zimbri și pină azi, oamenii Leșului, mai toți vînători iscusiți, au purtat și încă mai poartă, ne spune primarul, nu expediții cinegetice cu ocouri în poezie, ci crunte bătălii pe viață și pe moarte împotriva mistreților, spaime satului și a semănăturilor de „napci” (așa li se zice pe-aici cartofilor), pe care porcii aceștia sălbăticiți, scăpați cine știe cînd din bătăturile oamenilor, le răvășesc, le scurmă, le prăpădesc, le jefuie. La vara aceasta au distrus „napci” citor-

va zeci de familii. Primarul și echipa lui de vînători adastă, cu puștile încărcate, ziua de 1 octombrie, cînd „se deschide sezonul mistreților”, deci cînd armele se pot dezlega și se pot slobozi întru apărarea „napcilor”.

Sol sărac, sol rece de munte, pe care cresc doar „napci”, ceva porumb, un pic de ovăz, un pic și mai mic de grâu. Temeiul vieții, al existenței omului, sînt vitele, caprele, oile. Satul își păstorește turmele de mioare pe șase munți, mai are munți „ai lui” și în Suceava, la Lala, și-n Maramureș, la locul care se cheamă Piciorul Ancului, la depărtări de o sută-o sută cincizeci de kilometri, pe care baci din familiile Vărărean, Boceanșii sau Mihăeșe le bat cu pasul de generații. Acești munți sînt „ai lor” de generații, ei colcaie de leșeni și de turmele lor de pe vremea zimbriilor,

stăpînirea leșenilor asupra acestor piscuri fiind întărită cu hrisov și pece-te împărătească din epoca Mariei Tereza, deci a satelor „grănicerești” (între care se numără și Leșu) din fostul district al Năsăudului. Alte citeva sute din cei 3500 de oameni ai Leșului muncesc în pădure, ca tăietori. Cîteva zeci (mai precis, vreo douăzeci și ceva) iau drumul orașului, drum de mulți kilometri, ca muncitori ai industriilor din Bistrița, Rodna sau Năsăud.

Sol sărac, sol rece de munte, muncă și viață aspre. Sat cu case răzlete, stînghere, îngrămădind obiecte străvechi, de mare farmec artistic, ca în manua-rele din Bretagne și Normandiei, dar puține, rudimentare, simple, trăind o viață care s-a rezumat la cerințe și bucurii infime. Sat cu case răzlete, cu oameni izolați, puși de-a dreptul

ANCHETĂ SOCIALĂ

Cum a fost purtat pe drumuri un om bătrîn de niște oameni fără inimă...

Există o metodă de a te pătrunde de supărarea sau drama aceea nu-ți pare de ajuns de mare ca să trezească simpatie și, prin urmare, compasiune adevărată. În asemenea momente, e bine să-ți imaginezi că istoria pe care o vezi sau o ascuți este istoria ta, că oamenii cărora li se întîmplă nenorocirea sînt cei apropiați și dragi ție. Imaginați-vă că băbuța aceea cam ridicolă și cam înceată, pe care-o beștelește o taxatoare de tramvai cu limba ascuțită, este bătrîna voastră mamă. Sau, dacă pilda vă pare dinadins apăsătoare din condei, închipuiți-vă că sînteți un om în vîrstă, nevoit să îndure lenea capricioasă a un știu cărul birocrat ori meșteșugar, lene care, se-nțelege, la tinerete, din multe motive și în principal din cauză că ești tînăr, o pui mai rar la inimă. În fine, poate că cel mai bine ar fi să vă imaginați că

sînteți singur și bătrîn, ca Timara Ghizela că mersul vă e domol și fără spor, că slăbit vederea și, dacă toate astea nu jung, atunci încercați să vă gîndiți la multe alte lucruri rele. Sînteți un om la șaptezeci de ani și din vorbele, zgomotele muzica lumii nu mai auziți decît pîrc. La șaptezeci de ani, e adevărat, toate pîrcă încep să fie părere, dar dumneavoastră nu cedați, fiindcă se petrece cu fil dumneavoastră un fapt extrem de întesant: nu vreți să credeți că sînteți bătrîn. Sau, mai bine-zis, nu bănuți că există oameni stupizi, oameni atît de stupizi, cît să dea brînci bătrîneții numai pen că e... bătrînă și greu de dus.

Cetățeană Timara Ghizela din Brașov folosește pentru vederea și auzul ei o pereche de ochelari speciali, cu bat electrice și un sistem amplificator foarte fin care, ca orice lucru fin, cere neapă-

Urci și cobori, cobori și urci, de la o casă la alta, în unduirea largă a plaiurilor, într-o lume a „spațiului mioritic”, trăind nu în sine, ci deschisă spre viitor. (prima fotografie din stînga)

A sosit poștașul! O veste de la fiul student (sau inginer, sau profesor, sau doctor...), pe care satul îl așteaptă între ai lui.

de lemn, primele case de zid și piatră, au apărut, și nu în răstimp de ani, ci numai de citeva anotimpuri, primele case cu etaj (vreo 12), răspunzînd cerințelor sistematizării comunei de azi și de mine. Civilizația a intrat și intră în Leșu sub ample, complexe înfățișări, ea înseamnă o nouă economie, întemeiată pe păstoritul științific și agregatul industrial al tăietorului de pădure, ea înseamnă construcții noi, case noi, cu antene TV pe acoperișurile turcane ce repetă, în relief lor, imaginea munților în desenul cărora se așază, ea înseamnă poduri de beton peste apa cea repede și capricioasă (cele de lemn, ni se spune, neputînd suporta tonaje mai mari de 3-4 tone, or, în Leșu, ca pretutindeni, intră, pe toate planurile, tonaje mari!), ea înseamnă doruri, ambiții, preocupări și proiecte pe care omul de ieri nu le avea, care i-au fost răscolite sau insuflăte abia acum. Civilizația a intrat și intră în Leșu sub complexe și infinite înfățișări, nouitatea de orice fel — tehnică, agrotehnică, arhitecturală, medicală, domestică etc. — fiind asimilată, ni se spune, chiar și aici, într-un sat pierdut printre stînci și păduri, într-un tempo ce indică ritmul mereu amplificat al vieții omului, capacitatea lui nețărmurită de cuprindere, fie și orizontală, mobilitatea lui spirituală, receptivitatea lui. Ce noutăți primează, care sînt totuși cele mai pregnante în peisaj, care sînt cele mai iubite de oameni, cele mai devenite ale lor? — îl întrebăm pe profesorul de română Mircea Coșbuc, directorul coordonator al școlilor Leșului. O ierarhizare după valori a noutăților, crede profesorul, e încă prematură, cită vreme apetitul de nouitate, de noutate ca atare, este el însuși expresia unui organism sănătos, avid să-și schimbe formele vechi, închistate, de viață, cu orice preț.

(Profesorul Mircea Coșbuc, ați ghicit, e din familia poetului, e strănepot al lui George Coșbuc, Director al școlilor Leșului de vreo 16 ani, om încă destul de tinăr, de fapt fără vîrstă, cu fața palidă, dar cu trăsături puternic marcate; ne-a întins mîna, o mîna fermă dar și moale, apoi l-a chestionat atent pe ghidul nostru, primarul Emil Mureșan, asupra excursiei noastre prin viața satului pînă în clipa întîlnirii, petrecută în cabinetul directorial al școlii de 10 ani din centrul Leșului. Ne-am simțit datorii să intervenim, adăugînd citeva prime impresii și întrebarea privitoare la „ierarhia noutăților”. Strănepotul poetului, comandantul învățămîntului și al culturii Leșului, a părut satisfăcut. A rostit, ca răspuns la întrebarea noastră, sentința pe care am notat-o mai sus.)

Printre noutăți — învățătura, întîlnirea cu ea. Satul de astăzi are trei școli, două de zece ani, una de patru, are 30 de învățători și profesori (mulți dintre ei filii ai Leșului), are 740 de elevi, are o activitate școlară bună (frecvență de sută la sută, în ciuda kilometrilor de munți și păduri ce-i despart pe ațiași copii de școală), are și-un premiu (premiul al doilea pe județ pentru școală cea mai frumoasă, cea mai bine gospodărită), are, în primul rînd, o disponibilitate, o bună credință, o dragoste și o sete adîncă față de carte și de foloasele ei. Această dragoste și această sete sînt vechi, acești oameni ai munților, care n-au avut niciodată nimic, nici pămînt, nici putere de rostuire, și-au ocrotit și s-au străduit să-și fructifice, prin învățătura, inteligența, această zestre nativă, această unică a lor avuție, care i-a ajutat să răzbată, să biruie munții împotriviții vremilor. Dascăl în Leșu, spun hrisoavele, e de prin 1750. Membrii echipelor de cercetări monografice conduse de Dimitrie Gusti

ROMÂNIA NEMURITOARE

Tara e liberă

Nu vrem laudători cu ora, cu ziua
Nici birocrați cu acte în regulă
Nu vrem domni în fotolii de pluș
Care-n puia cuvintelor să toace istoria noastră.
Istorie ce n-a uitat să doară, totuși.
Nu vrem poeți — păpuși pe sirmă
Nu vrem poeți cu sentimente de paradă.
Tara e liberă. Partidul e stăpin pe cîrmă.
Nu are nevoie de a laudelor noastre cascadă.
Nu vrem vorbe în vînt.
Condeiu, plugul, sacul să-l poarte fiecare
Să zvîrlim neghina din lan și dintre oameni mai curînd
În casă nouă să intrăm cu piine și cu sare.
Nu vrem funcționari cu cravată și priviri opace
Nu vrem lenca drapată în vorbării celebre
Nu vrem lanțul, nu vrem arme penîru atac
Nu vrem bombe atomice, nu vrem să mai zguduim acest veac
Nu vrem ciolini pe amintiri, ne-am săturat de asta pînă-n git.
Nu vrem decît să trudim și să trăim în pace. Atît.
Tara e liberă.
Tara e liberă.

IOAN GEORGE ȘEITAN ■

descopereau aici, în 1935, „numai (subl. ns.) o treime din populație fără știința cărții”, ceea ce, în epocă, însemna un procent de invidiat. Astăzi, la Leșu, sînt trei școli, toate sînt noi, spațioase, moderne, două sînt cu etaj, astăzi, la Leșu, școlile sînt, semnificativ, cele mai mari și mai frumoase clădiri din sat, construite cu sprijinul statului și cu dragostea tuturor generațiilor, a tuturor celor trei treimi ale populației leșene. Școala de 4 ani din cătunul Valea Măgurii are, din acest punct de vedere, un mic roman senzațional. Școala din Valea Măgurii e așezată chiar pe o măgură, pe-o înălțime, pe un picior abrupt de plai montan. Oamenii au cărat materialele de construcție pînă acolo, sus, cu spinările. Fiecare bancă, trecut din mină în mină, fiecare carte, răsfoită în timpul construcției, au făcut ca spre piscul școlii să urce toată setea de învățătura a acestui cătun. Și culmea pe care s-a înălțat clădirea a primit numele de „Dealul școlii”.

Ce imagini să mai luăm cu noi ?

Satul, sub lumina dulce a lui septembrie, e pustiu. Oamenii sînt pe dealuri, pe măguri, unii cu oile, alții seceră ovăzul și-l treieră tot acolo, pe înălțimi, unde nu pot urca decît caii de munte, mărunți și pârșoi ca niște capre, trăgînd după ei batoze matusalemice. La Consiliul popular, primarul Emil Mureșan oficiază căsătoria profesorului Andrei Medinschi, fiu al satului, proaspăt absolvent al unei facultăți timișorene, cu o colegă a sa de facultate, bănațeană de fel, ce și-a urmat alesul în satul lui. (Oamenii Leșului, spunea, s-au ținut totdeauna de vatra lor, n-au părăsit-o; satul de azi, la fel, nu numai că nu-și dispersează fiii, dar îi absoarbe, precum se vede, și pe alții). Cînd și cînd, pe ulița mare trece cite-un bătrîn în alb (cioareci albi, cămeșoale albă; satul, chiar și cel tinăr, se îmbracă și azi ca pe vremea strămoșilor, duminicile, la horă, satul acesta e un popor în alb. Un neam care se detașează pe fundalul munților și al codrilor săi prin albul abstract al veșmîntului, care capătă, dintr-o dată, semnificația nu a unei confundări, ci a unei detașări de natură a unei investiții superioare în cadrul ei. Albul, această culoare fundamentală a artei noastre, mai ales în costum, pare, într-adevăr, să semnifice, aici, la Leșu, unde omul a luptat atît de năprasnic ca să impună naturii și — și timpului — canonul său, vrea să, perspectiva sa, un anumit incontestant al său cu imediatul, cu teluricul, cu accidentalul reprezentat prin alte culori... Dar aceasta e o altă poveste, pe care spațiul nu ne-o permite). Prin fața Consiliului popular, pe sub un pod de beton, răpăie guralivă suvița de apă a Leșului. O urmă. Ne conduce la moara

de birne din centrul satului, ce de vreo două secole, ni se spune, tot macină, schimbîndu-și doar grelele roți de piatră, cînd se tocesc, și morarii, cînd coboară sub cruci. Ștafeta însă trece din tala-n fiu, morarul cel tinăr de azi e și el un „Mălai” așa se cheamă dinastia morarului Leșului: Mălai, nume ce, pe aici, ne spune directorul școlii, are o carieră a lui, o genealogie de cronică, o genealogie de glorie, spița Mălailor din satul, din vechime și pînă azi, nu doar merinde, ci merinde culturală: au purtat acest nume, „Mălai”, dascăli și învățători Dănilă, Anton și Grigore, luminători ai satului în secolele XVIII—XIX. „Mălai” se cheamă și-un picior de munte, „Piciorul lui Mălai”, unde, în străvechime, ureau și strigau „Mălai!”, să-i audă tot satul, cei care aduceau prețioasa pulbere aurie, în desagi și căruțe ferecate cu fieruri grele, tocmai de peste munții de răsărit, din Bucovina, relațiile acestor nasădeni cu Moldova independentă și românească însemnînd, și într-un astfel de caz, spune cronică, nu doar merinde, ci merinde spirituală.

La Leșu ființează de mai mulți ani o echipă artistică de „trîșcași” (fluierași, vreo 40 la număr, care fac faima festivalurilor folclorice ale Bistriței. În fiecare an, la începutul toamnei, fluierașii din Leșu sînt gazdele fluierașilor din alte locuri, cu care se întînesc într-un mare și fastuos „festival al trîșcașilor”. Anul acesta, la 12 septembrie, festivalul, aflat la a opta ediție, a adunat la Leșu peste 5000 de spectatori!). Acești trîșcași ai Leșului, ni se spune, urcă pe scenele festivalurilor fără ca, înainte, „să facă cine știe ce repetiții”; și de ce le-ar face? Ei „repetă”, de fapt, toată ziua, fiindcă ei sînt oiieri, ei trăiesc pe culmi și pe măguri, și acolo, sus, fluierul prinde să-ngine singur unduirea de doină a plaiurilor, cîntecul izvorăște singur, ca și apele codrilor din adîncuri de veac și de lume. Ei nu „conservă tradiția”, fiindcă, de fapt, tradiția sînt chiar ei, ca unii ce urcă direct din trunchiul ei, direct din marea și vitalul nostru folclor, a cărui matrice e vechiul sat pastoral românesc. Și, ceea ce e și mai important de notat, trîșca sună la fel de tulburător și sub getele fiilor lor, care, ca să parafrazăm o butadă celebră, „fac” tradiție fără să știe.

La Leșu, printre munți îmbrăcați în păduri și pașiști, niște oameni, primind noutatea acestor vremuri și asimilînd-o cu toată ființa, construindu-și cu dragoste și cu sete o nouă civilizație și o nouă cultură, rămîn ei înșiși, adică așa cum trebuie să rămînem noi toți.

ILIE PURCARU ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

Leșu, de cîteva ani, mai exact de 1968—1969, se poate ajunge pe-un drum printre stînci, pe care circula zilnic autobuze I.T.A. (Pînă atunci, pînă în ’68—’69, spre Leșu duceau doar păstorești și poteci de cai.) La de cîteva ani, mai exact de prin 1968, s-a aprins lumina electrică pînă cea mai îndepărtată uliță. (Plasa e metalice, unind dealuri, prăpăstii urci ca să ajungă la toate casele, ează peste 35 de kilometri!) La în ultimii ani, s-au ridicat importante construcții de interes obștesc (cultural, muzeu, bibliotecă publică, dispensar, casă de naștere, magacin) și, din 1968 încoace, 143 de case are, alăturate celor 312 construite douăzeci de ani de dinainte, fac în bine de jumătate din totalul gospodărilor să fie case durate de o singură generație). Au apărut, lîngă case

oerăa unui tehnician de clasă atunci se defectează. Cum e cam complicat ci în fiecare orăș cîte un centru de at ochelari de aceștia, există unul pe la București. Pe 9 septembrie 1974, la Ghizela vine la Depozitul tehnico-medic, din strada Aviator Sănătescu 48, aici, contra unui proces verbal de die (nr. 296), unul din brațele stricate ochelarilor săi auditivi și anume cel cu nr. 07654. Pentru reparația efectuată itatea tehnico-medicală din strada Constantinescu i s-a pretins suma i 462,17.

multe treburi nu sînt în regulă și e ele vom vorbi. În primul rînd că ei infirme din Brașov numitul De- tehnico-medical i-a înapoiat nu o l adus la reparat, ci un altul, cu se- 1938. Am putea crede că e vorba de plă neglijență, dacă simplă poate fi ijență ca asta, în cazul unui om lip- de zile de posibilitatea de a se ge cu semenii săi. E mai probabil locul unui braț de ochelari cu un minor, s-a dat unul care a necesi- ari reparații. De ce? Cum adică de ce? t că ochelarii aceștia sînt de import, t că sînt lucru rar și costisitor și t că cine știe care bucureștean a tă obțînă, cum-necum, compătîmirea oritate a meșterului specialist. Nu permite să facem astfel de supozi- lăcute dacă n-am avea la îndemînă

unele elemente care ne îndreptățesc să le facem. Pentru reparație, cetățeană Timara Ghizela a plătit frumușica sumă de 462,17 lei. Pensia dumneaei fiind foarte modestă, vă asigurăm că nu și-a îngăduit să dea nimic în plus, nici măcar 462 lei și 20 de bani. Mai cu seamă că pentru ochelarii aduși la lecut în septembrie 1974 a trebuit să bată, de mai multe ori, drumul Capitalei, așa bătrîna și cu pensie mică, să-i roage pe tovarășii specialiști să-și dea osteneala și cu bieții ei ochelari de om surd și singur. Călătoriile costă, osteneala costă, mersul la bătrînețe costă al naibii de scump, un pas e uneori o durere, doi pași o aventură, un drum de-a curmezîșul Bucureștiului e-un an de viață...

Ceea ce vă povestesc ar putea să fie o melodramă, dar nu este. Avem de-a face numai cu o neomenie. Fiindcă, în sfîrșit, cînd bătrîna primește, în aprilie 1975, brațul schimbat al ochelarilor săi, are surpriza să constate că el nu funcționează decît zece zile. De aici mai departe, neomenia capătă alte nume rele. Bătrîna revine la Depozitul tehnico-sanitar, caută înțelegere și nu o găsește, e obligată să incheie un nou proces verbal de custodie (nr. 142 din 30 mai 1975), e plimbată cu vorba aproape un an, unii îi vorbesc în doi peri, alții îi dau cu ipocrită condescendență sfaturi la ce porți să bată, trenul costă iarăși, lumea e tristă fără sunete, bătrî-

nețea ei mai îmbătrînește un an, istoria comică și melodramatică a ochelarilor săi începe să devină o istorie urîță și chiar așa devine, intrucit nu știu ce deștept so- cotește strîmb, iarăși, și-i mai cere 133,10 lei pentru noua reparație. Care nouă re- parație, țineți minte, nu-i decît cea veche, de fapt, dar dusă oarecum pînă la capăt. Cînd primește vestea că ochelarii sînt gata, bătrîna se află internată la Spitalul de cardiologie din Covasna. Ea este o bă- trînică foarte cuvințioasă, care nu price- pe de ce-și bat oamenii joc de ea. Și nu pricepe, din cauză că a fost educată să gîndească omenește. Bătrînețea nu e un cusur, bătrînețea e una pentru toți. Vor îmbătrîni și specialiștii în reparat proteze auditive ai Depozitului tehnico-sanitar, va îmbătrîni chiar și superbul cu mustață de la Unitatea nr. 3 din strada Alecu Con- stantinescu, meșter care, plictisit peste măsura de mătusa Ghizela, a cam dat-o pe ușa Unității Sale afară. Serie, deci, femeia o scrisoare din spital unde expli- că, politicos, că nu mai are bani de dat, deoarece a plătit o dată reparația. Nu primește răspuns, cine să-i răspundă? — și atunci, încet, încet ia calea lungă a Capi- talei. E trimisă de la depozit la unitate și de la unitate la depozit. Oficiul central farmaceutic are, într-un tirziu și după un nou drum spre București, al cetățenei Timara, amabilitatea să intervină și să dis- pună eliberarea obiectului. Înțelegeți de

ce Depozitul sanitar și Unitatea 3 n-au putut s-o facă la vreme? Sigur că înțele- geți. Obiectul figura în scripte, timpul tre- ce, scriptele rămîn, un deștept a socotit o sută în plus, cine stă să caute deșteptul? Bătrîna Timara Ghizela a venit cu un memoriu la redacția noastră nu pentru a da în vileag pe toți cei care i-au otrăvit liniștea acestor doi ani, ci numai pentru a ne ruga respectuos să o ajutăm să-și recapete ochelarii. Impresionați de vîrstă și marea bună-cuviință a înfățișării sale, am pornit pe cele scrise în memoriu în după- amiaza zilei. S-a întîmplat ca Oficiul cen- tral farmaceutic să decidă cînsit chiar în ziua respectivă și să-i dea bătrînei ochelarii. Știți ce a făcut Timara Ghizela? Vă asigur că nu veți reuși să vă închipuiți ce a făcut. Ei, bine, a revenit la redacția noastră, ca să ne anunțe evenimentul. Pentru asta a plătit o noapte la hotel, așteptînd ziua următoare. Nu voia, ne-a spus, să ne pună pe drumuri de prisos, nu voia să-i necăjim cumva pe oamenii a- ceia. Era dispusă să le găsească scuze.

Sigur, în istoria aceasta nu intră toți lucrătorii Depozitului tehnico-medical. Dar fiindcă cei ce intră pot fi lesne aflați de conducerea instituției, sugerăm tovarășului director să-și rezerve un ceas din timpul său ca să-i cunoască la față. Ar putea citi în ochii lor o seamă de lucruri intere- sante.

TUDOR OCTAVIAN ■

● Oameni care nu se înțeleg ● Concedii medicale ● Timp pierdut la cumpărături ● Un inginer care-și pierde nevasta la cărți

Cum se dau uneori aprobări pentru examenele de admitere la seral?

„Oare chiar nu am să reușesc niciodată să fac ceea ce cred că pot face?” Răspunsul dumneavoastră îl aștept cu nerăbdare. Nu v-am vorbit decât cu intenția de a mă ajuta, dacă este posibil.”

Am reprodus ultima parte a unei convorbiri pe care am purtat-o cu Valentin Tulbure din Hunedoara. Mai întâi și-ntii dînsul nu așteaptă un răspuns la această întrebare din partea noastră, ci din partea conducerii Combinatului siderurgic din Hunedoara, mai exact spus din partea Serviciului de norme, retribuție, personal și învățămînt. De ce? Pentru că în data de 4 iulie 1976 acest serviciu a emis un răspuns colectiv pe care-l reproducem: „Urmare cererii dumneavoastră adresată conducerii Combinatului prin care ați solicitat recomandarea pentru a vă înscrie la concursul de admitere în învățămîntul superior, vă comunicăm următoarele: Intrucît sînteți calificat în meseria de lăcătuș (este cazul calificării lui Valentin Tulbure, celorlalți petenți indicîndu-li-se meseria respectivă, n.n.), specialitate în care Combinatul înregistrează o acută lipsă de forță de muncă, factor ce influențează negativ realizarea sarcinilor de plan, nu s-a putut da aprobarea cererii dv”. Cu un astfel de răspuns, datat 4 iulie, cînd examenele se țineau în 6 iulie, solicitanții au fost, practic și teoretic, puși în imposibilitatea de a se prezenta la concursurile de admitere. Se cuvine să menționăm că au fost acordate recomandări tuturor solicitanților care s-au hotărît să meargă „la zi”, ceea ce, din păcate, nu schimbă deloc aspectul problemei, pentru că, iată, chiar Valentin Tulbure se întreabă: „pentru cine au fost create cursurile la fără frecvență, dacă nu și pentru muncitori?”

Și dacă lucrurile sînt oarecum incurcate, să rezumăm, pentru elucidare, odiseea, că astfel nu-l putem spune, lui Valentin Tulbure. A terminat școala profesională la Hunedoara, calificîndu-se în meseria de lăcătuș. S-a înscris la liceul seral pe care l-a terminat anul trecut, în 1975. Pînă în vara acestui an s-a pregătit intens pentru a face față examenului de admitere la facultatea de drept, secția fără frecvență. Pentru a se prezenta la concurs, trebuia să adauge dosarului o recomandare din partea organizației de partid din care face parte și o adeverință de la locul de muncă. Valentin Tulbure, secretar al organizației U.T.C. pe schimbul B din cadrul secției „Laminor profile mici”, obține acea recomandare întocmită de secretarul organizației de bază, avizată de secretarul Comitetului de partid pe secție și semnată de conducerea secției. În baza acestei recomandări, Comitetul de partid al Combinatului urma să elibereze o altă recomandare, tip, dar nu înainte ca la nivelul Combinatului să se întrunească o comisie care să emită adeverințele de încadrare în cîmpul muncii. În ceea ce-l privește pe V. Tulbure și, de bună seamă, pe cea mai mare parte din solicitanți, actele necesare au fost înain-

tate cu peste două săptămîni înainte de data susținerii concursurilor de admitere, dar, după cum am arătat, rezultatul comisiei a fost anunțat cu numai două zile înainte de concurs, motiv pentru care oamenii, în scurtul răstimp rămas la dispoziție, s-au adresat Comitetului de partid al Combinatului, unde au fost întîmpinați de către locțiitorul secretarului comitetului de partid. Acesta, după spusele lui Tulbure, s-ar fi exprimat astfel: „Nicăieri nu scrie că întreprinderea este obligată să vă elibereze cele necesare înscrierii, că la urmă veniți cu pretenția ca anual să vi se acorde 30 de zile de concediu pentru studii și ca atare de ce să se sacrifice Combinatul? Dacă ați vrut să urmați facultatea de ce v-ați mai calificat prin școala profesională?”

Dincolo de tonul și modul cel puțin ciudat de a răspunde, iată-ne ajunși la problema cheie, „acel concediu de studii”, cele 30 de zile pe care le solicită muncitorii, pe lingă concediul lor legal, pentru a se pregăti și prezenta la examene. Și pentru că în urmă cu citva timp revista noastră a publicat un amplu reportaj despre seeta de învățătură a siderurgistilor hunedoreni care luptă, cum se spune, pe două fronturi, transformînd cursurile diferite forme de școlarizare într-un adevărat al doilea foc continuu, recunoaștem ca fiind mai mult decît reală problema concediului de studii, chestiune care, pe ansamblul întregului Combinat, a început să aibă aspectul unui fenomen, mai ales în condițiile unor actuale dezvoltări de capacitate industriale. Se reclamă, așadar, o forță de muncă al cărei nivel de pregătire să fie deosebit de ridicat iar cei mai mulți dintre aceia care vor să urmeze cursurile unei facultăți sînt și oameni de bază, așa cum, nu întîmplător, este cazul lui Valentin Tulbure. Mărturisim că ne aflăm, ca să zicem așa, între ciocan și nicovală, adică dreptate au și Valentin Tulbure, și toți ceilalți ca el, dar și conducerea Combinatului.

Soluția, chiar dacă ar fi să fie temporară, pînă la depășirea de către Combinat a acestui moment, am primit-o chiar din partea lui Tulbure: „I-am auzit pe mulți dintre cei care solicitau adeverințe că ei ar renunța la acele concedii de studii, dar una spun oamenii la ananghie și alta cînd se vîd cu sacii în căruță. Vreau să spun că mai tirziu aceiași oameni și-ar fi cerut concediile, fără să țină cont de ce-au promis. Eu personal nu sînt de părere că trebuie să se meargă pe astfel de promisiuni făcute în fața unor oameni care nu ne cunosc îndeaproape. Recomandarea cea mai adevărată nu pot s-o facă decît oamenii din echipele în care noi lucrăm. Ei ne cunosc mai bine decît oricare alții. Ei știu ce fel de oameni sîntem, ei știu dacă merităm sau nu să ni se acorde ajutorul lor, pentru că, la urma urmelor, despre un fel de ajutor ar fi vorba, un fel de împrumut de timp pe care noi îl vom restitui Combinatului. Altfel, vă rog să mă credeți, nu prea văd cum aș fi reușit eu să termin un liceu seral. E-adevărat, pentru unii care în fața colegilor lor de muncă n-au prea făcut dovada că sînt oameni de omenie, n-are să fie deloc ușor, dar asta e altă treabă, aceștia, cum se spune, să aștepte pînă devin ceva mai înțelepți, adică mai oameni așa cum se și cere. Din păcate nu s-a procedat astfel, nu a existat o adevărată preocupare pentru a se rezolva cît mai just cererile noastre și mulți dintre noi avem acel gust amar pe care țî-l lasă o înfrîngere nemeritată, motiv pentru care v-am vorbit”.

VICTOR NIȚA ■

Multe dintre ele sînt anulate și neplătite iar contravaloarea imputată medicului. Pentru economie însă pierderea rămîne pierdere, producția e perturbată. După cum mărturisea dr. Agneta Bențe, medic șef al Policlinicii județene, în municipiul Sibiu majoritatea certificatelor medicale eliberate în mod necorespunzător aparțin unor dispensare medicale din județul Vilcea, județ cu un „export” deosebit de bogat de astfel de mostre. Cele mai multe provenind de la dispensarele din Brezoi, Berbesti, Racovița, Drăgușeni, Moldovești, Băisoara, Stoilești, Donicei, Lăpușata, Săcătural și Glavile. Starea aceasta are ca protagoniști aproape aceiași personaje, deci nu este întîmplătoare. Rambela Elena, muncitoare la întreprinderea sibiiană Libertatea, obține prelungiri repetate de certificate medicale de la dispensarul din Lăpușata, atît pentru ea cît și pentru colega sa Elena Cazan, domiciliată în Sibiu.

Un caz mai singular îl constituie Angela Sterea, de 26 de ani, fostă angajată a I.C.I.L.-ului din Sibiu, care a beneficiat nu mai puțin de 121 (citiți una sută douăzeci și una!) zile I.T.M. în șapte luni și toate primite de la foarte darnicii doctori din Brezoi, Ioan și Elena Iancu. Aceștia, neluînd în seamă legea, au dat certificate medicale cu număr indescifrabil, cu parafă indescifrabilă, cu dată retroactivă, dar cu ștampila dispensarului pe care-l conduceau.

Traficul interjudețean de certificate medicale a stîrnit o serie de adrese din partea Direcției sanitare Sibiu către surata din Vilcea. Adresa cu nr. 5708 din 12.02.76 începe astfel: „Cu cîteva luni în urmă ne-am permis să vă semnălăm prin adresele noastre... unele probleme cu care sîntem confrunțați în problema incapacității temporare de muncă, prin eliberarea de certificate medicale unor angajați ai unităților economice din județul Sibiu,

certIFICATE ce nu respectă prevederile legale. Cu regret constatăm că sosesc și în prezent.” Și, curios, în loc să se ceară măsuri severe împotriva celor care eliberează astfel de certificate, scrisoarea continuă blind: „Solicităm bunăvoință pentru a da convenita dispoziție medicilor în sensul respectării prevederilor legale spre a evita anularea certificatelor și crearea de prejudecări materiale angajaților și morale medicilor ce emit astfel de certificate.”

După o lună și jumătate, Direcția sanitară a județului Vilcea se încumetă să dea un răspuns evaziv în care printre altele afirmă că „s-a atras atenția medicilor”, adică în loc de măsuri ferme au folosit mînuși ineficiente! Cert este că și după ultima adresă sosesc dinspre Vilcea încă multe certificate medicale din partea acelorasi dispensare și numai în ultimele luni certificatele vilceane însușmează mai bine de 300 de zile, multe anulate, diagnosticul ne reprezentînd urgență sau depășind numărul de zile permis, fie că sînt cu sau fără parafă. Recidivează dispensarele din Brezoi, Racovița, Drăgușeni, Moldovești, Boisoara și apar frecvent ca oameni „binevoitori” doctorii Maria Nicu, Nicolae Iancu, Ion Micu și Doru Alanasiu.

În lipsa unor măsuri concrete, e foarte posibil ca adresele politicoase să continue în timp ce un climat moral și responsabil în care să se facă — în cazul de față — o evaluare cît mai corectă a stării de sănătate fizică și psihică a oamenilor se lasă așteptat. Motivarea cu competență și responsabilitate a concediilor medicale acordate printr-un diagnostic corect ar duce la importante economii de timp productiv, la o mai judicioasă folosire a forței de muncă.

ION PREDOȘANU ■

Comerț la botul calului sau comerț prin corespondență

După o statistică amănunțită alcătuită la Institutul de cercetări comerciale, bucureșteanul consumă zilnic exact 55 de minute, în exclusivitate pentru efectuarea cumpărăturilor. Este o medie, de fapt, specialității institutului amintit fiind primii care recunosc că timpul astfel înregistrat poate avea excepții numeroase, cu mari variații în funcție de natura cumpărăturilor. Oricum, socotînd dintr-o zi 8 ore de muncă, 8 de odihnă și restul de 8 timp liber, vedem că această aproape o oră petrecută, în medie, prin magazine reprezintă cam 12 la sută din timpul nostru neocupat, ca să zicem așa, cu alte treburi. Să nu se supere gospodinele, mai cu seamă casnicele: media generală de 55 de minute include atît persoanele care coboară să cumpere un ziar și țigări de la parterul blocului, alături de cele care „dau o fugă pînă-n O-bor” să-și cumpere murături și alte provizii de iarnă. O medie este la urma urmei o medie — un fel de „compromis” între... citeodată numai cinci minute la o baracă de fructe și altă dată aproape o oră la produsele cu arie mai mică de răspîndire. Mai mult, institutul a detaliat timpul de 55 de minute, arătînd că el

se împarte în 32 de minute timp de deplasare la și de la magazinele comerțului de stat și 23 de minute timp efectiv de cumpărare, de la intrarea pînă la ieșirea din magazin. Sigur, ce nu spune statistica este timpul de căutare, acele lungi minute și poate ore citeodată pe care un cumpărător le „cheltuiește” pentru a se dumiri unde să intre ca să găsească marfa de trebuință, sau ce magazin mai are în stoc un anumit obiect de consum. Și apoi, de asemenea, cumpărături nu facem toți, și mai cu seamă nu în fiecare zi — ceea ce ar avea probabil darul să mai încerce încă timpul mediu afectat cumpărăturilor de 55 de minute stabilit de statisticieni.

Chiar și așa, adică luînd drept edificatoare statistica amintită, să-l cităm aici pe Radu Paul, directorul Institutului de cercetări comerciale, care ne spune că, prin comparație cu alte țări, la noi timpul afectat cumpărăturilor, și în special cumpărăturilor de cerere curentă, zilnică este încă prea mare. De vină, ne spunea directorul Paul, un erudit al meseriei, ar fi în primul rînd caracterul de prezențare deficitar al unor mărfuri, etalarea necorespunzătoare, ritmicitatea scăzută a aprovizionării, personalul insuficient. „Sînt cîteva lucruri de reținut în această problemă — ne spunea tovarășul Radu Paul. Mai întîii faptul că, fără măsuri energice, rețeaua comercială de desfacere către populație nu va putea face față adevăratei avalanșe de bunuri de consum care se preconizează, pentru anii care vin, în urma adoptării Programului privind producția și desfacerea către populație a bunurilor de consum în perioada 1976—1980. Al doilea lucru demn de re-

Unii împart indulgențe, alții certificate medicale

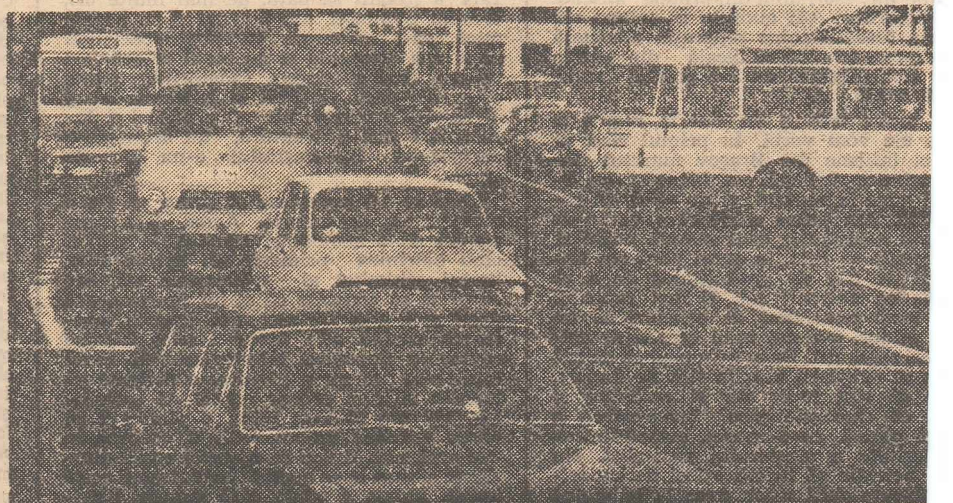
Rămas singur în intimitatea cifrelor, Nicolae Grevuț, statistician la Direcția sanitară a județului Sibiu, răsfoiește cearsafuri întregi de date referitoare la I.T.M. Decamdată enigmaticice, literale acestea pot ascunde o instituție misterioasă, o întreprindere productivă sau tot atît de bine ar putea să nu reprezinte nimic. Fără îndoială că nimeni nu e dispus să admită din capul locului și să creadă că un om asezat și meticulos cum este Nicolae Grevuț se poate ocupa cu nimicuri. Mai ales că enigmaticele litere sînt prescurtarea expresiei „Incapacitate Temporară de Muncă”, sub care se ascunde banalul și din ce în ce mai răspînditul concediu medical, care se acordă în caz de accidente de muncă și îmbolnăviri propriu-zise. Dar privită cu atenție, situația concediilor medicale acordate anul trecut în județul Sibiu arată că din fondul total de timp disponibil în sectoarele de activitate, 4,6 la sută, adică un număr de 1730380 zile-muncă nu s-au putut consuma în muncă productivă din cauza absențelor sistematice, urmare firească a

lantului de certificate medicale eliberate. Și statistica bine strunită de Nicolae Grevuț ne mai dezvăluie incredibila echivalență a tuturor acestor zile de I.T.M. cu inactivitatea pe timp de un an a unei întreprinderi cu 620 de angajați sau suspendarea activităților tuturor angajaților din județ pe timp de 13 zile. Și fără a se amuza, dimpotrivă, dezvăluind situații deloc linistitoare, pasionatul statistician ne dovedește că pe primele șase luni ale acestui an în municipiul Sibiu, s-a înregistrat un număr foarte mare de certificate medicale. Minuete de statistician, aceste cifre reci mai spun că pe primele șase luni ale anului în curs 41,5 la sută din muncitorii Sibiului au apelat la I.T.M., iar durata medie a unui concediu medical a fost de 10 zile.

Neutilizarea timpului de muncă în industrie aduce mari pierderi economiei naționale, lucru știut și de Direcția sanitară Sibiu, hotărîtă să acționeze ferm pentru a stăvili această ploaie de concedii medicale, de cele mai multe ori eliberate încoerect de către medicii diferitelor eşaloane sanitare ale județului, sau ale altor județe, interzicînd onorarea concediilor medicale eliberate ilegal. Cu medicii din județ e mai ușor, dar orice om din județul Sibiu poate primi și în alte județe ale țării certificate medicale pentru cel mult 3 zile în cazurile care reclamă urgență. Or, acordarea de certificate pe o perioadă mai mare de trei zile și stabilirea urgenței de competență duce la certificate dubioase.

● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ●

CURSELE VEACULUI

Opriți numai la intersecții ca să ne tragem răsufllarea.

ținut a fost și el cuprins în documentele de partid — este vorba de Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R., care indică necesitatea preocupării pentru mărirea timpului liber al tuturor cetățenilor patriei noastre. Toate aceste măsuri se iau fără îndoială în scopul îmbunătățirii vieții, arătând încă o dată că la noi economia este în slujba omului, și nu invers. Având mai mult timp liber, cetățenii se pot preocupa în plus de dezvoltarea lor culturală, spirituală, de sport, se pot odihni mai bine după orele de muncă etc. Nu spun desigur un lucru nou atunci când voi afirma că rezolvind unele aspecte ale comerțului vom avea mai mult timp liber și folosindu-l eficient, crește și productivitatea muncii, desigur atât individual cât și colectiv. Pentru a reuși toate aceste frumoase lucruri, va trebui însă ca și în comerț să aducem trăsătura esențială a cincinalului actual: revoluția tehnico-științifică!

Am înțeles despre trăsătura esențială a cincinalului 1976—1980 că ar putea fi tradusă în comerț numai printr-o revoluție în tehnologia industrială a ramurii, structurându-se mai bine sistemul acesta deja învechit al gestionarilor și introducându-se cu mai mult curaj sistemul auto-servirii. Se pierde încă prea mult timp la împachetarea brânzei, salamurilor, fructelor, legumelor de asemenea, ca și la unele articole de uz casnic, de menaj și așa mai departe. O preambalare a acestor produse (majoritatea de cerere curentă) ar scurta mult timpul de cumpărare, iar în cazul autoservirii, așa cum se practică la câteva magazine alimentare (prea puține), l-ar reduce chiar la numai un minut-două! „La noi cozile sînt de cele mai multe ori artificiale — ne mai

spunea directorul Paul. Există desigur și o anumită neritmicitate în aprovizionare, dar există totodată și oameni care se așază imediat la coadă de cum văd un rînd de câteva persoane; apoi întreabă „acolo ce se dă?!“ Și bineînțeles, cumpără — chiar dacă n-au o nevoie imediată...“ De asemenea, este de reținut că uneori în funcție de explozia urbanistică nu s-a procedat și la o corespunzătoare extindere a rețelei comerciale. Cartierul Pantelimon reprezintă un fericit exemplu, în care dotările comerciale au mers mină în mină cu cele ale spațiului locuibil, creîndu-se un cartier aparte, de o estetică și funcționalitate ce vor fi, fără îndoială, extinse peste tot de acum înainte. Deocamdată însă distanțele dintre cumpărători și magazine ajung, în medie, la peste un kilometru, dar distanța optimă, s-a calculat, nu trebuie să fie mai mare de 300—400 de metri. În fine, una dintre formele cele mai moderne de comerț este comerțul prin corespondență — care se practică la noi deocamdată extrem de timid, și numai în sectorul alimentar. Schema este foarte simplă (cataloge, mărfuri, exact rînduite pe categorii și inseriate; comenzi telefonice urmate de simpla așteptare la domiciliu a mării comandate), dar desigur modul de organizare este mai complicat, implicînd sisteme operative de centralizare și transport, care vor trebui bine studiate înainte de a fi aplicate. În orice caz, cum am spus, este cazul ca și la noi tehnologia comerțului să intre într-o fază nouă, superioară — în pas cu revoluția tehnico-științifică a economiei românești în cincinalul actual.

DUMITRU GRAUR ■

Salubritate și insalubritate

Colecțiile orașului Brașov în materie de... insalubrități, după cit se pare, se îmbogățesc zi de zi, contrar așteptărilor locuitorilor acestui municipiu aflat în plină dezvoltare, vizitat de mii de turiști din țară și de peste hotare. Criteriul salubrității însă se impune cu prioritate. Toate aspectele negative constatate sînt fie o „specialitate a casei“, adică a G.I.G.C.L. Brașov, din cadrul căruia face parte și serviciul de salubritate? Din informații oficiale, știu că municipiul Brașov posedă 430 de containere pentru resturi menajere și care ar putea să satisfacă numeric nevoile populației, dacă se ia în considerație și faptul că, potrivit graficului, containerele ar trebui să se ridice de două ori pe săptămînă. Adăugînd la acestea și faptul că serviciul de salubritate este posesorul unui număr important de mașini prevăzute cu instalații de ridicat, ca este dotat cu aparatură de emisie-recepție radio, deci condiții excelente de lucru, nu e justificată uimirea: cum de salubritatea orașului nu merge... ca pe roate!

Dar noțiunea de „salubritate“ se rezumă numai la containerele de resturi menajere? Nu cumva acest termen afectează și alte aspecte implicite legate de... igienă urbană? Ce au exemplele de mai jos cu salubritatea? Au! Și încă destul. Abia se terminase de turnat asfaltul pe strada Rîndunicii, că a și început să fie „luat cu asalt“ de un excavator al T.C.Bv. Cui i-o fi venit o asemenea... idee? Ce ție și cu ideile astea!... Tot T.C.Bv. continuă să lucreze la deblocarea spațiilor cartierului Steagu Roșu-V, de moloz și pămînt, într-un ritm care ne face să credem că buldozerele sînt trase de... melci-putere! În luna august, lîngă fosta clădire a serviciului personal al I.A.Bv., timp de mai bine de o săptămînă, apa s-a risipit pe drum dintr-o conductă spartă. O... spărtură în spiritul gospodăresc al administratorilor dar și o alta în... responsabilitatea față de salubritatea orașului. În urma lucrărilor executate pe strada M. Sadoveanu, trotuarele au rămas „mutilate“ prin „grija“ celor care au uitat să toarne asfalt. De peste trei ani, de cînd s-au dat în folosință noile blocuri ale cartierului „Tractorul“, nici pînă azi nu a catadicsit nimeni să paveze Aleea Con-

structorilor, și nici să-i traseze trotuarele. Și nu e o alee oarecare, chiar dacă întotdeauna ei printre zecile de blocuri te fac să crezi că e ruina unui labirint. Pentru ca miile de locuitori ai... aleii să poată ieși din casă cînd plouă, ar fi două soluții: ori să se oprească ploile, ori fiecare locatar să-și toarne singur asfaltul în direcția în care merge, pentru că noroaiile se fac pînă la genunchi iar bălțile sînt cu caracter permanent aici. Nu mai vorbesc și de faptul că lăzile de gunoi nu se ridică decît atunci cînd își mai aduce aminte cineva dintre aceia ce ar trebui să le ridice de două ori pe săptămînă.

Colecția este foarte bogată. Ne oprim aici, gîndindu-ne că nu numai serviciul de salubritate ar putea fi direct vinovat de toate nezarurile ivite, ci și cetățenii orașului. Un exemplu: pe strada 30 Decembrie, unii cetățeni au depozitat materiale de construcții direct pe trotuar, împiedicînd nu numai circulația pietonilor, ci și... salubritatea acestei străzi. Pe ei să nu îi... împiedice nimeni!

Că resturile menajere ar trebui ridicate de cel puțin două ori pe săptămînă, sîntem de acord, dar nu mai putem fi de acord ca aceste reziduuri să nu se ridice cu săptămînile. Toți imputerniciții asociațiilor de locatari cu care am discutat ne-au adus la cunoștință aceleași nezaruri. Ei au făcut tot ce-a fost posibil să rezolve problemele legate de colectarea și evacuarea resturilor menajere, însă ridicatul containerelor a devenit pentru toți o obsesie! Explicațiile sînt mereu aceleași: „N-avem mașini!“; „O să vină. Așteptați!“; „N-am ridicat decît două containere dar o să le ridicăm miine pe toate“; „Ce vreți?! Asta-i situația!“

De fapt, alta e situația. Containerele neridicate o zi, două, o săptămînă, declanșează... emanația mirosurilor grele, vîntul împrăștie gunoaiile pe spațiile verzi și de acces, „bișnitarii“ gunoaielor au tot timpul la dispoziție spre a le... „recicla“ — ca să folosim o terminologie modernă privind deșeurile — copiii le iau cu asalt etc. Mai sînt încă destule lăzi și containere cu reziduuri menajere care așteaptă mult și bine pe la porți (în strada Bălcescu, Castelului, în zona Schei, etc.), acel „vine, nu vine mașina salubrității“ a devenit sinonim cu „mă iubește, nu mă iubește“, pentru că problema reziduurilor menajere s-a transformat, cu adevărat, într-o problemă demnă de luat în discuție, altfel... colecția de insalubrități a orașului se va îmbogăți cu noi și nedorite piese.

M. N. FLORIAN ■

Chintă royală, tovarășe inginer!

Subsemnatul nu știe pocher, nu s-a învădnicit niciodată să memoreze formațiile de cărți și tot ceea ce a aflat despre acest joc de noroc este că el contează, destul de des, pe psihologia adversarului, pe care poți să-l intimidezi uneori cu o presușă carte norocoasă, fără s-o ai de fapt. Mă tem că o partidă de pocher am jucat, totuși, în urmă cu câteva zile, la Tirgoviște. Dar să v-o povestesc.

Începutul a fost cu mai mult timp în urmă, cînd inginerul Adrian Rusu a venit la redacție, unde a depus și un memoriu în care arăta cu lux de amănunte cum a fost concediat de la Întreprinderea de construcții-montaje metalice, pe motivul — nici mai mult, nici mai puțin — decît că asupra lui ar plana, nejustificat, acuzația de a-și fi pierdut soția la cărți(?!). Cu prima ocazie mi-am cumpărat un bilet de tren și m-am repezit pînă la Tirgoviște.

Am mers direct la întreprindere. Directorul, Costache Zapis, era în concediu. Directorul tehnic, Ion Țifrea, plecase la București, la minister. Am vorbit totuși cu destui oameni care au lucrat cu inginerul Rusu, pentru a-mi putea clarifica ceea ce pînă la un moment dat, recunosc, fusese o mare nedumerire. Dar iată, pe scurt, ce am aflat de la fiecare. Ingerul Giovanni Casaccio: „Întreprinderea noastră, care e antreprenorul general pentru laminare, aici, pe platforma industrială a Tirgoviștei, a fost creată abia în urmă cu doi ani. Ne lipsesc și acum muncitorii, ne lipsesc inginerii. Ei bine, există și oameni care profită de această situație, și inginerul Rusu, cred, a fost unul dintre ei. Am lucrat direct cu dînsul, fiindcă eu trebuia să coordonez biroul de mecanizare, pe care-l conducea. Am fost nemulțumit de felul cum muncea. Nu numai că era bun de gură și nu făcea ceea ce-i spuneam eu să facă, dar lucra cu un pompiș, fără planificare. Ca șef de compartiment, nu gîndea activitatea oamenilor lui. Ne-a făcut prea multe neîncercări, de exemplu, cu repartizarea nejudicioasă a mașinilor la punctele de lucru. Or asta e o problemă pe care nu se poate trece într-o întreprindere ca a noastră, cu profil de șantier.“ Ingerul Spirea Popescu: „Dînsul primea ordine și ne spunea să facem cum credem că e mai bine“. Eu sînt stagiar. Ca mine, în biroul mecanizare, mai sînt cîțiva. N-am prea avut ce învăța de la omul acesta.“ Gheorghe Bănică, de la biroul personal și loșilor al secretarului organizației de partid a personalului TESA: „Cartea lui de muncă este o halima întreagă. N-am stat să număr, dar cred că a lucrat în vreo 20 de întreprinderi. La cei 42 de ani pe care-i are, și cu meseria sa, de inginer electro-mecanic, este cam mult. Dar să trecem peste asta. De curînd am vorbit cu cineva care l-a cunoscut pe Rusu pe cînd lucra la Vaslui. Iată ce ne-a spus el: „Cit a lucrat în cadrul unității noastre a dat dovadă că este bine pregătit profesional, executa lucrări de bună calitate și în termen iar în situații mai dificile dădea soluții corespunzătoare. Menționăm că astfel lucra numai cînd era odihnit. Tovarășul Rusu Adrian a fost un mare cartofor, își pierdea nopțile jucînd pocher și venea la serviciu în stare de oboseală accentuată, dînd dovadă de nervozitate față de colegi sau față de cetățenii cu care venea în contact. Uneori era chiar recalcitrant. Într-o zi s-a bătut cu un coleg de-al lui în piață, tot ca urmare a jocului de noroc“. Ce-aș putea adăuga? La noi n-a fost turbulent, cum văd că a fost prin alte părți. Aici, pur și simplu, nu prea și-a făcut meseria“. Mircea Stănescu, tehnician mecanic, șeful stației de utilaj transport: „Avea unele năravuri rele. Dar eu, deși fi eram subaltern — și să mă iertați că vorbesc așa — i-am cam tăiat macaroana. A binevoit, de exemplu, cît am fost eu în

concediu, să folosească mașina de Salvare, citeodată, în interese personale. Asta e abuz, abatere, spuneți-i cum vreți, dar oricum un lucru permis nu este. Dacă i se întimpla chiar atunci vreo nenorocire cuiva?“

Ceva mai tîrziu, inginerul Adrian Rusu căuta să mă lămurească de unde i se trag toate nenorocirile. După părerea lui, acestea provin de pe urma unui articol despre jocurile de noroc, publicat în ziarul „Flacăra Iașului“, în urmă cu două ani. Mai exact, la 8 februarie 1967. Iată pasajul cu pricina: „Metamorfoza pocherului este aceasta: distracție-viciu-dramă. Ingerul R.A. și-a mizat de exemplu pe ultima carte... nevasta! Și, eulmea, a pierdut-o la un ful de... dame, față de un careu de ași al adversarului S.D. Și cum jucătorii de pocher sînt foarte paroliști, R.A. și-a obligat nevasta (lovînd-o) să rămînă o noapte cu cîștigătorul. Nu știm ce-o fi făcut R.A. în noaptea aceea tragică pentru dînsul, dar știm ce-a făcut a doua zi soția lui: a înaintat cerere de divorț“.

— Asta a fost, oamenii au crezut atunci că e vorba despre mine. Cum au văzut inițialele „R. A.“, gata, asta e Rusu Adrian! Mai ales că era și „inginer“. Pe urmă gluma m-a urmărit peste tot pe unde m-am dus. Iar aici, la I.C.M.M. Tirgoviște, chiar am fost concediat din cauza asta.

— Înțeleg. De fapt, mi-ați spus că puteți documenta că nu despre dv. era vorba în articolul acela.

— Pot, sigur. Am o declarație a fostei mele soții.

(Citesc, într-adevăr, o declarație autentificată la notariatul Ploiești, în care fosta soție a inginerului R.A. arată că nu a fost angajată în „acele întimplări“ și că „nu ne-am despărțit din motivul insinuat în articol“. „Precizez — se mai zice — că ne-am despărțit oficial în anul 1961“).

— Tovarășe inginer, cînd v-ați căsătorit cu a doua soție?

— În 1970.

— Văd că declarația în care prima soție dezminte cele afirmate în articol datează din 1968. Deci la un an după ce articolul apăruse. De ce atît de tîrziu?

— Îi pierdusem urma prin țară. Am tot căutat-o, în acest rîstimp. Abia am găsit-o.

— Cea de-a doua soție a aflat de articolul acela?

— I-am povestit. Nu crede nici o iotă.

— Numai că dînsa nu este cea de-a doua soție a dv.!

— Poftim?

— Soția actuală, zic, nu e a doua, deși-l spuneți dv. așa, ci a treia!

— Cum se poate?

— Din 1961, de cînd v-ați despărțit de prima pînă în 1970, cînd v-ați căsătorit cu a treia, n-ați fost burlac. Ați fost căsătorit, pur și simplu, cu cea de-a doua soție!

(Probabil că așa se privesc între ei jucătorii de pocher înainte de a pune cărțile pe masă).

— Dar asta nu dovedește nimic!!

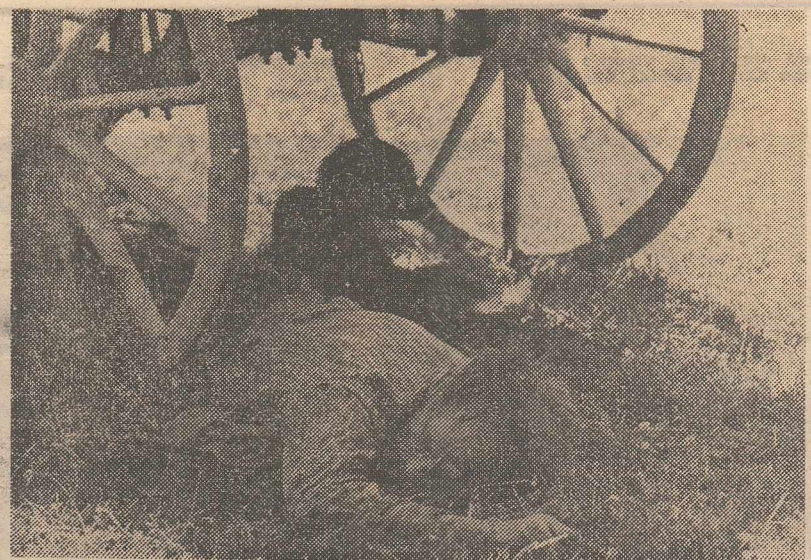
— Vă înșelați. Dovedește că ați încercat să mințiți. Și acesta, oricum ați lua-o, este un lucru neplăcut. Cum ați putut crede, timp de 8 ani, că declarația primei soții vă poate folosi la ceva cînd, desigur, numai o declarație a soției cu care erați căsătorit în 1967 ar fi avut valoare?

Nu mergem mai departe, pentru a spune că minciuna inginerului Adrian Rusu s-ar putea să ascundă surpriza ca faptele relatate în articolul amintit să fi fost adevărate. Ceea ce a urmat, în orice caz, a fost o jalnică bilbiială. „Mergeți să vorbiți cu soția mea de-a doua. Ba nu, nu mergeți, ea v-ar vorbi numai de rău despre mine“. „Cine a intentat acțiune de divorț?“ „Da, soția. A motivat, e adevărat, și că aș fi cartofor“. Apoi, inspirat: „Dar unde-i acel S.D.? Unde-i? Să fie pus față-n față cu mine“ (ca și cum altă treabă n-ar avea cineva!). Și: „mai scrieți?“

Mai scriem, precum se vede.

DUMITRU ELIADE ■

● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ●

Atenție, un om a adormit sub roțile istoriei.

Călcînd în imponderabilitate și anunțînd o victorie.

VIAȚA - FILM. DUS ȘI-NTORS

Spirit și spirite

La un sfert de oră după vizionare m-am întins la poarta televiziunii cu un coleg: mustață cînească, gabarit solid, glas de actor pentru piese istorice. Își ținea mina stîngă dezarticulată, moale, proptită de sold și spunea că totul îi vine de la reportajele lui cu opinia publică. Teleastul nu voia să intre în lotul „una vorbim și alta fumăm”, și cînd doi derbedei amețiți, dar nu prea mult, au început să vocifereze, să-și bată joc de călătorii troleibuzului — tema a apărut și într-un film care se petrecea într-un metro, acolo avea însă altă acuitate, acolo era și altă lume dar e puțin probabil ca acei cheflii certăreți să fi văzut pelicula, iar dacă, din întâmplare, le-ar fi trecut prin față e greu de presupus că au înțeles că dincolo de pumnii izbiți cu sete mai ex'ista ceva, o parabolă care... — deci colegul meu n-a vrut să înghită, să amuțească, să se fofileze pripit pe ușa din spate. În consecință a rămas față în față un treaz cu principii contra a doi chercheleți cu sămîntă de ceartă. De două luni colegul meu umblă pe urma doctorilor și a martorilor, dar pe martori i-a înghițit asfaltul, unii pasageri au fugit iepurește, alții fac pe n-aude nu vede, iar șoferul, care făcuse mare haz de garagațele zurbagilor, el nu-și amintește, pentru că — zice el — treaba lui era să țină volanul și să se uite înainte Mina atîrnă moale, dar regretul e că: of, de ce n-am avut eu camera cu mine!

— Merită o mină ?

Răspuns monosilabic : — Da !

Cu un sfert de ceas mai înainte, în fața mea ceva esențial i se opunea spiritului de turmă. Iaș, bineînțeles, pentru că turma este poltronă nu numai cînd chităie : „Nu te băga, Georgică !”, ea e lașă întotdeauna, și în stare de defensivă, cînd se bagă în cochilie și trage obloanele, și în stare de clocoț și chiuitură, deci cu un sfert de ceas mai înainte văzusem un nou film de actualitate românesc **Ultimele zile ale verii**. Filmul e iscălit de Savel Stiopu, un regizor pe care trebuie să mărturisesc, după cele două tentative polițiste cu agenți străni și aventuri la Marea Neagră, îl credeam, cu o imensă părere de rău, căzut într-o lungă convalescență artistică, dar iată-l, el — autorul aproape uitat al unuia dintre filmele noastre cele mai frumoase, **Anotimpuri** (1964) — se ridică acum din letargia de aproape un deceniu și ne arată ceva surprinzător. Surprinzător prin ce ?

Nu prin temă și nici prin subiect, filmul ferindu-se să facă prea multe abateri de la formulele tradiționale : șeful de șantier — activitate publică frenetică, dar un mare gol pe mica lui viață personală, trimisul ministerului, căzut pe teren ca din pom, prin urmare burocrat, opac, demagog etc. Schemele sînt știute, povestea e previzibilă, dar performanța filmului stă în transformarea acestui dejă-vu într-o senzație de fraged și în multe porțiuni chiar de inedit. Meritul este firește, în primul rînd, al regizorului, și el constă în mobilizarea resurselor întregii echipe, a fiecăruia separat și a tuturor laolaltă, de a spune într-un mod personal niște adevăruri evasiim-personale. Aici intervin surpriza și plăcerea estetică : locul nu e un șantier în general, ci un șantier anume imbibat în nuanțe calde de brun (admirabil tinerii operatori Ștefan Fay și Florin Paraschiv), un șantier cu noroiul frămîntat de un GAZ care virează într-un fel anume, de vreme ce la volanul lui e un băiat — foarte obisnuit dealtfel, dar băiatul ăsta (Mi-hăiță) are un fel anume de a roti mașina în piața tirgului („ca s-o vadă pe ea”) și un mod anume de a da din miini, de a alerga după șef, de a-i duce buchetul de gladiole, iar șeful (Cornel Coman) altădată ceva mai stîngerit — băiat frumos și pozitiv destins, traversînd cadrul în impecabile jachete de antilopă, ca să pună punctul pe i — șeful, zic, este de astă dată mai puțin atent la punctuație, e hărțuit, încercînat și destul de nervos în costumația lui indigenă, în miezul nopții, sub pelerină de plastic, „la fața locului” în baraca fără mușcate la fereastră, lingă o fetișcană care bate la mașină, și rolul ei nu se deosebește cu nimic de tipul clasic al secretarei „gîscă-îndrăgostită-de-șef”, dar iată că interpreta „neprofes-onistă” împănează partitura cunoscută cu priviri ciudate, cu gesturi inedite și o secretară în general devine o secretară anume, o femeie memorabilă nici tu nu știi bine de ce, pentru că fata nu zice nimic, doar se uită lung și face cafele.

La prima vedere nu există o logică prea strînsă între moșorita poveste de la început și bucuria acestei avanpremier, care reprezintă, cum spuneam, nu numai revenirea pe un cal alb a unui talent de multe carate, ci și un succes a ceea ce numim „spirit de echipă”, expresie folosită mai rar în artă, mai ales cînd arta este cinematografică și are obses'a filmului de autor. Să lăudăm deci spiritul de echipă și să-i pronunțăm numele tare, din multe motive, dar mai ales din convingerea că la auzul numelui său, celălalt spirit, spiritul de turmă, nu pier, desigur, dar se mai pipernicește.

ECATERINA OPROIU

CRONICA FILMULUI

Osînda

Alexandru David, imagine ; A. Salamani, coloană sonoră ; Margareta Anescu, montaj ; Constantin Simionescu, decoruri ; Oltea Ionescu și Hortensia Georgescu, costume ; Tiberiu Olah, muzică — iată numai cițiva dintre membrii unei echipe de excepție, cu care regizorul Sergiu Nicolaescu (pornind de la un scenariu scris împreună cu A. Salamani și folosind drept pretext romanul „Velerim și Veler Doamne” de V.I. Popa) reușește să realizeze un film tulburător.

Este un film despre care, evident, se va vorbi ; spațiul destinat acestei rubrici nu permite însă decît redactarea unor păreri generale, și anume : este cu mult, cu mult mai mult decît îmbucurător că asistăm — în producția națională — la un film de construcție strict dramatică, robust în ceea ce privește exprimarea cinematografică, cu un final lipsit de dulcagării ; un film sașios în cel mai bun înțeles al cuvîntului, bine lucrat, redînd un univers autentic, în care chiar și acele lungimi sau distonanțe ale regiei — pentru că, vorbind cinstit, există și astfel de momente (vezi, de pildă, naturalismul exagerat și mai ales prelungit peste măsură al secvenței nașterii ; impuscarea eroului, în final, aducînd neplăcut aminte de moartea eroului — interpretat de regretatul actor sovietic Ev-

gheni Urbanski — din „Comunistul”, final însă salvat de acel ultim cadru care este superb ; pe de altă parte încapăținarea inexplicabilă a lui Sergiu Nicolaescu de a crede că el însuși este un bun actor etc.) — chiar și astfel de momente, repet, nu ne pot răpi bucuria de a vedea acest veritabil spectacol cinematografic semnat de același Sergiu Nicolaescu pe care, în calitate de regizor, nu se poate, de data asta, decît să-l salutăm din toată inima.

Ca să vorbesc despre meritele — luate în parte — ale fiecăruia dintre cei pomeniți la începutul acestei cronici ar fi imposibil ; trebuie să menționez însă „universul” local în care se desfășoară acțiunea, acel spațiu care respiră dincolo de rama ecranului — frumusețea plastică a fiecărui cadru luat în parte ; autenticitatea, patina bine făcută a costumelor ; inteligența cu care este introdus comentariul muzical ; umorul discret, de calitate, subliniind, prin contrapunct, cele mai „dure” scene ș.a.m.d.

Marele (atît la propriu cît și la figurat), bunul, îndrăgîtul nostru Amza Pellea este și de data asta încîntător. Ioana Pavelescu promite frumos și sincer o cucieritoare actriță de film. Ernest Maftei, Mihai Mureșu și Gheorghe Dinică întăresc — pentru a cita oară ?! — convingerea că avem actori de excepție. Figurația și cascadorii sînt dirijați impecabil (citeva momente din secvența de început a peliculei, cea a războiului, sînt de-a dreptul de antologie). În sfîrșit eleganta siguranță cu care e condus filmul, în genere, fac din acesta o veritabilă reușită a cinematografului național.

HORIA PĂTRAȘCU

EXPOZIȚII

Geta Brătescu Octav Grigorescu

Geta BRĂTESCU — Galeria Galateea. Selectia de grafică prezentă aici se cheamă CĂTRE ALB (Atelier 3). Cuprinde două cicluri de desene, o mapă de litografiile pe teme mitologice, un montaj fotografic și o desfășurare textuală, care traversează galeria, ea însăși de un alb distins, de templu mic. Toate arată cum albul poate să capete într-o imagine și, mai departe, într-o operă funcție simbolică. Avem de-a face cu una din acele expoziții unde substanța este demonstrată ca în matematici. Spectatorul, adică, este împințat cu o idee și obligat să o gîndească în toate consecințele ei. Frumusețea unică a manifestării e dată de desenul extraordinar (în dulcele stil clasic, am zice, parafrazîndu-l pe poet) prin care Geta Brătescu ajunge la alb, la starea supremă de ordine și claritate. Pe un perete vedem un ciclu de desene ale unor draperii, o amintire, s-ar părea, din multe studii de draperii ale marilor meșteri ai Renașterii. Nu materialitatea faldului interesează, nu umbra și lumina unei stufe, ci încremenirea statuară, căderea dreaptă și nobilă a cutei, aluzia la stilul doric, ideea că toate lucrurile naturii dezvăluie, la o privire atentă, cu dar analitic, esență de sublim. Pe peretele opus, celălalt ciclu, în care artista

desenează propria-i mină, cu o minuție de gravor medieval, dar cu un neastîmpăr foarte modern al inteligenței. În muzică, aceasta se cheamă variațiuni la o temă. Mina omului, se știe, este motiv de portret în egală măsură cu chipul lui. Din asta și interesul șocant al seriei de imagini : nu e numai trecerea de la negru la alb, dar și trecerea de la figură, de la iluzia ființei la neant.

Octav GRIGORESCU prezintă la Galeria Amfora cîteva picturi cu înfățișare de mari acuarele, tratate în manieră intens personală, și desene în peniță și tuș. Un artist cu o mare putere de invenție, cu o fantezie elegată ce pare fără margini, deși domeniul în care lucrează această fantezie este destul de bine delimitat. Octav Grigorescu face parte din categoria, mereu mai cuprinzătoare, a pictorilor-poetici ce merg pe drumul atît de generos deschis de Klee. Titlurile lucrărilor — chiar și acelea ale tablourilor — vorbesc în felul poeziei : Cer rece, Două figuri în interior, Marea casă a lumii, Figuri în umbră, Flaut, Reverie, Penumbra, Frunză de toamnă. Interesant este faptul că pictura poate să se cheme istorică, deoarece aici este evocată lumea de penumbra a istoriei începutului de secol 19. Am putea să ni-l închinuim pe artist lucrînd în deplină singurătate, la orele tîrzii ale nopții, la lumina complice cu tăcerea a unei lămpi cu abajur. Liniile desenului e subțire pînă la a nu fi, mersul ei e foarte liber pe suprafața hîrtiei, avem impresia că artistul procedează precum pianistul în chipele în care caută un motiv ce apare-dispare. În final, vedem că jocul acesta liber urmează niște norme, mereu aceleași la Octav Grigorescu, deosebindu-i net desenele de ale confrăților.

TUDOR OCTAVIAN

Dimi Botez

Un peisagist prin excelență este Dimi (trie) Botez. Nu lipsesc din recenta expoziție, de la Sala B.C.U., portretul, florile, dar ceea ce predomină, ca de fiecare dată în expozițiile lui, este peisajul. Dialogul cu natura este în arta lui o constantă. Nimic strident, nimic șocant. Preferă liniile unduioase, familiare unor priveliști de la noi. Coline blinde acoperite cu ierburile de-un verde cald. Copaci falnici, solitari, cu frunzișul în briză, unduind sub cer, creează o ambianță poetică, atracția și co-

muniunea pe care nu oricine are darul s-o realizeze, decît cel care reușește să pună de la el, din sufletul lui, căldura, duioșia și gîndul tăcut. Meditativ, căci un peisagist nici nu poate fi altfel, arta lui exprimă adevăruri adînci în dialogul cu natura, pe care n-o imită, pe care n-o copiază, ci lucrează odată cu ea. Acesta este secretul lui Dimi Botez. Lucrează odată cu natura și, ca și ea, reușește în tot ceea ce face. Pedant la detalii semnificative, fereste peisajul de banalitate, îl individualizează, statornicînd astfel, în ochii privitorului, imagini de neuitat, încercîndu-l în același timp de emoție, emoție înnișitoare după care tinjîm atît și adesea.

GH. CATANA

CRONICA SPECTACOLELOR

Spectacolul repetiției

Față în față cu un intelectual care „a vizionat” trei piese, iar pe a patra a scris-o el însuși, secretarul literar face mari și democratice eforturi să nu-l pună la punct cu replica lui Ion Luca Caragiale : „Încercări mai puțin decît copilărești, lucruri ciudate și vrednice de ris, minunății de absurditate — adevărate bazaconii literare... Și nenorocirea fu pentru noi cu atît mai mare deoarece subiectele mai tuturor acestor producții au fost trase direct din istoria națională”.

Față în față cu ceea ce au lăsat regizorul și actorii din textul lui, autorul nu-i prea hotărît dar tare ar mai vrea să-i aducă la ordine cu replica lui Charles Dullin : „Stăpînul teatrului e autorul ; actorul nu poate decît să dea viață născocirilor autorului ; regizorul nu poate însufleși alt grup decît cel pe care l-a hotărît autorul. S-o mai spun o dată, substanța toată e dată de autor”.

Față în față cu nevrivalele unui regizoraș — supersolicitat pentru că-s prea puțin pe cap de spectatori — actorul face eforturi de disciplină să nu-i frazeze răs-picat replica lui Max Reinhardt din „Închinare actorului” : „Salvarea nu poate veni decît din partea actorului, căci teatrul lui îi aparține și nimănui altuia”. Față în față cu întrebarea pe care i-a adresat-o autorul („Cu ce drept vine această regie modernă să se atingă de opera autorului dramatic... ?”), regizorul îl biciuiește rostînd — evident cu o superioritate plictisită — continuarea replicii lui Ion Sava : „Cu ce drept vine oare chimistul care ia fițelul lui Dumnezeu din pămînt și-l transformă în mil și mii de preparate ? Cu ce drept vine cercetătorul de laborator și desface apa lui Dumnezeu în hidrogen și oxigen ?”

Față în față cu a treia variantă respinsă a schiței propuse de el, scenograful murmură, cu creionul între dinți, replica lui Tudor Arghezi : „Teatrul bun se joacă în față unei simple perdele, trasă pe funda-

lul unui perete gol”, replică pe care o completează prozaic-omnescște : ca să vă salvez, de-aia îmi cereți să vă fac un monument !

Față în față cu perspectiva premierelor care vor veni, toți oamenii teatrelor se întreabă hamletian, dar folosind replica lui Friedrich Dürrenmatt : ce gust va căpăta munca noastră în „computurile din borcanele criticii literare” ?

Dincolo de puțină glumă, pe scenele tuturor teatrelor din țară se petrece faptul tăcut dar conflictual, secret dar sortit marii publicități, de muncă însă și de har al spectacolului repetițiilor.

O stagiune a fost, o stagiune va fi. Teatrul, precum agricultura, cere o muncă de-o vară, ca s-avem cu ce ne hrăni o întregă iarnă.

Nu pot pune punct acestei rubrici decît cu o replică a sufletului meu : în stagiunea care vine și într-acelea care veșnic vor veni, aplauze, cit mai multe și mai meritate aplauze pentru oamenii teatrului !

NELU IONESCU

INSTANTANEE

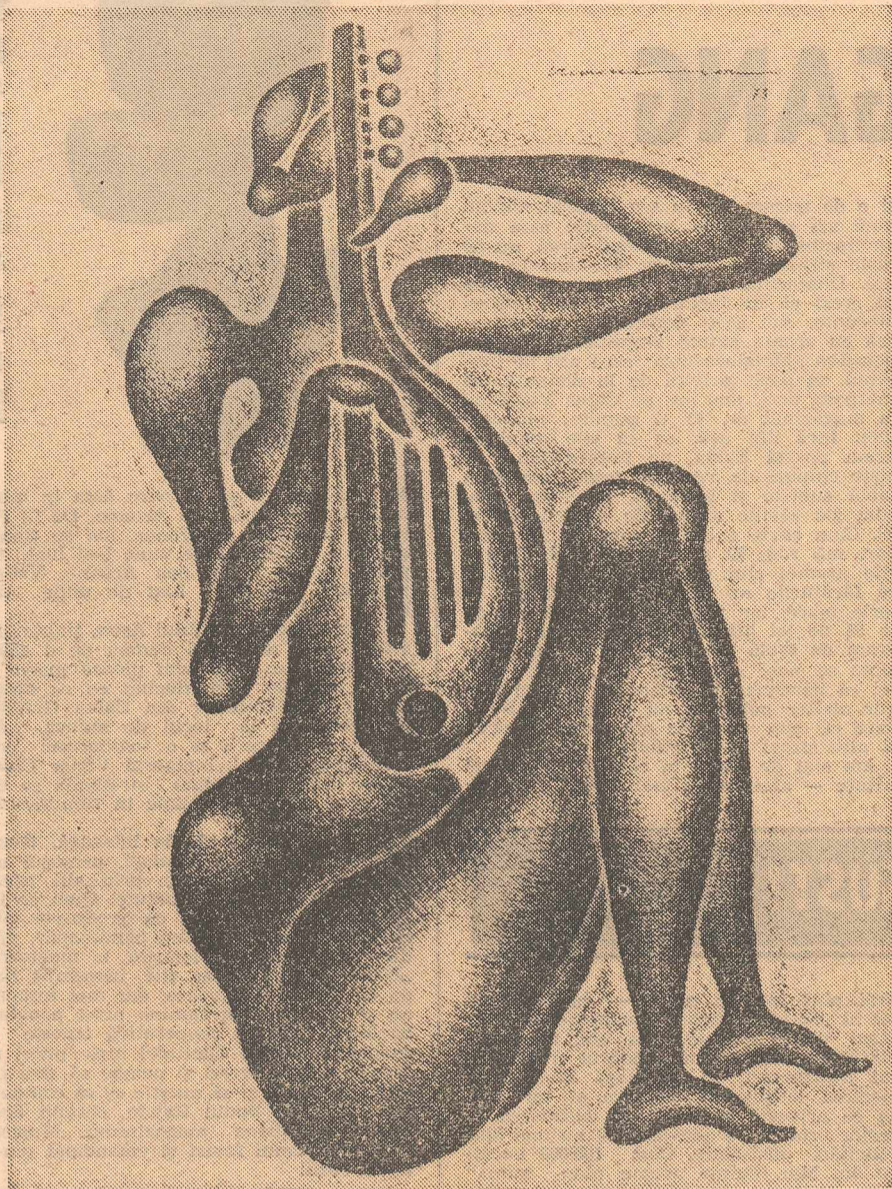
O imagine inedită pentru acela care au urmărit viața literară din ultima vreme : Nicolae Dragoș citind „Săptămîna”, Eggen Barbu citind „Flacăra”, Dinu Săraru citind „Luceafărul”, pe terenul redacției Flacăra

Geo Dumitrescu sau unul din sunetele fundamentale ale poeziei noastre contemporane

Viața în mi bemol major

În seara în care trebuia să cînte Sviatoslav Richter la Ateneu a fost frig. A bătu vîntul dinspre nord, a smuls citeva surisuri și a spulberat citeva iluzii de melomani. A fost trist și s-a auzit claviatura unui pian murind în întuneric. „Din cauza unei îmbolnăviri neașteptate...” cel mai mare pianist al lumii a fost obligat să rămînă undeva pe țărmul Mării Egee, bintuit de capriciile unor inframicrobi. Dar am auzit Orchestra de cameră din Moscova, ne-am auzit bătăile inimii, ne-am simțit pulsul zvîcnind prin arterele muzicii în marea fugă de Johann Sebastian Bach. Am auzit muzica timpului, a timpului dintotdeauna, de cînd există liniștea ca un soclu pentru muzică, imn al echilibrului, monumental și inefabil. Am auzit lumina murmurîndu-ne prin suflet, căzînd pînă în fundul sufletului, cu un ton cald, învăluitoare, firesc, venind de undeva de departe și plutind înspre eternitate, cu regretul, poate, că nu s-a decantat printr-o orgă.

În altă seară a colorat lumea cu sunete corul Madrigal, și am avut impresia că am mai ascultat cîndva această dezlănțuire mirifică de sunete, undeva într-un vis. Madrigalul a fost pentru aproape o oră, într-o seară din acest septembrie aleatoric, banda sonoră a Renașterii. Ascultam, ascultam și mi se părea că privesc „Primăvara” lui Botticelli și mi se părea că trec prin zidurile Florenței, prin vitraliile din Florența, pe străzile cu inscripții din Dante. Corul Madrigal poate construi singur, într-o seară, o catedrală prin care trec toți marii pictori și sculptori ai Renașterii cu degetul la buze și în virful picioarelor. În vreme ce Marin Constantin ne învăța subtilul trăindu-și muzica pînă la jar. Tulburătoare au fost în partea a doua a concertului. „Ofrandă copiilor lumii” de Sabin Pautza, acea recreație, acea vacanță fabuloasă a tuturor copiilor care joacă sotron pe sub arcurile de triumf ale marilor orase. Apoi ne-au tulburat „Multisonurile mirotice” ale lui Sorin Vulcu, versiunea aceea gravă pentru trei coruri, instrumente de percuție, pian, șase tulpice și bandă magnetică, a morții păstorului care și-a pierdut oile. Corul Madrigal a făcut din legendă tragedia ultimelor clipe ale unui bărbat care-și moare viața, oțîndu-și stelele, pe-un picior de plai, pe-o gură de rai... Multimea instrumentelor, apelul repetat la mijloace tehnice ne-au trezit din sfera esteticii și ne-au proiectat în citeva rînduri, banal, în sfera cotidianului. Piesa lui Sorin Vulcu trebuie ascultată pe disc. Corul Madrigal ne-a oferit însă prilejul de a asculta singurul ansamblu care atinge perfecțiunea dintre toate ansamblurile muzicale ascultate pînă acum. A fost pentru prima oară cînd ne-a părut rău că s-a terminat concertul deși afară au căzut stelele în palmile noastre.

Într-un interviu acordat revistei „Flacăra”, Gheorghe Zamfir și-a mărturisit profesiunea de credință. Noi am transcris atunci precis exprimarea sa poetică și exaltată. Proiectat în sala de concert sub tuburile de orgă, ținînd pe buze tuburile naiului său, respirînd prin lemnul dulce și violent al naiului, Gheorghe Zamfir a pus citeva din armoniile lumii la locul lor în ierarhia sunetelor. Subțire, nervos, febril, nerăbdător să șoptească și să tipe prin naiul său, să murmure și să susure, să sfișie și să plîngă, Gheorghe Zamfir, acompaniat de Efta Botoca și de Marin Chisăr, a cîntat toate dorurile lumii. Uneori, e adevărat, nu l-am auzit. A cîntat

cu ochii închiși, ca pentru sine și a coborît atît de adînc înăuntrul său încît nu s-a putut auzi decît respirația sa. Sau, poate, respirația noastră. Oda Păcii a avut însă cîndoaera unor tablouri dintr-o expoziție de artă naivă. A fost frumos, frumos....

Iar manifestația din finalul concertului a pus ultimele pensulații, ultimele nuanțe de care mai era nevoie pentru un tablou de Niță Nicodim. Tulburătoare fotografie de grup cu părinți, cu rude, cu necunoscuți și cunoscuți îngrămădiți ca la o ceremonie matrimonială.

Ascultat pe bandă de magnetofon, după reprezentație, „Oedip” de George Enescu a fost punctul culminant al spectacolelor de operă din festival. Cîntăreții, corul și orchestra au sunat ca pentru o nouă înregistrare „Electrecord”. Monumental și copleșitor, Oedip se duce spre moarte singur și desăvîrșit în marea lui tragedie, aproape sublim, aproape fericit, ușurat, iar David Ohanesian a cîntat și, ne-am dat seama, a jucat destinul eroului său cu geniul suveran al artistului ajuns la malul mării și cîntînd ca să înfrunte memoria țărmului. Corul dirijat de Stelian Olaru a cîntat cu o extraordinară dăruire și expresivitate, acoperind cu respirația sa amplă miile de ani care ne despart de tragedia greacă. Orchestra marelui dirijor de operă care este Cornel Trăilescu, om de travaliu, de nobilă esență artistică, s-a ridicat deasupra clișeelelor și sechelelor oricăror prejudecăți. Oedip de George Enescu rămîne pe scena Operei (nu în săli improprii și dezacordate), un spectacol care asază instituția română în dreptul celor mai ambițioase instituții de avangardă.

Concertul final ne-a rezevat întîlnirea cu o violonistă de mare sensibilitate. Iosif Conta a dirijat vulcanic și tentacular Simfonia I în mi bemol major de George Enescu, o simfonie grea, o simfonie a destinului, o simfonie eroică. După care cei prezenți la ultimul concert al festivalului s-au risipit în orașul deschis în întuneric ca un pian de concert. Cu ultimele acorduri ale festivalului plîpînd într-o calmă reverie și dulce apoteoză sufletească.

A. DOHOTARU ■

P.S. Autorul acestor rînduri a fost amenințat cu proces de calomnie pentru citeva reproșuri discrete la adresa unor personalități ale vieții noastre muzicale. De la un anumit moment (sau vîrstă) a gloriei încolo, supără probabil orice atîngere, chiar dacă aceasta este făcută cu un crin în mînă. Redactînd reportajul (nu „cronica muzicală” propriu-zisă) citorva concerte și spectacole din festival, autorul care semnează aceste rînduri, considerînd că în lumea muzicală funcționează aceleași principii ale cîntăcii și autocriticii care guvernează viața noastră de toate zilele, „și-a permis” să exprime rezerve față de felul în care s-au prezentat publicului, într-o anumită seară a vieții lor, citiva artiști. Pentru această atitudine a sa, reporterul a fost amenințat cu tribunalul și, ce e mai dăruos, cu „desființarea”. Ni s-a adus o scuza în numele lor: n-au fost obișnuți să fie criticați! De ce? Cum a fost posibil? Un artist adevărat e un revoluționar: prin urmare nu poate fi decît fericit cînd i se atrage atenția că nu e încă perfect! Dar asta poate părea desigur o ipocrie! Autorul acestor rînduri a mai fost amenințat că „ii vor fi rupte picioarele!”. Ar fi unica modalitate prin care ar putea fi obligat să ingenucheze. Dar, mă întreb dacă din tibia și peroneul subsemnatului s-ar putea face un instrument muzical mai bun decît o vioară Stradivarius?

A. D.

Spontaneitatea și prospețimea cîntecului

Nu cunosc cine a fost initiatorul termenilor „muzică ușoară”, „muzică grea”, termeni improprii, cînd ne gîndim că există destule lucrări simfonice cu caracter lejer, precum și nu mai puține cîntece cu un conținut adînc, motiv care mă poartă cu gîndul la o spusă a lui Mihail Andricu. Imi amintesc totala sa lipsă de prejudecăți cu care asculta muzică de toate genurile, afirmînd: „Muzica este numai de două feluri: bună și proastă”.

Ar fi prea dificil de catalogat muzica după criteriul Andricu, existînd un sir nesfîrșit de nuanțe intermediare, așa că mă supun și eu termenilor care s-au impus. Mă las după părerea acelor care au susținut că, la începuturi, înainte de a fi reușit să închege primele cuvinte, omul se exprima mai degrabă în sunete strigate și cîntate. Povestea fiind prea lungă pînă în zilele noastre cînd radioul, discul, cinematograful și televiziunea fac concurență și oferă setei de cultură o imensă hrană dar și destul balast, voi striga și voi cînta și eu la rîndu-mi în favoarea muzicii bune, fie ea ușoară ori grea, a muzicii cu un conținut nepoluant, care să servească realmente aspirațiilor de mai bine.

Exprimarea firească în varietatea genurilor muzicale, atît la compozitor cît și la interpret, nu poate aduce decît foloase melomanului. Oricît aș fi de preocupat în

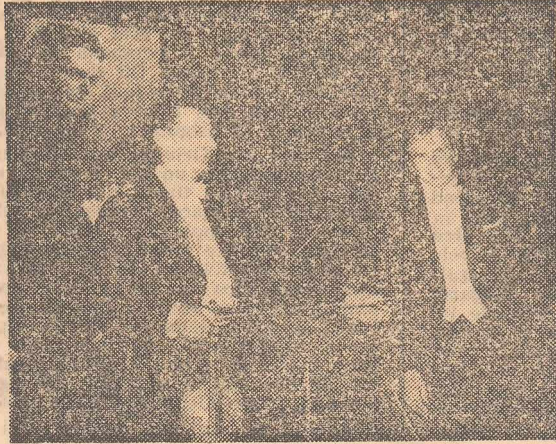
studiul vreunei pagini din simfonismul lui Beethoven, Enescu ori Ceaikovski, cîntecul bun, improvizația de jaz, făcute cu har și meșteșug, vor însemna pentru mine tot atîtea momente de relaxare și chiar de savurare artistică. Un cîntec bun ajunge repede pe buzele tuturor. Tradiția românească în muzica ușoară a impus citeva slagăre în lume. Dar tot atît de mult trebuie să ne îngrijoreze platitudinea și sîngăcia care umbresc cu abundență producția curentă de muzică ușoară. Cred că se impune o deschidere mai largă spre talentele reale; se simte nevoia unei infuzii de tinerete în compoziția muzicii zise ușoare. Găsesc, de asemeni, că și muzicii pop ar trebui să i se acorde atenția cuvenită. În această latură orală a muzicii mijloacele de exprimare au un cîmp deschis pe zone întinse, cu condiția să slujească aspirațiile nobile. Ca muzician, mi se pare că efortul unor formații care cultivă acest gen este îndreptat spre binele muzicii și că el oferă o punte viabilă către inițierea în muzica pe care antinomic am ajuns s-o numim grea. Să nu uităm că la urma urmelor toată cultura muzicală scrisă se bizuie pe experiența improvizației, că pleacă de la spontaneitatea și prospețimea cîntecului. Uneori, această prospețime e un bun dobindit la capătul unui drum spinos spre simplitate, amintindu-ne, așa cum o fac compozitorii de seamă, că muzica are menirea să apropie oamenii dincolo de barierele de limbă. Această mărturie ne-a dat-o în mod desăvîrșit cîntecul de o simplitate exemplară pe care l-a visat Beethoven în finalul Simfoniei a IX-a.

CORNELIU DUMBRĂVEANU ■

Aplaudînd la concertul de deschidere al Festivalului internațional «George Enescu», doi dintre organizatori: Vasile Florescu, directorul Agenției de impresariat artistic, și Amza Săceanu, președintele Comitetului municipal al culturii și educației socialiste.

Un mare violonist și un mare dirijor: Ion Voicu și Mihai Brediceanu mulțumind publicului pentru „Simfonia spaniolă” de Lalo, cîntată atît de des în sălile noastre de concert și cu aceiași succes.

O centrare cu efect, dar de data aceasta în domeniul muzicii: Mircea Lucescu participînd împreună cu soția la un concert din cadrul Festivalului internațional «George Enescu».

O LUME PRIN GANG

1. Cum se ajută, din ce în ce mai reciproc, cițiva pensionari în sectorul 7?

Pe strada Berzei merg alene pensionarii. Sînt ceasurile unsprezece trecute, în halele Pintilie se descarcă pește viu, soarele toarnă în capul cetățenilor un fel de clei cald, tramvaiele trec zdrăgănind avîntat peste macazuri, cite un pește aluneacă din coș pe asfalt și plescăie cit îl țin puterile, și cițiva pensionari merg alene spre Casa de ajutor reciproc din sectorul 7, încercați de două sentimente bine determinate: primul sentiment este, firește, unul de încredere față de obiecta lor care, pe lingă atitea inițiative valoroase, a avut-o și pe aceea de a deschide două magazine cu produse tipice pentru talentele unor pensionari. Al doilea sentiment izvorăște, pur și simplu, din inima oricărui pensionar care a izbutit să afle o idee pentru a împăca utilul cu plăcutul. În zilele de miercuri, mai cu seamă, strada Berzei e plină de bătrînei simpatici. Avînd sub braț sau în tașcă roadele talentului lor, soos la iveală de mai bine de cițiva ani, de cînd cu cele două magazine, ei vin în fața unei comisii mixte alcătuite din 11 tovarăși pensionari cu oarecare experiență comercială și artistică — dar nu într-atît de comercială și artistică încît să le agite noaptea somnul lor de oameni care și-au binemeritat dealtfel pensia — și începe tocmeala. Ca urmare a tocmeii de miercuri, unde nici unii, nici alții nu-și fac prea multe griji în ce privește mersul artei în secolul XX, cele două tarabe se umplu cu felurite chestii. Vedem aici, la cițiva poli bucata, porumbei și felurite cîntătoare împăiate, flori artificiale, fluturi artificiali, cusături cu artificii de tot soiul, bătute cu acul și iglița și mai vedem multime mare de tabloușe cu apusuri de soare artificiale sau scene de interior, unde fecioare brunete și artificiale zimbesc a huzur și amor, cu zimbelul acela fundamental ce-l îmbracă Mona Lisa cînd intră sub penelul îndrăcit al unui pensionar din Popa Tatu dedat brusc picturii.

E momentul să spunem că magazinele acestea, botezate așa, ca să înmoaie inima ta haină de trecător în floarea virtutei: „Expoziții cu vînzare de obiecte de artă realizate de pensionari și pionieri” (!) — sînt, de fapt, niște bazare cu marfă proastă și foarte proastă, necenzurată de nici unul din cei autorizați să țină legea bunului-gust în comerțul nostru de artă. Departe de noi gîndul de a refuza unor miini dibace de bătrîni onești de a-și petrece timpul liber dedîndu-se unor aptitudini, unor pasiuni, cite se mai adună la marginea unei vieți, și cu atît mai bine dacă rodul miinilor acestora găsește o cale dreaptă și frumoasă în comerț. Numai că treburile aici nu sînt prea drepte și nici frumoase întotdeauna. Sub firma inocenței și a senectuții, s-a adunat aici, pe lingă marfa unor pensionari veritabili, dar fără pic de har, marfa dubioasă a unor nechemăți în ale artei! Nu e de ajuns, care va să zică, vadul pe care CONSIGNATIILE l-au croit pentru folosul bogat al maestrilor gangului autohton! Iată că, însoțind vrerea de bine cu incompetența, le dăm unora din acești harnici agenți poluanți hirtie cu ștampilă, astfel ca la adăpostul ștampilei să prospere subprodusul cultural. E adevărat, cițiva din cei ce vind tablouri sau obiecte în magazinele din strada Berzei, nr. 101, și Popa Tatu, nr. 83, au anume sensibilitate artistică și ar fi o grosolanie din partea noastră să le amestecăm lucrul cu al celorlalți. Numai că, din păcate, ce se vede aici e tocmai majoritatea și încă într-o condiție țanțoșă.

Magazinele au primit autorizație de ființare cu decizia nr. 43 a Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 7. De la deschidere, deverul a fost bun. Cu afacerea recent încheiată — la care partener este C.H.R. Capitol — deverul tinde să devină prosper.

Afacerea aceasta este cea mai curioasă din cite se pot întîlni și iată de ce: cițiva tovarăși din numitul C.H.R. Capitol au găsit de cuviință să decoreze interiorul noului hotel „Capitol” de pe Calea Victoriei — unul din cele mai arătoase hoteluri ale bulevardului, situat, am putea zice, în buricul Bucureștiului și în calea turistului din patru puncte cardinale — cu 125 de tablouri, cumpărate, ușor și curat, se înțelege, chiar de la Casa de ajutor reciproc a pensionarilor sector 7.

Dacă pentru o afacere păguboasă, în general, sînt de-ajuns doi descercăreți, vă imaginați cită pagubă poate să iasă cînd ajung să bată palma cinci, zece ori chiar mai mulți oameni cu darul descercăturii. Iar cit privește această binecuvîntată aptitudine a omului de a se descerca, indiferent dacă este sau nu treaba lui în cutare domeniu, trebuie zis că descercatul acesta presupune ca omul să fi fost pînă atunci cit se poate de incurcat. Adică un nepriceput. Să vedem, deci cine sînt persoanele care, uite-așa, au ajuns peste noapte niște descercăți într-o tranzacție de mai multe zeci de mii de lei ai statului. Mai întîi e beneficiarul, C.H.R. Capitol. Cum a ajuns însă inginerul Ion Teodoropol să se ocupe de pictura pensionarilor, iată o întrebare

care nu prea are un răspuns, dat fiindcă domnia-sa, inginerul, angajat la serviciul tehnic al întreprinderii hoteliere are, prin natura ingineriei sale, alte rosturi pe lume decît comerțul cu artă. Un punct cam neclar în toată povestea și o întrebare deschisă. Cert este că vreo trei „mostre” artistice au fost prezentate direcției și direcția a aprobat tranzacția. Cu o condiție, zice Ion Teodoropol: „să fie peisaje specifice din țară, adică de munte, de deltă și de mare, ca să facem și puțină reclamă turistică străinilor”.

Alți descercăreți sînt chiar membrii comisiei de avizare a Casei de ajutor reciproc. Ei fac marfa, ei fac prețurile, ei îi dau drumul pe piață. Și acum, o dată în viață, pică ocazia, cițiva din ei își fac și parte. Gheorghe Covaci, de pildă, avînd în stoc cam vreo 20 de peisaje de munte, de mare și de deltă le oferă spre desfățare străinilor, indeosebi acelor hotărîți să cunoască frumusețile țării direct la „Capitol”. Tovarășul pensionar artist Covaci ar urma să se aleagă din această afacere cu 12.000 lei. Asta într-o primă etapă, fiindcă, prinzînd gustul decorațiilor interioare în hoteluri de lux, prețurile din Popa Tatu sînt pe cale să încheie o afacere și mai mare. Cu O.N.T.-ul, zic niște pensionari, uitați

și e de mirare că nu s-a îndurat nimeni pînă azi să trimită artizanatul ăsta necuviincios, față de cele dragi nouă, nu pe niște străzi mai doznice, ci chiar la gunoi. Dumneata, iubite cititorule, ai putea să crezi că ne tocim penița pe lucruri mărunte. Am să-ți demonstrez că afacerea cu arama bătută sirguincios de cooperativa „Metalocasnica” nu-i atît de inocentă cit pare, privită de la distanță. Să mergem, deci, mai sus pe Calea Victoriei, la magazinul nr. 42 al numitei cooperative. Încă din ușă, ca să știe omul ce hram poartă firma, ne împiedicăm de niște chipuri de volevozi trase strîmb în tablă subțire și între ei, stînd pe tron, cum zic cărțile sfînte ale bunicii, însuși El. Cam strîb, e drept, cam lat în sele, dar, mă rog, El și nimeni altul. Prețurile aramei sînt piperate rău, socotînd că făcăturile ies scoase la ștanță și în serie mare, iar foaia de cupru se vinde la 94 de lei kilogramul. Dintr-un kilogram de tablă de cupru de 0,1 mm grosime se nasc o groază de „opere”, astfel că hărnicia mult bănoasă a unui singur atelier poluează nu numai un bulevard ci, cum vom afla puțin mai departe, și alte străzi din provincie.

Am stat de vorbă în chestiunea aramei bătute — afacere cu toate hirtile legali-

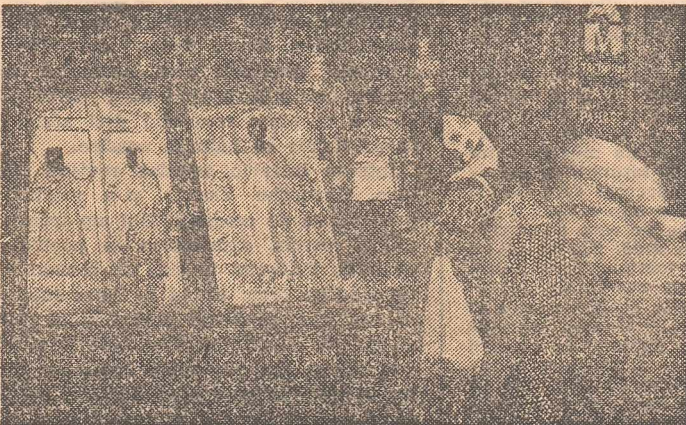
STOP PROSTULUI-GUST!

la prima vînzare și, în consecință nervoși, cu hotelurile, zic alții, nervoși din pricină diferite.

Cum fiecare cititor are o mamă și un tată, și cum se întîmplă să-mbătrînească acești părinți ai noștri și să se cheme, la rîndul lor, pensionari, să intrăm puțin mai piezîș în miezul afacerii, ca să fie clar că nu de bunii noștri părinți și pensionari e vorba aici. E vorba de treburile mai complicate, atîngătoare la interesele mai multor categorii de cetățeni. E bizar, pentru cine nu stă să adincească toate subtilitățile muncii contabile și ale legilor care le rostuesc că, de exemplu, C.H.R. Athénée Palace, deși a încercat să încheie un contract pentru achiziționarea a 500 de litografii color și gravuri cu Uniunea artiștilor plastici (Fondul plastic), nu a putut să-l finalizeze. Fostul director de la „Athénée Palace”, tovarășul Radu George, ne-a explicat, plin de bunăvoință, că există unele prevederi financiare prin care, iată, un hotel de

tății pînă într-un punct — cu inginerul șef al „Metalocasnicei” bucureștene, tovarășul Victor Chiriță. „La noi, ne-a declarat cu mare aplomb tinărul și elegantul inginer-șef, se cizează diverse obiective industriale, istorice și turistice. În ce privește căderea sau decăderea acestor produse, e adevărat că nu mai sînt solicitări deosebite. Cam 100.000 bucăți pe an. Mai înainte aveam plan mare.”

I-am transcris declarația întocmai, din respect pentru precizia și eleganța verbului său în atingere cu cele estetice. Tovarășul inginer ne-a asigurat că obiectele din aramă bătută trec obligatoriu printr-o comisie autorizată, din care fac parte — pe lingă delegații cooperativei — personalități ale vieții noastre culturale după cum urmează: artista decoratoare Florica Vasilescu, din partea Uniunii artiștilor plastici, Edviga Formagi, din partea Muzeului de artă al R.S.R., Georgeta Stoica, din partea Direcției patrimoniului cultural național și alții.

Sîntem în plin domeniu de activitate al Cooperativei „Metalocasnica”, ramura obiectelor care ar trebui să fie de strîngentă utilitate casnică.

mîna-ntîi nu are voie să cumpere lucrări de calitate de la Fondul plastic, dar are cale liberă să cumpere, prin virament, orice năzbîtie „de baltă, de munte și de mare”, după chef și după ofertă. Totul este ca oferta să nu pornească de la obștea artiștilor profesioniști. Faptul pare să justifice inițiativa C.H.R. Capitol, dar cum între justificare și argument mai există loc și pentru bun-gust, stăm mai departe stupefiați. Nu e drept să strici munca atîtor arhitecți și fasonul unei frumoase construcții din pragul secolului XX cu gustul de mintuală al unor descercăreți de toate vîrstele, fie ei ingineri sau contabili.

2. O viziune a Căii Victoriei în aramă bătută însă pe Calea Griviței.

A doua afacere de care ne ocupăm are legătură cu prima prin aceea că se petrece tot pe marele bulevard. Începînd dinspre Piața Unirii și mergînd pînă în fața Muzeului de artă populară, aflîi vreo șapte sau opt locuri unde, sub dulcele nume de „artizanat”, prosperă prostul-gust. În vitrinele distinsului magazin MUZICA, bunăoară, vedem portretele lui Enescu, Ciprian Porumbescu și Haydn, portrete ieșite din mina vizonară a unor băieți harnici cu mai mult sau mai puțin de zece clase școlare, dar mai ales cu mai puțin. Chipul iluștrilor compozitori e cam bomf și cam scump la parale

Deoarece ni s-a părut cam suspectă înșiruirea numelor atîtor autorități în materie, am avut curiozitatea să cercetăm cum participă aceste autorități la avizarea calității și prețurilor făcăturilor ieșite din atelierul de „Decorațiuni interioare”, Calea Griviței 172, condus cu onor și — iarăși! — multă inițiativă, de tovarășul Alexandru Aron. Florica Vasilescu ne-a declarat pe un ton mirat, grăbit și categoric, că nu are cunoștință nici de existența „Metalocasnicei”, nici de produsele ei. La Muzeul de artă al R.S.R. nu a lucrat niciodată o persoană cu numele de Edviga Formagi. Cit despre Georgeta Stoica, domnia-sa refuză să creadă că toată istoria este altceva decît o glumă indoielnică. O asigurăm că nu este.

Atelierul din Griviței are un plan, o listă de produse, un șef, o presă, o firmă, o mină de tineri descercăreți și, peste toate, o mare încredere în talentul nativ a doi cooperatori, talent în stare să nască felurite modele, pentru buzunare și gusturi felurite, de la modelul femeii brunete cu sîni de bazalt la acela al castelului Peleş sub lumina razelor de lună, de la modelul lui Beethoven, făcos și minios ca un măcelar prins cu ocau mică, la acela al duhului sfînt, numit de circumstanță Cronos. (Dialog profesional între Alexandru Aron, șeful atelierului, și unul din descercăreții lui :

Iată un lemn de foc, apreciați la 800 lei

Măi, băiete, ce are Cronos ăsta în mină mă? O clepsidră, nea Aroane. Da?! Păi vedeți tovarășu’, e Cronos, ăla cu timpu și are o clepsidră. De unde l-ai luat, mă p-ăsta? Din Iarus, nea Aroane. Vedeți tovarășu’, că l-ai luat de unde trebuie... etc).

În scrierile tovarășului Aron, ținute, de altfel, cu o acurateță demnă de o cauză mai bună, se vede cum pleacă marfa în toate județele țării, ducînd cu ea alături a cooperativilor din Calea Griviței artă deprinsă la locul de muncă, dir sarcina conducerii și a inginerului șef nemijlocit. Astfel, inginerul Victor Chiriță își vede incununată strădania sa din cei cinci ani de facultate în ramura mecanică.

Și, ca afacerea să fie întreagă, Bucureștiul primește, la rîndu-i, prinsoș artistic al acestor județe, prin alți pricepuți între ale aramei bătute. Cum se întîmplă, spre exemplu, cu produsele cooperativei „Arta populară bănățeană”, vindute tot în Calea Victoriei, la magazinul „Electrolux”. Lux, se știe, înseamnă risipă cu galoane princiare, dar mai înseamnă și lumină. Din lumina artei populare bănățene, numita cooperativă trimite în centrul centrului Capitalei niște pisici de plastic violete, verzi și pembe să stea cetațeanul crucit și să nu știe ce să cumpere mai întîi: pe bunul Haydn, chinuit de cămăsea, în vitrina magazinului „Muzica” sau pe motanul fovist și emancipat pînă la virful cozii.

Istoria acestor afaceri ar părea că trebuie să se oprească aici. De fapt, de aici ar trebui să înceapă, fiindcă în folosul magazinelor din Berzei și Popa Tatu trudec ilicit niște rămări, la v-ai ascunsele ca fiscal de ani de zile (între care un rămăr cumulînd și funcția de ospătar la restaurantul „Licurici”, ca să mai scoată omul bani de țigări), fiindcă cupru este un metal din ce în ce mai scump — la noi și în lumea întreagă — și dacă Uniunea artiștilor plastici are o seamă de restricții în ce privește consumul de cupru, este inadmisibil să-l risipim în

Stop! Aici, în strada Berzei, se sfîrșește moșia bunului-gust. Mai departe...

belșugat prin felurite ateliere de ștanță iluzii triviale.

În sfîrșit sau, mai bine-zis, înainte de toate, pentru că nimănu nu-i este indiferentă infățîșirea sub care ajung în casele oamenilor un Decebal, un Enescu un Beethoven! Este adevărat, reducții ai unor opere de universală celebritate și fabrică și nu e nimic dezonorant în fapt că ținem pe un raft sau pe un perete efigia unui mare om. Operațiunea această numită reducție și crearea tiparelor de medalioane sînt treburile mult prea serioase, pentru a le lăsa pe mina unor nepricepsîți în ale artei. De aceea, propunem direcțiilor competente din Consiliul Cultural și Educației Socialiste să caute cale eficientă de colaborare cu toate cele șecții ale consiliilor populare, de sector sau municipale, care eliberează, at de lesne, adevărîțele de ființare a multelor ateliere de artizanat, precum adevărîțele de liber profesionist în artă să exercite un control direct și cuprinzător asupra tuturor producătorilor de artizanat, decorațiuni sau obiecte din sferele meșteșugurilor artistice. Dacă prostul-gust bate atît de stăruitor chiar porțile marilor magazine și hoteluri, fim siguri că el lucrează uneori din plin în cele mărunte și periferice.

TUDOR OCTAVIAN
Fotografii de RADU CONSTANTINESCU

LEGEA NU IARTĂ!

Prin iulie anul trecut, în timpul examenelor de admitere în învățământul superior, un comunicat concis și sobru al Ministerului Educației și Învățământului făcea publică excluderea definitivă din învățământ, anularea oricărui drept de a desfășura activitate didactică și deferirea înaintea organelor de urmărire penală a ex-lectorului universitar de la Facultatea de drept a Universității din București, Vasile Fodor, care, abuzînd de această calitate și de atribuțiile care i-au revenit în cadrul comisiei pentru concursul de admitere, a încercat să faciliteze unor candidați trecerea, prin fraudă, a probelor scrise.

Faptul a avut ecou în rîndul oamenilor celor mulți și cinstiți, ba chiar au existat voci care ne-au cerut nouă, gazetariilor, să facem cunoscute și detaliile cazului Fodor. Cu alte cuvinte, o opinie publică simțea nevoia să facă propria ei judecată — evident, o judecată morală, nu juridică — într-o mai deplină cunoștință de cauză.

N-am făcut acest lucru pînă acum, pentru că ancheta și judecata în „cazul Fodor și alții” erau în curs, erau nedefinitivate. Iată însă că joi, 9 septembrie, un complet de judecată de la secția penală a Tribunalului Suprem a pronunțat — în numele legii — decizia definitivă în această cauză. Incit, acum sîntem în măsură și în drept să informăm în chip corect, real, opinia publică.

Iată cum s-a declanșat acest proces. Cităm din rechizitoriul: „În după-amiaza zilei de 17 iulie 1975, rectorul Universității a fost sesizat de decanul Facultății de drept că, după corectarea tuturor lucrărilor scrise, înaintea trecerii notelor în cataloge, unul dintre membrii comisiei de admitere a găsit două lucrări la istorie ale aceluiași candidat — Trandafir Enache — notate diferit. Toți membrii comisiei, convocați de urgență, au negat că ar fi introdus în dulapul de metal în care erau păstrate lucrările scrise cea de-a doua lucrare la istorie, întocmită acasă de Trandafir Enache. Între timp, un profesor a descoperit într-un sac cu hirtii ce se afla în același cabinet fragmente aparținînd unui număr de șase lucrări, întocmite cu ocazia concursului de admitere. Pe unele era numărul de ordine și numele candidatului, pe altele nu.” Vasile Fodor — după ce, în fața rectorului, semnează următoarea scurtă declarație: „n-am introdus nici o teză în plus la concursul de admitere” (vol. I, fila 19) — mai ezită un timp, apoi, brusc, solicită rectorului o convorbire fără nimeni altcineva de față. Convorbire după care Vasile Fodor semnează, tot în fața rectorului, o altă declarație: „La concursul de admitere din ziua de 12 iulie 1975, la proba de istorie, am scos din setul de lucrări o serie de lucrări pe care le-am înlocuit cu altele. Am înlocuit aceste lucrări la următorii tova-

răși: Ciuciu Nicolae, Stîngaciu Ion, Poenaru Cornelia, Trandafir Enache, Tircavu Mircea, N. Văițiș, Toader Ion” (vol. I, fila 20). Așa a început să se rostogolească roata adevărului, antrenînd destinele a încă patru oameni cu posturi în învățământul superior, precum și ale mai multor oameni care au vrut să influențeze viitorul lor, ori al copiilor lor, contra cost.

Și iată cum s-a încheiat acest proces:

Fostul lector universitar de la Facultatea de drept Vasile Fodor va executa 13 ani închisoare, ca urmare a săvîrșirii a 14 infracțiuni de luare de mită (cazurile Stîngaciu Ion, Văițiș Nicolae-Cornel, Atanase Sirma, Trandafir Enache, Popoviciu Dumitru, Ciuciu Nicolae, Cicio Gheorghe, Grosu Mihai, Toader Octavian-Costel, Badea Tanța-Victoria, Popescu T. Ion, Gudu Gicu, Lăzăreanu Florentina și Dutcovici Sever), a patru infracțiuni de abuz în serviciu contra intereselor obștești (cazurile Trăsnea Nicolae, Pascaru Viorel, Tircavu Marius-Mircea și Poenaru Cornelia), a 15 infracțiuni de fals material în inscripții oficiale, a unei infracțiuni de trafic de influență.

Fostul lector universitar de la Facultatea de drept Grigore Dumitrescu va executa 8 ani și 8 luni închisoare, ca urmare a săvîrșirii a 5 infracțiuni de luare de mită (cazurile Iaru Marinela, Popoviciu Dumitru, Bărdan Nicolae, Tătaru Grigore și Bădița Gabriela), a unei fapte de complicitate la infracțiunea de mită, a 5 infracțiuni de abuz în serviciu contra intereselor obștești, a 7 infracțiuni de fals material în inscripții oficiale (cazurile Iaru Marinela, Popoviciu Dumitru, Arsu Elena, Czegedi Ortansa-Luize, Alboiu Floriana, Răduică Iuliana și Despa Alexandrina).

Fosta lectoră universitară de la Facultatea de filozofie Constanța Opreșcu va executa 6 ani și 4 luni închisoare, ca urmare a săvîrșirii unei infracțiuni de luare de mită (cazul Tircavu Marius-Mircea), a două fapte de complicitate la infracțiunea de fals material în inscripții oficiale (cazurile Trăsnea Nicolae și Tircavu Marius-Mircea), a faptului de complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor obștești (cazul Trăsnea Nicolae).

Fostul conf. univ. Vasile Opreșcu va executa 2 ani și 3 luni închisoare ca urmare a săvîrșirii a două fapte de complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor obștești (cazurile Trăsnea Nicolae și Tircavu Marius-Mircea).

Fostul lector universitar de la Facultatea de filozofie Gheorghe Vasilescu va executa 2 ani și 3 luni închisoare, ca urmare a săvîrșirii infracțiunii de luare de mită (cazul Pascaru Viorel).

Văițiș Nicolae-Cornel va executa 2 ani și 3 luni închisoare, ca urmare a săvîrșirii infracțiunii de dare de mită.

Mihai Dumitrescu va executa 2 ani și 6 luni închisoare, ca urmare a săvîrșirii a patru fapte de complicitate la infracțiunea de fals material în inscripții oficiale.

Ilie Deaconu va executa 3 ani și 6 luni închisoare, ca urmare a săvîrșirii a două fapte de complicitate la infracțiunea de luare de mită și a 3 fapte de complicitate la infracțiunea de fals material în inscripții oficiale.

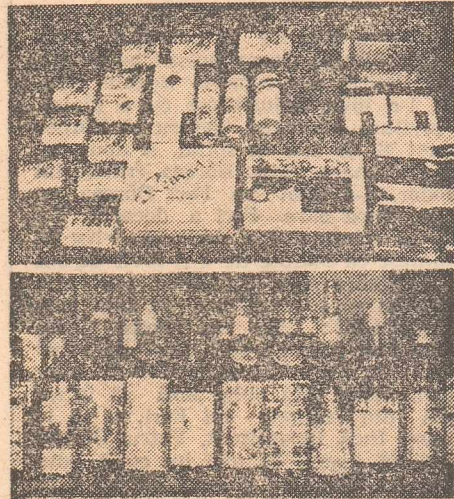
De asemenea, înem să precizăm că dosarul cauzei însumează circa trei mii de pagini, adunate în șapte tomuri; am făcut această notă pentru a vă oferi un indiciu al seriozității cu care s-a muncit și de data aceasta pentru cauza adevărului și justiției. Și tot în aceeași ordine de idei, consemnăm că în ultimul lor cuvînt, inculpații, dincolo de apărări, au făcut declarații de acest fel: Vasile Fodor: „Știu că faptele mele au lăsat o umbră asupra învățământului superior, a celui juridic în special”; Constanța Opreșcu: „E dureros pentru mine, după 25 de ani de muncă, din vina mea am pierdut totul”; Gheorghe Vasilescu: „Mă copleșește gîndul la situația în care mi-am lăsat soția și copiii”.

★

Semnatarul acestor rînduri, pe de o parte, este absolut al Facultății de drept, iar pe de altă parte, nu-și poate rupe gîndul de acei mulți, foarte mulți dintre cei și mai mulți care muncesc și chiar fac sacrificii pentru cauza prosperității acestui popor; încît, explicabil, firește, a trăit spontan, ca întotdeauna în fața celor corupți, momente de indignare și durere, cînd a aflat ce au făcut — asta-i culmea! — niște specialiști, dascăli, propagandiști ai moralei dreptului, legilor, adevărului. Și totuși — datorită spiritului moral despre care au predat, ani de-a rîndul, prin cuvinte adevărate și prin exemplu personal, cei cu adevărat dascăli de judecatori — adică acei care reprezintă regula și nu excepția, norma și nu abaterea, firescul și nu anomalia, acei care alcătuiesc întregul și nu singularul — crede că așa-i drept; să nu fie comentator, însiritor de adjective ori stentor al indignării, ci, cu sobrietate și amărăciune, să se limiteze la rolul de cronicar al unor întîmplări care — singure — caracterizează pe făptuitorii lor. Al unor întîmplări pe care le lășăm să fie descrise de inșiși autorii lor. De aceea, alăturăm cîteva file — foarte puține — din dosarul privind pe Vasile Fodor și alții.

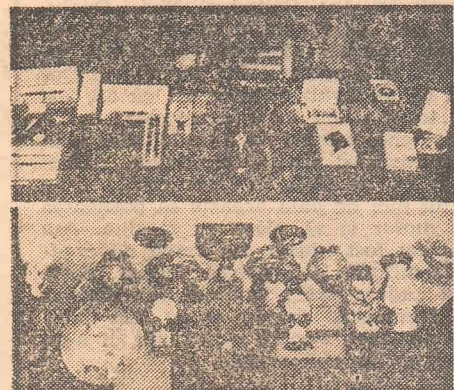
Ne-am făcut datoria, de ziaristi, de a vă informa cît mai exact posibil. Față în față cu concretetea informațiilor, vă revine — dumneavoastră, fiecăruia în parte — obligația meditației și a atitudinii.

NELU IONESCU

Legenda plocoanelor

În afara unei sume mari de bani, s-au mai găsit la domiciliul lui Vasile Fodor și o serie de obiecte, unele de o valoare foarte mare. Cităm incomplet: 5 ceasuri, dintre care unul confecționat din aur alb cu pietre prețioase; 5 serviete, în stare nouă, nefolosite; 2 aparate de ras cu baterie, marca Hitaky; o brătară de aur; un medalion cu un lăncișor de aur; un radiocasetofon; 8 damigene cu alcool; 218 sticle de vin pentru export; 19 sticle de șampanie; 41 sticle de alte băuturi dintre care 14 cu whisky și 9 sticle cu coniac, precum și sticle de Metaxa, Dubonnet, Malaga etc.; 147 pachete țigări americane, din care 130 ambalate în 13 cartușe; 10 cupoane stofe lînă; parfumuri și colonie străină; o cantitate foarte mare de piei tăbăcite de diverse culori (galben, verde, roșu) și de talpă; 6 truse cu stilouri, mărci străine. În fața bănuielii provenienței ilicite a lucrurilor, bănuială ulterior confirmată, V. Fodor a dat explicații neconvingătoare: ori „le-am cumpărat pentru alții”, ori „mi-au fost făcute cadou din pură simpatie”, ori „îmi aparțin dar nu știu cînd și cine mi le-a adus”.

dor Vasile

Vol. I, fila 43: „În total, la data areștii, am posedat suma de 106 000 lei din care 13 000 lei nu-mi aparțin, aparținînd Fodor Alexandru, fratele meu”.

Vol. I, fila 44: „Baniți îmi aparțin și cîștigați prin muncă cinstită, cu excepția sumei de 39 700 lei pe care i-am lăsat nepotului meu Cojocaru Paul în după-amiaza zilei de 18 iulie a.c., cu cîteva ore mai înainte de a fi arestat. În afară de acești 39 700 lei este o poveste foarte încurcată. Acești bani i-am găsit pe data de 15 sau 16 iulie a.c. în casa mine, mai exact în una din gențile pe care le posedam și anume în mapa tip diplomat care m-a costat 400 lei și cu care știam să merg la facultate. Umblînd în această mapă, în după-amiaza zilei de 16 iulie a.c., în jurul orei 19, am constatat cu surprindere prezența în ea a unei sume de 39 700 lei, în bancnote de 100 lei, nîi erau în două teancuri aproximativ egale, deci fiecare în jur de 20 000 lei, unul din teancuri fiind învelit într-o foaie de ziar, iar celălalt liber. Știînd că banii aparțin nu-mi aparțin, mi-am dat seama că au fost lăsați de vre-o persoană pentru mine și puși în această mapă pe care eu nu o mai folosisem și în care nu mai blăseam de circa 3-4 zile în urmă. Am explicat că acești bani nu puteau fi lăsați pentru mine și puși în această mapă de către următoarele persoane: Trandafir Mihai din județul Tulcea, tatăl didactului Trandafir Enache, Ciuciu Paul din județul Tulcea, tatăl candidatului Ciuciu Nicolae. M-am gîndit că banii au fost lăsați numai de aceste persoane, deoarece, în zilele premergătoare areștii banilor, adică în jurul datei de 10 iulie a.c., aceștia au venit la domiciliul meu, ca să mă discutăm unele probleme în legătură cu examenul de admitere. Unele persoane arătate mai sus, cit și didactul Ciuciu Nicolae, anterior și ulterior datei de 10 iulie a.c., cînd s-a dat mapa lucrare scrisă, m-au vizitat de cîteva ori, la domiciliu, pentru a discuta în legătură cu concursul, cit și în legătură cu ajutorul pe care să-l dau candidaților, astfel în înlocuirea tezelor. Cum Ciuciu

Paris, cu circa trei săptămîni mai înainte, într-o vizită ce mi-a făcut-o la domiciliu, în scopul înscrierii copilului pentru concurs, mi-a propus să-mi dea o sumă de bani pentru ajutorul de a face să reușească fiul său la concurs, cum pe fii ambelor persoane arătate mai sus i-am ajutat efectiv să reușească la examen, prin înlocuirea tezelor, și cum în jurul datei de 10 iulie a.c., atît înainte de a se da lucrările scrise, cit și după ce s-au dat lucrările, am fost vizitat la domiciliu de Ciuciu Nicolae și Trandafir Mihai, m-am gîndit că acești bani au fost puși de ei, în schimbul ajutorului dat de mine, deși, cînd Ciuciu mi-a propus să-mi dea banii, eu l-am refuzat, iar cu celălalt nici nu am discutat despre bani. În subsidiar, m-am mai gîndit că banii respectivi mi-i-ar fi putut pune cineva într-un scop de provocare, la facultate, unde m-am dus ultima dată cu geanta, cu circa 4-5 zile înainte de a-i găsi”.

Dumitrescu Grigore

Vol. I, fila 331: „În luna februarie, prin ordinul Ministerului Învățămîntului, am fost trimis în Franța la un curs de trei luni, care reprezenta o specializare în profesie. Am rămas și după data limită în Franța, comunicîndu-mi-se din partea ministerului că s-au făcut demersurile necesare, urmînd să rămîn pînă la epuizarea bursei care era de șase luni. M-am întors în țară la 10 august 1975 (...). Este adevărat că la 8 iulie am trimis o scrisoare, prin intermediul lui Ghiță Ion, care era adresată lui Fodor Vasile și, în această scrisoare, eu îi aduceam aminte, sau îi ceream, pentru prima dată, să intervină sub o formă sau alta în favoarea unor candidați la examenul de admitere sau în favoarea unor studenți la examenul din sesiunea respectivă. Aș rezuma din memorie aceste intervenții astfel...” (urmează descrierea a două cazuri).

Opreșcu Constanța

Vol. 2, filele 16, 17: „Am acceptat să-i dau meditații (lui Tircavu M.) și, după un timp (tatăl acestuia), Tircavu

Ion a apreciat că ar fi vorba de 30 de ore și mi-a dat suma de 3 000 lei. Eu am încercat să-i explic că nu am fost chiar 30 de ore și că plata este exagerată, însă acesta a spus că atît apreciază el efortul depus de mine. După aceste evenimente, Tircavu Ion mi-a cerut să-l ajut pe băiat la examen în așa fel încît să reușească să ajungă student. Inițial i-am spus că nu am nici o posibilitate (...). A spus că este în stare de orice sacrificiu ca fiul său să reușească la facultate. Baniți mi-i-a dat cu cîteva zile înainte de examen și a fost vorba de 20 000. În plic, Tircavu mi-a spus că sînt 19 600 lei parca, și a scos diferența din buzunar. A doua zi după ce am primit banii respectivi, i-am spus băiatului că o să încerc să-l ajut; în primul rînd la lucrări să introduc o anumită frază, spunîndu-i că dacă lucrarea o să cadă la mine o să am grijă să-i dau o notă corespunzătoare. Cu o zi înainte de examen, Fodor Vasile a venit la mine și m-a rugat pentru un candidat la examenul oral, fără să-mi spună numele, în ipoteza că va reuși la lucrarea scrisă. În același timp mi-a spus că, dacă și eu am vreun protejat, să-i spun fără rezervă, că poate să mă ajute la lucrare. După lucrările scrise, băiatul a venit la mine și mi-a spus că n-a făcut nimic. În aceste condiții, tot Fodor a început discuția, venînd la mine cu trei numere de lucrări și cerîndu-mi să le pun o notă mai mare și, în această împrejurare, i-am spus că am și eu un candidat. Revin cu precizarea că la prima discuție cu Fodor, cu o zi înainte de examen, acesta mi-a spus în plus că dacă totuși am un candidat să facă acesta două semne distinctive, respectiv pe murea lucrării în partea de sus să rupă un centimetru, iar în partea dreaptă colțul mascat să-l lipească numai în partea stîngă pe verticală, iar în partea de jos pe laterală să rămînă nelipită. Aceste însemne i le-am comunicat băiatului (...). Cînd i-am comunicat că băiatul a mers slab la lucrări, Fodor Vasile mi-a înmînat două formulare tip spunîndu-mi că băiatul să întocmească alte lucrări acasă și să i le aducă a doua zi pentru a i le înlocui. Am luat legătura cu Tircavu M., i-am dat cele două formulare și

a întocmit lucrările pe care a doua zi le-am dat lui Fodor. (...) La puține zile, Fodor a fost arestat și am dat telefon la gazda unde stătea Tircavu M., chemîndu-l la mine. (...) Am restituit numai 15 000 lei, iar suma de 5 000 lei i-am spus că i-am dat-o lui Fodor și nu mai pot să le-o dau momentan înapoi. De fapt, nu dădusem banii lui Fodor, dar mi-a fost rusine să le spun că am cheltuit banii în interes personal și din acest motiv am dat această explicație. Acesta este adevărul”.

Opreșcu Vasile

Vol. II, fila 126: „În după-amiaza aceleiași zile a venit Trăsnea Nicolae acasă la mine și cu ajutorul meu, ajutor pe care i l-am dat la redactarea materialului și la formularea frazelor, acesta a scris pe cele două formulare tipizate cele două subiecte de la examenul de admitere, pe care el știa cum se întitulează. Aceste teze completate au fost luate de soția mea și le-a dus la facultate. Nu cunosc împrejurările și modalitățile concrete de substituție a acestor teze de către soție prin intermediul lui Fodor Vasile. Din relatările ulterioare ale soției, reieșea că Fodor ar fi reușit să-i schimbe doar teza de la istorie. Am aflat în ultimul timp că și aceasta ar fi fost identificată în coșul de hirtii din biroul lui (...). Regret enorm de mult faptul că m-am lăsat antrenat într-o astfel de afacere necinstită (prin dictarea tezelor lui Tircavu și ajutorul dat lui Trăsnea la întocmirea tezelor), sînt zdrobot în toate structurile conștiinței mele de această faptă și mai ales de consecințele ei socio-profesionale, politice și civice. Declar, susțin și semnez”.

Vasilescu Gheorghe

Vol. II, fila 154: „La examenul oral, pe Pascaru Viorel l-am ținut ceva mai mult, punîndu-i la ambele subiecte întrebări mai multe, unele ajutătoare, care au concurat la realizarea de către acesta a unui răspuns mai bun”.

CRIMINALUL VREA SĂ INFIEZE

FETELE VICTIMEI

În seara zilei de 11 octombrie 1975, Teodor Bărcea trecea liniștit pe stradă. Stan Stoica, din comuna Bogota (Mureș) l-a lovit nejustificat cu o piatră. O lovitură zdravănă, pentru că Bărcea a stat 42 de zile în spital. A doua zi, din răzburare, Petru Bărcea, fratele lui Teodor, l-a tăiat pe Feri Bărcea cu coasa, după care Feri a decedat. La miliție, criminalul a declarat: «Nu-mi amintesc ca înainte de a fi lovit de sus în jos, fetița mea, Sultănică, sau altă persoană să se fi așezat în fața mea spunându-mi: „Nu da, Petre!” Eu n-am avut intenția să-l omor pe vărul meu bun, Feri Bărcea, cu el nu avusesem nimic. Mă oblig însă să infiez două din fetițele lui Feri, și să le cresc». Încă inconștient, Petru Bărcea nu-și dă seama că nici un copil din lume nu s-ar lăsa crescut de cel care i-a omorât tatăl. Cu toată această „generozitate”, Petru Bărcea a fost condamnat la 14 ani de închisoare, iar Stan Stoica la doi ani și șase luni.

NU LE-AU PORNIT MOTOARELE

NICI LA PROPRIU,

NICI LA FIGURAT

O pereche de cizme de scări; o sută de lei și un cuțitaș din autoturismul lui C. Dumitrescu; un ornament, o geantă și o pereche de platine, din „Dacia” lui Gh. Olteanu; un pix, din „Dacia” lui Călin Stan; o „Dacie 1300”, proprietatea lui C. Brehnea, căruia însă nu i-a pornit motorul; alte trei „Dacii”, proprietari — D. Burlan, N. Popescu și D. Stelian, cărora, de asemenea, nu le-au putut porni motoarele. Au încercat apoi să fure un „ARO 290”, proprietatea întreprinderii S.U.T. București, dar iar nu i-a pornit motorul. S-au resemnat și au încercat să fure o motocicletă „Manet”, proprietatea lui N. Cristea, strada Rîul Mare nr. 15, dar nici motoarele nu i-au putut porni motorul. Încă n-au disperat și au ales o altă marcă: un „Opel record”, al numitului Ion Spirescu. Nici „Opelului” nu i-au putut porni motorul. Atunci au mai încercat un „Opel record”, al numitului P. Alexandru. Dar ori că au avut ghinion, ori că au fost cu totul și cu totul nepricepuți, Ilie Cristache, născut la 8 iulie 1957, în București, și Costel Hortopan, născut la 9 martie 1959, în București, n-au putut nici de data aceasta să pornească un motor și să plece cu mașina. Așa că... au fost ajunși din urmă de organele miliției și întrebați despre toate cîte „adunaseră”. Nemaiavînd încotro, au recunoscut faptele și au fost deferiți justiției. Pentru cîteva ani, li s-au oprit și lor motoarele.

UMORUL NEGRU AL UNUI

CONSTRUCTOR DE CRIPTE

Radu Buibăr, născut la 24 mai 1929, în comuna Răscăiești (Dimbovița), domiciliat în București, a fost șef de echipă la Cooperativa „Constructorul” București. În luna martie 1975, conducerea cooperativei l-a însărcinat să execute, cu echipa sa de zidari, mai multe lucrări funerare în cimitirul Bercei II. Ajuns în apropierea „lumii veșnice”, Buibăr a uitat de legile de pe pămînt. Adică a început să lucreze după legea lui: unui client — două cripte cu boltă, pentru care a încasat 7500 lei; pentru un altul a construit o cruce, a amenajat un mormînt și a încasat 1300 lei; unui alt pămîntean i-a zidit trei cripte cu trei niveluri, pentru care a încasat frumoasa sumă de 20000 lei. În total, lucrări de aproape 30000 lei. Și în tot acest timp, Radu Buibăr nu s-a gîndit măcar o clipă la înțelepciunea unui proverb: „cine sapă groapa altuia...”

UNUL PEPENICĂ A FOST IERTAT

DE NEVASTĂ-SA

Nicolae Pepenică din București este căsătorit cu Maria Pepenică din București. În luna decembrie 1975 s-au desărțit în fapt. În februarie 1976, nemaiavînd să îndure năravurile lui Pepenică, Maria și-a luat cei doi copii, într-o altă căsătorie, și s-au mutat la cunoștință; la Maria Alupoae. Pepenică o iubește însă pe Maria și nu a putut îndura singurătatea. Urmare, în noaptea de 19 spre 20 februarie 1976, orele 23, Pepenică bea ceva și pleacă să o caute pe Maria. Bate în ușă, la Elena Alupoae, nu i se deschide, și Pepenică scoate ușa din balamale. Ajunge în hol, iar bate, iar nu i se

deschide și Pepenică iar scoate ușa din țîțini. Ajuns în camera Mariei, a început să insulte și să amenințe în dreapta și în stînga. În fața instanței, Pepenică a fost aspru judecat și pînă la urmă iertat de Maria. Va deveni însă Pepenică un soț ideal?

FUGARUL A FOST DESCOPERIT

REPARÎNDU-ȘI MAȘINA

22 august 1976, orele 21 și 30 de minute, Eugen Stratulat, conducător auto la Cooperativa zonală Ianca, circula cu autoturismul 1-BR-585, proprietate a cooperativei, de la Ianca la Brăila, în interes personal. Ajuns la Brăila, a consumat băuturi alcoolice, s-a urcat din nou la volan și a plecat spre casă. Circulînd însă cu viteză, pe strada Călărăși, în stația de tramvai și autobuz a accidentat grav pe Dumitru Socol. Îngrozit, dar și laș, Eugen Stratulat a fugit de la locul faptei. După minuțioase cercetări, a doua zi a fost descoperit reparîndu-și autoturismul. Recunoscîndu-și fapta, a fost arestat.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

La sediul brigăzii de combatere a parazitismului social

Stăm de două ore la sediul brigăzii de combatere a parazitismului social, a Miliției municipiului București. Maiorul Ioan Berbec, șeful brigăzii, este anunțat de subofițerul de serviciu că a sosit un echipaj cu „noi clienți”. De la copiii de 5—6 ani, lăsați de părinți să cutreie străzile noaptea târziu, pînă la bătrîni cu apucături condamnable — cerșetori, proxeneți, indivizi în stare avansată de ebrietate, fără ocupație, bișnițari — în două cuvinte: **paraziți sociali**.

Dumitru Stîngaciu, din comuna Proboata (Iași), 50 de ani, de meserie instalator, nu mai lucrează, după propria mărturisire, din 3 iulie 1976. În schimb bea mereu: „Azi n-am buut, se bilbie D.S., decît două... două kile de vin, par-tea mea”. I se pare puțin și altceva nu mai este în stare să spună decît cu foarte mare greutate. Duhnește ca un butoi. Picioarele nu-l mai țin. A fost „cules” de echipaj de pe un trotuar din Piața Unirii, unde stătea lungit, sub privirile trecătorilor indignați. Este sancționat potrivit Decretului nr. 76/1975, art. 13 cu suma de 500 lei. Mai are însă de plătit o amendă pentru călătorie frauduloasă pe C.F.R. Îl vor ajuta, oare, aceste sancțiuni să se „trezească” la realitate?

Ștefan Venes din comuna Lespezi, Suceava, cu domiciliul în Roman, strada Sucidava 156, șofer, 49 ani, plînge. Recunoaște că s-a lăsat păcălit de un individ care i-a promis că la București va câștiga mai mult decît la Roman. Acolo câștiga peste 2000 lei. La I.T.B. n-a lucrat însă nici o lună. I s-a desfăcut contractul de muncă pentru abateri grave și beții în timpul serviciului. „Vă rog, vă rog din suflet, ajutați-mă să mă întorc la Roman, îi imploră S.V. printre sughițuri pe lucrătorii de miliție; n-o să se mai întîmple”. Cine știe însă dacă după ce va trece efectul alcoolului care l-a adus într-o asemenea stare, își va mai aduce aminte de promisiune?

Dana Mihalache din strada Sobariilor nr. 74, sector 4, București, vînzătoare la cofetăria „Primăvara”, a fost depistată în timp ce încerca să vîndă clandestin, în Piața Unirii, produse cosmetice: flacoane de parfum „Eva”, farduri, rujuri etc. Asupra ei s-au găsit produse cosmetice în valoare de cîteva sute de lei, dar percheziția domiciliară efectuată de lucrătorii Circumscripției nr. 8 avea să descopere o cantitate și mai mare de asemenea produse.

— De unde le ai?, a fost întrebată.
— Le-a sustras fiica mea, **Doina Vasile**, de la întreprinderea „Mirajul”, unde lucrează.

— Cîți ani are fiica?
— 19.
— Și cum de i-ați permis să comită o asemenea faptă?

Această ultimă și insistență întrebare a rămas încă fără răspuns.

Evident, asemenea exemple regretabile sînt izolate. Aceasta nu înseamnă că ele pot fi tolerate.

M. GROZAVU ■

O mașină „călcată” de... mașină (!?)

Unii automobiliști mai calcă uneori găini, rațe, giște și din cînd în cînd cite un animal mai mare. Sînt cazuri cînd necuvîntătoarele, nesupravegheate de stăpîni lor, se opun tentativei de a fi „călcate” reușesc să răstoarne nu numai mașini mici, ci și autocamioane. Nu demult, un porc lăsat de capul lui, pe drum, a provocat răsturnarea unui colos de 7 tone, care, literalmente, a derapat pe spinarea gelatinoasă a animalului transformat instantaneu în rulment!

Lîngă Buzău, un cal este surprins noaptea de un autoturism, pe partea carosabilă a drumului. Automobilistul, „orbit” de o mașină care venea din sens contrar, observă animalul, însă tîrziu, cînd practic nu mai putea întreprinde nimic pentru evitarea lui. Calul este „luat” pe capotă și pătrunde prin parbriz pe direcția locului din dreapta șoferului, care din fericire nu era ocupat. Conducătorul auto pierde controlul volanului și ajunge pe cîmp, autoturismul oprindu-se într-un lan de porumb. Șoferul s-a ales doar cu o strașnică spaimă.

Cazuri cînd o mașină „calcă” altă mașină, așa cum se vede în fotografie, constituie însă rarități. De ce? Pentru simbul fapt că un autovehicul, fie el de mare tonaj, poate doar cu mare dificultate să ajungă cu roțile călare pe capota celui alt automobil, chiar dacă acesta din urmă este un autoturism de mic litraj.

Și totuși, un asemenea accident a avut loc din cauza excesului de viteză și a

nerespectării măsurilor pe care le pretinde legea, celor ce efectuează depășiri. Două reguli, a căror nerespectare provoacă anual peste 30% din totalul accidentelor de circulație săvîrșite de conducătorii auto.

Iată filmul întîmplării. Un autoturism „Dacia 1300” gonește pe șoseaua care leagă Deva de Sibiu. Cei doi ocupanți ai mașinii erau însărcinați să invite prin viu grai cîteva cunoscuți din Sibiu la o nuntă ce urma să aibă loc curînd la Arad.

La volan: Gheorghe Albu, devenit conducător auto doar de cîteva luni. Ceruse la ieșirea din Deva, prietenului său I. N., șofer profesionist, să-i cedeze volanul. Acesta s-a declarat imediat de acord, deși știa că amicul său este novice în conducerea mașinii și manifestă încă multă nesigurantă, îndeosebi în efectuarea manevrelor dificile.

Chiar după ce a văzut că începătorul „se lansează” rulînd cu viteză în vădită neconcordanță cu puțînii kilometri ce-i avea la activ și face frecvent dublări periculoase, experimentatul I. N. nu a intervenit, nu l-a temperat pe G. A. și nu l-a „expediat” înapoi pe locul din dreapta. Ușurință fatală pentru el și prietenul său, deoarece nu departe de Orăștie, G. A. se angajează în depășirea unui autovehicul greu, în timp ce din sens opus, la mică distanță, se apropia un autobuz.

Cu toate eforturile șoferului autobuzului de a evita o coliziune frontală, aceasta are totuși loc. Autoturismul, ca atras de un magnet, „urmărește” literalmente autobuzul, pătrunzînd aproape complet sub puntea din față a acestuia.

Un accident tragic, care arată încă o dată începătorilor că performanțele suferitoare de viteză ale autoturismelor moderne, trebuie „descifrate” treptat, pe măsura acumulării experienței, iar pedala de accelerație trebuie apăsată în raport direct cu prevederile legii circulației, cu condițiile concrete de timp și de drum, dar și cu talentul, cu capacitatea șoferilor respectivi în pilotarea mașinii.

În automobilism a ști să-ți evaluezi realist capacitatea de conducere are o importanță vitală, iar cazul de față și multe altele asemănătoare reprezintă tot atîtea argumente.

Colonel VICTOR BEDA ■

RUBRICĂ REALIZATĂ ÎN COLABORARE CU INSPECTORATUL GENERAL AL MILIȚIEI

În FLACĂRA nr 27 pe acest an — la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” — apărea răspunsul trimis redacției de organul local căruia ne adresasem. Rîndul nostru — la scrisoarea lui Traian Trușin, angajat la I.P.E.G.-Suceava cu sediul în Cîmpulung Moldovenesc. Răspunsul arăta constatările în urma cercetărilor făcute și numărul procesului verbal „prin care” s-a constatat. Apoi se spunea că: „În urma controlului, pentru aspectele negative constatate, conducerea I.P.E.G.-Cîmpulung a schimbat din funcția de șef de sector pe tovarășul Iosif Schnur...” Fără să se precizeze în ce funcție a fost pus.

Pentru cei care n-au citit sau nu mai în minte răspunsul cu pricina, trebuie să spun că „aspectele negative constatate” înseamnă de fapt — printre altele — însușirea ilegală de către Iosif Schnur — ca și de către contabilul șef al sectorului I — a unor sporuri de șantier. Bani pentru care contabilul întocmea, înțelege oricine, forme „legale”. Înselatul statului premeditat, cu acte, semnau și puneau ștampilă. Observați însă cum cuvintele celui care a formulat răspunsul amîntit se străduiesc să acopere adevărul. E vorba clar, de necinste, de o hojie ordinară, în fond, gîndită și pusă în practică de niște oameni care erau obligați, prin funcțiile lor, să controleze pe alții și să vegheze ca nimeni în unitatea respectivă să nu încalce legea. Ei bine, iată cum se numesc toate acestea pentru cel care a redactat textul răspunsului către redacție: „aspecte negative”. Cu asemenea termeni, parcă și așteptî autocritica de circumstanță a celor care mai au și lipsiri, tovarăși, că numai cine nu muncește nu greșește, dar sîntem siguri că de acum înainte se vor strădui... vor trage învățămintele necesare... vor veghea... etc., etc., etc.

Vă întrebăți, desigur, cum ne-am întrebant și noi încă de atunci, ce a devenit totuși Iosif Schnur, cel „schimbat din funcție”. Zilele trecute, o nouă scrisoare a lui Traian Trușin — pe care, după cele întîmplute, n-am nici un motiv să nu-l cred pur și simplu — ne-a adus răspunsul împreună cu alte precizări: „Fostul șef de sector Iosif Schnur a fost avansat în funcție, ocupîndu-se cu probleme de protecția muncii. Față de mine, conducerea întreprinderii a luat diferite măsuri de ordin financiar și administrativ, spre a mă reduce la tăcere sau pentru a mă face să plec din întreprindere. Astfel, în cursul lunii iulie a.c. am fost penalizat cu diminuarea retribuției cu 20 la sută în mod nejustificat și de asemenea cu pontarea unei zile ca absent nemotivat, deși am fost prezent la serviciu. Subliniez că imediat după publicarea răspunsului în revista FLACĂRA, inginerul șef al întreprinderii, Petrescu L., a dispus în mod abuziv sancționarea mea cu o penalizare de 20 la sută pentru luna iunie și cu două absențe nemotivate, la care, în final, serviciul financiar nu a dat curs.

Conducerea întreprinderii a dispus transferarea mea la echipa de prospecțiuni a întreprinderii, fără a mi se cere consimțămîntul și neluînd în seamă faptul că, fiind bolnav (ulcer duodenal + colită) am nevoie de tratament și regim alimentar adecvat. Ținînd cont de starea sănătății mele, am preferat să mă transfer într-un post și cu o remunerație net inferioară, la întreprinderea balneară Vatra Dornei, avînd avizul favorabil al Ministerului Turismului, dar prin intervenția inginerului șef al întreprinderii, acest post mi-a fost refuzat de către directorul întreprinderii balneare.

Mai semnalez un fapt paradoxal și poate incredibil: fostul șef de sector a apărut în cadrul unei emisiuni în limba germană la televizor ca evidențiat. (...)

Acum, după ce am aflat ce însemna — pentru conducerea întreprinderii ca și pentru dibacul autor al răspunsului trimis redacției — acea schimbare din funcție a șefului de sector năvălit la necinste și după ce am aflat și celelalte amănunte pe care le mai conține noua scrisoare a lui T.T., nu e greu să pricepem de ce, în acel mult discutat răspuns, nu se precizează nici noua funcție a celui deducit la bani statului, nici vreun alt necaz al contabilului șef împreună cu care fura, în afară de faptul că, totodată a fost sistată acordarea în continuare a sporului celor doi” — severitate formidabilă, nimic de zis! — după cum nu se spune nimic nici despre vreo tulburare a liniștii „generoasei” conducere a I.P.E.G. Suceava. Pentru că, dacă anumite mici ciudățenii ale răspunsului oficial ce ni s-a transmis ne-au atras încă de pe atunci atenția asupra lui, acum se înțelege limpede că nimic nu era întîmplător.

Scrisoarea lui T.T. (prima) a fost trimisă din partea redacției — pentru elucidarea celor sesizate — Comitetului județean Suceava al P.C.R. Ce s-a întîmplat acolo, nu știm încă. Ea ne-a fost remisă însă însoțită de un material care — sub antetul dactilografiat: „P.C.R., Comitetul județean Suceava, Consiliul de control muncitoresc al activității economice și sociale și pîrtind numărul 0372 — se intitulă: Referat privind modul de rezolvare a scrisorii nr. 2758/1976 adresată revistei FLACĂRA de către Traian Trușin, angajat la I.P.E.G.-Cîmpulung Moldovenesc și este semnat: Instructor de specialitate Cristea Vasile. Un răspuns ciudat care, prin stilul confuz — tocmai unde s-ar fi convenit să fie mai clar — bătea la ochi, părea să ascundă ceva, (...s-a constatat temeinicia unor aspecte cit și neconfirmarea altora...“). Apoi se adăuga încă un amănunt: referatul acesta nu purta nici o ștampilă. Venea însă cu tot dichisul unui plic oficial și nu venea oricum, ci însoțit de scrisoarea trimisă.

Nu mai este nevoie să adaug nimic despre felul cum a fost „rezolvată” scrisoarea. Neclaritatea căutată a expresiei referatului voia să „îndulcească” o anumită realitate, slujea intenția de a nu vorbi deschis despre ce înseamnă la I.P.E.G.-Suceava a schimba din funcție un om care a făcut ce făcuse I.S. (Despre contabilul șef — nimic altceva decît că nu mai poate încasa bani nemeritați!) Cît despre cel care sesizase ilegalitățile, el urma să fie învățat minte — cît mai stăruitor și în diverse feluri — pentru că își criticase șefii. Iată ce ascundea răspunsul!

Răspunsul lui Cristea Vasile. Un răspuns care și-a permis să se așeze sub un antec ce nu-i aparține. Așteptăm de la organele în drept adevăratul răspuns.

DORIN GHERGHINESCU ■

Să te iei cu mâinile de cap, nu alta!

Episodul unu al acestei triste povești se poate numi: o căsătorie ratată. Maria Ștefan, fostă Penciu, tirăște extenuant după ea vreo cinci ani de zile o căsnicie fără perspective. Începută în adolescență, la 17 ani și sfârșită la 22. Bărbatul ei nu vrea să muncească, se încadrează numai din când în când, după chef și capricii, iar doi copii și o familie comportă răspunderi. Nu suportă să i se spună „muncește!” Atunci se dezlănțuie! Își maltratează soția, o izgonește mereu de-acasă, mereu scandaluri, miliție, medici legiști... Într-o zi, femeia nu mai poate îndura umilinta și groaza. Soțul îi scoate lucrurile în fața blocului și le dă foc. Confirmă organele de miliție, confirmă martorii în fața instanței. Maria Penciu pleacă. Pleacă răvășită și dezorientată. Cu un copil în brațe și cu altul de mină. Dar încotro? Unde să se ducă, unde să-și lase copiii? Pe cel mare, de 4 ani, îl duce soțorii iar cu mezinul se urcă în tren și se oprește în satul Bulzești — Dolj și-l lasă bătrânei. „Mamă, doar pentru un timp, până când îmi voi găsi o casă”. Și de-atunci au trecut 6 ani, fără să-l mai poată lua pe Florin de la Bulzești, deși el este acum mare, e școlar și vrea mereu „acasă”, adică în București, lângă fratele lui pe care nu-l cunoaște, nu și-l poate aduce aminte. Întorsă în București, Maria Penciu își vede mai departe de munca ei de la laboratorul Mărășești al Întreprinderii de cofetărie și răcoritoare nr. 2 unde este angajată ca muncitoare necalificată, doarme mai întâi pe la colege, apoi printr-un joc al hazardului găsește adăpost la un nevastăzător și la copilul acestuia, în str. Ciurea, contra servicii de menaj în orele de după program. Cu nervii slăbiți, cu sănătatea zdruncinată, se internează la Spitalul „Caritas”. Dar nu-i este dat răgazul liniștii nici aici. Într-o zi o vizitează o fostă vecină din Aleea Barajului Bistriței nr. 16, bloc Y4, de unde plecase și unde mai era de fapt și de drept domiciliul ei și al copiilor ei, care o anunță că în apartament s-a instalat o altă familie, cu care soțul ei, Titi Penciu a făcut schimb de locuință. Iese din spital și se duce atit la Spațiul locativ al sectorului IV cit și la I.C.R.A.L. „Vitan” al aceluiași sector, anunțând manevra întreprinsă de soțul ei, arătând că nu este de acord cu schimbul, că nu și-a dat nici un consimțământ asupra lui. Memoriul ei poartă numărul de înregistrare 21 259 din 6.09.1971. E liniștită de funcționarul de dincolo de ghiseu și la una și la alta dintre instituții asigurată că fără acordul său nu se va legaliza nici un schimb. Pleacă încrezătoare. Se duce totuși să vadă cu cine și cu ce fel de casă a făcut schimb soțul ei. Cu familia lui Marin Bănică din bd. Dimitrov nr. 86, sector 5. Cedind un apartament de două camere în bloc nou,

cu tot confortul, pentru două camere fără încălzire centrală, fără baie, fără bucătărie, cu WC în curte! Femeia e disperată pur și simplu, dar deocamdată are încredere în ceea ce i s-a spus la Spațiul locativ și la I.C.R.A.L. Și mai știe sigur că ea n-a dat nici o semnătură și că nici nu o va da, oricine ar interveni. La 22 august 1972, orele 13, conform dosarului 6456 de la Judecătoria sectorului IV al Municipiului București, înaintează acțiune de divorț.

Episodul doi se poate numi: bizara dispariție a unui dosar. Acțiunea de divorț își urmează procedura legală. Primul termen de conciliere, la 30 noiembrie 1972, cind părților neimpăcate li se fixează un termen de gândire și de încercare a refacerii căminului: un an. La 6 decembrie 1973, termenul de reconciliere se constată că totuși cei doi nu s-au împăcat și se dă termen pentru judecarea procesului. La 14 ianuarie 1974 procesul intră pe rol la Completul I civil. Menționăm că în cererea de divorț, adresată președintelui judecătoriei, reclamanta Maria Penciu solicită instanței încredințarea spre creștere și educare a celor doi minori ca și „atribuirea beneficiului contractului de închiriere”, arătând totodată situația neclară în care se află apartamentul. „Precizez că acest schimb s-a făcut fără avizul meu pentru care am anunțat în timp Spațiul locativ, deși schimbul s-a realizat în fapt, fără forme legale”. După vreo două termene de judecată, la data de 11 februarie 1974, atit completul de judecată cit și reclamanta Maria Penciu constată că nu se poate judeca deoarece lipsește dosarul. Grefierul răspunde: „Nu s-a găsit la arhivă!” Deocamdată, nimeni nu face o dramă din asta, poate s-a rătăcit, deși treaba rămâne, oricum, suspectă intrucit de cind lumea și justiția, se știe că judecătorii își pregătesc din ajun ședința, studiază dosarele pe care le au de soluționat a doua zi. Oricum, să fim înțelegători, într-o mulțime de dosare manipulate zilnic de zeci de ori, se poate întâmpla! Dar absența devine alarmantă, cind alte trei termene la rind nu apare. La 18 martie, la 1 aprilie, la 15 aprilie 1974. Se amină iarăși cauza pentru 6 mai. Merge în audiență la conducerea judecătoriei, în speță la tovarășul Eugen Ciontoș, vicepreședintele instanței, arată situația și sugerează că în cazul cind nu se va găsi dosarul, va încuștința procuratura. Vicepreședintele promite că va chema duminică pe toți lucrătorii arhivei ca să caute dosarul. Nimeni nu știe dacă lucrurile s-au petrecut astfel, cert este că după un memoriu scris adresat de către Maria Penciu președintelui judecătoriei, se aprobă reconstituirea dosarului 6456/1972. La 6 mai 1974 se revia judecarea cauzei, după numeroase efor-

turi ale reclamantei de reconstituire și obținerea de copii sau duplicate după actele aflate la dosar în original. Dar pentru un moment să lăsăm la o parte procesul de desfășurare a căsătoriei. Să vedem în schimb ce se petrece în februarie 1974 cu apartamentul ocupat fraudulos de familia lui Marin Bănică. Ce se întâmplă la I.C.R.A.L. Întreprinderea de construcții, reparații și administrație locativă a sectorului IV și la Spațiul locativ? La 21 decembrie 1973 Marin Bănică înaintează cererea de schimb de locuință cu Titi Penciu. De ce nu s-a soluționat pină la 21 februarie 1974 nu știm, fiind precum se vede în întârziere față de reglementările în vigoare. La 21 februarie niște funcționari ai acestei instituții aprobă schimbul și lui Marin Bănică i se întocmește contractul de închiriere nr. 105 051 a apartamentului din Aleea Barajului Bistriței 16 care de fapt și de drept aparține lui Penciu Titi, Mariei Penciu și celor doi copii ai lor. Așadar, iată pentru ce dispăruse dosarul! Pentru un motiv de struț. Ca să se ascundă faptul că apartamentul este implicat într-un litigiu. Mai ales că la data de 19 martie 1974, Maria Penciu revine la I.C.R.A.L. „Vitan”, sesizind din nou în scris că procesul de divorț e în curs și că i s-a ocupat fraudulos casa. Sesizare înregistrată la nr. 682 data de mai sus. Deci, prin două încălcări de lege — odată neexistind consimțământul Mariei Penciu și a doua oară existind un litigiu — se aprobă schimbul și se emite un contract de închiriere. Cine a fost funcționarul de la arhiva judecătoriei care s-a lăsat corupt, ascunzând dosarul, încă nu s-a aflat, dar se pare, cum înțelegem din discuțiile noastre cu vicepreședintele judecătoriei, nici nu l-a căutat nimeni. Pină acum! De asemenea nu se știe cum și mai ales cind a reapărut dosarul prim, pe care l-am găsit atașat la copia lui, copie în baza căreia s-a judecat și s-a soluționat cauza. Și cine au fost funcționarii de la Centrul 11 al I.C.R.A.L. „Vitan” care au înfrint legea, perfectind acest schimb? Nici asta n-am reușit să aflăm cu toate demersurile noastre la conducerea I.C.R.A.L. „Vitan”.

Episodul trei se poate numi: Maria Penciu intră într-un lung proces în instanță. În fața acestei situații, Mariei Penciu nu-i rămâne altceva de făcut decit să atace pe cale judecătorească acest contract de închiriere. După mai multe termene și deliberări pe bază de acte, probe și martori, instanța emite sentința civilă rămasă definitivă nr. 6182 din 3 decembrie 1974, prin care „admite acțiunea Mariei Penciu împotriva piriiților Penciu Titi, I.C.R.A.L. „Vitan”, I.C.R.A.L. „Foișor”, serviciile de spațiu locativ ale Consiliilor populare ale sectoarelor IV și V dispune anularea schimbului de locuință intervenit între Penciu Titi și Bănică Marin și anulara contractelor de închiriere emise în urma acestui schimb”. Dispune, de asemenea, evacuarea lui Penciu Titi din locuința situată în bd. Dimitrov nr. 86 și a lui Bănică Marin din locuința situată în Aleea Barajului Bistriței nr. 16, bloc Y4, etaj II, apartamentul 10 și revenirea celor doi în locuințele deținute anterior. Dar cine trebuie să aducă la îndeplinire această hotărâre judecătorească, întărind prestigiul justiției noastre, menită să ne apere legile și drepturile? Executorii judecătorești și, firește, instituțiile ai căror lucrători, fie din neatenție, fie din intenție, au încălcat legea. Numai că aceiași funcționari ai I.C.R.A.L. „Vitan” nici nu s-au gândit o clipă să anuleze schimbul și contractul de închiriere a lui Marin Bănică, ba, mai mult, cum o să vedem mai jos, facilitează acestuia cumpărarea apartamentului pe care îl ocupa fără nici un drept și fără nici un titlu legal! Nici executorul judecătorească Mihai Ciocan nu prea se grăbește să-și exercite misiunea. Numai după un memoriu adresat de către Maria Penciu, președintelui Judecătoriei sectorului IV, la 8 mai 1975, după cinci luni de la hotărârea judecătorească, executorul se prezintă la locuința din Aleea Barajului Bistriței 16, unde nu efectuează de fapt evacuare, ci un proces-verbal în care consemnează declarația lui Marin Bănică cum că ar fi adresat un „memoriu Procuraturii generale pe baza căruia a obținut o suspendare a evacuării, act pe care nu poate să-l arate, intrucit este la avocat” și că în apartament locuiește cu soția și fiica sa pentru care nu există titlu de evacuare. N-au fost date și ele în judecată. Iată un alt tertip și un alt cerc vicios folosit de Marin Bănică. Iar persoanele de la I.C.R.A.L. „Vitan” care au comis fărădelegile nu iau în considerație lipsa de consimțământ a Mariei Penciu pentru schimbul efectuat, nici în momentul de față, socotind valabil și legal numai pe cel al titularului de contract, în speță pe al lui Titi Penciu. Oare lucrătorii I.C.R.A.L., ca și conducerea acestei instituții — convorbirea noastră s-a purtat cu directorul Constantin Ploaie, cu directorul adjunct, ing. Constantin Rusu și cu Nicolae Mihalache, șeful serviciului fond locativ — nu cunosc legile? Culmea este că în intervalul cit a durat chiar procesul de anulare a schimbului și de evacuare, în care I.C.R.A.L. „Vitan” a figurat ca piriț, deci parte în proces, familia Marin și Olga Bănică cumpără apartamentul. Să fim atenți iarăși la date și la jocul timpului. La 3 decembrie 1974 se emite sentința judecătorească de anulare a schimbului și cu toate acestea, în august 1974, cind era pe rol procesul, se face evaluarea apartamentului, iar în 14 octombrie 1974 se efectuează vânzarea, ca în mai 1975 să se definitiveze contractul de vânzare-cumpărare

nr. 4/41. Intre timp se termină procesul de divorț între Titi și Maria Penciu. La 10 martie 1975, prin sentința civilă nr. 1184 a Judecătoriei sectorului IV, se declară desfășurată căsătoria dintre cei doi, se încredințează marile spre creștere și educare cei doi copii minori, Aurel și Florin, și se „atribuie reclamantei beneficiul folosinței spațiului de locuit situat în București, str...” De instanța, în numele legii, întărește încă dată titlul de chirie cu drepturi deplene al Mariei Penciu în apartamentul din Aleea Barajului Bistriței nr. 16! Și cum la 8 mai 1975 evacuarea nu a putut avea loc Maria Penciu, ca să intre în drepturile sale, se vede iarăși silită să deschidă acțiune judecătorească. Pentru evacuare din locuința ei a celor două opozanți Olga și Carmen Bănică. Dosar 4330 din iunie 1975, la Judecătoria sectorului IV. Să reținem că în acest dosar se află un act emis de către Consiliul popular al municipiului București, Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe social-culturale și administrație locativă, Oficiul juridic, prin care se face cunoscut că „Din actele anexate la plângere, cit și din verificarea dosarului de evaluare a apartamentului mai sus menționat, se desprinde că încheierea contractului de vânzare s-a făcut cu încălcarea prevederilor legale”. Semnează director general Anca Alexandru și consilier juridic principal Geamănu Nicolae.

La 3 noiembrie 1975, instanța emite sentința civilă nr. 5842, prin care stipulează că „Din probele arătate mai sus, rezultă că piriții Bănică Olga și Bănică Carmen locuiesc fără titlu în locuința situată în str. Macaralei nr. 22, etaj 2, ap. 10, sector 4 (stradă ce poartă azi numele de Aleea Barajului Bistriței, n.a.), deoarece schimbul de locuință pe care l-au făcut piriții a fost anulat prin sentința civilă 6182/1974 a Judecătoriei sectorului IV București, deoarece a fost făcut împotriva legii și ea atare urmează a se admite acțiunea reclamantei și a dispune evacuarea piriților. Susținerea piriților că au cumpărat locuința în care stau, instanța o înlătură deoarece și actul de cumpărare este nelegal, fiindcă este urmare a unui schimb de locuință făcut împotriva legii”. Această hotărâre este întărită de Decizia civilă nr. 273 din 11 februarie 1976 a Tribunalului municipiului București, secția a III-a civilă, unde Olga și Carmen Bănică înaintează recurs. Recurs pe care forul justițiar superior îl respinge ca nefondat.

Episodul patru se poate numi: Maria Ștefan se întreabă ce să facă cu aceste sentințe și hotărâri judecătorești dacă nimeni nu le execută și nu sint luate în considerație?

Bun, Maria Ștefan răsuflă ușurată. Legea i-a dat dreptate în sursă, la 11 februarie 1976, după patru ani de procese și după aproape șase ani de necazuri, de peregrinări în căutare de acoperiș pentru ea, de alergături de la un copil la altul, crede că li va aduce lângă ea, că în sfârșit vor avea toți trei locuința din care au fost izgoniți. Dar cine să și execute în fapt ceea ce avea ea înscris de drept? Desigur, executorii judecătorești. Din februarie pină la 3 august 1976, executorul de la Judecătoria sectorului IV, Mihai Ciocan, o poartă pe drumuri. La 3 august a.c., după repetate cereri, audiențe, memorii la conducerea judecătoriei, se face o descindere la apartamentul nr. 10 din Aleea Barajului Bistriței nr. 16, în vederea evacuării. Și ce se întâmplă? Se întocmește tot un proces-verbal prin care se consemnează iarăși o opoziție a lui Marin Bănică: are titlul de proprietar al acestui apartament. Cum adică, ne întrebăm, pentru un lucrător al Judecătoriei sectorului IV nu contează o hotărâre a instanței de fond? Și a instanței ierarhic superioare?

Executorul judecătorească ne replică, sigur pe sine: „Reclamanta nu a cerut și anularea contractului de vânzare-cumpărare. El există!” Adică să ceară desființarea unui act întocmit pe baze nelegale, așa cum reține clar justiția? Înseamnă că toate procesele și toate hotărârile judecătorești de pină acum au fost în van? Se mizează oare pe lipsa posibilităților materiale ale acestei femei de a ataca iarăși pe cale judecătorească acest act, intrucit o asemenea acțiune presupune plata unei taxe de timbru care proporțional cu valoarea apartamentului se ridică la circa 11 000 lei? Maria Ștefan avind o retribuție lunară de circa 1 250 lei și doi copii și un fost soț care nu-i trimite pensia de întreținere a minorilor stabilită prin decizia judecătorească, fiindcă nu lucrează nicăieri și nu i se mai știe urma. Secretara Consiliului popular al sectorului IV, tovarășa Cleopatra Anghelescu, juristă de profesie, ne replică: „Instituția, în speță I.C.R.A.L. sau I.C.V.L., nu poate plăti taxa de timbru”. De acord, intrucit nu instituția ca atare a încălcat legea, ci niște angajați ai ei. Legea însă este una singură, valabilă pentru toți cetățenii acestei țări, iar nesocotirea ei se pedepsește în mod egal, pentru toți. Așadar, să suportе consecințele persoanele respective! Articolul de față se formulează și ca o informare și ca o cerere către organele de procuratură ale municipiului București, pentru punerea în supraveghere a ilegalităților comise. Concret, în acest caz, fiind vorba de faptele săvârșite de către Marin Bănică și Titi Penciu, care au semnat declarații mincinoase și au indus în eroare organele de stat; de împrejurările și vinovații care au făcut să dispară un dosar din arhiva unei judecătorii; de nerespectarea legalității privind întocmirea actelor de schimb de locuință și de vânzare-cumpărare de către anumiți angajați ai I.C.R.A.L. „Vitan”, I.C.R.A.L. „Foișor” și I.C.V.L. sector IV. Căci în afară de apărarea drepturilor unui cetățean este vorba de apărarea legalității noastre socialiste.

CICI IORDACHE ■

Concesii fără avantaje

Deși corpolent, ignorant, bătăreț, descurcâreț, amestecăreț, petrecăreț și mai ales avînd avantajul de a fi liber de povara conștiinței se consideră, la cei patruzeci de ani ai lui și la părul lui distins grizonat, un ratat... La început viața părea să-i suridă din toate direcțiile, din nord și sud, din est și vest. Ce l-a împiedicat să facă o ascensiune strălucită tocmai pe el care stăpînea pînă la perfecțiune arta de a da din coate?

Și uita că deși porc, n-are un viitor de aur. Individul nostru a făcut o greșală fundamentală: s-a bizuit în exclusivitate pe lipsa lui de caracter. Altfel nu-l mai interesa. Nu citea, nu învăța, tot timpul se gîndea cum să devină un porc desăvîrșit.

Convins că lipsa de caracter e brătară de aur și-a neglijat studiile, nu și-a terminat nici măcar liceul. Era așa de convins de densitatea întinericului lui încît totul i se părea posibil. „Cartea e bună pentru cei naivi, noi, porcii, ne descurcăm și fără studii superioare...” Bineînțeles, odată cu incompetența profesională creștea și grosimea șoricului. Creștea incompetența, creștea șoricul.

Disperat, se aruncă în toate potlogăriile crezînd că astfel ar putea compensa totala nepricepere și nemărginita trîndăveală. Ei, uite că nu! Sigur, unii apreciau în cadrul intim lipsa de caracter dar chiar și admiratorii îl mai sfătuiau să mai învețe și el o meserie. Sigur, e foarte bine că e lingșitor, însă trebuie să ținem seama și de „bombardamentul informațional”.

El, porc, era sincer mirat de aceste insuccese. Nu avea nimic ce să-și reproșeze... Ce dracu' s-a-nîmplat? Și dacă n-aș fi fost capabil de orice, hai, mai înțeleg. Dar așa??!

Au și derbedeii naivitățile lor... Uite că viața e mai complexă. El credea că jupuindu-și sistematic caracterul va urca glorios treptele ierarhice. Nu s-a-nîmplat așa! S-a trezit la un moment dat și fără caracter și cu încadrare minimă. Ca un vultur își rotea indignarea... Să-ți irosești caracterul degeaba, să minți, să nu primești nimic în schimb, să fii ticălos și să n-ai mașină personală, e frumos? E drept?

E așa de disperat că uneori în ceasuri de insomnie îl bate gîndul să-și facă un caracter de bronz, și, fie ce-o fi, să-și termine studiile...

Da. Nu-i suficient să fii porc. Mai trebuie și puțină carte...

TEODOR MAZILU ■

O capodoperă

O lectură de sărbătoare oferă, fără îndoaială, „DE LA ETICHETĂ LA CUVÎNTĂ” de Anca Bursan și Gheorghe Panco.

AFORISME

- ABSURD** — E absurd să te iei la ceartă cu un taur furios.
— E absurd să trezești disprețul cînd poți dobîndi respectul.
— E absurd să mergi în frac la vîntoare de lupi.
— E absurd să fii o pacoste pentru ceilalți cînd poți fi o plăcere.
- BĂDĂRAN** — Acum cinci mii de ani erau bādărani, acum două mii de ani erau bādărani, acum o sută de ani erau bādărani. n.n.) și mai sînt și astăzi.
- BAIE** — Nu se primesc vizite în baie.
- BĂRBAT** — Un obraz totdeauna bine bărbierit este cartea de vizită a unui bărbat îngrijit. Femeia este scutită de acest tribut... O femeie își poate lăsa obrazul așa cum este de la natură.
- CANTITATE** — Cantitatea de lucru a fiecărui angajat nu este în general peste puterile sale.
- CEAI** — Ceaiul dansant diferă de ceaiul simplu mai ales prin aceea că se dansează.
- CIINE** — Un ciine! Toată lumea știe că un ciine este un ciine!
- CONVERSAȚIE** — O conversație este ca un joc cu mingea pe plajă. Balonul multicolor trece de la unul la altul fără să se oprească.
— Conversația nu este decît mijlocul de contact verbal al oamenilor care trăiesc împreună.
- COPII** — Copilul care își vede tatăl ametit de băutură are sentimentul unei prăbușiri.
- CORP** — Corpul trebuie curățat minuțios. O atenție deosebită trebuie

Concluziile cazului Lupu

Noi, comisia de expertiză, întrunită azi pentru concluzii am constatat pe baza probelor existente la dosar, a cercetărilor la fața locului și la fața Lupului, următoarele:

(piesa numărul 1, poziția A, la dosarul faptelor, mărturia detectivului Pereț)

„În zorii zilei de 14 am fost alertat de un grup de țărani, respectiv de Vasile Mîna cu vaca sa la pascut, care mi-a spus că la liziera pădurii se află în stare inconștientă un mare cadavru de proveniență necunoscută. M-am deplasat rapid la liziera unde am constatat justetea: mă aflam în fața cadavru-lui (inert) al Lupului. Capul era spre nord, fața zbrobită. Picioarele în direcție opusă, dintre care al doilea rupt. Mîinile, respectiv labele, el le purta pe piept în formă de Ies. Mergînd la cîmpul său am constatat că frunzele sînt călcate înspre pădure, existînd și o diră de lup care ducea în pădurea Pădurea. Cercetînd buzunarele (blana) Lupului nu am găsit asupra sa decît păr. Mobilul crimei poate fi jaful. Menționez că urma care venea din pădure dovedește că Lupu s-a tîrît un timp după agresiune, probabil pentru a ieși la lumină și striga după un ajutor moral sau material.

Nu am constatat, avînd în vedere gradul avansat de moarte al victimei, urmă de glonț sau alt ciomag. Acestea sînt faptele, n-am lăsat pe nimeni să miște Lupu de la locul său dar am lăsat paznic pe numitul primar Oaie. Declar și semnez Iacob Pereț, detectiv amator.”

(piesa numărul 6, poziția AD, expertiza medicală legală).

Moartea a survenit instantaneu după deces. Victima, un bărbat robust, fără antecedente corporale a fost lovit din față, în față, cu un obiect contondent care i-a produs noi aspecte maxilofaciale. Laba din spate, dreapta jos, a fost fracturată în trei locuri consecutiv cu același obiect. Organele aflate la fața locului n-au depistat obiectul, dar după curba balistică a loviturilor se pare că este un ciomag folcloric, în acest sens urma de glonț din craniu fiind evidentă.

(Depozițiile unor martori, cu fișa caracteriologică) VASILE MÎNA, țaran, 67 de ani, cu vaca, brunet, slab, fără semne particulare:

„D-apoi, io domnule, am văzut un domn mort. Intii am vrut să-l ieu blana, da' mi-am zis că dacă e blana statului așe că l-am fost chemată pe detectivul Pereț, care, să fie cu iertare, dormea la țitoarea lui, cabanieră, Frusina lu' Conci, care dormit l-am întrerupt și s-a îmbrăcat cu hainele sale și umbrela dumneai că ploua tare. Aici mi-a fost pusă unele întrebări, eu dîndu-i unele răspunsuri. Nu mi-o găsit amprente la degete, io

n-am pus mîna pe blană, da' nici din-su, numai l-o întors de pe o parte în altă parte ca să văză constatări.”

FRUSINA BARBU, zisă A LUI CONCI, fără ocupație, de meserie ibovnică temporară, 28 de ani: „Să fii dumneata sănătos! Ce vă legați de mine. (Urmează o înjurătură fără legătură cu cazul Lupu.) Eu am auzit mai tîrziu de la oameni că a murit Lupu, nu-l știam decît din văzute de două ori, o dată la o prietenă acasă de ziua ei, Scufița Roșie, fata pădurarului, al de umblă cu piciorul drept înaintea stîngului, din război, sperietură. Moto-tolul ăla de Pereț poate să spună că nu știu nimic, să nu mai calce în casa mea că-i asasez vreo două!”

Pădurarul PĂDURARU, 58 de ani, invalid permanent, slab: „Lăsați-mă, în păcatele mele, destule necazuri am avut cu Scufița, s-o văd o dată măritată, ferească-l de mai rău pe al de o ia! De unde să știu eu, că eu sînt un invalid, am auzit la cîminul cultural că a murit unu Lupu. O fost la noi acasă da' cînd nu eram eu acasă.”

ELEONORA PĂDURARU, zisă TUȘ-CA, mama lui M. PĂDURARU, 85 de ani, paralizie infantilă:

„Ce v-o fi spus fi-meu, trîznească-l că nu știe ce vorbește?! Li nițel lovit din bătaie numai ce-l vezi că pune mîna pe vioară și cîntă două zile fără să se oprească, ride satul de noi, zice că e Paganini! Ia el, ce v-a spus? Nu cunosc pe nimeni cu numele de Lupu, la mine vine doar nepoată-mea, Scufița Roșie și citeodată domnul de ocol, Vinătorul, om bun că-mi aduce de-ale gurii și o vorbă bună. Amin.”

SCUFIȚA ROȘIE, 21 de ani, neîncadrată în muncă, antecedente, comerț cu minătărci, elegantă:

„Dom' Lupu, sigur că-l știu, fain copil, îi place un vin bun, o mîncărică acolo, un dancing. Nu l-am văzut de vreo lună, auzi tu, mort. Deh, homo homini, așa ne ducem toți, unii mai repede, alții nu atît. Nu știu nimic despre deces, repet nu l-am văzut de o lună.”

Concluzii finale, dispoziții:
Dosarul se clasează neavînd ca probă decît cadavru care nu a putut să dea nici o referință mulțumitoare. Se îngroapă. Detectivul Pereț este retrogradat în altă parte. Se continuă supravegherea Frusinei Barbu, zisă a lui Conci, de către președintele comisiei de concluzii.

Președintele comisiei de concluzii
Laurențiu Indescifrabil

VINĂTORUL: (plimbîndu-se prin pădure cu pușca sub braț)
Frumoasă dimineață pentru cugețări filozofice. Pramătia bătrînă și cu nepoată-sa au tras în Vinător: umbla, săracul, în piele de lup să mă prindă. Fiecare să stea în pielea lui. Minunată dimineață. Mă stringe un pic pălăria, dar asta nu mă oprește să dau o raită pe la casa Bătrînei...)

Pentru conformitate
CORNEL UDREA ■

acordată părților care se murdăresc mai ușor.

DISCUȚIE — Atunci cînd discutăm sau stăm de vorbă cu cineva (!) ne vom strădui să fim la înălțimea subiectului.

FEMEIE — O înjurătură în gura unei femei este ca o muscă în mîncare. Oricît ar fi de gustoasă, o dăm la o parte cu scribă.

GARD — Trebuie să fim politicoși față de un gard. Să nu-l murdărim, să nu-l stricăm. Este politetea față de omul care a făcut gardul.

— Un gard, un simplu gard! Nu este mai mult decît un pom. Nici atît!

MODA — Moda! Moda se respectă fără discuție.

— Moda se tot schimbă și oamenii trebuie să o respecte.

NAS — Cînd strănutăm este bine să punem batista în fața nasului.

— Nasul se suflă cu o singură mîna, nu cu ambele.

OM — Toți oamenii sînt mai bine sau mai prost dispuși, după circumstanțe.

— Cel mai vechi exemplu de om care si-a pierdut mîinile din cauza băuturii este mult anterior Războiului troian. Este vorba de însuși Noe.

ONOARE — Vor fi onorați toți cei care prin meritele lor au dobîndit titluri onorifice.

PURICI — Purici sînt oriunde...

SCĂRPINAT — În nici un caz nu ne vom scărpinga în prezența altora, nici din cauza unui purice, nici pentru alte motive.

SOTIE — Soția nu este numai o rudă, ea este ruda cea mai apropiată!

TACT — Tactul ne permite să zdrobim cu ușurința unui fulg bita grea a grosolăniei.

VIATA — Viața socială se compune mai ales din conversație, jocuri și plăceri gustate împreună.

AL. MONCIU-SUDINSKI ■

P.S. Pildele și învățăturile în numărul viitor.

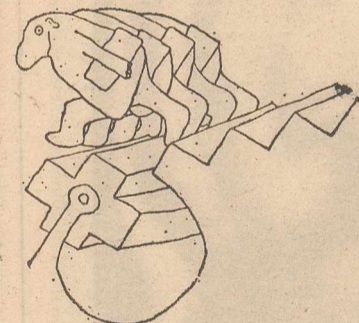
DIVIZIA A: 19 SEPTEMBRIE

REȘIȚA: F.C.M. — Universitatea Craiova 3-2 (1-1). Mecul frumos și pe alocuri dramatic, încheiat cu victoria „la mustață” a echipei reșitene, care a avut între minutele 60 și 75 un sfert de oră excelent. Craiova a jucat din nou deschis, chiar dacă indisponibilitățile notabile din efectiv (accidentat, fi cunoscut, ca și Deselnicu și Purcart, sancționați pentru indisciplină) puteau decide adoptarea unui joc mai prudent, cu accent pe apărare. Echilibrul partidei s-a păstrat vreme îndelungată: gol superb Oblemenco (lovitură liberă de la 25 m, direct în vînt) — gol superb Porățchi, numai un minut mai tîrziu (șut la fel de frumos de la marginea carului); bară spectaculoasă a lui Donose — bară a lui Tănase (aceleși minut, 25); gol anulat pentru ofsaid (corectă semnalară, fușierul I. Pop) al lui Irimescu — alt gol anulat, pentru fault la portar, la poarta craioveană; ocazii, în număr egal, de-o parte și de alta. ● Gazdele s-au desprins prin golurile lui Bora (min. 70 și 75), care s-a simțit destul de bine în teren prin marcajul destul de superficial al lui Balaci. L-am lăudat adesea pe craiovean (care avea dealtfel și în acest meci să înserie un gol frumos, driblînd toată apărarea gazdelor), dar trebuie să subliniem aici că, de data aceasta, jocul său defensiv a fost neglijent, lăsîndu-i lui Bora, cel mai bun dintre reșiteni, un cîmp de manevră larg, în care a jucat cum a vrut.

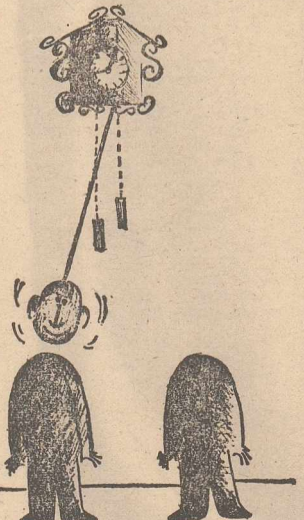
● Arbitrar foarte bine Max. Popescu, ajutat identic de I. Pop și I. Reșoga — toți din București (Dumitru Graur). **ORADEA: F.C. Bihor — Sportul studențesc 0-3 (0-1).** Trebuie să spunem de la bun început că meciul n-a fost pierdut de gazde, ci mai ales cîștigat de oaspeți! ● Mult superioară la capitolul pregătire fizică, efectuînd un presing permanent, luptînd pentru fiecare mingă, bine înfipti la mijlocul terenului și desfășurînd un joc larg pe aripi, cu participarea perseverentă a fundașilor laterali, elevii antrenorului A. Niclescu au ingenunchat echipa bihoreană, sau mai blind spus, au oferit o lecție de fotbal modern, apreciată principal de către spectatori, care i-au răsplătit cu aplauze. ● Gazdele au greșit atît individual, dar mai ales colectiv, prin permanența angajare pe mijloc, unde Mircea Marian nu a putut suplini absența, experiența și explozia lui Kun sau Florescu. Bihoreni l-au avut, în plus, în față și pe Răducanu, din nou excelent în momentele cele mai dificile pentru echipa sa. ● Acordăm deci calificativul „bine lu’ N. Rainca, care a fost ajutat tot bine de D. Munteanu (ambii din Birlad) și C. Săndulescu (Vaslui). (Victor Niță). **CONSTANȚA: F.C. — S.C. Bacău 2-1 (2-1).** Jucătorii din Bacău au dat o replică foarte dirză constanțenilor, în fapt ei pierzînd numai datorită arbitrajului sub orice închipuire al lui Gh. Ionescu. După golul lui Buduru și penalty ratat de Mateescu (corect acordat dar rămas fără urme pe tabela de marcat), arbitru numit avea să valideze două goluri cu totul nereglamentare (cite unul de fiecare parte): ofsaid clar de ceaialtă parte, Băuță, preluînd balonul cu mîna l. ● Așa ceva, ca să spunem lucrurilor pe nume, pînă și în fotbalul nostru se întîmplă foarte rar. ● Cel trei — pe numele lor Gh. Ionescu, C. Braun-Junior și Tr. Moarcăș — ar merita o excludere din familia arbitrilor sau, în cel mai bun caz, un curs intensiv de re-scolarizare, urmat de un examen cît mai exigent din partea federației. (Emanuel Tînjăla). **PITEȘTI: F.C. Argeș — Jiul 2-0 (1-0).** N-am reținut din prima repriză decît cererile repetate ale spectatoilor: „Băgați-l, mă, pe Gicu!” — Gicu fiind Dobrin, trecut rezervă pe foaia de arbitraj, antrenorul Halagian nevrînd să schimbe formația care cucerise punctul de la Timișoara. Odată cu intrarea lui Dobrin, în min. 60, jocul s-a limpezit efectiv. „Gicu” aducînd ordine și orientare tactică în acțiunile pînă atunci stereotipe ale atacanților piteșteni. ● Radu II a realizat, în min. 83, un număr de mare virtuozitate tehnică: a pătruns printre apărătorii petroșeni, a ajuns singur cu portarul Cavai, pe care l-a „culcat” prin dribling, și fente de 4 ori, după care, intrînd în unghi, i-a pasat lateral lui Toma și acesta a inserat. Faza a fost aplaudată îndelung de public, în picioare.

● Jiul, lipsită de cițiva titulari, absența cea mai resimțită fiind cea a lui Mulțescu, s-a rezumat la o apărare grupată și la contraatacuri prin Bucurescu și Dumitrache, ultimul purtînd banderola de căpitan de echipă, însemn pe care avea însă să-l piardă într-un duel cu Cirstea. ● Alex. Ghîcea din Bacău a condus la Pitești primul său meci de A, și l-a condus foarte bine. A fost ajutat satisfăcător la linie de Gh. Vasilescu I (București) și M. Feciorescu (Bacău). (Dumitru Vișan). **HUNEDOARA: F.C. Corvinul — A.S.A. Tg. Mureș 1-0 (0-0).** Echipa țirg-mureșeană rămîne redutabilă atunci cînd o preocupă fotbalul și nu jocul dur, așa cum a făcut duminică trecută pînă la primirea golului. ● Gazdele au preferat lecția știută, marcaj strict, cu Remus Viad. Libero, au arătat un mijloc elastic (Angelescu, Dumitriu IV și Economu), cum puține divizionare se pot lauda că au, dar extremele abia și-au dat seama că există. Hunedoarenii au jucat însă cu o dăruire exemplară, și rispa lor de energie n-a fost în zadar. Golul a venit abia în minutul 53, cînd Șurenghin, bine lansat de Angelescu, scapă și sutează în portar, acesta respinge în picioare, critica print-o mingă peste poartă, dar nu reușește s-o ridice și inserie imparabil. ● Simțînd dușul rece, oaspeții ies decisi la atac, renunțînd la jocul dur care le adusese doar două cartonașe galbene (Ispir și Onufan) deși meritau mai multe, construiesc bine fază după fază dar apărarea gazdelor, în frunte cu Ion Gabriel, rezistă. A arbitrat bine o brigadă bucureșteană condusă de N. Petriceanu, ajutat bine de Gh. Manta și slab de Carol Jurja. (Ion Predoșanu). **TIMIȘOARA: Politehnica — Politehnica Iași 2-1 (0-1).** 70 de minute studenții ieșeni au crezut într-o victorie la care nu sperau înaltea partidei, date fiind absențele titularilor Dănilă și Nemțeanu. Ai fi fost o victorie meritată pentru că, realmente, contraatacurile realizate de trio-u D. Ionescu, Romilă, Trandafilou au „risipit” în citeva rînduri apărarea timișoreană rătăcînd la milimetru și constituînd, totodată sarea și piperul unui joc care altfel nu excela în virtuți spectaculare. ● Prima repriză, cu excepția contraatacurilor amintite (unul terminat cu gol: Romilă, min. 41), și citorva suturi trimise puternic de Roșca și Păltînișan sau a rîvnă lui Dembrovșch (foarte bun în acest meci) de a orienta ci

CUTIA PANDOREI

TUDOR VASILIU ■

SORIN POSTOLACHE ■

Ațipirea Maicii Domnului

Sigur că nu ne așteptăm ca în cupele europene să răsturnăm toate pronosticurile, dar nici așa... La bob numărat, socoteala ieșe subțire : C.S.U. Galați, de la care aveam cele mai puține pretenții, a pierdut pe teren propriu ca și echipa din Tg. Mureș care mi se pare cea mai înegală formație din România, trecându-și supporterii de la cald la rece din șapte în șapte zile. Infrângerea la Bruges a echipei militare era oarecum previzibilă și scorul strins și un punct înscris în deplasare încă ne mai lasă speranțe. Din păcate, i-am văzut pe roși-albaștrii jucând miercuri la București și m-am intristat. Sigur că se poate pune mult în seama absenței lui Dumitru pentru ca să se explice jocul palid, plus oboseala deplasării ș.a.m.d., după cum, s-ar putea întâmpla ca Steaua să ne entuziasmeze miercuri viitoare, lucru care m-ar bucura foarte mult, dar ceea ce observ la acest unsprezece este o întoarcere la vechile unelte : „numerele personale”. În meciul cu Progresul, fără arbitrajul lui C. Bărbulescu, echipa campionilor ar fi părăsit terenul învinșă : un penalty acordat cu lărghețe în favoarea militarilor și unul refuzat bancherilor într-o situație similară, lată explicația celui 1-1 în care, miraculos, am văzut o altă echipă Progresul, de nerecunoscut. Cum pot deveni de la o săptămână la alta jucătorii români, când zmei cind niște marinari oboșiți de tango, nu mai înțeleg. Dar să ne întoarcem la echipa militară pe care o prețuim foarte mult și de la care așteptăm anul acesta consolidarea unor lucruri cistigate. Trebuie spus cu regret că ne-am întors la driblingurile inutile și fără efect în care excelează deopotrivă și Iordănescu și Aelenei și Răducanu și Ion Ion. A fost uitat cu desăvârșire jocul în adâncime și pe aripi pe care-l practică anul trecut echipa campioană. O serie nestirșită de pase laterale întirzie jocul și de aici un plictis general în teren, și la spectatori și la jucători. Păcat, mare păcat !

Și acum cite ceva despre Progresul. Cum spuneam, de trei etape încoace, această echipă, ce ni se părea candidată la retrogradare, pare de nerecunoscut. Scriam joiă trecută că nu plecarea lui Mateianu de la cirna bancherilor este explicația. De altfel, m-a vizitat la redacție acest nefericit antrenor prezentându-mi certificate medicale din care rezultă împedea că numitul a fost condamnat de conducerea echipei pe care a promovat-o în divizia A deoarece este incapabil să bea. De ce i-o fi trebuit președintelui Constantin Dumitrescu o asemenea despărțire de un antrenor cu merite atât de evidente ca ale lui Mateianu nu înțeleg. Este clar pentru toată lumea că el trebuia să plece de la Progresul, dar nu în condițiile umiltoare în care a făcut-o. Aud că echipa din Baia Mare îl solicită și-mi pare bine. El va putea să dovedească că are bizerii în munca de pregătire, dar e, totuși, un antrenor. Ce facem însă cu oprobriul pe care niște oameni ireponsabili l-au aruncat asupra lui ?

Și acum : Dinamo, echipă pe care am văzut-o de două ori în această săptămână. Despre meciul cu Milan, terminat cu un scor alb a scris destule presa noastră, dar n-aș vrea să ratez ocazia de a face unele observații. Unsprezecele din Ștefan cel Mare ni se pare la ora de față cel mai în formă din campionatul nostru dacă exceptăm pe Sportul studentesc care, înec dar sigur, arată lucruri tot mai interesante (de pildă

meciul cistigat în fața grecilor cu 3-0 a fost de-a dreptul entuziasmant). Dinamo a demonstrat încă o dată că jucătorii români sint deranjați de presingul exercitat de unele echipe în tot terenul. Sigur că și aici absența lui Dinu a fost resimțită foarte mult, dar nu ne putem clădi echipele pe cite un singur jucător ! Cu mult noroc și cu un arbitru binevoitor Dinamo a scăpat cu fața curată la București, dar ce se va întâmpla miercuri viitoare, pe teren străin ? Am văzut la București un meci penibil, școlăresc și iar ne-am întrebat : echipele joacă bine numai din cauza slăbiciunii adversarului din față ? (deși s-a dovedit că un meci ca Steaua - Dinamo poate să concureze partide mari de aiurea) ? Intrebarea rămâne ce facem cu așa-numita instruire de la cluburi ? Până acum obișnuirea jucătorilor cu un liber în apărare se pare că se conturează, dar despre marșajul om la om, în tot terenul, încă nu știm nimic ; dacă excepția echipei Universității Craiova unde Teacă încearcă - ca și la Steaua - să impună această metodă.

Așadar din cinci partide, o victorie, un meci nul și trei infringeri dintre care două pe teren propriu. Puțin, foarte puțin. S-ar putea chiar ca Dinamo și Steaua, așa cum se pronosticează, să reușească să treacă de obstacolele primei etape a cupelor, dar putem noi fi mulțumiți cu atât ? Nenorocirea este alta : că măsurile preconizate de către Federația Română de Fotbal la începutul acestui an au fost fie uitate, fie nespectate. Continuă domnia jucătorilor la cluburi și bunul plac : continuă indisciplina pe terenurile noastre și, din păcate, un jucător ca Dumitru dă și el un exemplu negativ alături de alții ; continuă lipsa de pregătire (vezi numărul jucătorilor răniți sau care au clacat din cauza lenii la antrenament) ; nici campionatul de juniori nu promise prea mult după relatările ziarului Știința tineretului : partide anonime, formații încropite (inexplicabil cum Sportul studentesc, care merge atât de bine, poate să aibă o echipă de juniori atât de slabă). Se resimte din plin absența unor noi personalități în fotbalul nostru. S-au dat bătălii la federație și în presă pentru un Dănilă, pentru un Trandafilon, pentru un Tegean, pentru un Dragnea și rezultatul care a fost ? Nici unul dintre ei nu strălucește, niciăcări. Dinamo a trimis pe Valea Jiului o jumătate de echipă pentru Rosznai și probabil că-l va imprumuta la anul cine știe carei echipe. Rosznai era o vedetă pe Valea Jiului și la București a ajuns o rezervă. Ce fel de politică în fotbal facem noi dacă ne batem pentru niște cai morți pentru ca să descoperim că în ograda proprie avem destul cai buni ?

Iată câteva dintre problemele care ne frământă și care ar trebui studiate din vreme și găsite soluțiile. Aș mai aminti aici și arbitrajul care tind să devină din nou scandalos. Francisc Colosi a condus penibil partida Dinamo-Rapid denaturând, în cele din urmă rezultatul jocului. Un gol din ofsaid la 2-0 pentru Dinamo al lui Dudu Georgescu, nenumărate pașilor la loviturile libere (cind va hotărî Federația română de fotbal să-și cheme arbitri și să-l învețe că nouă metri sint nouă metri și nu cinci, cam cîți măsoară în dorul leii toți cavalerii fluierului pe terenurile noastre !!!) plus alte decizii pe dos ! Corespondenții din provincie semnalează alte arbitraje rele și, în special, tușieri, mai degrabă membri ai Asociației Vinătorilor și pescarilor decît arbitri de fotbal ! De fapt, ce mai așteptăm noi ca să măturăm grajdurile lui Augias și anul ăsta cum le-am măturat anul trecut ? Vrem să aducem publicul în stare de isterie și pe jucători să-l facem nevropăți ? Asta-i cel mai ușor lucru, dar e bine ?

EUGEN BARBU ■

de cit o înaintare neinspirată în care, de pildă, Floareș nu știa foarte precis cine și entru ce l-a trimis pe teren, partida n-a ferit nimic deosebit. ● În partea a doua meciului Politehnica Timișoara pare mai loaic iar Romilă și Trandafilon mai oboșiți, erva timișorenilor anunțind egalarea, care u întirzie : Șerbănoiu, min. 70. După șapte minute, cu un șut puternic, Dembrovșchi duce victoria, oarecum nesperată, echipei mișorene. ● Bun debutul la centru, în ivizia A al hunedoreanului V. Tătar, asutat de fel de bine de N. Cursaru (Ploiești) și Ștefăniță (Hunedoara). (Răzvan Bărbulescu). GALATI : F.C.M. - U.T.A. 1-1 (0-0). este 14 000 spectatori au fost martorii unui oc de slăbă factură tehnică, de uzură, azdele au practicat un fotbal nervos, disrater, încercînd să smulgă două puncte ca i recitigie încrederea și dragostea supor- rilor gălațeni. ● Oaspeții, făcînd joc de ărare, ripostează cu câteva contraatacuri ericuloase pe extreme, dar marea ocazie ratează gazdele, în min. 35, la o greșeală a ortarului Iorgulescu, balonul fiind scos cu u de pe linia porții. ● În minutul 60 ispeții deschid scorul prin Cura, moment e mare tensiune pentru F.C.M. Galați, care ușeste totuși, în min. 75, prin Orac, golul alizator. Citeva minute mai tîrziu Ene imite balonul pe lîngă Jivan în poartă, dar ul este anulat de arbitrul Ciolan pe otiv că Ene și-a potrivit balonul cu mina. realitate a fost ofsaid, chiar dacă arbi- are agitație în tribune, îngreunîndu-se ăirea de pe teren a arbitrilor ieșean Ion olan, după minutul ...89, cind a fluierat irșitul partidei. El a fost ajutat la fel de itin convîngător de V. Năumceț (Iasi) și Avramescu (Ploiești). (Radu Constanti- scu).

DIVIZIA B : 19 SEPTEMBRIE

RÎMNICU VÎLCEA : Chimia - Chimia Tr. igurele 2-1 (2-1). Spectatorii au ajuns la idion cu 10 minute înaintea începerii me- ciului au avut surpriza de a nu mai găsi fete la casă ! Vinovată de crearea acestei plăcute situații se face conducerea clubu- l, care nu a pus în vînzare un număr su- ficient de bilete. ● Cel care au plătit în- tr-o au regretat la sfîrșit banii, meciul fiind ub și neinteresant. După un start furtinos -0 în min. 6, prin goluri marcate de Bar- es, al doilea la capătul unei frumoase ac- iuni personale, localnicii, cu 6 jucători de Rapid în echipă, s-au liniștit complăcin- -se într-un joc confuz, fără orizont. Nici ulul primit n-a avut darul să-l trezească nici fluierăturile și protestele tribunei. Cu mai multă îndrăzneală, oaspeții pu- u obține chiar un rezultat de egalitate. l mai bun jucător al lor a fost portarul ă, excelent în cîteva intervenții. ● Par- a s-a disputat într-o deplină notă de ortivitate, numărul faulturilor nefiind mai

MILIARDARI ȘI MIZERIA LOR MORALĂ

Niarchos, ginerele

cu „socru de aur”

Deci să recapitulăm : în anul 1930 Niarchos se însurase cu o anume Helene Sporidid, fiică a amiralului Constantino Sporidid, de care divorțase după 13 luni. Il preocupau banii și nu știa ce să mai facă pentru a obține cît mai mulți. Chiar în timpul marii crize economice și financiare care zdruncinase întreaga lume, navele lui se deplasau pînă în Argentina, erau încărcate cu grîu și veneau înapoi unde el revindea grîul. Comerțul acesta pe cit de infloritor era tot atît de ilegal. La orizont apărea războiul, însă pe Niarchos - ca și pe viitorul său cumnat, Onassis - nu-l înfricoșea. În 1939 o cunoscu pe Melpomene Capparis Alexandropoulos, 20 de ani. Era văduva unui tinăr diplomat grec. Cu ea, Niarchos a cunoscut episoade romcolocști și apoi a divorțat. S-a consolat repede cu Selene Mahri, o scandinavă, evident blondă, căreia i-a dăruit o casă la țară, o colecție

de tabachere franțuzești și cîteva sute de grame de bijuterii. „Niarchos are niște miini fantastice și generoase”, declara Selene Mahri, care n-a ezitat totuși să-l prefere pe un oarecare Bert Rupp, mai sărac dar și mai tinăr.

După obicei, Niarchos nu s-a intristat deloc și a început să-și rotească privirea în jur, mai ales că începuseră să strălucească două stele de care el nu știa cum să se atașeze mai mult : Eugenia și Arithina, fiicele lui Stavros Livanos. Între timp, pe una dintre ele, Tina, o plăcea tot un grec ce începuse să facă avere urmînd același scenariu ca Niarchos : Onassis. Asupra acestui episod există mai multe versiuni. Potrivit uneia dintre ele, Onassis ar fi cunoscut încă din 1937 puternicul și bogatul trio - Livanos și cele două tinere fiice. Atunci, pentru el, acest grup reprezenta tot ceea ce își dorea mai mult : bani, lux și chiar frumusețe. Stavros Spiros Niarchos făcuse la fel, dar mai tîrziu, cu prilejul balurilor de la legația elenă din Washington. La rîndul lui, strălucitul publicist Mircea Grigorescu - care a dedicat multe și memorabile pagini duelului celor doi armatori, Niarchos și Onassis - relatează că primul care a început demersurile pentru a primi o parte din averea lui Livanos a fost Niarchos. Totul decurgea foarte bine pînă cind a apărut Onassis. „Ari”, cunoștința noastră mai veche, se prezentase la decanul de vîrstă și de averi al armatorilor, Stavros Livanos, pentru a-i cere o consultație într-un important diferend ce-l opunea intranzigentei companii „Lloyd”. Apoi au fost chiar la o recepție la Washington unde, iarăși, cele două tinere, Eugenia și Tina, au făcut senzație. La înapoiere, Stavros i-ar fi oferit lui „Ari” mina Eugeniei și ar fi adăugat : plus jumătate din flotă, adică cea veche, și un milion de dolari în numerar. Cu ochii sticliind, dar încă uluît, „Ari” a pus o întrebare pe care, cu siguranță, n-a mai repetat-o de-a lungul tumultuoasei sale vieți. A întrebat ce vîrstă are Eugenia. Auzind că vîrsta ei este de 23 de ani, cu peste 20 de ani mai puțin decît el, și-a arătat scrupulele, menționînd că ține la fericirea tinerei Livanos.

Dar n-au trecut decît două luni și cind Onassis a revenit la New York ca să-i ceară lui Livanos mina Eugeniei a aflat, tot cu uimire, că fata cea mare a acestuia urma să se căsătorească, exact peste cîteva zile, cu Stavros Spiros Niarchos. „Atunci mă voi căsători cu Tina”, ar fi zis „Ari”. Mai mult ca sigur numele nu mai conta cîi ceea ce viitorul socru de aur oferea dotă fiicei sale. Livanos n-a așteptat să i se zică de două ori. Dar cititorul își amintește (v. Flacăra nr. 31) și cealaltă versiune relatată de revista „Historia”. Potrivit acesteia, cei doi, Onassis și Niarchos, s-au cunoscut cu Livanos în casa unui om politic grec ce se afla pe atunci în exil. Bătrînul pirat de mare Stavros Livanos era și un înrăit jucător de pocher care nu mai putea de plăcere vîzînd cum cei doi „puști” într-ale armatoriei pierdeau pot după

pot. Culmea, aceștia, faimoși trișori, pierdeau deliberat avînd mari interese pe lîngă Stavros Livanos, pe a cărui fată mezină, Tina, o preferau amîndoi. Drept pentru care acționau în consecință : Niarchos, romantic, o acoperă de diamante și orbidee. Mai practic, Onassis a început s-o distreze, iar Tina înclina spre el. Supărat, dar nu redus la tăcere, Niarchos nu pregetă să-și birfească puternicul concurent. Faptele erau grave dar „Ari” o cultiva în continuare asidu pe Tina pînă cind Livanos l-a dat afară din casă, intrucît, ca orice grec grijuliu, armator pe deasupra, dorea să-și căsătorească mai întii prima fiică. Însă Tina se atașase puternic de Onassis, așa că nervii și urletele lui Livanos nu mai conta în fața opțiunii ei : Onassis. Reșemnat, tatăl a acceptat.

Indiferent care dintre versiuni e cea adevărată - dacă nu o fi existînd o alta și mai bogată în dezvăluri - alegerile fiind făcute, iar cuplurile stabilite, nunțile au avut loc la o lună interval. Primii au fost, evident, Eugenia și Niarchos. Nunta s-a celebrat în 1946, mireasa avea 23, iar ginerele 37 de ani (se născuse în 1909 și nu în 1901 cum, eronat, am scris) și s-a desfășurat într-o atmosferă surprinzător de intimă. Între timp, viitorul său „cumnat din greșeală” - cum i-a zis cineva - nu mai știa cum s-o recompenseze pe Tina pentru că-l acceptase. Astfel, merse se cu invențiile pînă acolo încît îi oferise o medalie de aur pe care se aflau gravate aceste patru litere : T.I.L.Y. Adică, „Tina, I love you” (Tina, te iubesc). Asemenea atenții, pe Eugenia o uimeau, pe Niarchos îl făceau să-și urască și mai mult cumnatul, iar pe Tina o încintau. Alături de ea mai iubila Livanos, în calitatea sa de „socru de aur”. Numit astfel intrucît lui Niarchos îi dăduse ceea ce îi oferise mai întii lui Onassis - jumătate din flotă, plus milionul de dolari, iar lui Onassis un petrolier nou, ca dar de nuntă și, desigur, bani grei.

Dar „socru de aur” îi plăceau cei doi gineri, deși aceștia nu se prea sufereau. Știa că ar putea face noi afaceri chiar în colaborare directă cu ei. Ocazia n-a întirziat să apară : chiar în primii ani după încheierea celui de-al doilea război mondial cind mai multe zeci de nave auxiliare americane părăseau Marea Mediterană pentru a reveni în S.U.A. Erau nave ce fuseseră dezafectate și amiralitatea americană nu prea știa bine ce să le facă : să fie vindute sau să fie uscate și demontate ? Prima variantă a căzut intrucît vestitele uzine „General Motors” și „Ford” n-au vrut să reediteze ceea ce făcuseră în 1920 obținînd substanțiale cistiguri. Cauza era una singură și destul de serioasă : spre deosebire de primul război mondial, navele respective erau și mai mari și mai grele. Nu mai puțin complicată s-a dovedit a fi a doua idee. Așa că, pînă la urmă, navele urmau să fie vindute celui „care, prin contract, se angaja să demonteze tunurile și să le arunce în mare, la cel puțin 100 metri adîncime, să demonteze orice altă instalație de tip militar și sub nici o formă să nu circule cu ele pe apă decît după ce li se vor face transformări radicale”. Desigur, un asemenea lucru se află din timp de către adjunctul de atașat naval. Bani și cunoștințele sale pe ici pe colo i-au îngăduit să știe că navele vor fi supuse unei licitații. Stavros, ginerele, a alertat la Stavros. tata socru, cu care s-a înțeles ca acesta să vină primul la licitație. Ideea s-a dovedit de bun augur pentru că tandemul Niarchos-Livanos și-a ales ce a vrut : numai nave auxiliare, special echipate pentru a transporta mărfuri, plus încă zeci de vapoare neblindate, foste spitale plutitoare. Și cum o reușită nu e niciodată singură, ei au făcut în așa fel încît să beneficieze de o substanțială reducere de preț : din costul inițial al navelor s-au scăzut cheltuielile de dezafectare. Pe scurt, în registrele lui Livanos și în cele ale lui Niarchos s-au înscris încă o sută zeci nave. Și au rămas înscrise numai o singură zi intrucît la nici 24 de ore după încheierea frumoasei afaceri, tandemul nostru s-a interesat cui poate vinde 40

dintre aceste nave pe care s-a încasat de 3-4 ori mai mult decît se plătiese pentru toate cele 110 nave cumpărate, la care se adăuga repararea celor ce rămîneau în continuare în registrele lor încăpătoare.

Pe scurt, afacerea a fost foarte bună, cei doi - Livanos, în calitatea sa de bătrîn pirat de mare, și Niarchos, în calitatea sa de ginere al unui socru de aur - și-au împărțit în liniște cele 70 de nave care însumau 420 000 tone. Livanos n-a mai știut ce să spună despre talentul ginereului său și în ce termeni să se felicite pentru alegerea făcută. La rîndul lui, Niarchos era încîntat la culme de inspirația ce o avusese cerînd - sau primînd - mina Eugeniei. Apoi, Stavros Spiros Niarchos și-a amintit că postul său de atașat adjunct naval este unul de birocraț, drept pentru care și-a dat demisia. Și-a pus calitățile în slujba comandării impunătoare flote pe care o avea și pe care a condus-o spre America de Sud, unde cei doi închiriaseră două șantiere navale.

(Va urma)

DUMITRU CONSTANTIN ■

Începând cu acest număr al revistei Flacăra — pentru o perioadă — vom răspunde direct, așa cum am făcut-o și la primele numere, de dialogul cu cititorii. Îi invităm pe colaboratorii noștri — cititori de toate vârstele și categoriile sociale, oameni care vor să ne trimită necazurile lor, propuneri de sesizări, articole, poezii — să ni se adreseze fără șovăire în scris și numai în scris, fără prealabile tatonări telefonice, vizite la redacție etc. Și asta pentru că vrem într-adevăr să contribuim cu puterile noastre, cite sint, la limpezirea unor situații, să ajutăm viața oamenilor, să slujim adevărul, conform înaltelor principii ale eticii și echității socialiste. Sigur, adevărul nu e totdeauna de partea celui care crede că are de partea sa adevărul. Slujindu-i pe oameni, vom sluji în continuare interesele lor majore și de dragul nici unei perechi de ochi care plîng nu vom sacrifica dreptatea, dacă ea nu este a posesorului acelor ochi. Așteptăm deci scrisorile dumneavoastră care pot cuprinde gama întreagă de sentimente și fapte omenești, de la sesizare la poem, de la fotografie la caricatură și desen, tot ceea ce este omenește să cuprindă o gazetă. Căci Flacăra la dispoziția dumneavoastră vrea să fie, în ultimă instanță, o gazetă în gazetă, o gazetă scrisă de omul care citește de obicei gazeta. Nu uitați vechea noastră înțelegere: nu primim anonime! Vă așteptăm cu încredere. Flacăra e la dispoziția dumneavoastră, a intereselor dumneavoastră majore, a adevărului și dreptății dumneavoastră.

A. P. ■

Se confirmă sesizarea grupului de angajați ai I.C.L. Alimentara. Procuratura generală ne trimite următoarele constatări:

„Referitor la sesizarea unui GRUP de angajați ai I.C.L. Alimentara sector 1 București vă facem cunoscut că s-au verificat aspectele sesizate privind neregulile de la unitatea sus-numită. Cu această ocazie s-a constatat că într-adevăr s-au stabilit pagube de aproape 2.000.000 lei, din care o parte reprezintă prejudicii create prin fapte penale și formează obiectul cercetărilor penale la organele de miliție. De asemenea s-a stabilit și faptul că organele de conducere ale I.C.L. Alimentara l-au numit pe Mărgărit Vrabie șef al unității nr. 7 din str. Glînkă nr. 7, sector 1, după ce acesta contribuise la producerea unei pagube de 63.989,46 lei. Făcându-se verificări, s-a constatat o lipsă de 204.562,15 lei în gestiunea magazinului din str. Glînkă nr. 7 unde era responsabil Mărgărit Vrabie. Referitor la unitatea nr. 9 din strada Clopotarii Vechi nr. 28 sector 1, s-au constatat următoarele lipsuri în gestiune: în perioada 4 decembrie 1974 — 11 mai 1975 suma de 147.983 lei; în perioada 13 mai 1975 — 17 septembrie 1975 suma de 208.373 lei, iar în perioada 20 noiembrie 1975 — 16 ianuarie 1976 suma de 33.904,47 lei. În perioadele amintite gestionari au fost Ilie Blidaru și Aurel Drăghici, care nu au fost înlăturați de la conducerea unității după constatarea primului și celui de-al doilea minus. Toate aceste cazuri sînt în curs de cercetare la Circumscripția I miliție.”

Pentru înlăturarea încălcărilor constatate s-a acționat de către organele procuraturii prin sesizări la conducerea I.C.L. Alimentara, constatarea și comitetul oamenilor muncii din întreprindere și informarea la organele de partid. Întrucît în sesizarea respectivă se făcea referire la activitatea și conduita secretarului comitetului de partid din întreprindere, Simion Ștefan, precum și la activitatea secretarului comitetului de partid comert sector 1, aceasta a fost prezentată comitetului de partid al sectorului 1 care a reținut-o spre soluționare.

Mulțumim, în numele adevărului, autorilor sesizării.

Supunem atenției autorităților locale următoarele fapte:

Mă numesc Petre N. Ciocă, am 63 de ani și locuiesc în satul Vilsănești, comuna Mușetești, județul Argeș. De ani de zile mă străduiesc să fac și eu ce pot pentru înfrumusețarea comunei mele. Oamenii certăți cu legile scrise și ne scrise distrug însă pomi decorativi, smulg și aruncă garduri, sparg vase ornamentale, smulg trandafiri și vițe-de-vie. O frumoasă bancă și niște mese rustice cu scaunele au fost date peste cap și aruncate... Mă adresez dumneavoastră, că mi-e prea amar să văd lucruri frumoase și muncă prăpădită de oameni necuetați.

N.N. în legătură cu cele de mai sus am mai primit o scrisoare din care reproducem: „...cineva rupe teii, florile, sparge vasele ornamentale. Toate acestea se petrec în fața consiliului popular. Nu înțelegem de ce sînt acoperiți făptușii. (N. Musceleanu s.a., comuna Mușetești, județul Argeș).”

Un semnal de alarmă de pe strada Witting:

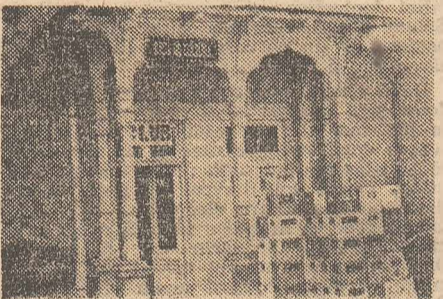
Pe strada Witting destul de îngustă, în prezent se desfășoară o circulație auto extrem de intensă. Pînă acum patru ani circulația auto se făcea numai dinspre Gara de Nord. În prezent circulația în ambele sensuri autoturisme, camioane, trilere de mare tonaj — deși indicatorul fixat de miliție indică greutatea maximă 1,5 tone, în realitate circulația camioane de 10 tone, trailere de 30 și 40 de tone — troleibuzule 85, 89, 93, autobuzule 80 80 barat, 105 barat și 108. Deși claxonatul este interzis în Capitală, pe această stradă este interzis în fața spitalului se claxonează cu deosebire dimineața și la orele de vîrf. Ca să nu mai vorbim de poluarea atmosferică produsă de gazele de eșapament în timpul frecventelor staționări prelungite, provocate de ștrangularea traficului. (Ioan C. Rădoi s.a., București).

Prin Casa de asigurări sociale a cooperativei meșteșugărești mi-am procurat contra cost bilete de odihnă pentru familie în stațiunea Stina de Vale din județul Bihor. Tovarășii de la recepție au încercat mai întîi să ne cazeze în pavilioane diferite, abia după multe insistențe și rugămîni ne-au oferit o cameră cu 4 paturi, dar cu încă o familie de 3 persoane, asigurîndu-ne că

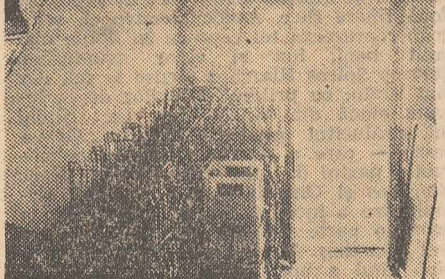
asta e o soluție provizorie, familia în cauză — cea a pensionarului Munteanu — urmînd să capete o cameră cu trei paturi a doua zi. A doua zi i s-a dat, într-adevăr, dar abia după ce inginerul pensionar Munteanu, care suferea de inimă, era să facă un infarct, iar protestele tuturor celor prezenți i-au obligat pe cei de la recepție să se țină de cuvînt. După-amiază, ajungînd la cameră, am găsit aici instalată o altă familie, familia Pășărică din Giurgiu... etc. Imi este peste putință să redau aici toate necazurile avute în această stațiune, mă rezum însă a spune că personalul dator să se îngrijească de cei sosiți este departe de a fi cel mai potrivit pentru asta. (Nicolae Ene, Drobeta-T. Severin).

Nu e prima oară cînd primim la redacție plîngerii cu privire la felul cum sînt jigniți în unele stațiuni de odihnă sau tratament oameni ai muncii. Se vede treaba că nu sînt prea clare îndatoririle față de acești oameni ale ministerului de resort. Așteptăm răspunsul cuvenit.

O casă de cultură sub ocupația navetelor! Deși există spații nefolosite — fostul local al restaurantului „Carmen”, de pildă — ambalajele și navetele de sticle de bere pe care le vedeți în cele două fotografii pe care vi le trimitem împiedică în mod nejusti-

ficat activitatea Casei de cultură din stațiunea Sîlnicului Moldovei; situația durează nu de ieri, de azi, ci de ani de zile. (Sorin Procopie, Bacău).

Invităm pe cei răspunzători să nu mai poarte pe drumuri pe acest om căruia i s-a făcut dreptate:

Prin trei hotărîri judecătorești ni s-a atribuit mie, soției, nepotului și cumnatului meu o anumită sumă de bani, în legătură cu un proces civil. Cu aceste hotărîri în-am prezentat la secretaria executivilor judecătorești din sectorul 6, după ce mi s-a pus o rezoluție de către judecătorul de serviciu de la judecătoria sectorului respectiv. Secretara mi-a spus că dosarul sau actele nu sînt bune și trebuie să mă duc cu toate aceste titluri la dosarul de fond pentru înființarea unui comandament în vederea unei executări forțate, așa că m-am dus la judecătoria sectorului 5, unde mi s-au eliberat toate titlurile. Menționez că executarea silită trebuie să se facă în sectorul 6, unde se află imobilul care trebuie scos în vînzare. Deci, în ziua de 22 iulie a.c. am depus toate aceste titluri la judecătorul de serviciu al judecătoriei sectorului 5, iar dosarulul i s-a dat numărul 5191. Pe data de 29 iulie am trecut să văd în ce situație se găsește dosarul. Nici măcar nu l-am găsit, fiindcă nu era la executor, nu era la biroul „citații” și nimeni nu știa să-mi spună unde se află. La 2 și 3 august m-am dus din nou la tribunal, ca, după multă căzănă, să-l găsesc la dospî în arhivă. Cei de la arhivă spuneau că dosarul este la registratură, cei de la registratură spuneau că este la ar-

hivă, pentru ca acei de la arhivă, după multă căutare, să ajungă la concluzia că trebuie să fie la „citații”. Au refuzat însă să se ducă să-l ia, fiindcă trebuia să-l ia cei de la registratură. După ce s-a găsit dosarul și am ajuns cu el la judecătorul de serviciu am aflat că trebuie să fac o cerere la acesta ca să îmi trîmță dosarul oficial la judecătoria sectorului 6. Am făcut imediat ce trebuia. Repet: era data de 3 august. La 6 septembrie m-am prezentat să întreb de dosar: dosarul nu mai există din nou niciunde. La 7 septembrie i-am explicat situația președintelui judecătoriei sectorului 5. Au fost chemați la dînsul arhivari, executori, grefieri, dar dosarul nu s-a găsit. Am vorbit cu grefiera șefă ca, eventual, să mi se elibereze alte titluri investite cu formula executorie, dar mi s-a spus că nu se poate. Deci, primele titluri pentru executarea silită nu se găsesc, iar altele nu se eliberează. Oare este cazul să-l dau în judecată pe cei de la... judecătoria sectorului 5, ca să-mi scot despăgubirile pe care mi le-a acordat Tribunalul Suprem, Tribunalul municipiului și... chiar judecătoria sectorului 5? (Gheorghe Grigorescu, București).

Primim din partea Fabricii de morărit și panificație Suceava:

„În revista FLACĂRA din 29 iulie a.c. a apărut o sesizare a unui GRUP de locatari din Cîmpulung Moldovenesc (care criticau poluarea produsă de o unitate de panificație de aici — N.R.), la care vă comunicăm următoarele: „...Unitatea nu poate fi dezafectată, existînd în acest sens dispoziții date pe plan central, cu menținerea capacităților existente în stare de conservare, fapt ce a determinat și reparația cuportului ca să se poată interveni, dacă capacitatea existentă la fabrică nu va satisface necesitățile consumatorilor... Deși situată central, unitatea nu contrastează cu construcțiile noi existente deoarece mai sînt și alte clădiri care seamănă cu cea a unității noastre”. (Semnează Lazăr Constantin, director).

Totuși, legea e lege și nimeni n-o poate încălca.

Simona Martin, elevă din Sibiu, ne trimite cîteva încercări de poezii. Sînt cuvinte frumoase, mai bine legate decît i-ar da voie vîrsta. Sînt necesare multe lecturi și, apoi, așteptăm noi încercări.

Adrian Bucureșcu: foarte frumoasă poezia Apus de Ștefan cel Mare. O publicăm. Și așteptăm și alte poezii.

APUS DE ȘTEFAN CEL MARE

Lunăcă luna pe cerul Moldovei
cearcăne vinete-i cuprind canavățul.
Iată o stea mai albastră ca toate
stă doar a cădere pe Voroneț.

Străjile-s triste, gravi stau razeșii,
clericii-ncearcă strale cernite,
Hatmanul Arbore palid mîngie
mina ce-l duse în lupte slăvite.

Murmură Ștefan cum cîntă izvorul,
Oana-i alături, chipul răsuri.
Sîrîna la sine domnul ponorul
freamătă sufletul ca zvonul pîdurii;
„Cît IO ȘTEFAN fost-am alesul,
Craul vitejilor și-a toată Moldova
Jertfa-nsoțitu-ne-a toată credința
și sîngerie-n cronică slova.

Nu de războaie se sparie gîndul,
Lung e pomelnicul celor eroi,
Noi ne petrecem, fată-cî-i rîndul
să luați asupra slava cu voi.

Toți ce ne-am dus veghea-vom cu voi
Noi vă vom dare dor și putere
Pentru urmași surîzînd să muriți!
Doar așa-i inimii dulce durere!”

Lunăcă luna pe cerul Moldovei
cearcăne negre-i cuprind canavățul.
Iată o stea mai albastră ca toate
lîm zugrăvește-n veci Voronețul
Că vrut-a Ștefan loc lîngă doamna,
Putna odihna și Bucovina,
codrul și muntii, vara și toamna,
unde-ntunericul, unde lumina...

ADRIAN BUCURESCU ■

Comitetul Asociației locatarilor blocului 7 Titan vă informează pe această cale de unele defecțiuni grave care se perpetuează de luni de zile la acest imobil: blocul a fost raportat — fictiv — ca terminat la 1 ianuarie 1976, în realitate remediile au durat pînă în mai a.c. și tot nimic nu s-a făcut, astfel că după mutarea noilor locatari au apărut scurgeri masive de apă pe măștile și pereții băilor, uși și ferestre care nu se închid, tocurei de la uși care cad, pereți strîmbi, rame de balcoane îndoite, geamuri armate lipsă etc. Instalațiile sanitare sînt executate sub orice critică, apa curge în dependențe și s-a adunat în subsolul blocului. Nici unul din cele 6 lifturi nu funcționează, fiind montate de la început cu mari defecțiuni. (Semnează președintele Asociației blocului 7 împreună cu 4 membri — București, str. Nicolae Ionescu nr. 39—31, sectorul 4).

Așteptăm nu numai răspuns — el nu poate îndrepta pereții, nu poate opri apa — ci și rezolvarea concretă a situației.

Din partea Combinatului petrochimic Pitești:

„În revista FLACĂRA nr. 35 s-a publicat scrisoarea Constantei Vișan, absolventă a Liceului industrial, din care rezultă nemulțumirea acesteia față de locul de muncă pe care i s-a oferit la Combinatul petrochimic Pitești, la prezentarea pentru încadrare în producție. De la început vă informăm că C.V. este complet în necunoștință de cauză. Ea a absolvit Liceul industrial de chimie Pitești, specialitatea aparate de măsură și automatizare, cu media generală pe cinci

ani 8,13, avînd înaintea sa alți absolvenți cu note mai mari, și nu pe locul II, cum a făcut afirmația. (...) Locul ei de muncă a fost stabilit la Atelierele 2 A.T.M. din rafinărie, unde se lucrează numai de zi, avînd asigurate cele mai bune condiții de muncă. Tovarășă însă nici nu a intenționat să s angajeze pînă nu mai încearcă încă o dată, la facultate, fiind informați că în sesiunea a II-a a fost admisă”.

În cadrul familiei noastre sînt un număr de 5 cadre medicale — doctori și asistenți, unul în pragul pensionării — iar ceea ce m-a determinat să vă scriu a fost faptul că împreună, citind scrisoarea adresată revistei de către Bujor Nedelcovici, publicată în nr. 33, am rămas profund indignați de atitudinea doctorului Ion Cristea de la Spitalul Fundeni din București. Este inadmisibil ca un „om in alb” să se poarte așa cum s-a purtat acesta cu autorul scrisorii. Ne exprimăm pe această cale indignarea, amărăciunea și revolta pe care ne-au stîrnit-o aflarea faptei descrise de B.N., sperînd că se va găsi cineva care să la și măsurile de rigoare împotriva unor astfel de atitudini incompatibile. (Haralambie Azamfirică, Iași).

La scrisorile următoare răspunde, într-o poștă a redacției, redactorul nostru MARGA NEDELEA

Asociația de locatari bloc 2, Șoseaua Mihail Bravu — București. Ne-ați scris că I.C.V.L. V-a pretins, pentru apartamentele cumpărate, bani în plus față de prețul legal stabilit prin contract. Adresîndu-ne în acest sens întreprinderii pentru construirea și vînzarea locuințelor, am fost informați că întrucît a fost refăcută documentația tehnico-economică pentru blocul 2 Mihail Bravu, a fost necesară și refacerea prețurilor apartamentelor (s-au făcut fundații speciale, s-au marit suprafețele utile atît la interior la unele apartamente, cît și ale balcoanelor la altele) ■ Viorel Covaci — Pitești. Vă așteptăm la redacție ■ Victor Cojocaru — Craiova. Căminul muncitoresc pentru tineret de pe strada Brestei este construit de către Trulul de construcții industriale Craiova. În acest cămin locuiesc angajații acestei unități în condițiile prevăzute de lege. Nu sînt posibilități de a fi cazați și alți retribuiți de la alte unități ■ Ion Mănescu — Băile Herculane. Redacția noastră nu înlesnește audiența la organe de stat. Adresați-vă direct, este un drept al fiecărui cetățean, prevăzut prin lege ■ Ion Panait — Alexandria. Conform legilor în vigoare reducerea cu 30% a impozitului pe retribuire se aplică asupra veniturilor realizate de angajați la locul permanent de muncă, care au în întreținerea lor mai mult de trei persoane pe baza dovezilor eliberate de către Consiliul popular al localității de domiciliu sau pe baza declarației certificate date de angajat; aceste dovezi se prezintă anual și au valabilitate de la prezentare pînă la sfîrșitul anului; reducerea impozitului se acordă începînd cu luna în care s-au înaintat cele necesare; această reducere nu se poate aplica pe o perioadă anterioară depunerii dovezilor sau declarațiilor ■ Grigore Prîsăcariu — comuna Zamostea, jud. Suceava. „...dacă zamoștenii s-ar ști mai luafi în seamă, că-i cunoaște o țară, poate că ar pași mai cu încredere, că ar voi mereu să se depășească...” O scrisoare emoționantă, omenească, prin care sîntem chemați și în acest loc de țară; tovarășe Prîsăcariu, vă mulțumim pentru invitație și vă promitem că vom veni ■ Nicolae Roșiu — comuna Simburești, județul Olt. Conform Legii nr. 3/1975 trebuie să vă adresați conducerii unității unde sînteți încadrat pentru a primi o locuință din fondul de stat ■ Nicolae Dumitrache — București. Sînteți obligat prin lege să vă respectați contractul față de întreprinderea care v-a școlarizat ■ GRUP tehnicieni C.O.S. — Tirgoviște. Scrisoarea dumneavoastră a fost trimisă spre analiză Consiliului popular județean Dimbovița în data de 8 iunie a.c. Ca și dumneavoastră, așteptăm și noi.

Primim din partea Comitetului Municipal Pitești al P.C.R.

„Cu privire la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Ioan Radu din Brașov — prin care acesta sesizează aspecte negative privind comportarea fiului său Marian Radu, angajat al întreprinderii „Argeșana” — vă comunicăm: scrisoarea a fost dată spre rezolvare tov. Elena Tudor, secretara Comitetului de partid din întreprindere. Din cercetările efectuate s-a constatat că aspectele relatate în scrisoare se confirmă. Față de aceste abateri grave privind comportarea în societate, tov. Marian Radu a fost pus în discuția adunării generale de partid, care a hotărît excluderea sa din rîndul membrilor de partid... Pentru reintocarea în familie este necesar să acționeze însăși soția lui prin organele de specialitate”.

Persoana care vinde bilete la cinematograful „23 August” din Bistrița, județul Bistrița Năsăud, dă cum și cui vrea aceste bilete. Cei care stau la rînd — într-o aglomerație obositoare — trebuie să vadă cum unii obțin bilete intrînd direct în birou sau așteaptă — cei de la rînd, desigur — pînă se iau comenzi telefonice. Și, ca și cînd n-ar fi destul, și se mai și vorbește de parcă ai cînta la trîmbiță în crucea nopții... (Dumitru Cruceru, Bistrița).

De acord cu dumneavoastră. Sperăm, în același timp, că filmele pentru care luptați merită osteneala.

ADRIAN PĂUNESCU ■

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis, și nu uitați să vă iscăliți.

FLACARA Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: reportaj (A. Dohotaru — 16 17); cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06); știință (Liviu Timbus — 16 18); probleme cetățenești — scrisori (Marga Nedelea — 17 87); publicații comentarii (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18); fotoreportaj — 15 95; documentare — 16 23; administrație (Alexandru Medar — 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Sorin Postolache — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu 17 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Traian Prosan — 17 82 și interior 17 83); redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU